ДАЙДЖЕСТ

дисертацій, захищених у спеціалізованих вчених радах Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

(1994 – 2021 рр.)

КИЇВ – 2022

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРОСЛИХ
ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА

Дайджест дисертацій, захищених у спеціалізованих вчених радах Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

(1994 – 2021 рр.)

Інформаційно-довідкове видання

Київ-2022

УДК 001.817(94-"18"/-16"19")(030)

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Інституту педагогіч... освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (протокол № 13 від 28 грудня 2021 року)

Рецензенти:

Л.О. Хомич – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України;

Г.І. Сотська – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогічної освіти і освіти дорослихімені Івана Зязюна НАПН України.

Упорядники:

О.В. Тринус – кандидат педагогічних наук, старший дослідник, учений секретар Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України;

Т.В. Котирло **–** завыдувач аспырантури та докторантури Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Дайджест дисертацій, захищених у спеціалізованих вчених радах Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (1994 – 2021 рр.): інформаційно-довідкове видання; упоряд. О.В. Тринус, Т.В. Котирло. 3-тє вид., доповн. Київ: ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України, 2022. 221 с.

У дайджесті систематизовано дисертації, захищені у спеціалізованих вчених радах Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України впродовж 28 років його функціонування (з 1994 по 2021 роки). Видання складається з двадцяти восьми розділів, у кожному з яких окремо, за роками, за алфавітом прізвищ авторів, науковими спеціальностями та отриманими науковими ступенями структуровано інформацію про дисертації; подано іменний покажчик.

Дайджест адресовано науковим, науково-педагогічним, педагогічним працівникам, аспірантам, докторантам, студентам, усім, кого цікавить розвиток освіти і науки в Україні.

© Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2022

Від упорядників

В Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України впродовж двадцяти восьми років здійснюється атестація наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. В Інституті успішно функціонує докторська педагогічна спеціалізована вчена рада Д 26.451.01 (до 1998 року – Д 01.61.01), впродовж 2004-2007, 2017-2021 років діяла кандидатська психологічна спеціалізована вчена рада К 26.451.02, з 2020 року розпочався процес утворення разових спеціалізованих вчених рад (ДФ 26.451.001 (2020 р.), ДФ 26.451.002 (2020 р.), ДФ 26.451.003 (2020 р.), ДФ 26.451.004 (2020 р.), ДФ 26.451.005 (2021 р.) ДФ 26.451.006 (2021 р.), ДФ 26.451.007 (2021 р.)).

Під керівництвом голів постійнодіючих та разових спеціалізованих вчених рад – академіка І. А. Зязюна (1994 – 2014 рр.); члена-кореспондента НАПН України Л. Б. Лук'янової (2015 р. – дотепер); професора В. В. Рибалки (2004 – 2007 рр.); професора Е. О. Помиткіна (2017 – 2021 рр.), професора О.В. Аніщенко (2020 р.), професора Н. М. Авшенюк (2020 р., 2021 р.), професора М. П. Вовк (2021), професора О. А. Лавріненка (2021 р.), за весь час їх діяльності захищено 664 дисертації: 177 – на здобуття наукового ступеня доктора наук, 480 – кандидата наук, 7 – доктора філософії (таблиця 1).

За науковими спеціальностями роботи розподілені таким чином: 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки – 77 дисертацій (12% від їх загальної кількості); 13.00.02 – методика навчання спеціальних дисциплін – 2 дисертації (0,3 %); 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти – 484 дисертації (72,8 %); 011 – освітні, педагогічні науки – 7 дисертацій (1,1 %); 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія – 85 дисертацій (12,7 %); за двома спеціальностями (13.00.01 та 13.00.04, 13.00.04 та 13.00.02, 13.00.04 та 13.00.08) – 9 дисертацій (1,1 %) (рисунки 1, 3).

Найбільшу кількість дисертацій захищено в 1997 році (36 дисертацій), найменьшую – у 1994 році (3 дисертації); *середній показник* кількості захищених дисертацій в рік впродовж 1994-2021 років складає 24 одиниці (рисунок 2).

Таблиця 1.

Кількість захищених дисертацій у спеціалізованих вчених радах ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України впродовж 1994-2021 рр. (умовні позначення: д.н. – доктор наук, к.н. – кандидат наук, д.ф. – доктор філософії)

1994			**1995**			**1996**			**1997**			**1998**		
Д.н.	К. н.	Д ф.	Д.н.	К. н.	Д ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.
0	3	–	6	21	–	9	25	–	15	21	–	8	26	–
1999			**2000**			**2001**			**2002**			**2003**		
Д.н.	К. н.	Д ф.	Д.н.	К. н.	Д ф.	Д.н.	К. н.	Д ф.	Д.н.	К. н.	Д ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.
7	10	–	3	21	–	7	18	–	5	20	–	5	19	–
2004			**2005**			**2006**			**2007**			**2008**		
Д.н.	К. н.	Д ф.	Д.н.	К. н.	Д ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.	Д.н.	К. н.	Д ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.
6	25	–	3	28	–	4	27	–	6	25	–	8	15	–
2009			**2010**			**2011**			**2012**			**2013**		
Д.н.	К. н.	Д. ф.	Д.н.	К. н.	Д ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.	Д.н.	К. н.	Д.ф.
7	17	–	10	13	–	2	17	–	5	13	–	5	14	–
2014			**2015**			**2016**			**2017**			**2018**		
Д.н.	К. н.	Д ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.	Д.н.	К. н.	Д. ф.
9	13	–	8	16	–	13	10	–	4	7	–	5	21	–
2019				**2020**					**2021**					
Д.н.		К. н.	Д ф.	Д.н.		К. н.		Д. ф.	Д.н.		К. н.			Д. ф.
2		8	–	7		10		4	8		17			3

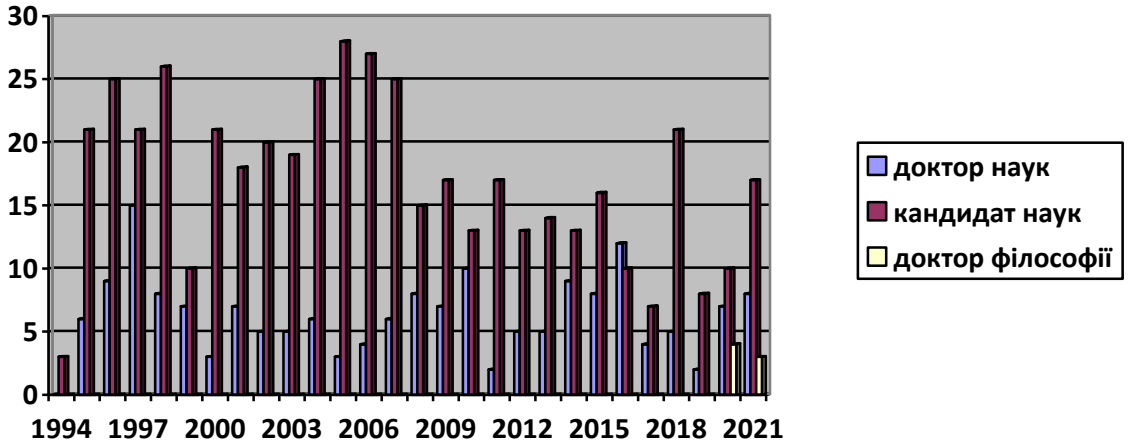

Рис. 1. Дінамика кількості захищених дисертацій у спеціалізованих вчених радах ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України впродовж 1994-2021 рр. (за роками та отриманими науковими ступенями)

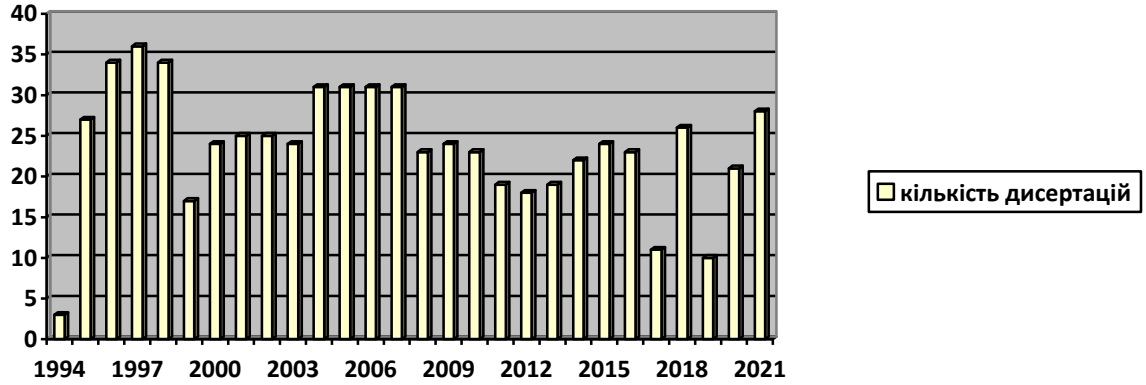

Рис. 2. Дінамика загальної кількості захищених дисертацій у спеціалізованих вчених радах ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України впродовж 1994-2021 рр. (за роками)

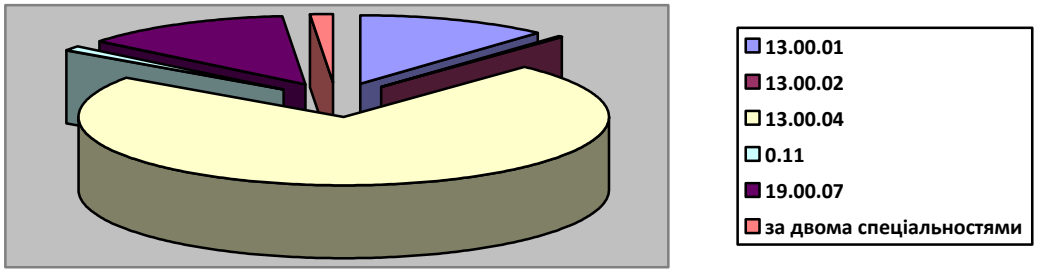

Рис. 3. Співвідношення кількості захищених захищених дисертацій у спеціалізованих вчених радах ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України впродовж 1994-2021 рр. (за науковими спеціальностями)

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Зелюк В. В. **Формування культури майбутнього вчителя засобами української етнопедагогіки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Віталій Володимирович Зелюк ; наук. керівники – Солдатенко Микола Миколайович, Лебедик Микола Петрович. – Київ, 1994. - 164 с.**

У дисертації проаналізовано процес формування культури майбутнього вчителя засобами української етнопедагогіки. Встановлено, що використання в практиці професійної підготовки майбутнього вчителя провідних засобів української етнопедагогіки – фольклору та декоративно-прикладного мистецтва – ефективно впливає на формування його культури. Науково-прикладне значення дисертації полягає в тому, що запропоновано рекомендації щодо збагачення культури майбутнього вчителя засобами української етнопедагогіки.

Макаренко О. Г. **Психолого-педагогічні основи наземного навчання пілотування літаків : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Олександр Григорович Макаренко ; наук. керівник – Макаров Роберт Микитович. – Кіровоград, 1994. – 220 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми формування базових якостей льотчика. Встановлено, що нинішню систему льотного навчання військових льотчиків побудовано без опори на наукову концепцію, в цьому корінні причини високої аварійності у військовій авіації. Новизна і науково-практична значимість дослідження полягає в обґрунтуванні психолого-педагогічних основ формування базових якостей льотчика і побудові структуроутворення нової системи льотного навчання, в якій забезпечується підготовка пілотів із заданим рівнем професійної надійності.

Хоменко О. Г. **Навчальні ділові ігри як засіб формування професійних умінь студентів технікумів і коледжів (на прикладі будівельних спеціальностей) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Олександр Григорович Хоменко ; наук. керівник – Касьяненко Михайло Данилович. – Київ, 1994. – 148 с.**

У дисертації розкрито теоретичні аспекти ігрового навчання, виявлено і сформульовано його основні принципи, обґрунтовано технологію розроблення й організації навчальних ділових ігор. Здійснено аналіз професійної діяльності фахівця і виділено структуру його основних умінь. Розроблено систему навчальних ділових ігор, спрямованих на формування професійних умінь студентів. Встановлено, що використання системи навчальних ділових ігор в процесі навчання студентів технікумів, коледжів забезпечує ефективне формування їх професійних умінь, підвищує якість підготовки майбутніх фахівців.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Булах І. Є. **Теорія і методика комп'ютерного тестування успішності навчання (на матеріалах медичних навчальних закладів) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Ірина Євгенівна Булах ; наук. консультант – Алексюк Анатолій Миколайович. – Київ, 1995. – 430 с.**

У дисертації досліджено основні закономірності процесу вимірювання рівня знань методом комп'ютерного тестування. Розроблено інструментарій кількісного аналізу результатів тестування – статистичний сертифікат тестів, який ґрунтується на розроблених: теорії комп'ютерного тестування успішності; критеріях кількісного аналізу основних категорій процесу вимірювання; математичної моделі тестів. Визначено принципи, введено нормативні шкали оцінювання рівня знань. Розроблено практичні рекомендації щодо впровадження комп'ютерного тестування в навчальний процес, комп'ютерне програмне забезпечення.

Золотухіна С.Т. **Розвиток теорії та практики виховуючого навчання в історії вітчизняної педагогічної думки (IX – XIX ст.) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Світлана Трохимівна Золотухіна ; наук. консультант – Лозова Валентина Іванівна. – Київ, 1995. – 406 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано тенденції, етапи розвитку теорії та практики виховуючого навчання в історії вітчизняної та зарубіжної педагогічної думки (IX – XIX ст.). Виявлено форми, методи, шляхи і умови реалізації виховуючого навчання в практиці роботи навчальних закладів досліджуваного періоду. Практичне значення дослідження визначається розробленням та впровадженнмя у практику спецкурсу «Виховуюче навчання», методичних рекомендацій щодо проведення семінарських, лабораторно-практичних занять з педагогіки та історії педагогіки, застосування педагогічних завдань, ділових ігор у процесі вивчення дисциплін педагогічного циклу.

Луговий В.І. **Тенденції розвитку педагогічної освіти в Україні (теоретико-методологічний аспект) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Володимир Іларіонович Луговий ; наук. консультант – Мороз Олексій Григорович. – Київ, 1995. – 429 с.**

Дисертація містить результати теоретико-методологічного дослідження закономірностей функціонування і розвитку педагогічної освіти як специфічної підсистеми освітньої системи в Україні. Встановлено, що тенденції в цій освітній галузі є результатом прояву загальних закономірностей її становлення та існування як цілісності в конкретних соціально-культурних умовах. На підставі культурно-інформаційної теорії освіти з урахуванням виявлених тенденцій розроблено концепцію і стратегію вдосконалення підготовки педагогів в Україні.

Ляска Є.І. **Теоретико-методологічне обґрунтування та ефективність педагогічних інновацій вчителів молодших класів : дис. ... д-ра. пед. наук : 13.00.01; 13.00.04 / Євгенія Івона Ляска ; наук. консультанти – Палька Станіслав, Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1995. – 560 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми педагогічних інновацій вчителів початкових класів. Проаналізовано роль і значення початкового навчання для подальшої шкільної освіти учнів. Особливу увагу приділено провідній ролі вчителя в процесі навчання. Встановлено роль мотивації педагога до інноваційної діяльності, важливість його знань і досвіду, а також умов організації праці. Зібрані та узагальнені в процесі дослідження емпіричні дані свідчать про вплив педагогічних інновацій на шкільні успіхи учнів початкових класів.

Нагорна Г.О. **Формування у студентів педагогічних вузів професійного мислення : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Галина Олексіївна Нагорна ; наук. консультант – Хмелюк Раїса Іллівна. – Київ, 1995. – 544 с.**

У дисертації розроблено структуру професійного мислення вчителя, рефлексивну модель управління процесом його формування, розкрито психолого-педагогічні умови досягнення педагогічної розумності особистості. Встановлено, що формування професійного мислення у студентів педагогічних вузів детерміновано діалектичною єдністю узагальнених розумових дій, що становлять сутність і зміст цього мислення, основних чинників, що визначають його розвиток, а також системою стратегічних і тактичних підходів, необхідних для його реалізації.

Ступарик Б.М. **Розвиток шкільництва Галичини (1772-1939 рр.) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Борис Михайлович Ступарик ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Івано-Франківськ, 1995. – 434 с.**

Дисертація містить результати дослідження розвитку системи освіти в Галичині. Розкрито боротьбу українців за національну школу, розвиток основ національної освіти та виховання молоді. Досліджено еволюцію системи освіти, обґрунтовано періодизацію його розвитку, виявлено тенденції розвитку навчальних закладів різного типу, розкрито роль церкви і громадських організацій у становленні та розвитку освіти.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Алексеєнко Т.А. **Формування пізнавальної активності студентів в умовах блокової організації навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Тетяна Андріївна Алексеєнко ; наук. керівник – Стельмахович Мирослав Гнатович. – Київ, 1995. – 206 с.**

У дисертації виявлено основні компоненти пізнавальної активності та рівні її формування в експериментальній методиці навчання; теоретично обґрунтовано експериментальний варіант методики формування пізнавальної активності студентів при блоковій організації навчання та перевірено її ефективність; досліджено умови формування пізнавальної активності студентів; розроблено та апробовано рекомендації щодо ефективного формування пізнавальної активності студентів в умовах блокової організації навчання.

Вакуленко Т.І. **Становлення і розвиток системи підвищення кваліфікації вчителів Німеччини : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Тетяна Іванівна Вакуленко ; наук. керівник – Абашкіна Неллі Володимирівна. – Київ, 1995. – 206 с.**

Роботу присвячено дослідженню умов формування системи підвищення кваліфікації німецьких учителів; подано розгорнуту характеристику етапів її розвитку, сучасного стану та національної специфіки; виявлено напрями та форми її модернізації після возз'єднання Німеччини (1990 р.). Теоретична значущість дисертації полягає у визначенні та обґрунтуванні закономірностей і тенденцій розвитку соціального інституту підвищення кваліфікації вчителів в умовах науково-технічного прогресу, у виявленні ефективності функціонування нинішньої моделі системи ПКУ у ФРН. Опрацьовані автором форми підвищення кваліфікації німецьких учителів, виявлені при цьому фактори, що впливають на підвищення ефективності педагогічної праці, можуть бути використані при модернізації післядипломної освіти вчителів України.

Денисенко Л.І. **Розвиток професійних здібностей у майбутніх робітників швейного виробництва : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Людмила Іванівна Денисенко ; наук. керівник – Левченко Григорій Євменович. – Київ, 1995. – 129 с.**

Роботу присвячено дослідженню педагогічних аспектів управління розвитком професійних здібностей у майбутніх робітників швейного виробництва, основою яких є розроблення й обґрунтування методики діагностики здібностей, професійних консультацій, системи розвиваючих завдань зі спеціальних дисциплін та виробничого навчання в умовах ПТУ. Здійснено практичну апробацію та впровадження запропонованих педагогічних умов і засобів розвитку здібностей. Застосування експериментального управління дозволило підвищити ефективність процесу розвитку професійних здібностей у майбутніх робітників швейного виробництва.

Докучаєва В.В. **Формування конструктивного мислення майбутнього вчителя початкових класів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Вікторія Вікторівна Докучаєва ; наук. керівник – Деркач Анатолій Олексійович. – Луганськ, 1995. – 240 с.**

У дисертації досліджено феномен конструктивного мислення з позицій теорії систем і функціонування його в педагогічних системах різних рівнів.

Оновлену модель підготовки вчителя початкових класів спрямовано на формування у нього конструктивного мислення. Виявлено й експериментально перевірено фактори та умови формування конструктивного мислення майбутнього вчителя початкових класів.

Жидецький Ю.Ц. **Інтеграція знань учнів про властивості матеріалів у професійних навчально-виховних закладах поліграфічного профілю : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Юрій Цезарійович Жидецький ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1995. – 148 с.**

Роботу присвячено дослідженню проблем інтеграції знань учнів про властивості матеріалів у загальнотехнічних і спеціальних предметах. Її орієнтовано на побудову інтегрованих курсів матеріалознавства та спецтехнології. Новизна, теоретична і практична значущість дослідження полягають у реалізації блочно-модульного підходу до формування та інтеграції знань учнів, розроблення блочно-інтегрованих курсів загальнотехнічних і спеціальних предметів. Запропоновано методику викладання і контролю знань учнів, що забезпечує якісну підготовку поліграфістів професійних навчально-виховних закладів.

Кміт Я.М. **Дидактичні особливості інтеграції знань і вмінь з природничих дисциплін у процесі підготовки студентів-іноземців до навчання у вищій медичній школі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Ярослав Михайлович Кміт ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1995. – 182 с.**

Роботу присвячено дослідженню проблеми інтеграції знань і вмінь з природничих дисциплін у процесі підготовки студентів-іноземців до навчання в медичному вузі. Виділено специфічні особливості інтеграції змісту, форм і методів навчання в групах медичного профілю підготовчих факультетів, проалізовано загальні підходи та шляхи реалізації інтегративного підходу з метою пропедевтичного формування бази професійного мислення лікаря. Розроблено методичні рекомендації та комплекс дидактичних засобів для практичної реалізації інтеграції знань і вмінь з природничих дисциплін для студентів-іноземцев і викладачів.

Ляшко М.П. **Загальноособистісний розвиток майбутнього вчителя початкових класів музично-естетичними засобами : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Микола Павлович Ляшко ; наук. керівник – Конанихін Павло Васильович. – Переяслав-Хмельницький, 1995. – 184 с.**

Роботу присвячено дослідженню проблеми пошуку раціональних методичних прийомів і психолого-педагогічних умов, що забезпечують загальноособистісний розвиток майбутніх учителів початкових класів і музики специфічними музично-естетичними засобами. Наукова новизна і теоретична цінність полягають у тому, що автором розроблено, експериментально перевірено систему загальної та професійної підготовки вчителів початкових класів та музики. Підготовлено методичні рекомендації для студентів педвузів.

Парінов А.В. **Реформа вищої педагогічної освіти в Англії : передумови і тенденції розвитку (кінець 80-х – початок 90-х років XX століття) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Андрій Веніамінович Парінов ; наук. керівник – Пуховська Людмила Прокопівна. – Київ, 1995. – 170 с.**

У дисертації науково обґрунтовано передумови підготовки і проведення реформи педагогічної освіти в Англії в кінці 80-х – на початку 90-х рр. XX століття в контексті доцентрових тенденцій до створення Європейського простору в освіті. Проаналізовано теоретико-методичні принципи побудови навчальних планів і програм в системі педагогічної освіти, зміст психолого-педагогічної підготовки, форми та методи професійної підготовки вчителя. Розроблено рекомендації щодо можливості впровадження позитивного зарубіжного досвіду в навчальний процес вітчизняних ВНЗ.

Поліщук Ю.Й. **Національне виховання учнів професійно-технічних навчальних закладів у діяльності молодіжних об'єднань України в 20-і роки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Юрій Йосипович Поліщук ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Тернопіль, 1995. – 222 с.**

Роботу присвячено вивченню виховної діяльності молодіжних об'єднань щодо національного виховання учнів професійно-технічних навчальних закладів. Досліджуються тенденції становлення та розвитку змісту і напрямів національного виховання в роботі спілок молоді України у 20-ті роки. Наукова новизна і теоретична значущість дисертації полягають у розкритті історико-педагогічних аспектів становлення та розвитку змісту і напрямів національного виховання в діяльності молодіжних об'єднань.

Сікорський П.І. **Організація диференційованого навчання в сільській школі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Петро Іванович Сікорський ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1995. - 160 с.**

Роботу присвячено дослідженню проблем побудови організаційно-методичної моделі диференційованого навчання в сільській школі. Встановлено, що диференційоване навчання в усіх щаблях загальноосвітньої школи помітно покращує розумовий розвиток школярів, особливо сильних, підвищує рівень засвоєння ними знань. Новизна і науково-практична значимість дослідження полягають в обґрунтуванні психолого-педагогічних основ диференційованого навчання і побудові організаційно-методичної моделі диференційованого навчання в сільській школі.

Стефаненко П.В. **Технологія управління пізнавальною діяльністю студентів в умовах модульного навчання (на матеріалах військової підготовки офіцерів запасу військ зв'язку) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Павло Вікторович Стефаненко ; наук. керівник – Пікельна Валерія Семенівна. –Донецьк, 1995. – 191 с.**

У дисертації досліджено технологію управління пізнавальною діяльністю студентів в умовах модульного навчання. Виявлено механізми управлінського впливу на пізнавальну діяльність студентів, що навчаються за модульною

системою. Здійснено впровадження в навчальний процес розробленої технології управління модульним навчанням студентів в технічному університеті.

Стрельніков В.Ю. **Розвиток професійної компетентності вчителів у закладах післядипломної освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Віктор Юрійович Стрельніков ; наук. керівник – Пуцов Володимир Іванович. – Київ, 1995. – 223 с.**

У дисертації досліджено феномен професійної компетентності вчителя з позицій системно-структурного та особистісно-діяльнісного підходів. Виділено педагогічні чинники, що впливають на розвиток професійної компетентності вчителя. Здійснено впровадження в навчальний процес розробленої педагогічної моделі професійної компетентності вчителів суспільних дисциплін та варіативних моделей їх навчання в інституті післядипломної освіти.

Шумега С.С. **Дидактичні основи підручника з технології столярно-меблевого виробництва (для професійно-технічних училищ) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Станіслав Степанович Шумега ; наук. керівник – Ступарик Богдан Михайлович. – Івано-Франківськ, 1995. – 24 с.**

Дисертацію підготовлено у формі наукової доповіді. Автором розроблено дидактичні основи підручника з технології столярно-меблевого виробництва. Здійснено відбір змісту навчальної інформації, розроблено структуру підручника, науково-методичний апарат. Підручник побудовано на основі базових знань з навчального предмету, встановлення між ними логічних зв’язків, науково обґрунтованої регламентації пізнавальних завдань, що сприятиме розвитку інтересу до технологічної діяльності.

Щербак О.І. **Зміст і форми підготовки майстрів виробничого навчання в індустріально-педагогічних технікумах України (1967–1994 рр.) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Ольга Іванівна Щербак ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 1995. – 315 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано положення й висновки, що характеризують основні етапи та тенденції розвитку індустріально-педагогічної освіти в Україні в 1967–1994 рр. Викладено характеристику змісту і форм організації підготовки майстрів виробничого навчання в індустріально-педагогічних технікумах України. Розроблено методичні рекомендації щодо науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу в індустріально-педагогічному коледжі в умовах багаторівневої системи професійної освіти, зокрема інженерно-педагогічної.

Янкович О.І. **Проблема підготовки вчителів природничо-математичного циклу в системі вищої педагогічної освіти України (1945-1994 рр.) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Олександра Іванівна Янкович ; наук. керівник – Майборода Василь Каленикович. – Київ, 1995. – 183 с.**

У дисертації виявлено особливості та конкретно-історичні умови підготовки вчителів природничо-математичних дисциплін; визначено періоди процесу підготовки вчителів у досліджуваний період; проаналізовано зміст, форми і методи навчання студентів, вплив суспільно-політичної та економічної обстановки на навчальний процес, можливості застосування накопиченого досвіду в сучасних умовах та перспективи подальшого розвитку навчальної діяльності.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Васильєв І.Б. **Социально-педагогические условия организации и деятельности высших профессиональных училищ : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Іван Борисович Васильєв ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Харків, 1995. – 213 с.**

Роботу присвячено вивченню процесу створення вищих професійних училищ та професійних ліцеїв у системі профтехосвіти. Досліджуються стан та історичні передумови реформування професійної освіти в Україні, а також організаційно-педагогічні умови перетворення ПТУ у вищі професійні училища, професійні ліцеї. Обґрунтовано цілі, структуру і зміст освіти в професійно-технічних навчальних закладах нового типу; виявлено основні напрями їх створення на основі ПТУ.

Журавська Н.С. **Організація самостійної роботи студентів сільгосптехнікумів (на матеріалі предметів агрономічного циклу) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ніна Станіславівна Журавська ; наук. керівники – Талалуєва Наталія Олександрівна, Квасневський Карл Олександрович. – Київ, 1995. – 269 с.**

У дисертації теоретично й експериментально обґрунтовуються форми і методи самостійної роботи студентів сільгосптехнікуму, прийоми обробки інформації. Наукова новизна дослідження полягає у розробленні концептуальних положень організації самостійної навчальної роботи у сільгосптехніку, робочих програм тощо. Практична значущість – у розробленні науково обґрунтованих методичних рекомендацій для організації самостійної роботи за допомогою робочих програм, системи завдань виробничої практики та проведення агрономічних дослідів.

Заячківська Н.М. **Формування моральної культури учнів профтехучилищ на народних традиціях : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Надія Михайлівна Заячківська ; наук. керівник – Сявавко Євгенія Іванівна. – Івано-Франківськ, 1995. – 176 с.**

У дисертації досліджено проблему формування моральної культури учнів профтехучилищ на народних традиціях, відображених, зокрема, у творах українських письменників. Висвітлюються етико-педагогічні основи, а також

шляхи і засоби формування моральної культури учнів в процесі вивчення української літератури; обґрунтовуються критерії відбору відповідних художніх творів. Розроблено методичні рекомендації для викладачів української мови профтехучилищ щодо використання творів українських письменників.

Ринков А.Ю. **Узагальнення й систематизація знань учнів з алгебри в системі підготовки до навчання у середніх професійних навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04; 13.00.02 / Анатолій Юхимович Ринков ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1995. – 247 с.**

Роботу присвячено дослідженню проблеми узагальнення та систематизації знань учнів з алгебри в основній школі та на початковому етапі навчання першокурсників у військових суворовських училищах Росії, військових ліцеях України і педагогічних училищах. Розроблено методичні рекомендації щодо узагальнення та систематизації знань учнів за допомогою створених автором узагальнюючих і систематизуючих таблиць, схем, що забезпечують наступність у вивченні курсу математики в основній школі та професійних навчальних закладах.

Соломаха С.О. **Підготовка майбутніх учителів початкових класів до керівництва театральною діяльністю молодших школярів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Олександрівна Соломаха ; наук. керівник – Миропольська Наталія Євгенівна. – Київ, 1995. – 228 с.**

У дисертації розроблено зміст підготовки студентів педагогічних факультетів до керівництва театральною діяльністю молодших школярів, що включає спецкурс з практикумом, а також передбачає збагачення навчальних курсів театральною інформацією – використання театралізації під час позааудиторної роботи зі студентами. Здійснено впровадження розробленого змісту театрально-педагогічної підготовки студентів у навчально-виховний процес педвузу, наводяться дані про його ефективність.

Хрипун В.М. **Організація самостійної пізнавальної діяльності студентів на практичних заняттях з педагогіки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Володимир Миколайович Хрипун ; наук. керівник – Володько Володимир Миколайович. – Київ, 1995. – 190 с.**

У дисертації встановлено, що запроваджена модель дидактичної системи істотно підвищує рівень організації самостійної пізнавальної діяльності студентів, сприяє поліпшенню їхньої успішності, формує такі якості, як "організованість" і "самостійність". Виділено фактори, якості студентів та викладачів, умови, що впливають на даний процес. Розроблено методичні рекомендації щодо застосування дидактичної моделі у навчальному процесі.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Ахмедзянова Л.М. **Теоретические основы и практика развития педагогического призвания : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ліфа Мухаметзяновна Ахмедзянова ; наук. консультант – Кузьміна Ніна Василівна. – Одеса, 1996. – 530 с.**

У дисертації представлено зміст поняття «педагогічне покликання», основні психолого-педагогічні характеристики його сутності, структури і компонентів. Результати експериментального дослідження підтверджують надійність розробленої теорії, доцільність і достатню ефективність запропонованих практичних заходів з організації найбільш ефективного управління процесом розвитку і формування педагогічного покликання. Дослідження впроваджено в практику роботи ряду загальноосвітніх шкіл, педагогічних училищ і педвузів України, в деяких регіонах країн СНД (Росія, Казахстан).

Дубасенюк О.А. **Теоретичні і методичні основи виховної діяльності педагога : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олександра Антонівна Дубасенюк ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Житомир, 1996. – 527 с.**

Дисертація містить результати теоретико-методологічного та методичного дослідження факторів і закономірностей функціонування та розвитку продуктивної виховної діяльності педагогів загальноосвітньої і професійно-технічної школи. Розроблено концепцію продуктивної виховної діяльності: виявлено психолого-педагогічні чинники, які обумовлюють процес становлення педагога як вихователя; розроблено типологію виховних завдань; трирівневу модель виховної діяльності педагога; технологію оволодіння майбутніми вчителями продуктивними моделями вирішення виховних завдань у роботі з учнівською молоддю.

Лисенко Н.В. **Теорія і методика формування еколого-педагогічної культури вихователя дошкільного закладу в системі вищої педагогічної освіти України : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Неллі Василівна Лисенко ; наук. консультанти – Богуш Алла Миколаївна, Стельмахович Мирослав Гнатович. – Івано-Франківськ, 1996. – 448 с.**

У дисертації розроблено структуру еколого-педагогічної культури, її модель і систему поетапного формування; розкрито умови та фактори досягнення професійної готовності до екологічного виховання дітей. Встановлено, що формування еколого-педагогічної культури студентів обумовлено міждисциплінарної інтеграцією природно-біологічного і педагогічного циклів. Представлено наукову концепцію вдосконалення підготовки фахівців дошкільного виховання в Україні.

Ляшенко О.І. **Взаємозв'язок теоретичного та емпіричного в навчанні фізики : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 ; 13.00.02 / Олександр Іванович Ляшенко ; наук. консультант – Бугайов Олександр Іванович. – Київ, 1996. – 442 с.**

У дисертації подано теоретико-методичне обґрунтування формування фізичних знань у старшокласників. Встановлено, що ефективність засвоєння школярами навчального матеріалу з фізики залежить від логіки побудови пізнавального процесу учнів, яка повинна враховувати взаємозв'язок і взаємозумовленість теоретичного та емпіричного рівнів пізнання, відповідних їм видів знання, а також сформованість специфічних для них форм пізнавальної діяльності.

Прокопенко І.Ф. **Теоретичні та методичні основи економічної освіти в загальноосвітніх і професійних навчальних закладах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 ; 13.00.04 / Іван Федорович Прокопенко ; наук. консультант – Лозова Валентина Іванівна. – Харків, 1996. – 67 с.**

Дисертацію підготовлено у формі наукової доповіді. Теоретично обґрунтувано об'єктивну необхідність економічної освіти школярів. Розроблено її зміст, що знайшло відображення в програмах, підручниках, посібниках, виявлено шляхи, форми, методи здійснення економічної освіти та умови успішності підготовки в загальноосвітніх та професійних навчальних закладах. Теоретичні висновки підкріплені даними обстежень, анкетування та експериментальної апробації.

Тарасенко Г.С. **Формування естетико-екологічної культури вчителя : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Галина Сергіївна Тарасенко ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1996. – 453 с.**

У дисертації встановлено, що естетико-екологічна культура як результат інтегративної підготовки, орієнтований на педмайстерність, є не тільки світоглядним феноменом, але й якісною характеристикою технологічної сторони професійної культури вчителя. Ефективність формування естетико-екологічної культури педагога визначається взаємодією його естетичного та екологічного світогляду в процесі аксіологічної діяльності за умови узгодження позицій учителя як суб'єкта ставлення до природи і як суб'єкта педагогічної взаємодії з вихованцями.

Федоришин Б.О. **Психолого-педагогічні основи професійної орієнтації : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Борис Олексійович Федоришин. – Київ, 1996. – 389 с.**

У дисертації розроблено методологічні основи побудови та функціонування системи професійної орієнтації, розкрито її психологічний та педагогічний зміст, психологічні та методичні умови її ефективної реалізації; визначено функціональну структуру професійної орієнтації, психолого-педагогічні методи профінформації, психодіагностичні методи і процедури профконсультації, теоретичні основи та прикладні аспекти профорієнтаційної

професіографії. Встановлено, що психологічна, педагогічна і соціально-економічна ефективність системи професійної орієнтації детермінована її особистісною спрямованістю.

Філіпчук Г.Г. **Українська етнокультура в змісті національної загальної та педагогічної освіти : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 ; 13.00.01 / Георгій Георгійович Філіпчук ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1996. – 469 с.**

Дисертація містить теоретичне обґрунтування необхідності реалізації ідей і цінностей української етнокультури в змісті загальної та педагогічної освіти. Проблему проаналізовано в історичній ретроспективі, нинішньому стані. Виявлено якісні характеристики, шляхи, форми, напрями впровадження українознавства в навчально-виховний процес. Теоретичні висновки підкріплено результатами експериментальної апробації, підготовленими на їх основі програмами, підручниками, посібниками та методичними рекомендаціями.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Кульчицька О.І. **Розвиток почуттів і емоцій у дітей раннього та дошкільного віку : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.07 / Олена Іполітівна Кульчицька. – Київ, 1996. – 485 с.**

Дослідження присвячено проблемі розвитку емоцій і почуттів у дітей раннього та дошкільного віку. Встановлено, що онтогенез емоцій являє собою процес диференціації емоційного збудження і придбання якостей модальності, закріплення його за певним детермінуючим фактором. Емоції, симпатії, співпереживання сорому і провини, з'єднуючись з когнітивними процесами та системою самоконтролю, виконують регулюючу функцію в моральній поведінці дитини.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бакатанова В.Б. **Психолого-педагогічні умови професійного відбору майбутніх інженерів-педагогів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Вероніка Борисівна Бакатанова ; наук. керівник – Козаков Віталій Андрійович. – Київ, 1996. – 189 с.**

Роботу присвячено вивченню процесу професійної орієнтації та професійного відбору учнівської молоді для навчання за інженерно-педагогічними спеціальностями у вузі. Досліджуються стан кадрового забезпечення ПТУ та історичні передумови вдосконалення інженерно-педагогічної освіти в Україні, а також організаційно-педагогічні засади професійного відбору на професію "інженер-педагог". Наукова новизна і

теоретична значущість дисертації полягають у створенні особистісно-діяльнісної моделі інженера-педагога, розробленні критеріїв і методики професійного відбору на інженерно-педагогічні спеціальності учнівської молоді професійних навчальних закладів.

Балакін В.Г. **Організація навчально-виховного процесу в Центрі професійної перепідготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Володимир Григорович Балакін ; наук. керівник – Пікельна Валерія Семенівна. – Кривий Ріг, 1996. – 241 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано модель Центру професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців та членів їх сімей. Виявлено, що відбір змісту освіти на основі принципів інтегративності, мінімізації (без шкоди для фундаментальних знань фахівця), самостійної дослідницької роботи, професійної орієнтації в єдності з формуванням життєво і професійно необхідних якостей особистості дозволяє успішно здійснювати професійну перепідготовку колишніх військовослужбовців та членів їх сімей. Визначено умови успішної адаптації їх на підприємстві за новою спеціальністю.

Барановська Л.В. **Формування культури мови студентів аграрного вузу (на матеріалах навчання з дисципліни "Ділова українська мова") : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Лілія Володимирівна Барановська ; наук. керівник – Дьомін Анатолій Івановича. – Київ, 1996. – 236 с.**

Автором виявлено, теоретично обґрунтовано, експериментально перевірено педагогічні умови формування культури мовлення студентів сільськогосподарського вузу. Досліджено основні етапи досягнення культури мовлення – літературно-мовної правильності та мовної варіативності; критерії для визначення рівнів оволодіння студентами сільськогосподарського вузу мовною культурою. У відповідності з авторською моделлю сформовано культуру мовлення студентів-аграріїв. Встановлено, що система роботи в даному напряму сприяє вдосконаленню особистості як в лінгвістичному, так і в загальному інтелектуальному аспектах, підвищує якість підготовки фахівців.

Барна М.М. **Розвиток педагогічної освіти в Східній Галичині (1867-1939 рр.) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Марія Михайлівна Барна ; наук. керівник – Майборода Василь Каленикович. – Київ, 1996. – 200 с.**

Досліджено розвиток педагогічної освіти у Східній Галичині в період Австро-Угорщини, ЗУНР і Польщі (1867–1939 рр.). Розкрито передумови створення та основні етапи еволюції мережі навчальних закладів підготовки вчителів, їх дидактична система; встановлено зв'язок між розвитком педагогічної освіти і процесами державного становлення в різні історичні періоди; розглянуто форми підготовки національних українських педагогічних кадрів. Визначено прогресивні надбання, які можуть бути використані у процесі реформування педагогічної освіти в Україні на сучасному етапі.

Бичкова Л.В. **Формування базових знань з кольорознавства в учителів початкових класів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Любов Володимирівна Бичкова ; наук. керівник – Семиченко Валентина Анатоліївна. – Полтава, 1996. – 205 с.**

У дисертації виявлено специфіку використання знань про колір у педагогічних цілях; обґрунтовано необхідність впровадження в практику факультетів початкових класів комплексної дисципліни «Педагогічне кольорознавство»; розроблено комплекс засобів навчально-методичного забезпечення кольорознавчої підготовки студентів педагогічних вузів; експериментально перевірено методику формування базових знань з кольорознавства у майбутніх учителів.

Біда О.А. **Підготовка студентів до пропедевтичного навчання молодших школярів технології рослинництва в умовах сільської школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Анатоліївна Біда ; наук. керівник – Щеколдін Аркадій Гаврилович. – Умань, 1996. – 153 с.**

У дисертації обґрунтовано наукові основи побудови спецкурсу з технології рослинництва для студентів факультетів підготовки вчителів початкових класів, що полягають у визначенні критеріїв відбору змісту навчання та принципів його конструювання. У педагогічному експерименті підтверджено доступність відібраного змісту і педагогічну ефективність курсу для професійної підготовки студентів.

Герганов Л.Д. **Дидактичні особливості випереджаючого навчання робітників при формуванні комплексних бригад суднoремонтних виробництв : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Леонід Дмитрович Герганов ; наук. керівники – Стариков Ілля Мойсейович, Носаченко Ірина Марківна. – Київ, 1996. – 233 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми формування комплексних бригад суднoремонтного виробництва з використанням випереджувального навчання в учбово-курсовому комбінаті та на виробництві. Наукова новизна і теоретична значущість дисертації полягають в обґрунтуванні дидактичних цілей і розробленні змісту, форм і методів цільового випереджувального навчання із застосуванням навчальних ділових ігор та інших активних методів навчання. Розроблено прогностичну кваліфікаційну характеристику робочої комплексної бригади, на основі якої визначено зміст випереджувального навчання.

Дудка В.В. **Формування у студентів умінь застосовувати комп'ютерні редактори в майбутній професійній діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Віктор Васильович Дудка ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1996. – 174 с.**

У дисертації науково обґрунтовано необхідність та можливість вивчення текстових, графічних і музичних редакторів на комп'ютерах типу IBM у процесі підготовки користувачів персональних комп'ютерів. Розроблено та

експериментально перевірено комплекс методичних засобів для вивчення комп'ютерних редакторів студентами. Доведено, що використання означених редакторів у навчальному процесі дозволяє значно поглибити теоретичну базу і посилити практичну спрямованість результатів навчання студентів.

Зеліско Л.І. **Розвиток мовлення учнів професійних навчально-виховних закладів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Любов Іванівна Зеліско ; наук. керівник – Роман Романа Михайлівна. – Київ, 1996. – 250 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми мовного розвитку учнів системи профтехосвіти на основі предметно-речової тематики, яка об'єднує мовний матеріал, що базується на тексті як головної одиниці зв'язного мовлення у всіх можливих варіантах. Новизна, теоретична і практична значущість дослідження полягають у реалізації принципу комунікативної орієнтації через використання предметно-речових тем, створенні цілісної системи уроків мовленнєвого розвитку, що забезпечує якісне формування мовленнєвої компетенції, засвоєння мови професії, позитивно впливає на інтелектуальний розвиток учнів, їх творчий потенціал, професійну підготовку.

Кравченко Л.М. **Професійна діагностика у системі післядипломного підвищення кваліфікації вчителя : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Любов Миколаївна Кравченко ; наук. керівник – Крисюк Степан Васильович. – Київ, 1996. – 224 с.**

У роботі висвітлюються результати організації навчального процесу в системі підвищення кваліфікації з урахуванням даних професійного діагностування педагогічних кадрів. Професійна діагностика вчителя розглядається як дослідження рівня можливості здійснювати педагогічну професійну діяльність, засновану на виявленні особистісних якостей, професійної готовності та загальної культури педагога та визначенні шляхів і засобів корекції цієї діяльності в напряму підвищення педагогічної майстерності. Теоретично обґрунтовується концептуальна модель професійної діагностики вчителя.

Кудрін О.В. **Особливості підготовки студентів до педагогічного управління в системі «педагог-учень» : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олег Вікторович Кудрін ; наук. керівники – Якубовська Олександра Миколаївна, Якубовський Олексій Петрович. – Київ, 1996. – 252 с.**

У дисертації розглядаються умови, засоби та особливості підготовки студентів до педагогічного управління в системі "педагог-учень". Подано історико-теоретичний аналіз управлінського аспекту педагогічної діяльності як складника менеджменту невиробничої сфери. Розглянуто функціональну структуру педагогічної діяльності в управлінському аспекті. Здійснено обґрунтування змісту і шляхів управлінської підготовки майбутніх вчителів. Розроблено прогностичну модель підготовки студентів до управлінської діяльності.

Листопад О.А. **Дидактичні умови гуманізації навчання майбутніх учителів в університеті : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олексій Анатолійович Листопад ; наук. керівники – Луговий Володимир Іларіонович, Якубовська Олександра Миколаївна. – Одеса, 1996. – 216 с.**

У дисертації науково обґрунтовано комплекс дидактичних умов, необхідних для організації діяльності викладача і студентів при гуманній педагогічній взаємодії в процесі навчання; проаналізовано й узагальнено особливості гуманного підходу до організації навчання майбутніх учителів; розроблено методику діагностики сформованості готовності майбутніх учителів до гуманізації навчання в школі.

Панчук В.В. **Психолого-педагогічні фактори підвищення професіоналізму викладача вищої школи (на матеріалі викладання іноземної мови у технічному вузі) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Вікторія Вікторівна Панчук ; наук. керівник – Кримська Ганна Іллівна. – Луцьк, 1996. – 201 с.**

У дисертації виявлено основні психолого-педагогічні фактори, що впливають на динаміку професіоналізму викладача іноземної мови технічного вузу. Встановлено, що вона залежить від негативного та позитивного впливу об'єктивних, об'єктивно-суб'єктивних та суб'єктивних факторів. Експериментально доведено, що група суб'єктивних факторів має безпосередній вплив на динаміку професіоналізму викладача, а об'єктивні та об'єктивно-суб'єктивні фактори – опосередковане. Розроблено методичні рекомендації для студентів та викладачів вищих технічних навчальних закладів.

Романова С.М. **Гуманітаризація професійної освіти у вищих навчальних закладах технічного профілю США : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Михайлівна Романова ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 1996. – 237 с.**

У дисертації досліджено систему вищої освіти технічного профілю США, основні напрями, зміст та організаційно-педагогічні форми гуманітаризації професійної освіти в технічних вузах. Автором визначено сутність проблеми гуманітаризації професійної освіти в американських і вітчизняних вузах технічного профілю, виявлено фактори, що зумовлюють поширення гуманітарного навчання в технічних вузах США на сучасному етапі та необхідність врахування аспекту гуманізації в процесі реформування вищої освіти України.

Семеног О.М. **Родинні виховні традиції у професійній підготовці студентів педагогічних інститутів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Миколаївна Семеног ; наук. керівник – Люріна Таніта Іванівна. – Київ, 1996. – 238 с.**

У дисертації висвітлюються хід і результати дослідження з використання родинних виховних традицій у професійній підготовці студентів педагогічних факультетів пединститутів. Автором виявлено ефективні педагогічні умови, форми і методи використання родинних виховних традицій у навчально-пізнавальної, пошуково-дослідницької, практично-педагогічної діяльності студентів. Практичне значення дослідження становлять методичні рекомендації для вчителів початкової ланки загальноосвітньої школи щодо застосування родинних виховних традицій у навчально-виховному процесі.

Сідоров М.В. **Спеціальна професійна підготовка курсантів льотних училищ під час початкового навчання на тренажері : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Микола Володимирович Сідоров ; наук. керівник – Макаров Роберт Микитович. – Кіровоград, 1996. – 180 с.**

У дисертації досліджено основи технології та організації спеціальної професійної підготовки на тренажері в початковий період льотного навчання, дидактичне наповнення, а також ефективність організаційних та дидактичних основ спеціальної професійної підготовки на тренажері. Експериментальні дослідження показали високу ефективність розробленої моделі організації та дидактики процесу спеціальної професійної підготовки на тренажері. Розроблено методичні рекомендації щодо організації спеціальної професійної підготовки на тренажері для навчальних закладів цівільної авіації.

Скрипник М.І. **Формування педагогічної культури вчителя в умовах післядипломної освіти (на базі шкільного та районного методичних кабінетів) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Марина Іванівна Скрипник ; наук. керівник – Штоміель Георгій Олександрович. – Київ, 1996. – 210 с.**

У роботі висвітлюються результати дослідження педагогічної культури вчителя в умовах післядипломної освіти. Педагогічна культура вчителя розглядається як інтегративна якість, у якій оптимально поєднано пізнавальний (професійні знання), емотивний (специфіка почуттів і засобів їх вираження в різноманітних ситуаціях об'єктивної реальності) та діяльнісний (створення педагогом нових цінностей) компоненти, розвиток яких відбувається в процесі професійної діяльності. Висвітлюється структура, показники та критерії сформованості педагогічної культури.

Собко Р.М. **Дидактичні особливості інтегративного навчання комп'ютерних технологій у професійній підготовці електриків : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Роман Максимович Собко ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1996. – 218 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми інтегрування знань з фізичної електроніки у процесі підготовки радіотелемеханіків. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено методику інтегрування знань учнів з фізичної електроніки, визначено педагогічні умови ефективності її реалізації в навчально-виховному процесі. Розроблено тематичне планування інтегрованого курсу «Фізична електроніка» та методичні рекомендації для

викладачів фізики й спеціальних предметів професійно-технічних закладів радіотехнічного профілю.

Стратан Т.Б. **Формування педагогічної майстерності майбутніх учителів музики засобами мистецтва : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Борисівна Стратан ; наук. керівник – Рудницька Оксана Петрівна. – Київ, 1996. – 178 с.**

У дисертації обґрунтовується залежність процесу формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя музики засобами мистецтва від розвитку його емпатії як особистісної професійної якості та критерії підготовки до педагогічної діяльності. Розроблено організаційно-методичну систему, спрямовану на вдосконалення художньої ерудиції, емоційно-чуттєвого проникнення, вербально-виконавської інтерпретації студентами творів мистецтва. Науково обґрунтовано та експериментально перевірено комплекс педагогічних умов її реалізації.

Стрельнікова Н.М. **Формування у студентів педвузів педагогічної культури спілкування з батьками учнів шкіл : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ніна Михайлівна Стрельнікова ; наук. керівник – Постовий Віктор Григорович. – Київ, 1996. – 179 с.**

У дисертації розкрито сутність поняття «педагогічна культура спілкування вчителя з батьками учнів»; визначено критерії педагогічної культури спілкування студентів з батьками та рівні її сформованості; виявлено та обгрунтовано шляхи та організаційно-педагогічні умови її формування у студентів. Розроблено програму спецкурсу та методичні рекомендації щодо поглиблення знань з досліджуваної проблеми, вироблення відповідних практичних умінь та навичок.

Ткаченко М.В. **Педагогічні умови виховання гуманності як професійно значущої якості особистості вчителя : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Майя Вікторівна Ткаченко ; наук. керівники – Якубовська Олександра Миколаївна, Якубовський Олексій Петрович. – Одеса, 1996. – 244 с.**

Дисертація містить дослідження педагогічних умов виховання гуманності як професійно значущої якості особистості вчителя. У роботі розкривається структура гуманності, обґрунтовуються принципи процесу виховання даної якості, розглядаються критерії та показники особливостей розвитку гуманності у майбутніх учителів. Розроблено та впроваджено методику виховання гуманності у студентів, наводяться дані про її ефективність.

Федій О.А. **Підготовка студентів педагогічних інститутів до естетичного виховання дітей 6-7 років : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Андріївна Федій ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Полтава, 1996. – 190 с.**

Основна ідея дослідження – зміст і методи педагогічної професійної підготовки до естетичного виховання дітей 6-7 років через використання

унікальних можливостей української народної дитячої пісні. Пропонується доступна для використання в умовах навчально-виховного процесу вузу методика підготовки майбутніх педагогів з формування естетичного ставлення до музичного мистецтва, що дозволяє активізувати творчий потенціал майбутнього вчителя та його учнів. Розроблено методи самооцінки і самоконтролю педагогічної діяльності студентів. Дослідження рекомендується педагогу, який цікавиться залученням кожного учня до естетичного сприйняття музики.

Черниш А.П. **Управління навчально-виховним процесом у гімназії : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Анатолій Петрович Черниш ; наук. керівник – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 1996. – 240 с.**

У дисертації визначено основні напрями діяльності сучасної гімназії та специфіку управління навчально-виховним і науково-методичним процесом у кожній її педагогічній підсистемі; теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено авторську модель управління навчально-виховним процесом у гімназії; визначено педагогічні умови підвищення ефективності управління діяльністю гімназії; розроблено методичні рекомендації для керівників та педагогічних працівників гімназій.

Швидка С.О. **Формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя засобами театрального мистецтва : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Олександрівна Швидка ; наук. керівники – Зязюн Іван Андрійович, Омеляненко Віталій Лукич. – Черкаси, 1996. – 177 с.**

У дисертації представлено результати теоретичного дослідження та спеціального експерименту, в ході якого обґрунтовуються можливості використання театрального мистецтва і театральної педагогіки у формуванні педагогічної майстерності майбутнього вчителя. Проаналізовано природу акторського і режисерського мистецтва в порівнянні з педагогічною діяльністю. Визначено оптимальні шляхи і методи впровадження театрального мистецтва в систему освіти.

Яковенко Л.П. **Формування художнього мислення студентів педагогічного факультету засобами музики : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Петрівна Яковенко ; наук. керівник – Миропольська Наталія Євгенівна. – Рівне, 1996. – 182 с.**

У дисертації науково обґрунтовано систему художньо-пізнавальної діяльності студентів, що містить в собі можливості реалізації творчого потенціалу студентів у процесі засвоєння цінностей музичного мистецтва. Аналізуються шляхи формування художнього мислення студентів педагогічного факультету з додатковою спеціальністю "музика", що здійснюються в умовах індивідуального навчання в класі основного музичного інструмента і спрямовані на розвиток художнього мислення як цілісної системи взаємопов'язаних компонентів.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Васянович Г.П. **Морально-правова відповідальність педагога (теоретико-методологічний аспект) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Григорій Петрович Васянович ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 1997. – 377 с.**

У дисертації досліджено генезис, зміст, процес виховання морально-правової відповідальності педагога. Подано концепцію взаємозв'язку моральної і правової відповідальності педагога; показано, в яких умовах педагог виступає активним суб'єктом морально-правової відповідальності; виявлено основні суперечності процесу виховання характерно-правової відповідальності педагога; обґрунтовано прогностичний аспект впровадження результатів дослідження в педагогічну практику; розроблено рекомендації щодо виховання морально-правової відповідальності педагога в сучасних соціально-економічних умовах.

Вільш І. **Структура, зміст і функції сталих індивідуальних якостей учня у процесі допрофесійного навчання і виховання : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Іоланта Вільш ; наук. консультанти – Балл Георгій Олексійович, Тадеуш Пільх. – Київ; Ченстохова, 1997. – 375 с.**

Дисертацією є монографія, що містить розроблену автором концепцію системного вивчення особистості учня на основі виявлення, оцінки і розрізнення стійких індивідуальних якостей особистості учня і якостей, властивостей, рис, що змінюються і розвиваються при використанні прийомів педагогічного впливу. Визначено умови і методи забезпечення індивідуалізації допрофесійного навчання і виховання, нові підходи до класифікації професій за психологічними критеріями. Проведено аналіз і розроблено класифікацію причин виникнення інтро- і інтерперсональних конфліктів у процесі професійного навчання і виховання і шляхів їх вирішення.

Глузман О.В. **Тенденції розвитку університетської освіти в Україні : дис. ... д-ра. пед. наук : 13.00.04 / Олександр Володимирович Глузман ; наук. консультант – Семиченко Валентина Анатоліївна. – Київ, 1997. – 479 с.**

У дисертації проаналізовано сучасний стан підготовки педагогічних кадрів в Україні та за рубежем; визначено зміст поняття «університетська педагогічна освіта; побудовано теоретичну модель університетської педагогічної освіти як системи, що має специфічний зміст, структуру і функції; розроблено програму й методику виявлення основних тенденцій розвитку університетської педагогічної освіти; визначено основні тенденції розвитку вітчизняної університетської педагогічної освіти.

Гребенюк Г.Г. **Теоретичні і методичні основи безперервної професійної освіти будівельно-архітектурного профілю : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Георгій Євгенійович Гребенюк ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 1997. – 500 с.**

Дисертація містить результати дослідження теоретичних і методичних аспектів безперервної професійної освіти будівельно-архітектурного профілю в Україні. Проаналізовано сучасні концепції безперервної освіти, виявлено соціально-економічні фактори розвитку професійно-технічної освіти. Теоретично обґрунтовано концепцію безперервної освіти будівельно-архітектурного профілю, здійснено інтеграцію робочих професій, запропоновано методику комплексного курсового та дипломного проектування, визначено методичні основи змісту архітектурної підготовки в професійно-технічних навчальних закладах.

Лещенко М.П. **Технології підготовки вчителів до естетичного виховання за рубежем (на матеріалах Великобританії, Канади, США) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Марія Петрівна Лещенко ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 1997. – 382 с.**

Дослідження з порівняльної педагогіки містить багато аспектів педагогічних ідей інтернаціонального характеру: значення та роль мистецтва в сучасному суспільстві; естетика і виховання, мистецтво в педагогічному процесі; творче та естетичне виховання, індивідуалізація виховання і творчий процес розвитку особистості; педагогічна освіта і технології підготовки вчителів до естетичного виховання. Дисертація констатує широке застосування естетичних концепцій у системі професійної педагогічної освіти, центральне місце технології створення та активізації естетичного поля в педагогічному процесі.

Лузік Е.В. **Теорія і методика загальнонаукової підготовки в інженерній школі : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ельвіра Василівна Лузік ; наук. консультанти – Козаков Віталій Андрійович, Касьянов Володимир Олександрович. – Київ, 1997. – 488 с.**

У дисертації представлено концепцію природного зростання знань, на основі якої сформована просторово-часова динамічна модель освітніх стандартів з відповідними освітніми та кваліфікаційними рівнями. Розроблено концептуальні та методологічні основи побудови двопараметричної динамічної моделі структури змісту, що дозволяє визначити макроструктуру змісту та обсягу освіти. Теоретично обґрунтовано кількісний і якісний склад навчальних дисциплін загальнонаукової підготовки. Розроблено адаптивну автоматизовану модульно-рейтингову систему як засіб оптимізації змісту загальнонаукових навчальних дисциплін в інженерному вузі і формування професійних якостей фахівця.

Пехота О.М. **Індивідуалізація професійно-педагогічної підготовки вчителя : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олена Миколаївна Пехота ; наук. консультант – Семиченко Валентина Анатоліївна. – Київ, 1997. – 430 с.**

У дисертації досліджено теоретико-методологічні основи індивідуалізації професійно-педагогічної підготовки вчителя з позицій гуманістичної парадигми освіти на основі виділення сутності, змісту структурних компонентів індивідуальності вчителя. Виділено такі взаємопов'язані рівні індивідуалізації підготовки вчителя, як індивідний, особистісний, суб'єктивний, що лежать в основі поетапного професійного розвитку і саморозвитку майбутнього вчителя. Розроблено і реалізовано технологію індивідуалізації професійно-педагогічної підготовки вчителя.

Піндера М. **Теоретичні та методичні засади підготовки і підвищення кваліфікації спеціалістів середньої ланки для металургійної промисловості : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Михайло Піндера ; наук. консультанти – Биков Валерій Юхимович, Горішовський Володимир. – Катовіце; Київ, 1997. – 61 с.**

Дисертацією є монографія. У роботі розглядаються проблеми підготовки і вдосконалення кадрів металургійної промисловості. На основі узагальнення результатів вивчення досвіду деяких європейських країн, а також результатів власних досліджень створено концепцію навчання і вдосконалення професійної підготовки кадрів для металургійної промисловості. Представлено нову модель системи професійної освіти. У ній відображені структура, плани і програми освіти в навчальних закладах металургійного профілю, професіограму металурга, систему підготовки та підвищення кваліфікації фахівців відповідно до вимог сучасного виробництва.

Подберезський М.К. **Формування правової культури студентів вищих педагогічних навчальних закладів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Микола Кіндратович Подберезський ; наук. консультант – Прокопенко Іван Федорович. – Харків, 1997. – 418 с.**

У дисертації обґрунтовано теоретичну сутність, зміст та структуру правової культури учителя; розроблено концепцію її формування у вищих педагогічних закладах освіти; обґрунтовано принципи правової освіти вчителя; виявлено та експериментально перевірено педагогічні умови формування правової культури майбутніх учителів; розроблено і впроваджено навчально-методичний комплекс, спрямований на формування правової культури вчителів.

Сисоєва С.О. **Теоретичні і методичні основи підготовки вчителя до формування творчої особистості учня : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Світлана Олександрівна Сисоєва ; наук. консультант – Прокопенко Іван Федорович. – Київ, 1997. – 428 с.**

Дисертацію присвячено проблемі підготовки вчителя до формування творчої особистості учня середнього загальноосвітнього навчально-виховного закладу, яка розглядається як суттєва складова професійної загальнопедагогічної підготовки вчителя. На основі розробленої теоретичної моделі педагогічної творчості вчителя, компоненти якої відображають когнітивну, діагностичну, процесуальну функції означеної підготовки, у дисертації визначено її зміст і форми. Проведено теоретико-методологічне обґрунтування дефініцій процесу формування творчої педагогічної діяльності, розроблено відповідне методичне забезпечення і технології підготовки вчителя.

Троцко Г.В. **Теоретичні та методичні основи підготовки студентів до виховної діяльності у вищих педагогічних навчальних закладах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04; 13.00.01 / Ганна Володимирівна Троцко ; наук. консультант – Лозова Валентина Іванівна. – Харків, 1997. – 421 с.**

Дисертація містить теоретичне обґрунтування системи професійно орієнтованої підготовки студентів педагогічних вузів до виховної діяльності. Розроблено концепцію системи підготовки, науково обґрунтовано її структурні компоненти, розкрито технологію реалізації функціональних компонентів (проектного, гностичного, процесуально-діяльного, комунікативного, управлінсько-організаторського). Виявлено педагогічні умови успішності реалізації системи. На основі результатів дослідно-експериментального дослідження розроблено методику здійснення професійно орієнтованої системи підготовки студентів до виховної діяльності.

Шльосек Ф. **Дидактика професійно-технічної освіти (на матеріалах профтехосвіти Польщі) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Франтишек Шльосек ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Радом ; Київ, 1997. – 62 с.**

Дисертацією є монографія, що містить розроблену автором нову теорію дидактичного процесу професійної освіти, теоретично обґрунтовану та експериментально апробовану модель професійного навчання у сучасних економічних і технологічних умовах, нову класифікацію методів професійного навчання, а також модульну програму навчання для майбутніх вчителів-викладачів спецтехнологій (з технічних, економічних і енергетичних предметів). Представлено розроблені автором дидактичні засоби з урахуванням специфіки професійно-технічної освіти.

Шиян Б.М. **Теоретико-методичні основи підготовки вчителів фізичного виховання в педагогічних навчальних закладах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Богдан Михайлович Шиян ; наук. консультант – Вільчковський Едуард Станіславович. – Тернопіль, 1997. – 56 с.**

Дисертацію підготовлено у формі наукової доповіді. Обгрунтовано необхідність формування національної системи фізичного виховання учнів. Розроблено концепцію та структурно-функціональну модель теоретико-

методичної підготовки нового покоління вчителів фізичного виховання в педагогічних навчальних закладах. Підготовлено оптимальні варіанти навчальних програм і посібників з професійно орієнтованих дисциплін для факультетів фізичного виховання, методичних рекомендацій щодо їх застосування у роботі з студентами. Систему нуково-методичного забезпечення підготовки вчителя фізичного виховання апробовано дослідно-експериментальним шляхом у педагогічних вузах України.

Шунда Н.М. **Формування знань про елементарні функції у професійній підготовці вчителя математики : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04; 13.00.02 / Никифор Миколайович Шунда. – Вінниця, 1997. – 56 с.**

Дисертацією є посібник, у якому подано теоретичне обґрунтування необхідності формування знань про елементарні функції у професійній підготовці вчителів математики. Розроблено її зміст, визначено шляхи, форми, методи вирішення питання на практиці, а також умови, що сприяють його вирішенню у процесі підготовки вчителів математики в педуніверситеті. Теоретичні виводи базуються на значному фактичному матеріалі: вивченні рівня знань студентів і вчителів, анкетуванні, експериментальній апробації.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Савчин М.В. **Психологічні основи розвитку відповідальної поведінки особистості : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.07 / Мирослав Васильович Савчин ; наук. консультант – Боришевський Мирослав Йосипович. – Київ, 1997. – 410 с.**

У роботі розглядаються психологічні механізми функціонування і розвитку відповідальної поведінки особистості. Розроблено методологічні і теоретичні основи пояснення процесу функціонування та розвитку відповідальної поведінки особистості; розкрито психологічну сутність відповідальної поведінки, вивчено її типи та рівні розвитку у школярів; з'ясовано психолого-педагогічні умови ефективного розвитку та виховання в учнів відповідальної поведінки.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Антонюк Р.І. **Особливості професійної підготовки вчителів у педагогічних університетах до викладання української та румунської мов : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Раїса Іванівна Антонюк ; наук. керівник – Абашкіна Неллі Володимирівна. – Київ, 1997. – 173 с.**

Досліджено процес професійної підготовки вчителя-словесника до роботи в двомовних школах в університетах України. Розкривається зміст і

обґрунтовується необхідність двомовної професійної підготовки, розглядаються її критерії і показники. Виявлено психологічні особливості засвоєння української мови молодшими школярами румунської та молдавської національностей, визначено терміни спорідненості української і румунської мов для вчителів української мови, розроблено курс аудіювання для передбукварного періоду з румунської та української мов, а також систему вимог до студентів і вчителів, які працюватимуть в україно-румунсько-молдавському регіоні.

Волинець К.І. **Інтеграція змісту загально-педагогічної підготовки майбутніх вихователів у педагогічних училищах і коледжах України : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Катерина Іванівна Волинець ; наук. керівник – Семиченко Валентина Анатоліївна. – Київ, 1997. – 196 с.**

Досліджено методологічні основи побудови системи загальнопедагогічної підготовки майбутнього педагога-вихователя, підґрунтям якої є інтеграція дисципліни «Дошкільна педагогіка та історія педагогіки» та спеціальних методик; розроблено алгоритм інтегративного курсу з педагогіки; виявлено дидактичні умови підвищення ефективності загальнопедагогічної підготовки майбутніх вихователів; обґрунтовано структурно-функціональну модель діяльності педагога-вихователя у відповідності з його майбутньою професійною діяльністю.

Гринчук І.П. **Формування музично-аналітичних умінь майбутнього вчителя музики : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Павлівна Гринчук ; наук. керівник – Масол Людмила Михайлівна. – Київ, 1997. – 238 с.**

Досліджено проблему формування музично-аналітичних умінь майбутнього вчителя музики як компонента його музичного мислення. Встановлено, що ефективність процесу формування музично-аналітичних умінь зросте за умови методологічної переорієнтації цього процесу з фактологічного імперативного на ціннісний особистісно-орієнтований підхід до осмислення музики через аналіз–інтерпретацію. Розроблено методику формування досліджуваних умінь в індивідуальних класах, про ефективність якої наводиться у спецкурсі "Пропедевтика сприйняття та аналізу музичних творів".

Гук Н.С. **Оцінка та корекція психічних станів співробітників органів виконання покарань : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Сергіївна Гук ; наук. керівник – Максименко Сергій Дмитрович. – Київ, 1997. – 186 с.**

У дисертації доведено, що ефективність службової діяльності співробітників органів виконання покарань багато в чому залежить від вміння психологічної служби установ оцінювати їх негативні психічні стани, викликані специфічними умовами діяльності, екстремальними ситуаціями і негативним впливом мікросередовища засуджених до позбавлення волі, використовувати комплекс психопрофілактичних та психокорекційних методів

з метою попередження станів або пом'якшення їх наслідків. Пропонується апробована на практиці система діагностичних і корекційних методик оцінювання негативних психічних станів.

Джулик О.І. **Формування системи знань про фізичні основи теплоенергетики в учнів професійно-технічних закладів освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Іванівна Джулик ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1997. – 220 с.**

Роботу присвячено дослідженню проблеми формування системи знань про фізичні основи теплоенергетики. Визначено основні принципи структурування навчального матеріалу, методи і форми вивчення інтегрованого спецкурсу "Термодинаміка з основами теплоенергетики", пропонуються конкретні методичні рекомендації і тематичне планування спецкурсу. Основні результати роботи апробовано в роботі викладачів фізики і спеціальних дисциплін професійно-технічних та вищих професійних училищ.

Єгоренков Ф.І. **Методика вивчення молекулярної біофізики дезоксирибонуклеїнової кислоти в медичному вузі з використанням нових інформаційних технологій : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Анатолій Іванович Єгоренков ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1997. – 203 с.**

У дослідженні розроблено методику вивчення важливих розділів молекулярної біофізики на основі системного підходу та з використанням педагогічних програмних засобів. Запропонована методика дозволяє вивчати біофізику інтегративно з деякими розділами біології, біохімії і генетики; розвивати в учнів основи системного мислення, які є складовою частиною професійного мислення майбутніх лікарів; підвищувати рівень мотивації і якість навчання. Розроблено програмно-методичний комплекс для проведення лекційних та практичних занять з біофізичними основами молекулярної генетики.

Зинкевичус В.О. **Гуманизация педагогического общения в условиях модульного обучения студентов университета : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Вікторія Олегівна Зинкевичус ; наук. керівник – Якубовська Олександра Миколаївна. – Одеса, 1997. – 250 с.**

Роботу присвячено дослідженню ефективності використання модульної форми організації навчання у підготовці студентів університету до гуманізації педагогічного спілкування. Здійснено історичний і психолого-педагогічний аналіз проблем міжособистісного спілкування, гуманізації педагогічного спілкування та модульної форми організації навчання. Розроблено методику гнучкого введення дидактичних модулів, що містять комплекс освітніх технологій, які сприяють організації позитивної взаємодії в системі "викладач-студент" та спрямовані на підготовку майбутнього вчителя до гуманізації педагогічного спілкування в його професійній діяльності.

Кіліченко О.І. **Підготовка майбутнього вчителя до педагогічної взаємодії з учнями молодшого шкільного віку : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Іванівна Кіліченко ; наук. керівник – Максименко Сергій Дмитрович. – Івано-Франківськ, 1997. – 222 с.**

У дисертації визначено сутність педагогічної взаємодії і її функції. Автор розробив, систематизував і проаналізував блоки методів для виявлення особливостей взаємодії вчителів і учнів у сучасній початковій школі та рівні готовності студентів педагогічного факультету до її здійснення. Запропоновано науково обґрунтовану й експериментально перевірену систему підготовки майбутніх учителів до педагогічного взаємодії з учнями молодшого шкільного віку та визначаються умови, що впливають на її ефективність.

Клокар Н.І. **Психолого-педагогічна підготовка вчителя до інноваційної діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Іванівна Клокар ; наук. керівник – Олійник Віктор Васильович. – Київ, 1997. – 205 с.**

Дисертацію присвячено проблемі внутрішкільної психолого-педагогічної підготовки вчителя до інноваційної діяльності. Досліджено теоретичні основи проблеми, обґрунтовано сутність, структуру та рівні готовності вчителя до такої діяльності. Розроблено модель внутрішкільної системи підготовки вчителя до інноваційної діяльності, виявлено етапи управління цим процесом, запропоновано спецкурс "Психолого-педагогічна підготовка вчителя до інноваційної діяльності" та науково обґрунтовані методичні рекомендації для різних категорій педагогічних працівників.

Ковчина І.М. **Реформування загальної середньої і педагогічної освіти в Польщі у 80-90-х роках XX століття : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Михайлівна Ковчина ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 1997. – 185 с.**

У дисертації виявлено об'єктивні соціально-політичні передумови реформування освіти як складової частини розвитку педагогічної освіти в Польщі; розкрито суть прогресивного громадського руху і роль національно-демократичної педагогічної преси у прискоренні реформування освіти та визначено основні напрями і організаційно-педагогічні умови реформування шкільної та педагогічної освіти в досліджуваний період; здійснено порівняльний аналіз альтернативних моделей освітньої системи в Польщі; розкрито й обґрунтовано особливості професійної підготовки вчителів та шляхи її удосконалення.

Матвійчук Н.С. **Підготовка вчительських кадрів в Україні (20-30-ті роки XX століття) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталя Степанівна Матвійчук ; наук. керівник – Поліщук Віра Аркадіївна. – Тернопіль, 1997. – 217 с.**

У роботі досліджено процес підготовки вчительських кадрів в Україні у 20-30-ті роки XX століття. Визначено організаційні передумови становлення і

розвитку педагогічної освіти протягом досліджуваного періоду; розглянуто зміст, форми і методи підготовки національних українських педагогічних кадрів навчальними закладами різних типів та регіонів України; зроблено висновки про можливість використання досвіду в процесі сучасного реформування системи педагогічної освіти.

Михайловська Н.В. **Науково-методичне забезпечення діяльності професійно-технічних навчальних закладів України (1921-1929 рр.) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Владіліївна Михайловська ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 1997. – 293 с.**

Дисертація містить результати дослідження розвитку змісту, основних напрямів та форм організації науково-методичного забезпечення діяльності професійно-технічних навчальних закладів України в 1921–1929 рр. Виявлено особливості та охарактеризовано етапи розвитку науково-методичної роботи на державному, регіональному та місцевому рівнях. Зроблено висновки про можливість використання цього досвіду в нових соціально-економічних умовах в процесі реформування системи профтехосвіти.

Набока Л.Я. **Підготовка методистів до впровадження оновленого змісту освіти в системі підвищення кваліфікації : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Яківна Набока ; наук. керівник – Пуцов Володимир Іванович. – Київ, 1997. – 229 с.**

У дисертації обґрунтовано положення про концептуальну модель та сутність професійної підготовки методистів гуманітарного профілю рай/міськ/методкабінетів до впровадження оновленого змісту освіти. У дисертації розроблено модель підготовки, зміст професійного навчання методистів. Здійснено впровадження в навчальний процес модульних навчальних планів і програм, розвивальної методики організації пізнавальної діяльності методистів.

Омельяненко В.Г. **Розвиток у старшокласників покликання до педагогічної спеціальності "вчитель фізичної культури" : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Володимир Григорович Омельяненко ; наук. керівник – Грішин Едуард Олександрович. – Тернопіль, 1997. – 210 с.**

Роботу присвячено проблемі розвитку покликання до педагогічної спеціальності "вчитель фізичної культури" в процесі допрофесійної підготовки старшокласників. Досліджуються якісні та кількісні критерії професійного покликання, етапи його формування. Обґрунтовуються зміст та методика діагностики у старшокласників покликання до даної спеціальності. Наукова новизна роботи полягає у дослідженні особливостей процесу розвитку професійного покликання, розкритті суті й оптимальних умов розвитку професійного покликання у старшокласників.

Отич О.М. **Підготовка вчителя початкових класів до виховної роботи в школі (на матеріалі пісенного фольклору) : дис. ... канд. пед. наук :**

13.00.04 / Олена Миколаївна Отич ; наук. керівник – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 1997. – 256 с.

У дисертації досліджено зміст і структуру виховної діяльності вчителя початкових класів на матеріалі пісенного фольклору. Обґрунтовано критерії готовності педагогів до її здійснення. Розроблено та експериментально перевірено модель підготовки студентів до виховної роботи в початковій школі засобами народнопісенної творчості. За матеріалами дослідження підготовано методичні рекомендації для вчителів початкових класів.

Петрович В.С. **Організація позаурочної виховної діяльності учнів вищих професійних училищ : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Валерій Степанович Петрович ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 1997. – 220 с.**

У дисертації розроблено й експериментально перевірено модель системи позаурочної виховної діяльності учнів ВПУ, доведено найдоцільніші варіанти її реалізації на практиці; розроблено програму і методику створення у ВПУ позаурочних структур різнопрофільної спрямованості. Визначено умови їх ефективного функціонування. Запропоновано методичні рекомендації з організації позаурочної виховної діяльності учнів ВПУ.

Стрелковська О.Е. **Профілювання математичної підготовки учнів професійно-технічних училищ (на матеріалі електро-радіотехнічних професій) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Едуардівна Стрелковська ; наук. керівники – Дубинчук Олена Степанівна, Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1997. – 256 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми взаємозв'язку математичної та професійної підготовки учнів професійно-технічних училищ. Розроблено експериментальну навчальну програму з математики, запропоновано науково обґрунтовані методичні рекомендації щодо проведення на уроках математики лабораторно-практичних робіт з виробничим змістом, розв'язування задач з міжпредметним змістом.

Ткаченко В.А. **Ділові ігри в професійно-технічному навчанні (на прикладі вивчення математики) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Валентина Андріївна Ткаченко ; наук. керівники – Дубинчук Олена Степанівна, Носаченко Ірина Марківна. – Київ, 1997. – 204 с.**

У роботі виконано комплексне дослідження використання ділових ігор з метою вдосконалення навчального процесу в професійно-технічному навчанні на прикладі вивчення математики. Створено систему організаційно-методичних рекомендацій для викладача по розробці і конструюванню ділових ігор та наведено конкретний приклад побудови ділової гри "Практичне застосування похідної". Здійснено оцінку ефективності застосування ділових ігор на прикладі вивчення математики в професійно-технічному навчанні.

Швед М.С. **Розвиток екологічного мислення студентів університету в процесі професійної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Марія Степанівна Швед ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Львів, 1997. – 211 с.**

У дисертації обгрунтовано новий напрям дослідження екологічного мислення, заснований на застосуванні об'єктивних і суб'єктивних методів. Представлено концепцію екологічної підготовки майбутніх вчителів, спеціальний курс "Основи екологічної підготовки майбутнього вчителя" та методику його вивчення. Запропоновано модель екологічної підготовки майбутніх вчителів та рекомендації щодо її поліпшення.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Терешина О.Б. **Соціально-психологічна адаптація спортсменів до постспортивної діяльності : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Олена Борисівна Терешина. ; наук. керівник – Ложкін Георгій Володимирович – Київ, 1997. – 202 с.**

Дисертація містить теоретичний та експериментальний аналіз проблеми адаптації спортсменів до постспортивної діяльності, пов'язаної з процесом отримання вищої освіти в навчальних закладах фізкультурного профілю. Встановлено, що суть процесу адаптації колишніх спортсменів зводиться до пошуку майбутньої професійної орієнтації та залежить від рівня розвитку значущих якостей особистості. Визначено основні чинники та передумови успішної постспортивної адаптації.

Чайкіна Н.О. **Психологічна структура професійної адаптації молодого вчителя : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Наталія Олександрівна Чайкіна. ; наук. керівник – Федоришин Борис Олексійович. – Київ, 1997. – 173 с.**

У дисертації встановлено, що об'єктом професійної адаптації молодого вчителя є соціальна ситуація розвитку фахівця, психологічним механізмом здійснення – професійно-педагогічна, колективістична та емоційна ідентифікація особистості. Структурні компоненти професійної адаптації містять у собі об'єктивні показники та суб'єктивні показники; результатом адаптації є професійна майстерність, ціннісно-орієнтаційна єдність з колективом та особистісно-професійний сенс педагогічної діяльності. Науково-прикладне значення дисертації полягає в апробації комплексу психологічних методик діагностики структури професійної адаптації.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Богданова І.М. **Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів на основі застосування інноваційних технологій : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Інна Михайлівна Богданова ; наук. консультант – Хмелюк Раїса Іллівна. – Одеса, 1998. – 398 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано та практично перевірено процес оновлення професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів за допомогою модульного підходу до навчання за підтримки комп'ютерних засобів управління в поєднанні з традиційними. Створено цілісну систему науково-методичного забезпечення підготовки, яка складається із трьох компонентів: концептуального, змістовно-структурного та організаційно-дидактичного.

Барбіна Є.С. **Формування педагогічної майстерності в системі неперервної педагогічної освіти : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Єлизавета Сергіївна Барбіна ; наук. консультант – Семиченко Валентина Анатоліївна. – Київ, 1998. – 459 с.**

У дисертації науково обґрунтовано і розроблено концепцію формування педагогічної майстерності в системі безперервної педагогічної освіти на довузівському, вузівському і післявузівську етапах; проаналізовано роль і місце педагогічної майстерності в сучасній педагогічній парадигмі; визначено загальні та специфічні для кожного етапу безперервної педагогічної освіти концептуальні, змістовно-структурні та організаційно-методичні основи її реалізації. Обґрунтовано модель формування педагогічної майстерності в системі безперервної педагогічної освіти.

Лігоцький А.О. **Система різнорівневої підготовки фахівців в Україні (теоретико-методологічний аспект) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Анатолій Олексійович Лігоцький ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 1998. – 484 с.**

У дисертації розроблено концептуальні підходи до побудови динамічної моделі різнорівневої підготовки фахівців, яка дає змогу визначити зміст цієї підготовки та психолого-педагогічні засади ефективного розвитку вищої освіти. Здійснено обґрунтування принципів та методів проектування освітніх систем різнорівневої підготовки, розроблено відповідне організаційно-педагогічне забезпечення їхнього функціонування та управління. Основні результати дослідження впроваджено у систему вищої освіти України.

Маслов В.С. **Теорія і практика культурологічної підготовки слухачів і курсантів вищих військових закладів освіти : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Валерій Сергійович Маслов ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 1998. – 436 с.**

У дисертації виявлено тенденції культурологічного навчання і виховання у загальній та військовій історії, їх особливості у сучасних вітчизняних і зарубіжних вищих цивільних і військових навчальних закладах. Розроблено і науково обґрунтовано концепцію, розроблено і експериментально перевірено теоретичну модель системи культурологічної підготовки слухачів і курсантів, визначено її зміст, педагогічні умови дієвості системи, експериментально перевірено педагогічну технологію культурологічної підготовки до військово-педагогічної діяльності офіцера.

Пуховська Л.П. **Професійна підготовка вчителів у країнах Західної Європи в другій половині XX століття : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Людмила Прокопівна Пуховська ; наук. консультант – Сухомлинська Ольга Василівна. – Київ, 1998. – 571 с.**

У дисертації досліджується ґенеза, сутність, головні тенденції і чинники, що зумовлюють спільність і розбіжності в еволюції систем професійної підготовки вчителів у країнах Західної Європи в другій половині XX ст. На основі запропонованої теоретичної моделі педагогічної освіти як відкритої динамічної системи проведено порівняльне дослідження провідних концептуально-організаційних моделей професійної підготовки вчителів, виявлено спільні тенденції в розвитку національних систем професійної підготовки вчителів в умовах освітніх реформ досліджуваного періоду. Обґрунтовано творчо-конструктивні висновки щодо проблем інтеграції педагогічної освіти України в загальноєвропейський освітній простір.

Романишина Л.М. **Система поетапного контролю навчальної діяльності студентів педагогічних університетів за модульно-рейтинговою технологією навчання з дисциплін природничого циклу : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Людмила Михайлівна Романишина ; наук. консультант – Олійник Павло Миколайович. – Київ, 1998. – 353 с.**

Дисертація містить теоретичне обґрунтування поетапної системи контролю навчальної діяльності студентів в комплексі з модульно-рейтинговою технологією навчання. Виявлено педагогічні умови реалізації модульного варіанту програми з циклу природничих дисциплін, багатобального оцінювання знань і професійної підготовки студентів, системи контролю. У педагогічному експерименті підтверджено дієвість поетапної системи контролю в підвищенні рівня навчальної діяльності студентів в комплексі з модульно-рейтинговою технологією навчання.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Рибалка В.В. **Особистісний підхід у профільному навчанні старшокласників : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.07 / Валентин**

Васильович Рибалка ; наук. консультант – Балл Георгій Олексійович. – Київ, 1998. – 465 с.

У дисертації розроблено концепцію тривимірної, поетапно конкретизованої психологічної структури особистості, на найвищому етапі конкретизації якої представлено систематизовані теоретичні моделі особистості ряду профілів, що виступають основою особистісної переорієнтації профільного навчання старшокласників. Визначено методико-психодіагностичні засоби та методичні прийоми отримання цілісної характеристики особистості школяра; розроблено цілісну технологію психологізації, перспективи особистісної переорієнтації профільного навчання у загальноосвітній школі.

Солодухова О.Г. **Психологія становлення особистості молодого вчителя в процесі професійної адаптації : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.07 / Ольга Георгіївна Солодухова ; наук. консультант – Яценко Тамара Семенівна. – Слов'янськ, 1998. – 413 с.**

У дисертації розроблено модель професійної адаптації молодого педагога та досліджено особливості його відношень до себе, інших та педагогічної діяльності на різних етапах професійного становлення. Встановлено, що система цих відношень виступає визначальним чинником успішності професійної адаптації Основні положення дисертаційного дослідження впроваджено в практику шляхом розроблення спецкурсів "Формування педагогічної емпатії вчителя", "Психологія педагогічного спілкування", навчальних посібників

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Вдович С.М. **Розвиток ідей гуманної педагогіки в Західній Україні (кінець XIX- початок XX ст.) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Світлана Михайлівна Вдович ; наук. керівник – Васянович Григорій Петрович. – Київ, 1998. – 176 с.**

У дисертації досліджено становлення і розвиток ідей гуманної педагогіки Західної України кінця XIX – початку XX ст. Визначено сутність понять, які поглиблюють розуміння змісту ідей гуманної педагогіки, виявлено основні передумови, досліджено тенденції й особливості розвитку ідей гуманної педагогіки регіону означеної доби. Зроблено висновки про можливість використання досвіду та провідних ідей гуманної педагогіки Західної України досліджуваного в процесі реформування сучасної вищої педагогічної школи.

Макарова Л.М. **Системний підхід до орієнтації дітей дошкільного та шкільного віку на педагогічну професію : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Любов Михайлівна Макарова ; наук. керівник – Галузинський Володимир Михайлович. – Київ, 1998. – 185 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано процес професійної спрямованості особистості; з'ясовано можливості раннього визначення і подальшого довгострокового відстежування та підтримки розвитку елементів педагогічних здібностей у навчально-виховному процесі; розроблено та експериментально перевірено систему ранньої орієнтації на педагогічну професію. Розроблено комплекс методик за трикомпонентною схемою (передача соціального досвіду, дидактичні функції та психологічна підтримка).

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бутівщенко С.В. **Зміст і форми управління середніми професійними навчальними закладами України в 1917-1941 роках : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Станіслав Васильович Бутівщенко ; наук. керівник – Майборода Василь Каленикович. – Київ, 1998. – 173 с.**

У дисертації аналізується процес становлення і розвитку системи управління середньою професійною освітою в Україні в 1917-1941 рр. Визначено зміст, форми, етапи розвитку системи управління середньою професійною освітою, виявлено основні тенденції та особливості її розвитку. Зроблено висновки щодо можливості використання історичного досвіду з метою реформування сучасної системи управління вищою освітою.

Василюк А.В. **Професійно-педагогічна підготовка вчителів у Польщі (1989-1997 рр.) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Алла Володимирівна Василюк ; наук. керівник – Пуховська Людмила Прокопівна. – Київ, 1998. – 184 с.**

У дисертації досліджуються ґенеза, сутність, головні зовнішні і внутрішні чинники розвитку педагогічної освіти у Польщі. Автор наводить оригінальні таблиці з узагальненням тенденцій змін в освіті і діяльності вчителів, схеми систем підготовки вчителів у Польщі та Україні, виконує їх порівняння. Вводиться у науковий обіг осучаснене тлумачення термінів "кваліфікація", "компетентність" і "компетенція" стосовно підготовки і діяльності вчителя. Обґрунтовано творчо-конструктивні висновки щодо стратегії розвитку педагогічної освіти в Україні з урахуванням національних традицій і позитивного досвіду освітніх реформ 1989-1997 рр. у Польщі.

Галуза Л.Ф. **Формування миротворчих поглядів студентів педвузів в процесі вивчення іноземної мови : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Федорівна Галуза ; наук. керівник – Дем'янчук Анатолій Степанович. – Рівне, 1998. – 211 с.**

У дисертації розроблено та обґрунтовано систему формування миротворчих поглядів у майбутніх фахівців у процесі навчально-пізнавальної та виховної діяльності; виявлено педагогічні умови виховання на ідеях миру студентів педвузів у процесі вивчення іноземної мови; запропоновано

методику проведення навчальних занять з іноземної мови, спрямовану на виховання толерантності, миролюбності та полікультурності.

Гладунський В.Н. **Методичні основи вивчення курсу логіки в середніх загальноосвітніх, спеціалізованих та професійних навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Василь Назарович Гладунський ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1998. – 209 с.**

У дисертації обґрунтовано позитивний вплив знань логіки учнями на їх навчально-пізнавальний процес, культуру мислення. Відібрано, систематизовано й експериментально перевірено зміст курсу логіки для побудови шкільного курсу логіки, розроблено варіанти програм. Здійснено дослідно-експериментальну перевірку методичних підходів до вивчення курсу логіки. Розроблено навчальний посібник з логіки, методичні рекомендації для вчителів шкіл та професійних навчальних закладів.

Гладюк Т.В. **Підготовка до інтегрованого навчання учнів природничих дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Володимирівна Гладюк ; наук. керівник – Степанюк Алла Василівна. – Тернопіль, 1998. – 209 с.**

Дисертацію присвячено питанню вдосконалення змісту підготовки майбутніх вчителів до реалізації інтегрованого підходу в навчанні учнів природничих дисциплін. У роботі обґрунтовується зміст та наукові основи побудови нового спецкурсу, експериментально підтверджено його ефективність у професійній підготовці студентів.

Гіптерс З.В. **Художня творча діяльність студентів вищих закладів освіти України (1960-1995 рр.) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Зінаїда Василівна Гіптерс ; наук. керівник – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 1998. – 190 с.**

У дисертації викладено педагогічні та культурологічні засади художньої творчої діяльності студентів. Визначено етапи її розвитку в Україні у 1960-1995 рр. Виявлено основні тенденції розвитку художньої творчості студентів у досліджуваний період. Розроблено методичні рекомендації щодо оновлення змісту, форм і методів художньої творчої діяльності студентів з урахуванням досвіду вищої школи України і Польщі.

Десятов Т.М. **Система професійно-технічної освіти в Туреччині : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Тимофій Михайлович Десятов ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 1998. – 180 с.**

Дисертація містить результати дослідження змісту, структури і форм організації системи професійно-технічної освіти в Туреччині. Розкриваються характерні особливості чоловічої, жіночої професійно-технічної освіти, комерційно-туристичного навчання та підготовки робітників на виробництві. Досліджено соціально-економічні та організаційно-управлінські фактори, що визначають зміст і форми підготовки робітників, нормативно-правову базу

діяльності навчальних закладів різних типів. Зроблено висновки про можливість застосування ідей цього досвіду у реформуванні сучасної системи професвіти.

Дещинський Ю.Л. **Методичні основи підготовки молодших спеціалістів зв'язку з технічного обслуговування комп'ютерної техніки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Юрій Леонтійович Дещинський ; наук. керівник – Ханик Ярослав Миколайович. – Київ, 1998. – 239 с.**

У дисертації розроблено зміст спецкурсу з технічного обслуговування комп'ютерної техніки і методика його викладання, яка дозволяє вивчати комп'ютерну техніку інтегративно з апаратурою зв'язку, а також формувати у студентів основи системного мислення. Розроблено програмно-методичний комплекс, який містить генеруючу систему САН для проведення усіх видів контролю і організації самостійної роботи студентів; утиліту System Manager для захисту програмних продуктів від несанкціонованого доступу й руйнування; методичні рекомендації для проведення практичних занять.

Коваль М.С. **Формування індивідуального стилю професійного спілкування у майбутніх офіцерів пожежної охорони : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Мирослав Стефанович Коваль ; наук. керівник – Гуревич Роман Семенович. – Вінниця, 1998. – 176 с.**

У дисертації розкрито суть і структуру індивідуального стилю професійного спілкування офіцера пожежної охорони, обґрунтовано концептуальну модель особистісної детермінації індивідуально-стильових особливостей професійного спілкування. Розроблено комплексну систему активних методів соціального навчання, спрямованих на розвиток, корекцію і гармонізацію мотиваційноціннісної, когнітивної і поведінкової підструктур індивідуального стилю професійного спілкування.

Козленко О.Л. **Розвиток педагогічної техніки молодого вчителя середньої загальноосвітньої школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Леонідівна Козленко ; наук. керівник – Сагач Галина Михайлівна. – Київ, 1998. – 197 с.**

Дисертація містить результати теоретичного й експериментального дослідження проблеми розвитку педагогічної техніки молодого вчителя середньої загальноосвітньої школи. Встановлено, що ефективність розвитку педагогічної техніки забезпечується організацією цілеспрямованого поетапного навчання через включення вчителів у активну діяльність в системі педагогічного ігрового моделювання та активізацією роботи по самовдосконаленню на основі рефлексивної позиції.

Козяр М.М. **Педагогічні основи виховання у курсантів навчальних закладів системи МВС відповідального ставлення до виконання своїх обов'язків : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Михайло Миколайович Козяр ; наук. керівник – Гуревич Роман Семенович. – Вінниця, 1998. – 173 с.**

У роботі конкретизовано суть, структуру та критерії вихованості відповідальності у майбутніх офіцерів-пожежників, визначено, теоретично обґрунтовано і експериментально перевірено умови, зміст, форми і методи педагогічного управління процесом розвитку та виховання відповідальності у курсантів вищих пожежно-технічних навчальних закладів. Розроблено методичні рекомендації щодо вдосконалення процесу виховання відповідальності у майбутніх офіцерів пожежної охорони.

Лавріненко О.А. **Практична професійно-педагогічна підготовка вчителя у вищих закладах освіти України (1917-1928 рр.) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олександр Андрійович Лавріненко ; наук. керівник – Дем'яненко Наталія Миколаївна. – Київ, 1998. – 205 с.**

У дисертації досліджено практичну професійно-педагогічну підготовку вчителя в педвузах України в 1917–1928 рр. Визначено її зміст, виявлено головні тенденції та особливості її розвитку, обґрунтовано етапи становлення. Зроблено висновки про можливість використання досвіду та провідних ідей практичної професійно-педагогічної підготовки вчителя в 1917–1928 рр. у процесі реформування сучасної вищої педагогічної школи.

Онищук Л.А. **Психолого-педагогічні умови підвищення професійної активності вчителя початкової школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Анатоліївна Онищук ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 1998. – 152 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано модель професійної активності вчителя початкової школи. Встановлено, що професійна активність вчителя початкової школи підвищується за умов врахування психолого-педагогічних факторів, які впливають на рівень мотиваційної спрямованості вчителя, стимулюють його до професійного самовдосконалення та науково-експериментальної діяльності. Експериментально перевірено ефективність психолого-педагогічних умов підвищення професійної активності вчителя початкової школи в системі внутрішньошкільної роботи.

Операйло С.І. **Діагностика і корекція працездатності студентів технічного вузу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Сергій Ілліч Операйло ; наук. керівник – Щербина Василь Арсентійович. – Київ, 1998. – 170 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано та розроблено комплексну систему діагностики і оцінки фізичної і розумової працездатності студентів; експериментально перевірено ефективні рухові програми підвищення і корекції працездатності. Запропоновано науково обґрунтовані методичні та практичні рекомендації проведення діагностики фізичного стану і працездатності студентів технічного вузу.

Сакун Л.В. **Система підготовки кадрів для сфери туризму в Німеччині : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Володимирівна**

Сакун ; наук. керівник – Абашкіна Неллі Володимирівна. – Київ, 1998. – 256 с.

У процесі дослідження виявлено стрункy гнучкy системy підготовки професійних кадрів для сфери туризму в Німеччині на сучасному етапі розвитку суспільства, проведено науковий аналіз 60 навчальних планів і програм різних навчальних закладів, які готують спеціалістів для туристичної галузі, розкрито основні тенденції в процесі навчання спеціальних туристичних дисциплін; проаналізовано методи і засоби інтенсивного навчання іноземних мов у процесі підготовки професійних кадрів у сфері туризму в Німеччині.

Скорик Т.В. **Формування естетичного досвіду студентів засобами музики : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Тамара Володимирівна Скорик ; наук. керівник – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 1998. – 168 с.**

У дисертації представлено теоретичні й експериментальні розробки проблеми формування естетичного досвіду майбутніх вчителів музики як компонента їх професійних можливостей. З'ясовано, що рівень естетичного досвіду студентів підвищиться за умов педагогічних впливів, варіативних форм роботи на заняттях з основного музичного інструменту, спрямованих на розвиток особистісно-ціннісного відношення до музичного твору. Розроблено методику формування ланки "виконавські вміння-естетичний досвід-педагогічні вміння" у класах з основного музичного інструменту, подано дані, що доводять її ефективність.

Шепеленко Т.Л. **Формування комунікативних умінь студентів економічного університету в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Леонідівна Шепеленко ; наук. керівник – Сагач Галина Михайлівна. – Київ, 1998. – 221 с.**

Дисертація містить результати теоретичного й експериментального дослідження проблеми комунікативних вмінь. На основі розробленої педагогічної технології вивчення психолого-педагогічних дисциплін доведено, що значне підвищення ефективності формування комунікативних умінь забезпечується організацією комунікативно спрямованого навчання шляхом використання активних професійно спрямованих методів. За матеріалами дослідження підготовлено методичні рекомендації для викладачів.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Бріскін Ю.А. **Оцінювання готовності спортсмена до оптимального рішення в ситуації спортивного двобою (на матеріалі дослідження спортсменів-фехтувальників) : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Юрій Аркадійович Бріскін ; наук. керівник – Гірник Андрій Миколайович. – Київ, 1998. – 204 с.**

Роботу присвячено оцінюванню готовності спортсмена-фехтувальника до оптимальних рішень в ситуації спортивного двобою. Розроблено модель готовності фехтувальника до рішення і створення на цій основі комп'ютеризованого діагностичного комплексу, що дозволяє більш об'єктивно оцінювати готовність спортсмена-фехтувальника вирішувати завдання, пов'язані з взаємодією з суперником у спортивному двобої. Основні результати роботи впроваджено в навчальний процес Львівського державного інституту фізичної культури (курси "Теоретико-методичні основи підготовки висококваліфікованих спортсменів" та "Біомеханіка спорту") і в процес підготовки юних фехтувальників.

Губенко О.В. **Формування в учнів старших класів готовності до вибору професій у сфері творчої технічної діяльності (психологічний аспект) : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Олександр Володимирович Губенко ; наук. керівник – Перепелиця Петро Степанович. – Київ, 1998. – 213 с.**

У дисертації аналізується психологічний аспект формування у старшокласників готовності до вибору професій у сфері творчої технічної діяльності у суб'єктивному та об'єктивному відношенні. Доведено, що готовність до вибору професій досягається застосуванням науково обґрунтованої, особистісно орієнтованої системи психодіагностики, профконсультації та початкового профпідбору старшокласників у поєднанні з вивченням спеціалізованого навчально-розвиваючого курсу з евристики, раціоналізаторства, винахідництва та патентознавства, а також шляхом залучення учнів до активної творчої навчально-практичної діяльності.

Зажирко М.П. **Глибиннопсихологічні передумови активізації процесу спілкування (акмеологічний підхід) : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Микола Петрович Зажирко ; наук. керівник – Яценко Тамара Семенівна – Черкаси, 1998. - 247 с.**

У дисертації досліджено можливість методу АСПН у вивченні особливостей такого впливу, залежних від закономірностей функціонування несвідомого. Виявлено зв'язок глибиннопсихологічних характеристик психіки з особистісним та професійним вдосконаленням поведінки суб'єкта в напрямі досягнення "акме". Розкрито зв'язок глибинної психології з практичною психологією (груповою психокорекцією) та акмеологією. Робота містить результати застосування методики психоаналізу комплексу тематичних малюнків з метою пізнання системних характеристик несвідомого, зокрема проявів базових форм захистів.

Коновальчук В.І. **Психологічний зміст механізму заміщення та його врахування у процесі підготовки психологів-практиків : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Валентина Іванівна Коновальчук ; наук. керівник – Яценко Тамара Семенівна – Черкаси, 1998. – 191 с.**

У роботі визначено психологічний зміст механізму заміщення, виявлено його системно-інтегруючу роль в структурі психічних захистів суб'єкта, що визначає їх індивідуальну неповторність. Досліджено вплив психічного механізму заміщення на характер професійного становлення психолога-практика та доведено необхідність врахування його при підготовці майбутніх фахівців в галузі практичної психології. Підтверджено дослідницьку спроможність методу АСПН у діагностуванні механізму заміщення.

Кузнецова О.О. **Психологічні особливості розвитку іноземного мовлення студентів у немовних вузах : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Ольга Олександрівна Кузнецова ; наук. керівник – Пасічник Ігор Демидович – Острог, 1998. - 160 с.**

Робота є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах (цивільних і військових) з урахуванням сфери майбутньої професійної діяльності. Багатоплановий процес викладання англійської мови як іноземної (другої) підтверджується психологічними, лінгвістичними та педагогічними теоріями, де враховуються особистісна та соціальна орієнтації студента. Автором вивчено динаміку критерію засвоюваності іноземної мови, розроблено рекомендації щодо оптимізації навчального процесу.

Мудрак М.А. **Діагностика розвитку здібностей до літературної творчості у старшокласників (на матеріалі сільських загальноосвітніх шкіл) : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Марія Афанасіївна Мудрак ; наук. керівник – Кульчицька Олена Іполитівна. – Київ, 1998. - 194 с.**

Робота є теоретико-експериментальним дослідженням літературної творчості у старшокласників сільських загальноосвітніх шкіл. Обґрунтовано положення щодо психології творчої діяльності, зокрема, літературних здібностей як проявів спеціальних творчих здібностей в структурі загальних. Виявлено рівні літературних творчих здібностей, розроблено систему діагностуючих засобів різнорівневих проявів творчих літературних здібностей старшокласників, з'ясовано можливості використання уроків з літератури у розвитку актуальних і потенційних здібностей до літератури.

Мошенська Л.В. **Діагностичні можливості комплексу тематичних психомалюнків у дослідженні глибинних аспектів психіки : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Лариса Василівна Мошенська ; наук. керівник – Яценко Тамара Семенівна – Черкаси, 1998. - 254 с.**

У роботі відображено специфічні особливості методики тематичних психомалюнків. Виявлено діагностичні можливості комплексу тематичних психомалюнків у вивченні несвідомої сфери психіки. Підтверджено дослідницьку спроможність методу АСПН та методики тематичних психомалюнків у плані об'єктивації глибинних феноменів. Результати дослідження можуть бути використані психологами-практиками шкіл та ВНЗ з метою поглиблення розуміння несвідомої сфери психіки суб’єкта та вдосконалення психодіагностичного та психокорекційного інструментарію надання людині практичної допомоги.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Дем'яненко Н.М. **Загальнопедагогічна підготовка вчителя в історії вищої школи України (XIX - перша чверть XX ст.) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Наталія Миколаївна Дем'яненко ; наук. консультант – Ярмаченко Микола Дмитрович. – Київ, 1999. – 477 с.**

У дисертації здійснено цілісний аналіз процесу становлення і розвитку загально-педагогічної підготовки вчителя у вищих закладах освіти України періоду XIX – першої чверті XX ст. Науково обґрунтовано конкретно-історичну сутність, зміст та структуру загальнопедагогічної підготовки у закладах вищої освіти досліджуваного періоду, виведено закономірності, розкрито основні суперечності, встановлено і класифіковано тенденції її розвитку. Розроблено теоретичні засади авторської варіативної концепції загальнопедагогічної підготовки вчителя в сучасних соціально-економічних реаліях.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Абашкіна Н.В. **Розвиток професійної освіти в Німеччині (кінець XIX-XX ст.) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Неллі Володимирівна Абашкіна ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 1999. – 401 с.**

У дисертації досліджуються соціально-педагогічні принципи розвитку професійної освіти в Німеччині, які зумовлюють загальний механізм її реалізації та функціонування як цілісної системи, що гарантує підготовку висококваліфікованих компетентних фахівців. Здійснено порівняльне дослідження професійної освіти в Німеччині та Україні; виявлено загальні тенденції й відмінності у підготовці кадрів; з'ясовано умови успішного функціонування професійної підготовки в Німеччині; запропоновано рекомендації щодо підвищення ефективності професійної освіти в Україні.

Гуревич Р.С. **Теоретичні і методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Роман Семенович Гуревич ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1998. – 481 с.**

Дисертація містить дослідження теоретико-методологічних, історико-педагогічних і науково-методичних основ організації навчання в професійно-технічних навчальних закладах. Науково обґрунтовано й розроблено концепцію організації навчання в профтехучилищах, за якою з позицій філософсько-прагматичної орієнтації, особистісно-діяльнісного і системно-цілісного підходів розкривається сутність головних функцій профтехосвіти, зміст освіти і навчання в ПТНЗ, система науково-методичного забезпечення процесу навчання.

Коваленко О.Е. **Дидактичні основи професійно-методичної підготовки викладачів спеціальних дисциплін : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олена Едуардівна Коваленко ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Харків, 1999. – 407 с.**

У дисертації науково обґрунтовано й розроблено концепцію побудови методичної підготовки викладачів спеціальних дисциплін, визначено сутність та особливості методичної діяльності інженерів-викладачів, проаналізовано роль і місце методичної діяльності у роботі педагога та проведено її комплексний аналіз. Розроблено методики створення дидактичних проектів навчання на рівні спеціальності та теми. Обґрунтовано модель методичної підготовки в системі базової освіти інженерів-викладачів.

Лікарчук І.Л. **Управління системами підготовки кваліфікованих робітників в Україні : педагогічний аспект (1888-1998 роки) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ігор Леонідович Лікарчук ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 1999. – 421 с.**

У дисертації відтворено історію розвитку управління системами підготовки робітничих кадрів в Україні у 1888–1998 рр.; здійснено класифікацію типів закладів освіти з підготовки робітничих кадрів; обгрунтовано систему підготовки робітничих кадрів як соціально-педагогічну систему з виробничими функціями; обґрунтовано необхідність і доцільність використання методологічних та організаційних засад менеджменту в управлінні системою підготовки кваліфікованих робітників в Україні.

Хомич Л.О. **Система психолого-педагогічної підготовки вчителя початкових класів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Лідія Олексіївна Хомич ; наук. консультант – Рудницька Оксана Петрівна. – Київ, 1999. – 427 с.**

Дисертація містить результати дослідження методологічних, історико-теоретичних і методичних аспектів професійної підготовки вчителя початкових класів. Розглянуто сучасні зарубіжні технології підготовки вчителя початкових класів, проведено порівняльний аналіз педагогічної освіти України у світовому контексті. Розроблено концептуальну модель системи психолого-педагогічної підготовки вчителя початкових класів. Основні результати дослідження впроваджено в практику організації системи психолого-педагогічної підготовки вчителя початкових класів на регіональному рівні.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Чернецкі К. **Психологія професійного розвитку особистості : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.07 / Казимеж Чернецкі ; наук. консультант – Шльосек Франтишек. – Рики, 1999. – 396 с.**

У дисертації запропоновано теорію "місця і професійного простору людини в сфері професій і людської праці", яка є новим поглядом на проблему професійного розвитку людей (діти, молодь, дорослі). Науково обґрунтовано періодизацію професійного розвитку особистості, визначено основні психологічні, педагогічні і соціальні чинники та психологічний зміст, специфічні особливості і динаміку професійного розвитку особистості в різні періоди життєдіяльності людини.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Беркита К.Ф. **Організація професійного навчання бакалаврів у фінансово-економічних коледжах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Катерина Федорівна Беркита ; наук. керівник – Лозинська Ніна Болеславівна. – Київ, 1999. – 196 с.**

Роботу присвячено дослідженню проблеми організації професійного навчання бакалаврів у фінансово-економічних коледжах. Дидактично обґрунтовано організацію професійного навчання бакалавра; розроблено програму і методику організації самостійної роботи студентів в умовах модульно-рейтингового навчання, методичні рекомендації з науково-методичного забезпечення професійного навчання бакалаврів; доведено найдоцільніші варіанти їх реалізації на практиці.

Бугерко А.А. **Організація навчально-виробничого процесу у вищому училищі-агрофірмі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Антон Антонович Бугерко ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 1999. – 179 с.**

Дисертація містить результати дослідження концептуальних засад створення і діяльності навчальних закладів нового типу, в яких здійснюється підготовка висококваліфікованих робітників і молодших спеціалістів для агропромислового комплексу. Теоретично обґрунтовано модель навчально-виробничого процесу в училищі-агрофірмі. Розроблено методику планування та проведення лабораторно-практичних занять з предмета "Організація і технологія механізованих робіт у рослинництві".

Домінський О.С. **Організація технічної творчості студентів вищих навчальних закладів у галузі радіоелектроніки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олег Станіславович Домінський ; наук. керівник – Гуревич Роман Семенович. – Вінниця, 1999. – 221 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано модель реалізації творчої діяльності і формування професійно важливих якостей у молодшого спеціаліста в процесі навчання у вищому закладі освіти I-II рівнів акредитації. Запропоновано нові форми організації науково-технічної творчості; розроблено методичні рекомендації з організації науково-технічної творчості

студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, а також виготовлення сучасних зразків техніки у галузі радіоелектроніки.

Копельчак М.П. **Структурування спеціальних знань і вмінь з обслуговування автоматизованого обладнання учнів вищого професійного училища машинобудівного профілю : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Михайло Павлович Копельчак ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 1999. – 205 с.**

Роботу присвячено дослідженню проблеми структурування спеціальних знань і вмінь з обслуговування автоматизованого обладнання. Її зорієнтовано на побудову навчальних програм спеціальних курсів. Розроблено новий напрям підготовки фахівців з обслуговування автоматизованого обладнання, що ґрунтується на формуванні діагностичних вмінь. Визначено основні принципи структурування навчального матеріалу, форми і методи вивчення інтегрованого курсу спеціальної технології і виробничого навчання.

Прокопенко А.І. **Інформаційна технологія лексичної кваліметрії дидактичних засобів (на прикладі підручників з англійської мови) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Андрій Іванович Прокопенко ; наук. керівник – Вайнер Володимир Герасимович. – Харків, 1999. – 187 с.**

Дисертацію присвячено новій педагогічній проблемі – прямій лексичній кваліметрії дидактичних засобів, що ґрунтується на інформаційній технології. Запропоновано технологію для кваліметрії текстових джерел інформації з основних європейських мов – слов'янських, германських, романських. Створений комплекс засобів апробовано на прикладі найбільш поширених шкільних підручників англійської мови. Розроблено типологію дидактичних засобів.

Соколова І.В. **Організація виховної роботи на філологічних факультетах вищих закладів освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Володимирівна Соколова ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 1999. – 241 с.**

У дисертації виявлено та теоретично обґрунтовано компоненти системи позааудиторної виховної роботи у вищих закладах освіти, організаційно-методичні умови підвищення ефективності позааудиторної виховної роботи на філологічних факультетах; розроблено, теоретично обґрунтовано організаційну структуру, зміст та функції діяльності суб'єктів управління позааудиторною виховною роботою у вищому закладі освіти. Обґрунтовано зміст методичної підготовки викладачів до організації позааудиторної виховної роботи у вищих закладах освіти Ш та IV рівнів акредитації.

Сушенцева Л.Л. **Управління системою методичної роботи в сучасному професійно-технічному училищі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Лілія**

Леонідівна Сушенцева ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Кривий Ріг, 1999. – 226 с.

У дисертації розроблено модель системи методичної роботи в сучасному професійно-технічному училищі та модель управління нею. Подано наукове обґрунтування поняття "методична робота"; визначено мету, зміст та характеристику традиційних і нетрадиційних форм організації методичної роботи. Розроблено програму курсу "Організація методичної роботи в сучасному професійно-технічному училищі".

Шепеленко Т.Л. **Формування комунікативних умінь студентів економічного університету в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Леонідівна Шепеленко ; наук. керівник – Сагач Галина Михайлівна. – Київ, 1999. – 226 с.**

У дисертації на основі розробленої педагогічної технології вивчення психолого-педагогічних дисциплін доведено, що значне підвищення ефективності формування комунікативних умінь забезпечується організацією комунікативно спрямованого навчання шляхом використання активних професійно спрямованих методів. На основі матеріалів дослідження підготовлено методичні рекомендації для викладачів.

Шестопалюк О.В. **Психолого-педагогічні основи атестації працівників освіти в регіоні : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олександр Васильович Шестопалюк ; наук. керівник – Сметанський Микола Іванович. – Вінниця, 1999. – 206 с.**

У дисертації обґрунтовано концептуальну модель атестації працівників освіти в регіоні, впровадження якої сприяє забезпеченню підвищення ефективності педагогічної діяльності й активізації професійного самовдосконаленя вчителів. Визначено комплекс емпіричних показників ефективності педагогічної діяльності; розроблено й адаптовано методики для їх діагностування.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Помиткін Е.О. **Формування духовних цінностей старшокласників у діяльності шкільної психологічної служби : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Едуард Олександрович Помиткін ; наук. керівник – Рибалка Валентин Васильович. – Київ, 1999. – 204 с.**

Уточнено психолого-педагогічні характеристики понять духовності, духовних цінностей, створено соціально-психологічну модель процесу ціннісної орієнтації особистості, теоретичну модель високодуховної особистості. Встановлено, що ефективність процесу формування духовних цінностей старшокласників досягається шляхом їх залучення до спеціально організованої духовно насиченої навчально-виховної та творчої діяльності.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Барский Т. **Дидактичні основи технології підготовки викладачів технічних дисциплін (за матеріалами технічної освіти у Польщі) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Тадеуш Барський ; наук. консультант – Слободянюк Аркадій Андрійович. – Київ, 2000. – 308 с.**

Дисертацією є монографія. Робота містить концепцію підготовки вчителів технічних дисциплін, науково-методичні основи проектування і використання нових сучасних технологій вивчення технічних дисциплін у професійно-технічних школах, школах загального профілю та у вищих навчальних закладах. Обґрунтовано методи побудови "дерева цілей", моделювання процесу навчання і експертних систем, оцінювання даних, що відображають вплив нових методів і форм навчання, та дидактичних засобів, спрямованих на ефективність навчального процесу.

Бєльський Я. **Теоретичні і методичні основи підвищення ефективності праці вчителів фізичного виховання : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Януш Бєльський ; наук. консультант – Вільчковський Едуард Станіславович. – Пьотрков-Трибунальський, 2000. – 438 с.**

Дисертацією є монографія. У роботі розглядаються проблеми підвищення педагогічної майстерності вчителів фізичного виховання. Розроблено систему підвищення ефективності праці вчителів фізичного виховання. Обґрунтовано критерії оцінювання провідних педагогічних умінь та визначено ступінь їх впливу на результативність праці вчителя фізичного виховання, здатного ефективно працювати в сучасних умовах реформування системи шкільної освіти в Польщі.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Побірченко Н.А. **Формування особистісної готовності учнів загальноосвітньої школи до підприємницької діяльності : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.07 / Неоніла Антонівна Побірченко ; наук. консультант – Федоришин Борис Олексійович. – Київ, 2000. – 489 с.**

У дисертації експериментально обґрунтовано структуру особистісної готовності як необхідної психологічної передумови адаптації учнів щодо динаміки змін у близькому соціальному середовищі. Визначено організаційні процеси, які складають орієнтаційну основу формування особистісної готовності учнів до підприємництва. Визначено концептуальні напрями формування особистісної готовності. Здійснено проектування програм та експериментально перевірено інтегрований зміст навчально-методичного матеріалу з економічної психології.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Антонова О.Є. **Формування у майбутніх учителів базових знань з педагогіки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Євгенівна Антонова ; наук. керівник – Дубасенюк Олександра Антонівна. – Житомир, 2000. – 180 с.**

У дисертації встановлено, що ефективність процесу формування у майбутніх учителів базових знань з педагогіки зростає за умов їх мотиваційної та аксіологічної сфер, структурування та систематизації змісту навчального матеріалу, підвищення рівня розвитку операційно-діяльнісного компонента професійно-педагогічної діяльності, спрямованої на оволодіння системою педагогічних знань. Розроблено теоретичну модель базової педагогічної підготовки вчителя та технологію навчання студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

Балашова С.П. **Формування дослідницьких умінь у студентів педагогічного коледжу в процесі вивчення природознавчих дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Пилипівна Балашова ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2000. – 187 с.**

У дисертації проаналізовано стан проблеми у психологічній та педагогічній літературі, в практичній діяльності вищих педагогічних закладів освіти І-ІІ рівнів акредитації; розроблено та теоретично обґрунтовано структуру, зміст дослідницьких умінь і критерії їх сформованості у студентів педагогічного коледжу; теоретично розроблено та експериментально перевірено педагогічну технологію формування дослідницьких умінь у майбутніх вчителів педагогічного коледжу.

Березан В.І. **Підготовка майбутнього педагога до естетичного виховання школярів засобами сучасної музики масових жанрів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Валентина Ігорівна Березан ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2000. – 195 с.**

У дисертації досліджено методологічні, історико-теоретичні й методичні аспекти підготовки майбутніх педагогів до естетичного виховання школярів засобами сучасної музики масових жанрів. Розкривається зміст поняття "сучасна музика масових жанрів"; обґрунтовується необхідність включення до професійної педагогічної підготовки майбутніх спеціалістів спецкурсу щодо естетичного виховання школярів засобами сучасної музики масових жанрів, розглядаються її критерії і показники.

Волошенко О.В. **Формування готовності майбутнього вчителя до педагогічної творчості в умовах коледжу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Валентинівна Волошенко ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2000. – 190 с.**

У дисертації досліджено проблему формування готовності майбутнього вчителя до педагогічної творчості в умовах коледжу, що зумовлюється реалізацією у навчально-виховному процесі коледжу таких психолого-педагогічних умов, які сприяють активному засвоєнню теоретичних знань і практичних умінь з основ педагогічної творчості, розвитку творчих особистісних якостей майбутнього вчителя. Теоретично обґрунтовано, розроблено і експериментально перевірено методику формування готовності майбутнього вчителя до педагогічної творчості.

Головко Л.Л. **Формування досвіду самостійної діяльності студентів вищої сільськогосподарської школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Любов Леонідівна Головко ; наук. керівник – Коберник Олександр Миколайович. – Київ, 2000. – 190 с.**

У дисертації визначається сутність досвіду самостійної діяльності студентів у новій ситуації розвитку вищої сільськогосподарської школи, її структурні компоненти, педагогічні умови формування. Експериментально доведено залежність рівня сформованості досвіду самостійної роботи студентів від форм і методів навчальної, наукової та практичної діяльності в аудиторний та позааудиторний час. Проведено класифікацію видів самостійної роботи студентів. Розроблено критерії визначення рівня сформованості досвіду самостійної роботи студента.

Заскалєта С.Г. **Організація самостійної пізнавальної діяльності студентів сільськогосподарського інституту (за матеріалами вивчення іноземних мов) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Григорівна Заскалєта ; наук. керівник – Солдатенко Микола Миколайович. – Київ, 2000. – 187 с.**

У дисертації досліджено теоретичні основи проблеми готовності студентів сільськогосподарського інституту до самостійної пізнавальної діяльності на заняттях з іноземної мови. Визначено системоутворюючі фактори, критерії-показники і рівні ефективності організації самостійної пізнавальної діяльності студентів на практичних заняттях з іноземної мови. Запропоновано спеціальний курс "Організація самостійної роботи студентів".

Камінський Б.Т. **Формування дидактичних комплексів у професійно-технічних училищах електро- і поштового зв'язку (інтегральний підхід) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Богдан Тадейович Камінський ; наук. керівник – Козловська Ірина Михайлівна. – Київ, 2000. – 237 с.**

Дисертацію присвячено обґрунтуванню доцільності побудови дидактичних комплексів як інтегративних конструкцій, що відображають основні аспекти діяльності професійно-технічного навчального закладу. Визначено їх сутність та розкрито зміст на основі інтегративного підходу до навчально-виховного процесу, виявлено сукупність дидактичних та методичних умов для їх реалізації. Розроблено модель дидактичного

комплексу для професійно-технічних навчальних закладів електро- і поштового зв'язку.

Кищенко Ю.В. **Формування професійної майстерності вчителя у системі педагогічної освіти Англії та Уельсу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Юлія Володимирівна Кищенко ; наук. керівник – Пуховська Людмила Прокопівна. – Київ, 2000. – 223 с.**

У дослідженні здійснено порівняльний аналіз концепцій педагогічної майстерності в англійській та вітчизняній педагогіці в контексті осмислення нових вимог до підготовки вчителя для школи XXI століття. Розкрито сутність, зміст та організаційні засади педагогічної практики, показано її роль у формуванні професійної майстерності майбутнього вчителя в Англії та Уельсі. Узагальнено досвід організаційно-методичного забезпечення процесу формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя.

Ковальчук В.А. **Методичні основи розв'язання соціально-педагогічних задач у процесі підготовки майбутніх учителів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Валентина Антонівна Ковальчук ; наук. керівник – Дубасенюк Олександра Антонівна. – Житомир, 2000. – 190 с.**

Вихідним концептуальним положенням дослідження є розгляд соціально-педагогічної діяльності як процесу розв'язання множини соціально-педагогічних задач за умови врахування системи соціально-педагогічних чинників та педагогічно доцільної організації відносин школяра з соціумом на принципах гуманізму та демократизму. Розроблено методичні основи розв'язання соціально-педагогічних задач у процесі підготовки майбутніх вчителів, що включає технологічний процес підготовки і методичний інструментарій розв'язання соціально-педагогічних задач.

Мітрясова О.П. **Формування системи знань з хімічних основ екології у студентів сільськогосподарських спеціальностей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Петрівна Мітрясова ; наук. керівник – Буринська Ніна Миколаївна. – Київ, 2000. – 170 с.**

У дисертації визначено й обґрунтовано принципи відбору навчального матеріалу, критерії і вимоги до конструювання екологічного навчального курсу. Обґрунтовано систему знань з хімічних основ екології. У педагогічному експерименті підтверджено доступність та педагогічну ефективність навчального матеріалу для формування у студентів знань про цілісну організацію довкілля, розвиток екологічного способу мислення, мотивів екологічної діяльності.

Поташнюк І.В. **Професійна валеологічна підготовка майбутніх біологів у вищих закладах освіти III-IV рівнів акредитації : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Валентинівна Поташнюк ; наук. керівник – Яворовський Олександр Петрович. – Луцьк, 2000. – 159 с.**

Дисертацію присвячено вдосконаленню професійної підготовки майбутніх біологів в умовах принципових змін в освіті України. Теоретично розроблено і науково обґрунтовано зміст професійної валеологічної підготовки майбутніх біологів і засоби її навчально-методичного забезпечення, ефективність якого практично підтверджено. Висновки підкріплено даними тестових випробувань, анкетування та результатами впровадження в практику роботи вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації.

Пічкур М.О. **Формування професійної культури майбутнього вчителя образотворчого мистецтва (на матеріалі композиції) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Микола Олександрович Пічкур ; наук. керівник – Рудницька Оксана Петрівна. – Київ, 2000. – 195 с.**

У дослідженні розроблено концепцію формування культури вчителя на основі композиційної діяльності; визначено провідні принципи категорії композиції; виявлено трикомпонентну структуру професійної культури вчителя образотворчого мистецтва; встановлено критерії та рівні сформованості професійної культури студентів – майбутніх учителів початкових класів із додатковою спеціальністю "Образотворче мистецтво"; змодельовано й апробовано зміст, форми і методи розвитку здатності студентів до композиції.

Романова Л.Я. **Формування професійного функціонального мовлення учнів ліцею при вивченні економічних дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Лідія Яківна Романова ; наук. керівник – Молчанова Алевтина Олександрівна. – Київ, 2000. – 237 с.**

У дисертації доведено, що основним напрямом формування професійного функціонального мовлення учнів ліцею при вивченні економічних дисциплін є вирішення світоглядних, фахово-теоретичних і фахово-прагматичних проблем. Теоретично обґрунтовано цілі, завдання та функції ліцеїв економічного профілю у навчально-науково-виробничих комплексах. Експериментально перевірено авторську методику формування професійного функціонального мовлення майбутніх фахівців економічного профілю при вивченні основ економічних знань.

Селіверстов С.І. **Соціально-педагогічні умови адаптації студентів до навчання у вищому навчальному закладі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Сергій Інокентійович Селіверстов ; наук. керівник – Мельникова Ірина Миколаївна. – Київ, 2000. – 183 с.**

У дисертації доведено, що успішній адаптації студентів сприяє така організація навчально-виховного процесу, коли системоутворюючим чинником є єдність усіх його компонентів, для кожного компонента визначені оптимальні структура, зміст, методи, у навчальному процесі взаємопов'язані процеси розвитку і саморозвитку, виховання і самовиховання, педагогічного керівництва і співпраці; відбувалося включення студента у навчально-пізнавальну діяльність на оптимальному рівні складності.

Сулаєва Н.В. **Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до використання дидактичної мистецької гри у навчально-виховному процесі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Вікторівна Сулаєва ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Полтава, 2000. – 309 с.**

У дисертації досліджено проблему професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкових класів до впровадження у навчальний процес початкової школи дидактичних мистецьких ігор. Розкриваються питання гармонізуючого впливу різних видів мистецтв на формування творчої особистості. Запропоновано класифікацію мистецьких ігор, представлено педагогічні умови використання дидактичних мистецьких ігор у навчально-виховному процесі початкової школи.

Цвігун О.А. **Розвиток музичної освіти в навчальних закладах Києва (друга половина XIX - початок XX ст.) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Анатоліївна Цвігун ; наук. керівник – Рудницька Оксана Петрівна. – Київ, 2000. – 226 с.**

У дисертації досліджено розвиток музичної освіти в навчальних закладах Києва другої половини XIX – початку XX ст. Визначено особливості викладання музичних дисциплін у навчальних закладах Києва зазначеного періоду, розкрито їхню роль і значення у прогресивному поступі національної освіти, зроблено висновки про можливість використання набутого досвіду в практиці сучасної середньої та вищої школи.

Шитова І.Ю. **Формирование системы профессиональных отношений студентов университета в процессе подготовки к педагогической деятельности : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Юріївна Шитова ; наук. керівник – Глузман Олександр Володимирович. – Сімферополь, 2000. – 280 с.**

У дисертації розкрито методологічні, теоретичні та методичні аспекти проблеми професійних відносин. Здійснено аналіз категорій "ставлення" і "професійні відносини" у філософському, психологічному та педагогічному аспектах. Розроблено модель системи професійних відносин. Теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено педагогічну технологію, яка сприяє формуванню професійних відносин студентів університету в процесі підготовки до педагогічної діяльності.

Щербина В.Г. **Система композиційних вправ у змісті підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Володимир Григорович Щербина ; наук. керівник – Пікельна Валерія Семенівна. – Кривий Ріг, 2000. – 228 с.**

Дисертацію присвячено питанням підвищення професійного рівня майбутніх вчителів образотворчого мистецтва, зокрема, формуванню композиційних умінь, як основних і визначальних дій в художній практиці. Обґрунтовано класифікацію методів навчання композиції за домінуючими ознаками і класифіковано композиційні уміння за складністю виконання

спеціальних дій. Розроблено: систему композиційних вправ,; моделі управління процесом формування композиційних умінь студентів і системою контролю за результативністю цього процесу.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Грейліх О.О. **Підготовка майбутніх вчителів до міжособистісної професійної взаємодії : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Ольга Олексіївна Грейліх ; наук. керівник – Побірченко Неоніла Антонівна. – Київ, 2000. – 148 с.**

У дисертації проаналізовано комунікативну компетентність майбутнього вчителя як особистісну структурну якість, що визначає ефективність міжособистісної взаємодії в системі "вчитель-вчитель". Виявлено прсихологічні умови її формування у навчально-виховному процесі професійної підготовки студентів вищого закладу освіти. Встановлено, що провідними параметрами для оцінки готовності студентів до міжособистісного діалогічного спілкування виступають відповідні знання і вміння аналізувати і вирішувати педагогічну ситуацію, емпатія, рефлективність на вчинковому рівні.

Сечейко О.В. **Психологічні детермінанти сексуальної поведінки підлітків : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Олена Віталіївна Сечейко ; наук. керівник – Євдокимова Галина Олександрівна. – Київ, 2000. – 228 с.**

У дисертації проаналізовано взаємозв'язок між індивідуально-психологічними властивостями особистості та сексуальною поведінкою у підлітковому віці. Встановлено суттєвий вплив психодинамічних властивостей особливості підлітків на форми їх сексуальної поведінки. Розроблено: дві авторські анкети, за допомогою яких з'ясовано особливості сприйняття підлітками інформації інтимного змісту, їх ставлення до сексуальних проблем та статевого виховання; рекомендації щодо вдосконалення змісту статевого виховання підлітків.

Славтіч Г.О. **Формування навичок ділового спілкування в учнів професійно-технічних закладів освіти : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Галина Олександрівна Славтіч ; наук. керівник – Побірченко Неоніла Антонівна. – Київ, 2000. – 174 с.**

У роботі теоретично та експериментально обґрунтовано зміст та умови формування психологічної культури навичок ділового спілкування в учнів професійно-технічних закладів освіти. Виявлено рівень розвитку потрібнісно-операційного компонента ділового спілкування, розроблено технологію ділового спілкування. Зроблено комплекс методичних занять, які забезпечують оптимізацію формування навичок ділового спілкування.

.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Гриньова В.М. **Формування педагогічної культури майбутнього вчителя (теоретичний та методичний аспекти) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Валентина Миколаївна Гриньова ; наук. консультант – Лозова Валентина Іванівна. – Харків, 2001. – 380 с.**

У дисертації досліджуються методологічні, теоретичні й методичні засади формування педагогічної культури майбутнього вчителя. Розкрито сутність педагогічної культури як відкритої системи та елемента інших систем. Розроблено й обґрунтовано теоретичну модель педагогічної культури як особистісного утворення; теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено науково-методичну систему формування педагогічної культури студентів; розроблено технологію формування дієвої педагогічної культури студентів. Подальшого розвитку набули основні дефініції процесу формування педагогічної культури.

Кедровіч Г. **Теорія і практика застосування комп'ютерних технологій у загальноосвітніх і професійних навчальних закладах Польщі : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Гжегож Кедровіч ; наук. консультант –Шльосек Франтишек. – Радом, 2001. – 480 с.**

Дисертацією є монографія. У роботі обґрунтовано теоретико-методологічні і методичні основи застосування комп'ютерів та інформаційних технологій у навчальному процесі загальноосвітніх і професійних шкіл, а також вищих навчальних закладів, які готують майбутніх учителів інформатики. Розкрито організаційно-педагогічні, економічні, технічні та інші умови ефективного використання комп'ютерних технологій у загальноосвітній і професійній школі. На основі моделі професійної майстерності педагога розроблено, теоретично обґрунтовано і експериментально перевірено авторську концепцію підготовки вчителів до навчання інформатики та застосування комп'ютерних технологій під час вивчення природничих і гуманітарних дисциплін.

Козловська І.М. **Теоретичні та методичні основи інтеграції знань учнів професійно-технічної школи : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ірина Михайлівна Козловська ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2001. – 464 с.**

Дисертацію присвячено розробленню теоретико-методологічних та методичних основ інтеграції знань учнів професійно-технічної школи. Обґрунтовано методологічні підходи до інтеграції знань, введено в обіг поняття дидактичної інтегрології, розроблено її теоретичні основи та понятєвий апарат, розроблено метод інтеграційного аналізу. Сформульовано базові закономірності та концептуальні засади інтеграції знань учнів професійно-технічної школи. Розроблено методику інтегративного навчання

фізики у професійно-технічних навчальних закладах та її організаційне забезпечення.

Романовський О.Г. **Теоретические и методические основы подготовки инженера в высшем учебном заведении к будущей управленческой деятельности : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олександр Георгійович Романовський ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Харків, 2001. – 490 с.**

У дисертації розглянуто методологічні засади педагогічної системи підготовки управлінських кадрів, обґрунтовано її концепцію з урахуванням результатів аналізу структури та соціально-психологічних особливостей професійної діяльності сучасного інженера-керівника. Визначено й експериментально підтверджено цілі, принципи й умови ефективного функціонування педагогічної системи. Створено комплекс методичного забезпечення навчально-виховного процесу управлінської підготовки інженерів на основі діяльнісно-особистісного підходу. Сформульовано рекомендації Міністерству освіти і науки України.

Сікорський П.І. **Теорія і методика диференційованого навчання в середніх загальноосвітніх і професійних навчальних закладах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Петро Іванович Сікорський ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2001. – 518 с.**

Дослідження присвячено теоретико-методологічному обґрунтуванню основ диференційованого навчання на всіх освітніх ступенях. Визначено поняття, систему дидактичних принципів диференційованого навчання, методологічні підходи до класифікації змісту, методів, форм і навчальних технологій в умовах диференціації. Розглянуто взаємозв'язки між індивідуалізацією і диференціацією, диференціацією та інтеграцією, представлено апробовану модель диференційованого навчання – модульно-рейтингову технологію, її методичні основи. Висвітлено проблеми реформування освіти в Україні і на основі принципу диференціації, моделюється цілісна структура освітньої системи в регіоні і державі загалом.

Шемпрух І. **Тенденції розвитку педагогічної освіти вчителів у Польщі (1918-1999 рр.) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Іоланта Шемпрух ; наук. консультант – Ступарик Богдан Михайлович. – Івано-Франківськ, 2001. – 504 с.**

У дисертації вперше досліджено процес розвитку педагогічної освіти вчителів у Польщі за роки незалежності, визначено тенденції й особливості цього процесу, здійснено його періодизацію, проаналізовано діяльність навчальних закладів різного типу. Визначено фактори, що зумовлюють зміни в системі педагогічної освіти в сучасних умовах, виявлено особливості підготовки вчителів у період трансформації суспільного устрою в державі, обґрунтовано напрями змін в педагогічній освіті на державному, відомчому та регіональному рівнях.

Яковишин П.А. **Теоретичні і методичні основи навчання студентів методів аналізу і синтезу механізмів і машин : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Петро Андрійович Яковишин ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2001. – 478 с.**

Дисертацію присвячено теоретико-методичному обґрунтуванню та практичній реалізації творчих навчальних технічних завдань як динамічно ефективної діючої педагогічної системи. Розкриваються основні тенденції розвитку, засвоєння і передачі технічних знань в умовах переорієнтації освіти. Створено оригінальну психолого-педагогічну систему творчого аналізу і синтезу навчальних технічних завдань та раціональну методику впровадження цієї системи в навчальний процес. Запропонована методика орієнтує студентів на складники будь-якої технічної системи в нерозривній єдності з логіко-психологічними та індивідуальними здібностями студента.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Боднар В.В. **Формування культури педагогічної праці студентів у процесі позааудиторної діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Валентина Володимирівна Боднар ; наук. керівник – Падалка Олег Семенович. – Тираспіль, 2001. – 184 с.**

У дисертації обґрунтовано зміст та структуру формування основ культури педагогічної праці студентів у процесі позааудиторної діяльності. Теоретично узагальнено та експериментально перевірено технологію професійної підготовки студентів, формування у них культури педагогічної праці, шляхи реалізації навчально-пізнавальної діяльності в позанавчальний час. Встановлено, що технологія формування основ культури педагогічної праці базується на використанні активних методів навчання, систематичної позааудиторної роботи, вирішенні професійних ситуацій у нових соціальних умовах.

Кекух Л.В. **Формування стимулів до педагогічної творчості у майбутніх учителів початкових класів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Володимирівна Кекух ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2001. – 187 с.**

Дисертацію присвячено проблемі формування стимулів до педагогічної творчості у майбутніх учителів початкових класів у процесі вивчення математики у вищих закладах освіти III-IV рівня акредитації. Розроблено структурно-компонентну модель стимулів до педагогічної творчості; запропоновано методику педагогічного оцінювання рівня сформованості стимулів до педагогічної творчості; обґрунтовано і експериментально перевірено технологію формування стимулів до педагогічної творчості у майбутніх учителів початкових класів у процесі вивчення математики.

Кисільова В.П. **Формування творчої особистості учня профільного ліцею у процесі навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Валентина Петрівна Кисільова ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2001. – 343 с.**

У дисертації досліджується організація навчально-виховної роботи у профільному природничо-науковому ліцеї та її вплив на формування творчої особистості учня. Теоретично обґрунтовано зміст ліцейної освіти, здійснено відбір форм і методів навчання, які спрямовують діяльність ліцеїстів на процесуальні аспекти змісту освіти з одночасним формуванням у них особистісної і соціальної спрямованості на професію дослідника в галузі природничих наук. Доведено ефективність формування творчої особистості учня природничо-наукового ліцею шляхом залучення його до посильної науково-дослідницької діяльності у процесі навчання.

Книш Т.В. **Валеологічна підготовка майбутніх вихователів дошкільних закладів освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Валентинівна Книш ; наук. керівник – Поташнюк Раїса Захарівна. – Луцьк, 2001. – 174 с.**

Роботу присвячено дослідженню проблеми удосконалення професійної валеологічної підготовки педагогів-вихователів у вищих закладах освіти, зорієнтованої на побудову навчальних програм спеціальних курсів. Проаналізовано особливості валеологічної освіти і виховання студентів у вищих закладах освіти та дітей в дитячих дошкільних закладах, спосіб життя і стан їх здоров'я як об'єктивний показник використання валеологічних знань, мікросоціальні умови виховання дітей у сім'ї тощо. Теоретично обґрунтовано та експериментально апробовано програму валеологічного навчання і виховання студентів.

Коломієць Д.І. **Інтеграція знань з природничо-математичних і спеціальних дисциплін у професійній підготовці учителя трудового навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Дмитро Іванович Коломієць ; наук. керівник – Гуревич Роман Семенович. – Вінниця, 2001. – 219 с.**

У дисертації досліджено проблему інтеграції знань з природничо-математичних та спеціальних дисциплін у професійній підготовці вчителя трудового навчання. Розглянуто інтеграцію знань на трьох її рівнях; показано шляхи впровадження в підготовку вчителя трудового навчання всіх трьох видів інтеграції. Розглянуто методичні аспекти проблеми інтеграції знань. Усі рекомендації щодо інтеграції знань висвітлені з врахуванням методики її впровадження в школі.

Куклін О.В. **Організаційно-педагогічні умови професійного навчання фахівців комерційного профілю : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олег Володимирович Куклін ; наук. керівник – Щербак Ольга Іванівна. – Київ, 2001. – 253 с.**

У дисертації дидактично обґрунтовано організацію професійного навчання фахівців комерційного профілю у системі професійно-технічної освіти, розроблено навчально-методичний комплекс для забезпечення такої підготовки. Підготовлено організаційно-педагогічне забезпечення діяльності навчально-тренувальної фірми в модельному центрі підготовки та перепідготовки фахівців. Доведено ефективність її функціонування на практиці.

Мельніченко В.В. **Організаційно-педагогічні умови управління професійно-технічним училищем сільськогосподарського профілю : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Валерій Володимирович Мельніченко ; наук. керівник – Молчанова Алевтина Олександрівна. – Київ, 2001. – 284 с.**

У дисертації запропоновано технологію управління сільськогосподарським професійно-технічним училищем. Встановлено основні принципи, які складають наукову основу ефективної управлінської діяльності директора ПТУ. Дослідження дало можливість запровадити в практику сільськогосподарських ПТУ розроблені технологію управління, статут училища, структуру соціологічного дослідження ефективності управління для сільськогосподарських училищ.

Мирошниченко В.І. **Підготовка вчителів до естетичного виховання школярів у сучасному інформаційному просторі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Володимир Іванович Мирошниченко ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2001. – 222 с.**

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню та експериментальній перевірці моделі підготовки вчителів гуманітарного профілю до естетичного виховання школярів у сучасному інформаційному просторі. Виявлено умови ефективної підготовки вчителів до естетичного виховання; розроблено авторський курс "Естетично грамотна особистість у сучасному інформаційному просторі".

Пінаєва О.Ю. **Наступність у змісті трудового навчання та професійної підготовки в ПТУ швейного профілю : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Юріївна Пінаєва ; наук. керівник – Гуревич Роман Семенович. – Вінниця, 2001. – 209 с.**

У дисертації опрацьовано концептуальні засади реалізації наступності у навчанні обслуговуючої праці учнів у загальноосвітній школі і в підготовці фахівців зі швейної справи у профтехучилищах. Визначено сутність, структуру і критерії виявлення наступності за конкретних умов навчального процесу. Теоретично обґрунтовано модель педагогічної діяльності з реалізації наступних взаємозв'язків у навчальному процесі загальноосвітньої школи та професійно-технічного навчального закладу, запропоновано дидактичні матеріали для науково-методичного забезпечення процесу трудового й професійного навчання.

Полякова О.Л. **Формування готовності до читання іноземної фахової літератури у студентів педагогічного коледжу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Львівна Полякова ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2001. – 262 с.**

Дисертацію присвячено проблемі формування готовності до читання іноземної фахової літератури у студентів педагогічного коледжу, яка розглядається як суттєва складова професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови в початкових класах. Вперше визначено структуру і зміст готовності до читання іноземної фахової літератури у студентів педагогічного коледжу, критерії та рівні її сформованості; розроблено та теоретично обґрунтовано модель формування готовності до читання іноземної фахової літератури у студентів педагогічного коледжу; виявлено психолого-педагогічні умови її ефективного функціонування; в науковий обіг введено теоретично обґрунтоване поняття "фахово-лінгвістична потреба".

Сидорчук Н.Г. **Організація самоосвітньої діяльності майбутніх учителів у процесі вивчення предметів педагогічного циклу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Нінель Герандівна Сидорчук ; наук. керівник – Дубасенюк Олександра Антонівна. – Житомир, 2001. – 221 с.**

Дисертацію присвячено проблемі організації самоосвітньої діяльності майбутніх учителів у процесі вивчення предметів педагогічного циклу. Проаналізовано стан проблеми у її історичному розвитку, подано аналіз базових понять дослідження; виявлено та теоретично обґрунтовано модель самоосвітньої діяльності вчителя, передумови підвищення продуктивності самоосвітньої діяльності майбутніх учителів. Розроблено технологію формування самоосвітньої діяльності студентів педагогічних навчальних закладів та експериментально перевірено її ефективність.

Старовойт Л.Я. **Особливості організації багатоступеневого навчання у вищому професійному училищі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Лідія Яківна Старовойт ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2000. – 241 с.**

Дисертація містить результати дослідження концептуальних засад створення і діяльності навчальних закладів нового типу, в яких здійснюється підготовка висококваліфікованих робітників і молодших спеціалістів для підприємств громадського харчування різних типів та форм власності. Теоретично обґрунтовано модель багатоступеневого професійного навчання, виявлено особливості його організації на основі широкомасштабної інтеграції змісту предметів, професій, теоретичного та виробничого навчання, впроваджено блочно-модульну систему навчання за ступенями. Розроблено та експериментально перевірено новий інтегрований навчальний план ступеневого навчання кваліфікованого робітника та молодшого спеціаліста для підприємств громадського харчування.

Тимець О.В. **Підготовка майбутніх учителів географії і біології до краєзнавчо-туристської роботи з учнями : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Володимирівна Тимець ; наук. керівник – Семиченко Валентина Анатоліївна. – Київ, 2001. – 220 с.**

У роботі розглядаються питання змісту та організації процесу підготовки майбутніх учителів географії і біології до краєзнавчо-туристської роботи з учнями, визначено чітку систему підготовки майбутніх учителів географії і біології до краєзнавчо-туристської роботи. Встановлено, що ефективність підготовки майбутніх учителів географії і біології до краєзнавчо-туристської роботи зростає за умов збагачення їх мотиваційної сфери, підвищення відповідного рівня знань, умінь і навичок. Розроблено теоретичну модель підготовки майбутніх учителів до краєзнавчо-туристської роботи, спецкурс "Загальне краєзнавство і туризм" та технологію такої підготовки.

Шевчук Л.І. **Розвиток професійної компетентності викладачів спеціальних дисциплін закладів профтехосвіти у системі післядипломної освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Любов Іванівна Шевчук ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2001. – 148 с.**

У дисертації проаналізовано міжнародний досвід розв’язання проблеми; виявлено динаміку розвитку кваліфікаційних вимог до викладача спеціальних дисциплін закладів профтехосвіти; обгрунтовано та експериментально перевірено модель професійної компетентності викладача спеціальних дисциплін; розроблено авторську методику діагностичного визначення потреб та реального рівня професійної компетентності педагогів; розроблено та експериментально перевірено систему розвитку професійної компетентності викладачів спеціальних дисциплін на внутрішньоучилищному, курсовому, самоосвітньому та регіональному рівнях.

Якимович Т.Д. **Інтеграція теоретичного і виробничого навчання в процесі професійної підготовки фахівців (на матеріалі електронної промисловості) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Дмитрівна Якимович ; наук. керівник – Собко Ярослав Максимович. – Київ, 2001. – 240 с.**

Дисертацію присвячено обґрунтуванню інтегративного підходу до взаємодії теоретичного і виробничого навчання учнів у професійно-технічних навчальних закладах. Досліджено концептуальні засади інтеграції теоретичного і виробничого навчання. Розроблено модель інтеграції теоретичного та виробничого навчання у процесі професійної підготовки фахівців, визначено змістові та організаційні аспекти інтеграції теоретичного та виробничого навчання. Запропоновано шляхи впровадження моделі інтеграції теоретичного та виробничого навчання у практику роботи професійно-технічних навчальних закладів.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Зубкова І.Ю. **Динаміка Я-образу вчителя-професіонала : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Інеса Юріївна Зубкова ; наук. керівник – Ложкін Георгій Володимирович. – Київ, 2001. – 205 с.**

Дисертація містить результати теоретичного та експериментального дослідження особливостей динаміки Я-образу вчителя-професіонала. З'ясовано, що цілісність Я-образу вчителя-професіонала зумовлюється системою об'єктивних та суб'єктивних детермінант, а також гармонізацією особистісних властивостей, які надають цьому образові якісної визначеності. Практична реалізація результатів дослідження полягає в апробованому комплексі методів для ефективної діагностики розвитку цілісного Я-образу вчителя-професіонала.

Пазюченко Т.М. **Індивідуалізація профорієнтаційної роботи зі старшокласниками : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Тетяна Михайлівна Пазюченко ; наук. керівник – Кульчицька Олена Іполитівна. – Київ, 2001. – 200 с.**

Дисертацію присвячено проблемі індивідуалізації профорієнтаційної роботи зі старшокласниками. Проаналізовано сучасний стан розвитку проблеми, подано аналіз базових понять дослідження; побудовано і теоретично обґрунтовано психолого-педагогічну особистісно-діяльнісну модель індивідуалізації профорієнтаційної роботи зі старшокласниками. Розроблено методику консультативного тренінгу з розвитку індивідуально-психологічних особливостей учнів у ході орієнтації їх на педагогічну працю та експериментально перевірено її ефективність.

Поєнко О.М. **Розуміння вчителем особистості учня підліткового віку як фактор вирішення міжособистісних і педагогічних конфліктів : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Оксана Миколаївна Поєнко ; наук. керівник – Чепелева Наталія Василівна. – Київ, 2001. – 187 с.**

Дисертацію присвячено вивченню феномена розуміння як фактора вирішення педагогічних конфліктів між вчителями та учнями підліткового віку. Визначено головні причини та види конфліктних ситуацій, які виникають у процесі взаємодії вчителя та учнів. Розроблено та апробовано систему вправ, які спрямовано на формування у педагога здатності до розуміння особистості учня, емпатії та використання конструктивних тактик поведінки в конфліктних ситуаціях, що відповідає принципам індивідуалізації навчально-виховного процесу в цілому.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Кошманова Т.С. **Розвиток педагогічної освіти у США (1960-2000 рр.) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Сергіївна Кошманова ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2002. – 577 с.**

У дисертації досліджено процес становлення і розвитку педагогічної освіти у США протягом 1960–2000 рр., виявлено ґенезу, сутність, провідні тенденції та чинники розвитку педагогічної освіти у США у досліджуваний період. Проаналізовано сучасні засадничі ідеї та шляхи теоретичної і практичної підготовки вчителів; здійснено аналіз підготовки вчителів у Школах професійного розвитку. Запропоновано теоретико-практичний підхід до реформування педагогічної освіти України.

Кучерявий О.Г. **Теоретичні і методичні основи організації професійного самовиховання майбутніх вихователів дошкільних закладів і вчителів початкових класів : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олександр Георгійович Кучерявий ; наук. консультант – Семиченко Валентина Анатоліївна. – Київ, 2002. – 392 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано концепцію й модель організації професійного самовиховання майбутніх педагогів дошкільної і початкової шкільної ланок освіти в аспекті їх цілісної підготовки. Сформульовано базові закономірності і принципи організації професійного самовиховання студентів. Експериментально доведено залежність між рівнями активності студентів у професійному самовихованні та рівнями їх інтегральної готовності до педагогічної діяльності. Розроблено методику організації професійного самовиховання майбутніх спеціалістів-педагогів.

Лозовецька В.Т. **Теоретико-методологічні основи професійного навчання молодшого спеціаліста сільськогосподарського профілю : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Валентина Терентіївна Лозовецька ; наук. консультант – Дьомін Анатолій Іванович. – Київ, 2002. – 572 с.**

У дисертації на основі аналізу виробничої діяльності визначено концептуальні підходи у професійному навчанні майбутнього молодшого спеціаліста в умовах ринку, побудовано загальну модель його підготовки. Розроблено узагальнюючі задачі діяльності майбутнього молодшого спеціаліста стосовно посад на виробництві, побудовано моделі професійної компетентності. Розроблено авторські методики професійного навчання на теоретичному і практичному етапах підготовки.

Ткачова Н.А. **Педагогічні основи формування правосвідомості учнів у закладах професійно-технічної освіти : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Наталія Авксентіївна Ткачова ; наук. консультант – Кондратюк Олександр Пантелеймонович. – Київ, 2002. – 565 с.**

У дисертації досліджено теоретико-методологічні та науково-методичні основи формування правосвідомості учнів у професійно-технічних навчальних закладах з огляду правової педагогіки. Розроблено новий напрям в сучасній теорії і практиці правового навчання і виховання – гуманістична правова педагогіка; науково обґрунтовано концепцію формування правосвідомості учнів професійно-технічних навчальних закладів; визначено дидактичні вимоги до структурування змісту правових знань у системі "школа – професійно-технічний навчальний заклад".

Цехмістер Я.В. **Теорія і практика допрофесійної підготовки учнів у ліцеях медичного профілю при вищих навчальних закладах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ярослав Володимирович Цехмістер ; наук. консультант – Чалий Олександр Васильович. – Київ, 2002. – 640 с.**

У дисертації досліджено теоретико-методологічні та концептуальні засади допрофесійної підготовки учнів у ліцеях медичного профілю як невід'ємної складової системи неперервної медичної освіти. Розроблено, теоретично обґрунтовано концепцію, технологічну модель допрофесійної підготовки учнів у медичному ліцеї та модель випускника медичного ліцею. Виявлено організаційно-методичні умови допрофесійної підготовки учнів у ліцеї медичного профілю.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Авраменко К.Б. **Методична підготовка вчителів початкових класів у педагогічних навчальних закладах України (1956–1996 рр.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Квітослава Богданівна Авраменко ; наук. керівник – Майборода Василь Каленикович. – Київ, 2002. – 296 с.**

У дисертації визначено основні етапи та тенденції розвитку методичної підготовки вчителів початкової школи у педагогічних навчальних закладах України; розроблено новітню модель методичної підготовки вчителів початкових класів, у якій відображено компоненти, шляхи удосконалення та сучасні тенденції її розвитку. Обґрунтовано шляхи творчого використання прогресивних ідей національного досвіду.

Єремеєва В.М. **Педагогічна технологія підготовки майбутніх учителів до індивідуалізації навчання учнів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Віра Модестівна Єремеєва ; наук. керівник – Дубасенюк Олександра Антонівна. – Житомир, 2002. – 243 с.**

У дисертації подано узагальнюючу історико-педагогічну та теоретичну характеристику становлення, розвитку проблеми індивідуалізації навчання, проаналізовано базові поняття дослідження. Розроблено і теоретично обґрунтовано технологію підготовки майбутніх учителів до індивідуалізації навчання учнів.

Клос Л.Є. **Розвиток медичної освіти на західноукраїнських землях (друга половина XVIII – 30-ті роки XX ст.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лілія Євгенівна Клос ; наук. керівник – Курляк Ірина Євгенівна. – Львів, 2002. – 278 с.**

Дисертацію присвячено розгляду історико-педагогічних аспектів розвитку медичної освіти на території чотирьох регіонів західноукраїнських земель – Галичини, Буковини, Закарпаття і Волині впродовж періоду тривалого іноземного панування. Центральне місце в роботі займає аналіз змісту освіти в навчальних закладах фахової підготовки медиків середньої ланки та лікарів. Значну увагу приділено вивченню педагогічного досвіду медичного факультету Українського таємного університету й освітньої діяльності професійних товариств українських лікарів.

Кубіцький С.О. **Система оцінювання готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Сергій Олегович Кубіцький ; наук. керівник – Пуцов Володимир Іванович. – Київ, 2002. – 208 с.**

У дисертації обґрунтовано психолого-педагогічну структуру професійної готовності майбутніх офіцерів та специфіку педагогічної діяльності у вищому військовому навчальному закладі. Розроблено технологію оцінювання діяльності вищого військового навчального закладу та професійної готовності його випускників. Запропоновано модель оцінювання рівня готовності майбутніх офіцерів та економічні показники якості готовності випускників і методику їх оцінки.

Литвин А.В. **Наступність у професійній підготовці фахівців машинобудівного профілю в системі "ВПУ - вищі заклади освіти" : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Андрій Вікторович Литвин ; наук. керівник – Барна Марія Михайлівна. – Київ, 2002. – 221 с.**

У дисертації обгрунтовано концептуальні засади наступності знань у ступеневій професійній освіті. Розроблено структурну модель наступності в ступеневій професійній підготовці фахівців машинобудівного профілю та представлено основні результати її експериментальної перевірки. Викладено методику реалізації наступності у професійній підготовці фахівців машинобудівного профілю в системі "ВПУ-вищі заклади освіти" та критерії ефективності її застосування.

Магура Н.Л. **Формування екологічних знань учнів професійно-технічних закладів освіти у процесі вивчення біології : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Неоніла Леонтіївна Магура ; наук. керівник – Кондратюк Олександр Пантелеймонович. – Київ, 2002. – 234 с.**

У дослідженні обґрунтовано інтегративно-гуманітарний підхід як основу формування екологічних знань та переконань учнів професійно-технічних навчальних закладів, які реалізуються у процесі вивчення біології. Сформульовано критерії добору екологічних знань для їх інтеграції зі змістом

курсу біології; розроблено модель формування екологічних та біологічних знань учнів професійно-технічних навчальних закладів на основі обґрунтування і впровадження інтегрованого курсу "Біологія з основами екології".

Нінова Т.С. **Підготовка майбутніх учителів хімії до екологічної освіти і виховання учнів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Степанівна Нінова ; наук. керівник – Десятов Тимофій Михайлович. – Черкаси, 2002. – 221 с.**

У дисертації досліджено теоретико-методологічні та психолого-педагогічні основи підготовки майбутніх учителів хімії до екологічної освіти і виховання учнів. Теоретично обґрунтовано й експериментально доведено умови підвищення ефективності педагогічного впливу на формування готовності майбутніх учителів до екологічної освіти і виховання учнів. Розроблено й експериментально апробовано структурно-функціональну модель поетапної підготовки майбутніх учителів хімії до професійної діяльності у даній галузі.

Новацка У. **Організація педагогічних практик студентів математично-природничого відділу вищої педагогічної школи : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Уршула Новацка ; наук. керівник – Вільш Іоланта. – Київ, 2002. – 212 с.**

У дисертації проаналізовано сучасний стан організації педагогічних практик студентів математично-природничого відділу вищої педагогічної школи, форми співпраці навчального закладу і школи, а також гуманістичні аспекти педагогічних практик. Розроблено модель педагогічних практик, яка сприяє розв'язанню проблеми підвищення ефективності практик і пристосування їх програми до сучасних і майбутніх потреб освіти.

Онучак Л.В. **Педагогічні умови організації самостійної позааудиторної роботи студентів економічних спеціальностей : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Володимирівна Онучак ; наук. керівник – Майборода Василь Каленикович. – Київ, 2002. – 200 с.**

У дисертації досліджено сутність самостійної позааудиторної роботи й проаналізовано її залежність від спеціальних дидактичних чинників. На підставі комплексного аналізу виявлено педагогічні умови, що сприяють підвищенню ефективності вивчення іноземної мови в позааудиторний час, запропоновано модель процесу підвищення ефективності вивчення іноземної мови в позааудиторний час майбутніх спеціалістів економічного профілю й експериментальним шляхом перевірено її результативність і дієздатність.

Смікал В.О. **Формування світоглядної культури майбутнього вчителя засобами мистецтва : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Вікторія Олексіївна Смікал ; наук. керівник – Рудницька Оксана Петрівна. – Київ, 2002. – 205 с.**

У дослідженні розроблено концепцію формування світоглядної культури майбутнього вчителя засобами мистецтва; визначено сутність і структуру світоглядної культури; вплив мистецтва на її формування; розроблено критерії та визначено рівні сформованості світоглядної культури майбутнього вчителя; розглянуто педагогічні умови формування світоглядної культури майбутнього вчителя.

Собко Р.М. **Дидактичні особливості інтегративного навчання комп'ютерних технологій у професійній підготовці електриків : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Роман Максимович Собко ; наук. керівник – Козловська Ірина Михайлівна. – Київ, 2002. – 218 с.**

Дисертацію присвячено проблемі інтегративного навчання комп'ютерних технологій у професійній підготовці. Визначено його цілі та обґрунтовано концептуальні засади, а також сформульовано принципи інтегративного навчання комп'ютерних технологій у професійній підготовці фахівців. Розроблено інтегративний курс "Основи комп'ютеризації з елементами спеціальної технології". Запропоновано загальний алгоритм розроблення педагогічних програмних засобів.

Стиркіна Ю.С. **Дидактичні засади підготовки майбутніх учителів іноземної мови до викладання інтегрованих курсів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Юлія Сергіївна Стиркіна ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Полтава, 2002. – 235 с.**

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню та експериментальній перевірці моделі підготовки майбутніх учителів іноземної мови до викладання інтегрованих курсів. Виявлено умови, схарактеризовано дидактичні засади підготовки майбутніх учителів іноземної мови до викладання інтегрованих курсів. Розроблено авторський курс "Інтегровані курси у навчанні іноземної мови".

Таранцева О.О. **Формування фахових умінь майбутніх учителів хореографії засобами українського народного танцю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Олександрівна Таранцева ; наук. керівник – Соломаха Світлана Олександрівна. – Київ, 2002. – 220 с.**

У дисертації розроблено та теоретично обґрунтовано структуру, зміст хореографічних умінь і критерії їх сформованості у студентів педагогічного закладу; теоретично розроблено та експериментально перевірено педагогічну технологію формування фахових умінь у майбутніх учителів хореографії засобами українського народного танцю. Розроблено спецкурс "Теорія та методика українського народно-сценічного танцю".

Тархан Л.З. **Макетно-графічне моделювання як засіб вивчення технології швейних виробів майбутніми інженерами-педагогами : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лануза Запаївна Тархан ; наук. керівник – Сидоренко Віктор Костянтинович. – Київ, 2002. – 237 с.**

Дисертацію присвячено проблемі вдосконалення підготовки інженера-педагога швейного профілю. Проаналізовано зміст професійної діяльності спеціалістів швейного виробництва; визначено деякі функції майбутніх інженерів-педагогів; класифіковано графічні моделі. Розкрито основи теоретичного навчання технології швейних виробів, сутність макетно-графічного моделювання як засобу вдосконалення вивчення на основі модульно-рейтингового навчання технології швейних виробів.

Тимчик О.А. **Релігієзнавство в професійній підготовці студентів педагогічного коледжу : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Анатоліївна Тимчик ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2002. – 284 с.**

У дисертації розглянуто місце і роль релігієзнавства у професійній підготовці студентів педагогічного коледжу. Розроблено і теоретично обґрунтовано зміст курсу релігієзнавства для педагогічного коледжу; визначено критерії та рівні ефективності його вивчення; виявлено можливості курсу релігієзнавства у вихованні релігійної толерантності студентів та значення релігієзнавчих знань у педагогічній діяльності вчителів початкових класів.

Удалова О.А. **Профілактика асоціальної поведінки учнів закладів профтехосвіти : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Адамівна Удалова ; наук. керівник – Мельникова Ірина Миколаївна. – Київ, 2002. – 233 с.**

У дисертації обґрунтовано положення щодо виховної діяльності інженерно-педагогічних колективів ПТУ з профілактики асоціальної поведінки серед учнів як педагогічної системи. Розкрито суть асоціальної поведінки учнів і роль спеціальних технологій виховної діяльності у формуванні звички правильної поведінки; розроблено модель і науково обґрунтовано необхідність функціонування спеціальної організаційно-педагогічної системи методичного навчання педагога для виконання ним функцій вихователя як організатора виховної роботи з профілактики асоціальної поведінки учнів ПТУ.

Цебрій І.В. **Дидактичні засади використання музичного мистецтва у професійній підготовці майбутніх учителів музики : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Василівна Цебрій ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Полтава, 2002. – 245 с.**

Досліджено методологічні, історико-теоретичні і методичні аспекти підготовки майбутніх учителів історії до використання музичного мистецтва в системі професійної педагогічної освіти. Розкрито значення міжпредметних зв'язків, на яких базується розроблена модель, обґрунтовано її доцільність та педагогічний потенціал. Запропоновано адекватний до моделі спецкурс "Історія музики від найдавніших часів і до середини XVIII століття". Створено комплексну систему діагностики рівнів готовності майбутніх учителів історії до використання музичного мистецтва у власній музичній діяльності.

Шанскова Т.І. **Соціально орієнтована підготовка майбутніх учителів початкової школи до роботи з батьками : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Ігорівна Шанскова ; наук. керівник – Дубасенюк Олександра Антонівна. – Житомир, 2002. – 221 с.**

У дисертації проаналізовано стан проблеми в її історичному розвитку; сучасні актуальні проблеми сім'ї, дитинства, початкової школи та соціально орієнтовані зміни у підготовці вчителя початкової школи; уточнено базові поняття дослідження; розроблено типологію соціально-педагогічних задач; виявлено і теоретично обґрунтовано модель соціально орієнтованої підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з батьками. Розроблено технологію соціально орієнтованої підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з батьками та експериментально перевірено її ефективність.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Вітковська О.І. **Психологічні умови професійного самовизначення випускників середніх шкіл у процесі профконсультації : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Оксана Ігорівна Вітковська ; наук. керівник – Федоришин Борис Олексійович. – Київ, 2002. – 221 с.**

У дисертації проаналізовано підходи до вивчення та визначення змісту поняття "самовизначення особистості" у його аспектах, з'ясовано психологічний зміст професійного самовизначення в контексті цілісного самовизначення особистості в ранньому юнацькому віці. Запропоновано концептуальну модель професійного самовизначення особистості як її життєвої проблеми. Розроблено методику індивідуальної клієнто-орієтованої профконсультаційної бесіди, спрямованої на допомогу старшокласникам у розв'язанні психологічних проблем, що ускладнюють процес його професійного самовизначення.

Коновалова О.А. **Глибиннопсихологічне пізнання феномена експектацій методом активного соціально-психологічного навчання : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Олена Анатоліївна Коновалова ; наук. керівник – Кміт Ярослав Михайлович. – Черкаси, 2002. – 225 с.**

У дисертації досліджено глибиннопсихологічні особливості експектацій. Надано порівняльну характеристику феномену експектацій з іншими психологічними поняттями, психічними процесами. Виявлено взаємодію між об'єктивною та суб'єктивною реальністю феномену експектацій, його потенційній можливості відступу від об'єктивної реальності. На підставі психоаналізу матеріалу груп АСПН розкрито глибиннопсихологічний зміст поняття експектацій. Визначено взаємозв'язки експектацій з "психологічними захистами", виразні системні характеристики психіки та логічно впорядковані аспекти передсвідомого.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Біда О.А. **Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до здійснення природознавчої освіти у початковій школі : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олена Анатоліївна Біда ; наук. консультант – Кузь Володимир Григорович. – Умань, 2003. – 492 с.**

У дисертації проведено ретроспективний аналіз професійної освіти вчителя початкових класів і тенденції його теоретико-методичної підготовки. Розроблено концептуальну модель підготовки студентів до здійснення природознавчої освіти в початковій школі з метою удосконалення практики підготовки вчителів. Створено навчально-методичний комплекс, до якого ввійшли: програма, навчальний посібник з методики викладання природознавства і сільськогосподарської праці для педагогічних факультетів вищих навчальних закладів та принципово нові посібники для студентів, вчителів початкової ланки та учнів 1-4 класів.

Кузьмінський А.І. **Теоретико-методологічні засади післядипломної педагогічної освіти в Україні : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Анатолій Іванович Кузьмінський ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2003. – 481 с.**

У дисертації обґрунтовано теоретико-методологічні засади післядипломної педагогічної освіти як підсистеми неперервної педагогічної освіти, підсистеми післядипломної освіти педагогічних кадрів. Проведено системний аналіз зародження, еволюції змісту, організаційних форм і наукових основ післядипломної педагогічної освіти в Україні, запропоновано її періодизацію, проаналізовано основні тенденції розвитку післядипломної педагогічної освіти в розвинених країнах, теоретично обґрунтовано основні функції й напрями післядипломної педагогічної освіти в нових умовах. Обґрунтовано стратегію й розроблено концептуальні засади розвитку післядипломної педагогічної освіти в Україні.

Кушнір В.А. **Теоретико-методологічні основи системного аналізу педагогічного процесу вищої школи : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Василь Андрійович Кушнір ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Кіровоград, 2003. – 481 с.**

У дисертації доведено, що з-поміж визначальних системних властивостей педагогічного процесу чільне місце займають невизначеність, хаотичність, закономірність, біфуркаційність, темпоральність, нестійкість, мінливість. Системне розуміння педагогічного процесу сприяє формуванню методологічних знань педагога, які допоможуть учителеві зорієнтуватися у всій складності педагогічного процесу, визначити своє місце в ньому. Окрім того, методологічні знання, як надпредметні, покликані допомогти педагогу

розібратися в чисельних науково-методичних публікаціях, які в основному відображають предметні знання про педагогічний процес.

Стефаненко П.В. **Теоретичні і методичні основи дистанційного навчання у вищій школі : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Павло Вікторович Стефаненко ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2003. – 470 с.**

У дисертації визначено закономірності розвитку дидактичної системи на базі системного підходу до її аналізу. Розкрито основні тенденції розвитку дистанційного навчання у світі; створено концепцію дистанційного навчання; проаналізовано еталонну модель модульної дистанційної дидактичної системи; розроблено та експериментально перевірено модифіковану модель модульної дистанційної дидактичної системи. Розроблено методику індивідуалізації змісту навчання за критеріями, запропоновано технологію дистанційної ідентифікації особистості студента та дистанційного сканування його психологічних особливостей і поточного рівня знань.

Ягупов В.В. **Загальнодидактичні основи навчання військовослужбовців строкової служби Збройних сил України : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Василь Васильович Ягупов ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2003. – 629 с.**

У дослідженні обґрунтовуються загальні теоретико-методологічні та методичні основи навчання військовослужбовців строкової служби Збройних сил України, визначається його концептуальна основа, з'ясовується сучасний стан військового навчання, визначаються основні проблеми й тенденції. Теоретично обґрунтовується його особистісно орієнтована модель, що системно досліджується у структурному, динамічному і функціональному аспектах. В основі функціонування й розвитку такої моделі передбачається гуманістична парадигма військового навчання, основною ідеєю якої має бути суб'єктність військовослужбовця у військово-навчальному процесі.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Влодарська-Зола Л. **Професійна підготовка майбутніх менеджерів у вищих технічних навчальних закладах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лідія Влодарська-Зола ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2003. – 296 с.**

У дисертації сформульовано вимоги до професійної підготовки менеджерів, їх особистісних і професійно значущих якостей; виявлено особливості структурування змістового компонента професійної підготовки менеджерів у вищому технічному навчальному закладі; проаналізовано структуру, зміст та форми організації професійного навчання менеджерів; здійснено порівняльний аналіз підготовки майбутніх менеджерів у вищому

технічному навчальному закладі в Польщі та Україні; здійснено прогностичне обґрунтування напрямів удосконалення професійної підготовки менеджерів.

Денисенко В.А. **Підготовка майбутнього вчителя-філолога до проведення експедиційної роботи з учнями загальноосвітньої школи : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Валентина Анатоліївна Денисенко ; наук. керівник – Сивачук Наталя Петрівна. – Умань, 2003. – 323 с.**

У дисертації визначено суть, компоненти та рівні готовності студентів-філологів вищого педагогічного навчального закладу до пошуково-експедиційної діяльності в школі, розкрито зміст і завдання експедиційної народознавчої роботи та розроблено програму експедиційних досліджень. Теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено модель підготовки майбутнього вчителя-філолога, які зумовлюють ефективність цього складного особистісного утворення.

Добровська Л.М. **Комп'ютерні експертні системи в професійному навчанні майбутніх лікарів (на пропедевтичному етапі) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Миколаївна Добровська ; наук. керівник – Булах Ірина Євгенівна. – Київ, 2003. – 221 с.**

У дисертації досліджено проблему формування у майбутніх лікарів пропедевтичних професійних знань і прийомів фахової розумової діяльності за допомогою комп'ютерних засобів навчання у формі експертних систем. Розкрито значення експертних систем щодо моделювання професійної лікарської діяльності та активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів-медиків, можливість реалізації міжпредметних зв'язків при їх використанні у пропедевтичному професійному навчанні майбутніх лікарів.

Жебровський Б.М. **Формування професійної готовності директора школи до управління якістю освіти : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Борис Михайлович Жебровський ; наук. керівник – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2003. – 202 с.**

У дисертації присвячено розкриттю проблеми формування професійної готовності директора школи до управління якістю освіти. Виявлено характерологічні особливості управлінської діяльності директора школи із забезпечення якості освіти. Обґрунтовано структуру професійної готовності директора школи; доведено, що підвищенню ефективності формування професійної готовності директора школи до управління якістю освіти сприяє впровадження експериментальної моделі, в якій враховано концептуальні ідеї навчально-методичної програми підготовки майбутніх керівників загальноосвітніх навчальних закладів.

Зданевич Л.В. **Адаптація студентів педагогічних училищ до нових умов життєдіяльності : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Володимирівна Зданевич ; наук. керівник – Семиченко Валентина Анатоліївна. – Київ, 2003. – 242 с.**

У дисертації подано узагальнюючу історико-педагогічну та теоретичну характеристику становлення, розвитку проблеми адаптації в психолого-педагогічній літературі і визначено та проаналізовано базові поняття дослідження, особливості організації навчального процесу та специфічні ознаки осіб, що навчаються в умовах педагогічного училища. Розроблено і теоретично обґрунтовано модель системного дослідження процесу адаптації студентів нового прийому до умов життєдіяльності.

Литвиновський Є.Ю. **Формування в офіцерів структури виховної роботи Збройних сил України вмінь проектування виховного процесу : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Євген Юрійович Литвиновський ; наук. керівник – Ягупов Василь Васильович. – Київ, 2003. – 241 с.**

У дослідженні теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічну технологію формування у майбутніх заступників командирів військових частин з виховної роботи в процесі професійної підготовки у Національній академії оборони України вмінь проектування виховного процесу. Концептуальною основою розробленої технології визначено особистісно-орієнтоване навчання, а умовами її ефективного функціонування – застосування квазіпрофесійних творчих завдань та їх розв'язання в процесі суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників навчально-виховного процесу.

Лікарчук А.М. **Технологія створення та використання зошитів з друкованою основою (на матеріалі хімії) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Алла Михайлівна Лікарчук ; наук. керівник – Ярошенко Ольга Григорівна. – Київ, 2003. – 224 с.**

У дисертації представлено теоретичний аналіз вербальних засобів навчання з хімії, визначено роль і місце робочих зошитів з друкованою основою в навчально-методичному комплексі та експериментально доведено їх впровадження у навчальний процес шкіл та професійно-технічних училищ із середньою освітою. Експериментально доведено, що робота за робочими зошитами забезпечує підвищення ефективності навчання, посилює його виховну і розвиваючу функції.

Негруца Н.А. **Формування екологічного світогляду студентів вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації аграрного профілю у процесі вивчення економічних дисциплін : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Андріївна Негруца ; наук. керівник – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2003. – 246 с.**

У дисертації визначено і теоретично обґрунтовано дидактичні та методичні чинники формування екологічного світогляду студентів даних спеціальностей. На захист винесено науково обґрунтовані й експериментально перевірені організаційно-педагогічні умови, які забезпечують формування екологічного світогляду студентів вищих навчальних закладів аграрного профілю І-ІІ рівнів акредитації.

Палка О.В. **Підготовка іноземних студентів вищих навчальних закладів технічного профілю України до вивчення професійної лексики : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олександра Володимирівна Палка ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2003. – 234 с.**

У ході дослідження теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено модель підготовки іноземних студентів вищих навчальних закладів технічного профілю України до вивчення професійної лексики, позитивний вплив якої на результати навчальної діяльності досягається на основі впровадження педагогічної технології табличного моделювання граматичних структур професійного мовлення з використанням професійної лексики, структурним компонентом якої є авторські таблиці-схеми.

Попик О.В. **Розвиток художньої освіти на Поділлі в кінці XIX – на початку XX століття : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олександр Іванович Попик ; наук. керівник – Рудницька Оксана Петрівна. – Київ, 2003. – 234 с.**

У дисертації аналізується і узагальнюється організація, зміст і форми діяльності подільських навчальних закладів мистецького і загального спрямування у системі художньої освіти України та педагогічна діяльність митців Поділля кінця XIX – початку XX століття. Висвітлено і науково обґрунтовано основні чинники становлення й розвитку художньої освіти в подільському регіоні з метою подальшої її ефективної розбудови в сучасній Україні.

Прокопова О.С. **Система професійного самовдосконалення вчителя хімії середньої школи : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Соломонівна Прокопова; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2003. – 298 с.**

У дисертації розроблено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено системну модель професійного самовдосконалення вчителя хімії. Доведено, що ефективність професійного самовдосконалення вчителя визначається такими особистісними факторами, як мотивація досягнення, самооцінка, рівень комунікативних і організаційних здібностей, які зумовлюють рівень професійної самореалізації і залежать від сформованості вмінь і навичок самоосвіти і самовиховання.

Романова Г.М. **Індивідуально-типологічні та дидактичні чинники результативності самостійної роботи студентів економічних університетів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ганна Миколаївна Романова ; наук. керівник – Козаков Віталій Андрійович. – Київ, 2003. – 245 с.**

Дисертацію присвячено питанням підвищення результативності самостійної роботи студентів, яка виступає важливою складовою якості професійної освіти. Розроблено та впроваджено комплексну методику дослідження індивідуально-типологічних та дидактичних чинників

результативності самостійної роботи студентів економічних університетів. Викладено методику аналізу типологічного розподілу в навчальних групах.

Свіржевський М.П. **Підготовка майбутніх учителів трудового навчання до економічного виховання учнів загальноосвітніх шкіл : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Микола Петрович Свіржевський ; наук. керівник – Гуревич Роман Семенович. – Вінниця, 2003. – 226 с.**

У дисертації розкрито суть і структуру підготовленості студентів до економічного виховання учнів як складної інтегральної якості педагога, запропоновано критерії і показники виявлення рівня її сформованості. Розроблено зміст підготовки студентів до економічного виховання учнів та методику його реалізації. Обґрунтовано педагогічні умови, що забезпечують ефективність запропонованої системи підготовки студентів до економічного виховання школярів.

Стечкевич О.О. **Методичні засади інтегрованого уроку виробничого навчання у підготовці операторів комп'ютерного набору : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олег Орестович Стечкевич ; наук. керівник – Козловська Ірина Михайлівна. – Київ, 2003. – 249 с.**

У дисертації виявлено методологічні, психологічні, загальнопедагогічні, цільові, організаційні, інтеграційні та методичні особливості інтегрованого уроку виробничого навчання у професійно-технічних навчальних закладах. Розроблено методичні засади інтегрованого уроку виробничого навчання, побудовано модель інтегрованого уроку у підготовці операторів комп'ютерного набору у професійно-технічних навчальних закладах.

Шайдур І.А. **Організація самостійної роботи студентів педагогічних університетів на основі індивідуально орієнтованого підходу : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Анатоліївна Шайдур ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Полтава, 2003. – 239 с.**

У дисертації розроблено й експериментально перевірено алгоритм формування типологічних мікрогруп студентів з урахуванням виділених психолого-педагогічних ознак. Науково обґрунтовано та впроваджено технологію організації самостійної роботи студентів на основі індивідуально орієнтованого підходу; перевірено ефективність використання запропонованої технології організації самостійної роботи.

Шемелюк Г.О. **Особливості науково-методичного забезпечення навчального процесу у технічному коледжі в умовах ступеневої освіти : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ганна Олексіївна Шемелюк ; наук. керівник – Мамрич Степан Миколайович. – Київ, 2003. – 322 с.**

У дисертації побудовано модель системи науково-методичного забезпечення навчального процесу у технічному коледжі та представлено основні результати її експериментальної перевірки. Підготовлено методичні рекомендації щодо методики проектування та реалізації інтегрованих

наскрізних навчальних планів і програм для підготовки молодших спеціалістів у системі ступеневої професійної освіти, комплект науково-методичного забезпечення навчального процесу для професійно орієнтованих дисциплін.

Шугайло Г.В. **Диференційований підхід до навчання комп'ютерних технологій майбутніх учителів інформатики : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ганна Володимирівна Шугайло ; наук. керівник – Єремєєв Володимир Сергійович. – Мелітополь, 2003. – 231 с.**

У дисертації аналізуються проблеми фахової підготовки студентів – майбутніх учителів інформатики. Досліджено можливості застосування диференційованого підходу до навчання комп'ютерних технологій майбутніх вчителів інформатики. Розроблено систему диференційованих лабораторних завдань і завдань для самостійної роботи, яка утворила ядро методичних розробок для диференційованого навчання комп'ютерних технологій створення й обробки текстової, числової і графічної інформації.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Куркуленко-Лук'янець І.В. **Психологічні засади особистісно-креативного підходу в навчанні студентів університету (на матеріалі іноземної мови) : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Йосип Аронович Шамес ; наук. керівник – Рибалка Валентин Васильович. – Київ, 2003. – 239 с.**

Дисертацію присвячено обґрунтуванню та розробленню особистісно-креативного підходу у навчанні студентів університету іноземної мови. Визначено внутрішньоособистісні чинники, які ускладнюють розкриття креативності суб'єкта і потребують подальшої корекції. Сформульовано психолого-педагогічні принципи, розроблено модель побудови особистісно-креативного підходу. Експериментально перевірено особистісно-креативний підхід у навчально-виховній роботі зі студентами вищого навчального закладу.

Шамес Й.А. **Діагностування психологічних детермінант професійної спрямованості студентів вищих навчальних закладів культури : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Йосип Аронович Шамес ; наук. керівник – Піндера Міхал. – Київ, 2003. – 239 с.**

У роботі обґрунтовано методологічні підходи та методичні принципи проведення комплексного діагностування провідних ендо-, екзо- та онтопсихологічних детермінант професійної спрямованості студентів ВНЗ культури з позицій культурно-історичної психології, психоаналізу, теорії інформатики та знакових систем, загальної та професійної педагогіки і психології; встановлено головні нормативні параметри, що потрібні для їх оптимальної професійної самореалізації.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Сущенко Л.П. **Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Людмила Петрівна Сущенко ; наук. консультант – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2004. – 469 с.**

У дисертації здійснено історико-педагогічний аналіз становлення і розвитку вітчизняної системи професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Україні у XX столітті; розроблено, теоретично обґрунтовано концепцію й модель особистісно орієнтованої професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах; виявлено й обґрунтовано критерії ефективності особистісно орієнтованої професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту. Розроблено навчально-методичний комплекс для забезпечення особистісно орієнтованої професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту для студентів і викладачів вищих навчальних закладів України.

Смирнова Т.А. **Теоретичні і методичні засади диригентсько-хорової освіти у вищих навчальних закладах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Анатоліївна Смирнова ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2004. – 469 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано концепцію вдосконалення професійно-педагогічної підготовки студентів, які здобувають диригентсько-хорову освіту у вищих навчальних закладах. Виявлено: особливості становлення вищої диригентсько-хорової освіти; ознаки розвитку сучасної вітчизняної та зарубіжної музично-педагогічної освіти; педагогічні принципи на підставі системного і гуманістичного підходів; особливості коригування змісту освіти студентів на засадах сучасних досягнень педагогіки і психології професійної та мистецької освіти. Визначено й розкрито зміст теоретичної моделі диригентсько-хорової освіти як системи педагогічної підтримки особистості студента. Розроблено і впроваджено організаційно-методичну систему диригентсько-хорової освіти.

Нещадим М.І. **Військова освіта України : історія, теорія, методологія, практика : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Микола Іванович Нещадим ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2004. – 720 с.**

Дисертацією є монографія, в якій відтворено генезис військової освіти в Україні, обґрунтовано сучасну систему на засадах гуманістичної філософії освіти, визначено структуру та теоретико-методологічні основи оптимального функціонування, здійснено аналіз і систематизацію досвіду підготовки офіцерських кадрів низки розвинених країн світу. Розроблено практичні

підходи до управлінського забезпечення ефективності функціонування системою військової освіти, з'ясовано світові та вітчизняні тенденції розвитку військової освіти, перспективи подальшого розвитку системи військової освіти України.

Орлов В.Ф. **Теоретичні та методичні засади професійного становлення майбутніх учителів мистецьких дисциплін : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Валерій Федорович Орлов ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2004. – 542 с.**

У дисертації визначено теоретико-методичні засади, розроблено концепцію професійного становлення майбутніх учителів мистецьких дисциплін у вищих педагогічних навчальних закладах, обґрунтовано принципи їх реалізації у системі художньо-педагогічної освіти, виявлено і експериментально перевірено педагогічні умови. Розроблено і впроваджено навчально-методичний комплекс, спрямований на забезпечення професійного становлення та розвитку професійної культури вчителів, що містить у собі технологію професійного становлення, відповідну методику рефлексивних дій і систему тренінгових вправ.

Пліско В.І. **Теоретичні та методичні засади формування готовності працівників правоохоронних органів до діяльності в умовах екстремальних ситуацій : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Валерій Іванович Пліско ; наук. консультант – Лапутін Анатолій Миколайович. – Київ, 2004. – 463 с.**

У дисертації виявлено закономірності взаємної залежності та обопільного впливу факторних ознак екстремальних ситуацій, що об'єктивно характеризують ефективність виконання співробітниками сформульованого завдання. Водночас представлено якісні ознаки особистості спеціаліста, що необхідні для досягнення конкретної мети. Розроблено моделі та схеми послідовної побудови компонентів дій стосовно стану протиборствуючих сторін, динаміки розвитку ситуації, використання засобів нападу. Запропоновано практичні рекомендації щодо диференційованого відбору осіб до діяльності в різних за складністю екстремальних ситуаціях з індивідуально вираженим коефіцієнтом корисної дії.

Якубовскі М.А. **Теоретико-методологические основы математического моделирования профессиональной деятельности учителя : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Марек Антоні Якубовскі ; наук. консультант – Козловська Ірина Михайлівна. – Київ, 2004. – 466 с.**

У дисертації обґрунтовано вимоги до математичного апарату моделювання професійної діяльності вчителя, побудовано його методологічний концепт. Побудовано дві базові математичні моделі професійної діяльності вчителя: кібернетична як закрита система і синергетична як відкрита система. Розроблено критерії математичного моделювання професійної діяльності вчителя. Показано, що нечітке математичне моделювання враховує суб’єктивний чинник у професійній діяльності вчителя, пов’язуючи її з

умовами формування і розвитку особистості вчителя загалом, сприяє моделюванню суті явища, а не їх статистичних характеристик.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Гайда Й. **Проблеми гуманістичного виховання особистості в педагогічній спадщині Януша Корчака та Антона Макаренка : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Йоанна Гайда ; наук. керівник – Вільш Іоланта. – Київ, 2004. – 206 с.**

Дисертація містить результати дослідження концепції гуманістичного формування особистості, змісту та форм організації виховного процесу у педагогічних системах Януша Корчака і Антона Макаренка. Виявлено подібні підходи та відмінності у трактуванні педагогами основних компонентів педагогічного процесу, використанні форм і методів у практичній діяльності. Розкрито подібність, прогностичність принципів організації та структурно-функціональної будови виховних систем, які були логічним втіленням педагогічних концепцій Януша Корчака і А.С. Макаренка і становили загалом цілісні педагогічні системи. Визначено напрями і можливості використання спадщини педагогів у освітньо-виховній, соціальній сферах у сучасній Польщі та в Україні.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бобко Л.О. **Гуманістичне виховання студентів вищих навчальних закладів фінансово-економічного профілю у позанавчальній діяльності : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Олександрівна Бобко ; наук. керівник – Васянович Григорій Петрович. – Київ, 2004. – 268 с.**

У дисертації обґрунтовано теоретико-методологічні засади гуманістичного виховання студентів вищих навчальних закладів фінансово-економічного профілю у позанавчальній діяльності. Проведено системний аналіз християнсько-педагогічних, соціально-педагогічних, наукових антропологічних концепцій гуманістичного виховання на різних етапах суспільно-економічного й політичного розвитку, запропоновано авторську дефініцію "гуманістичне виховання". Розроблено теоретичну модель системи гуманістичного виховання студентів вищих навчальних закладів фінансово-економічного профілю.

Внукова О.М. **Розвиток політичної культури майбутніх педагогів професійно-технічних навчальних закладів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Миколаївна Внукова ; наук. керівник – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2004. – 249 с.**

Дисертацію присвячено проблемі розвитку політичної культури студентів вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку педагогів для системи профтехосвіти. Розглянуто місце політичної культури у діяльності викладачів спеціальних дисциплін та майстрів виробничого навчання, а також тенденції та сучасний стан розвитку політичної культури майбутніх педагогів професійної школи. Обґрунтовано методику розвитку політичної культури майбутніх педагогів професійно-технічних навчальних закладів і підготовки їх до формування політичної культури учнів, експериментально доведено її ефективність.

Волошинова Д.В. **Аудіовізуальні мистецтва в системі професійної підготовки майбутнього фахівця в сфері міжнародних відносин : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Вікторівна Волошинова ; наук. керівник – Миропольська Наталія Євгенівна. – Київ, 2004. – 203 с.**

Дисертацію присвячено проблемі використання аудіовізуальних мистецтв, яка розглядається як суттєва складова професійної мовної підготовки майбутніх фахівців у сфері міжнародних відносин. Доведено, що використання аудіовізуальних мистецтв у спеціальній мовній підготовці студентів-міжнародників набуває ефективності, якщо оволодіння іноземною мовою відбувається через врахування взаємозалежності і взаємовпливу мови, мислення і культури, роботу з різножанровими дидактичними і автентичними аудіовізуальними документами, навчання студентів основам розуміння і аналізу екранного автентичного зображення як культурного коду країни, мова якої вивчається.

Гасюк Л.М. **Формування професійної етики молодших спеціалістів сфери обслуговування у системі навчально-виховної роботи коледжу : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Миколаївна Гасюк ; наук. керівник – Кузьмінський Анатолій Іванович. – Київ, 2004. – 213 с.**

Роботу присвячено дослідженню проблеми формування професійної етики молодших спеціалістів сфери побутового обслуговування у навчальних закладах I-II рівнів акредитації. Теоретично обґрунтовано сутність поняття "професійна етика", її основні принципи, категорії, якості, описано деякі її типи. Дидактично обґрунтовано організацію професійного навчання майбутніх молодших спеціалістів сфери побутового обслуговування у коледжі, розроблено модель формування професійної етики у коледжі, а також навчальну програму курсу "Основи професійної етики молодшого спеціаліста сфери побутового обслуговування".

Гуменюк О.М. **Організаційно-педагогічні умови професійної підготовки молодших спеціалістів стоматологічного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Михайлівна Гуменюк ; наук. керівник – Кміт Ярослав Михайлович. – Київ, 2004. – 459 с.**

У дисертації здійснено теоретичну конкретизацію та експериментальне апробування організаційно-педагогічних умов професійної підготовки

молодших спеціалістів стоматологічного профілю у руслі загальних вимог особистісного підходу до організації процесу професійної підготовки. Обґрунтовано зміст та розроблено модель професійної підготовки нового для України фахівця – асистента лікаря-стоматолога, а також його освітньо-кваліфікаційну характеристику й освітньо-професійну програму.

Дармanська І.М. **Правова підготовка майбутніх вчителів початкової школи в умовах ступеневої освіти : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Миколаївна Дарманська ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2004. – 215 с.**

Дисертацію присвячено проблемі вдосконалення правової підготовки майбутніх вчителів початкової школи в умовах ступеневої освіти. Обґрунтовано дидактичні особливості побудови курсу основ права та організацію його вивчення в сучасних умовах ступеневої підготовки вчителів початкової школи. Розроблено і запропоновано систему міждисциплінарних зв'язків предметів навчального плану фахової ступеневої підготовки вчителів початкової школи з інтегрованим курсом "Правознавство та основи конституційного права України" як засобу поглиблення розуміння норм позитивного права і формування правової культури майбутнього вчителя.

Дубина Л.Г. **Використання театральної педагогіки у підготовці майбутніх учителів початкових класів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Григорівна Дубина ; наук. керівник – Єлісовенко Юрій Петрович. – Київ, 2004. – 266 с.**

У дисертації розглянуто проблему використання театральної педагогіки у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів, розкрито її сутність і значення у формуванні особистісних і професійних якостей майбутніх фахівців. З цією метою розроблено театральну складову підготовки майбутніх учителів початкових класів у вищих педагогічних навчальних закладах, визначено критерії, показники та рівні психологічної готовності педагогів до використання театральної педагогіки у професійній діяльності. Обґрунтовано педагогічні умови використання театральної педагогіки у підготовці студентів зі спеціальності "Початкове навчання".

Зімакова Л.В. **Підготовка майбутніх учителів початкових класів до соціалізації учнів засобами театрального мистецтва : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лілія Василівна Зімакова ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2004. – 250 с.**

У дисертації обґрунтовується соціалізуюча функція мистецтва. Визначено критерії готовності майбутніх педагогів до використання драматичної творчості в навчально-виховному процесі: соціально-педагогічна мобільність, соціально-професійна сенситивність, мистецько-соціалізуючі педагогічні уміння. Розроблено та експериментально перевірено модель підготовки майбутніх учителів початкових класів до соціалізації учнів засобами

театрального мистецтва, впроваджено спеціальний курс "Соціалізація молодшого школяра засобами театрального мистецтва".

Кадемія М.Ю. **Формування професійних знань учнів профтехучилищ засобами мережних комунікацій : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Майя Юхимівна Кадемія ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2004. – 255 с.**

У дисертації розглянуто можливості нових сучасних технологій навчання, що базуються на передаванні інформації за допомогою комп'ютера і засобів мультимедіа, в навчальному процесі підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. Розроблено і впроваджено в навчальний процес: інноваційну методику формування професійних знань учнів за допомогою засобів мережних комунікацій; педагогічні програмні розробки для учнів, викладачів і майстрів виробничого навчання; методичні рекомендації для педагогічних працівників з організації професійного навчання й використання сучасних комп'ютерних технологій.

Левочко М.Т. **Професійна підготовка молодших спеціалістів з бухгалтерського обліку у вищих навчальних закладах І-ІІ рівнів акредитації : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Марія Теодозіївна Левочко ; наук. керівник – Олійник Павло Миколайович. – Київ, 2004. – 285 с.**

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню професійної підготовки молодших спеціалістів з бухгалтерського обліку. Теоретично обґрунтовано доцільність докорінних, кардинальних перетворень, що торкаються реформування системи вищої економічної освіти з метою удосконалення фахової освіти та підвищення якості професійної підготовки спеціалістів. Розроблено і теоретично обґрунтовано дидактичну модель навчального предмета "Бухгалтерський облік", професійну модель діяльності фахівця-бухгалтера, визначено педагогічні умови підвищення якості професійної підготовки бухгалтерів.

Лимаренко Л.І. **Формування педагогічної майстерності майбутніх учителів художньої культури (на прикладі вивчення циклу театральних дисциплін) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лідія Іванівна Лимаренко ; наук. керівники – Рудницька Оксана Петрівна, Соломаха Світлана Олександрівна. – Херсон, 2004. – 244 с.**

Дослідження присвячено проблемі формування педагогічної майстерності майбутніх учителів художньої культури за допомогою циклу театральних дисциплін, впровадженого у навчально-виховний процес вищої школи. Створено освітньо-кваліфікаційну характеристику сучасного вчителя художньої культури, визначено основні вимоги щодо його педагогічної майстерності; розроблено критерії та визначено рівні її сформованості. Розроблено організаційно-методичну систему формування педагогічної майстерності вчителів художньої культури та експериментально перевірено її ефективність.

Нероба Е. **Професійна підготовка інженерів-педагогів у вищих технічних навчальних закладах Польщі : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ева Нероба ; наук. керівник – Вільш Іоланта. – Київ, 2004. – 379 с.**

У дисертації представлено історичний опис підготовки викладачів для вищої освіти в Польщі й в Україні, проведено оцінку рівня цієї галузі освіти, сформульовано головні чинники змін у такій підготовці, а також викладено проблеми підготовки інженерів-педагогів в умовах європейської інтеграції. Проаналізовано засади організації навчання, плани спеціального і педагогічного навчання, програми психолого-педагогічних дисциплін. З урахуванням сформульованих висновків обґрунтовано головні напрями модернізації підготовки педагогічних кадрів для професійних шкіл Польщі та ПТНЗ України.

Поясок Т.Б. **Психолого-педагогічна підготовка майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю у вищих навчальних закладах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тамара Борисівна Поясок ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2004. – 267 с.**

Дисертацію присвячено проблемі психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю у вищих навчальних закладах, яка розглядається як суттєва складова професійної підготовки майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю. Розроблено та теоретично обґрунтовано структуру, зміст, організаційні умови вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу і критерії ефективності психолого-педагогічної підготовки студентів вищого навчального закладу фінансово-економічного профілю.

Сайко Н.О. **Професійно-педагогічна підготовка майбутніх вихователів до соціалізації дітей дошкільного віку : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Олександрівна Сайко ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2004. – 259 с.**

Дисертацію присвячено проблемі підготовки студентів педагогічного закладу до здійснення соціалізації дітей дошкільного віку, яка розглядається як суттєва складова професійної підготовки майбутніх вихователів. Розроблено та теоретично обґрунтовано структуру, зміст знань та умінь студентів, а також систему професійно-педагогічної підготовки майбутніх вихователів до соціалізації дітей дошкільного віку, формування у них основ гармонійного світосприймання, що реалізовано у вищих педагогічних закладах.

Харченко П.В. **Формування готовності до професійного саморозвитку у майбутнього педагога-музиканта : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Поліна Вагифівна Харченко ; наук. керівник – Рудницька Оксана Петрівна, Болгарський Анатолій Георгійович. – Київ, 2004. – 246 с.**

У дисертації розглянуто проблему формування у майбутніх педагогів-музикантів готовності до професійного саморозвитку впродовж життя, що є сьогодні одним з актуальних завдань педагогіки. Розроблено методику

формування готовності до професійного саморозвитку у майбутніх вчителів музики. Доведено, що використання елементів музичної імпровізації в роботі студентів над створенням інтерпретаційних версій музичних творів активізує процеси їх творчого самовираження в музично-інтерпретаційній діяльності і створює плідну основу для формування готовності до професійного саморозвитку впродовж життя.

Чернишова Є.Р. **Підготовка вчителя до формування в учнів основ знань про здоров'я та безпеку життєдіяльності людини : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Євгенія Родіонівна Чернишова ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2004. – 224 с.**

У дисертації розглянуто сутність безпеки та здорового способу життя, ґенезу цих питань на різних етапах суспільного розвитку, доведено їх актуальність у сучасних умовах. Розглянуто зарубіжний досвід розв'язання здоровотворчих проблем, формування у молодого покоління вмінь і навичок запобігти різним видам небезпек, орієнтуватися у складних ситуаціях і способів виходу з них. Обґрунтовано систему формування відповідних знань, визначено шляхи її впровадження у навчальний процес вищих навчальних закладів на основі системного підходу.

Чувакова Т.Г. **Професійне становлення молодого вчителя у США : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Григорівна Чувакова ; наук. керівник – Пуховська Людмила Прокопівна. – Київ, 2004. – 189 с.**

У дисертації досліджується процес професійного становлення молодого вчителя у США в кінці XX – на початку XXI століття. На основі вивчення літературних джерел і документів США охарактеризовано суспільні вимоги до особистості вчителя, проаналізовано сучасні стратегії професійного становлення молодих учителів у контексті нових підходів до професіоналізму педагогів у США, розкрито педагогічне наставництво як ефективну умову професійного становлення сучасного молодого вчителя США, висвітлено американський досвід організації програм педагогічного наставництва та інших сучасних форм професійного розвитку молодих учителів, розроблено рекомендації щодо можливого використання в Україні американського досвіду підтримки молодих учителів у процесі їх професійного становлення і розвитку.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Гридковець Л.М. **Формування психосексуальної культури студентської молоді 17-19 років : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Людмила Михайлівна Гридковець ; наук. керівник – Перепелиця Петро Степанович. – Київ, 2004. – 274 с.**

У дисертації сформульовано визначення психосексуальної культури особистості, вивчено внутрішні та зовнішні особистісні сфери її прояву,

механізми вияву та формування. Експериментально досліджено особливості ПСК студентської молоді та її зміни за останні сім років, зроблено порівняльний аналіз отриманих результатів. У ході констатуючого експерименту диференційовано рівні психосексуальної культури молоді юнацького віку. На основі отриманих даних розроблено концептуальну модель та відповідні до неї програму і методику формування психосексуальної культури студентської молоді.

Ігнатович О.М. **Психологічні особливості творчої самодіяльності особистості як умови професійної підготовки майбутніх психологів : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Олена Михайлівна Ігнатович ; наук. керівник – Рибалка Валентин Васильович. – Київ, 2004. – 208 с.**

Дисертацію присвячено обґрунтуванню психологічного принципу творчої самодіяльності особистості на основі теоретико-методологічного аналізу і оновлення філософського принципу самодіяльності суб'єкта та розробленню на його основі положень особистісно центрованої технології професійної підготовки майбутніх психологів. Експериментально перевірено методику вивчення психологічних особливостей творчої самодіяльності. Розроблено концептуальну модель формування здатності особистості до творчої самодіяльності при підготовці студентів до професійної психологічної діяльності.

Коваленко О.Г. **Розвиток емпатії та атракції майбутнього педагога як умов професійного спілкування : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Олена Григорівна Коваленко ; наук. керівник – Устименко Тетяна Анатоліївна. – Полтава, 2004. – 226 с.**

Дисертацію присвячено проблемі розвитку емпатії та атракції майбутнього педагога як взаємопов'язаних і взаємозалежних умов професійного спілкування. Обґрунтовано вивчення показників рівня професійно-педагогічної підготовки, емпатії та атракції майбутнього педагога; охарактеризовано методичний інструментарій. Експериментально доведено, що для підвищення рівня професійно-педагогічної готовності майбутніх вчителів необхідно розвивати таку якість студентів, як емпатія у зв'язку з атракцією, що сприяє формуванню їх позитивних відносин з учнями. Розроблено навчальний спецкурс "Емоційні аспекти педагогічного спілкування", запропоновано методичні рекомендації для викладачів навчальних закладів.

Мамешина О.С. **Психологічні умови розвитку екологічної свідомості старшокласників у системі позашкільної освіти : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Ольга Сергіївна Мамешина ; наук. керівник – Побірченко Неоніла Антонівна. – Київ, 2004. – 308 с.**

Дисертацію присвячено визначенню психолого-педагогічних умов розвитку екологічної свідомості старшокласників у системі позашкільної освіти. Досліджено психологічну структуру, компоненти екологічної

свідомості старшокласників. Встановлено необхідність проведення суттєвої корекції розвитку екологічної свідомості у старшокласників. Визначено провідні психологічні умови розвитку екосвідомості старшокласників у системі позашкільної роботи.

Помиткіна Л.В. **Корекція особистісних дисгармоній психодинамічно неконгруентних старшокласників : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Любов Віталіївна Помиткіна ; наук. керівник – Рибалка Валентин Васильович. – Київ, 2004. – 256 с.**

У дисертації уточнено психолого-педагогічний зміст поняття гармонії та дисгармонії особистісного розвитку старшокласників, визначено психологічні показники та критерії психодинамічної конгруентності та неконгруентності особистості; розроблено та апробовано психодіагностичний інструментарій та концептуальну модель виявлення, інтерпретації та корекції особистісних дисгармоній старшокласників із психодинамічною неконгруентністю. Розроблено та експериментально перевірено диференціальну програму психолого-педагогічної корекції особистісних дисгармоній психодинамічно неконгруентних старшокласників.

Сичевський А.С. **Психологічні особливості емоційного компонента емпатії у пубертатному періоді : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Анатолій Станіславович Сичевський ; наук. керівник – Огороднійчук Зоя Василівна. – Київ, 2004. – 256 с.**

У дисертації вивчено психологічні особливості емоційного компонента емпатії у пубертатному періоді. Досліджено розвиток емпатії, який зумовлюється процесом опосередкування та перетворення біологічного до соціального. Виявлено та статистично доведено, що розвиток емоційного компонента емпатії підлітків має свої особливості та відбувається нерівномірно, що зумовлено статевим дозріванням. Розроблено методичні рекомендації щодо урахування психологічних особливостей розвитку даного компонента у навчально-виховній роботі з підлітком.

Сургунд Н.А. **Психодіагностика професійної придатності майбутнього практичного психолога : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Наталія Анатоліївна Сургунд ; наук. керівник – Федоришин Борис Олексійович. – Київ, 2004. – 248 с.**

Дисертацію присвячено актуальній проблемі підвищення ефективності та якості підготовки практичних психологів на основі врахування та розвитку їх особистісної придатності до професійного навчання при вступі до ВНЗ з метою прогнозування їх професійної придатності. Розроблено комплексну програму діагностики та розвитку особистісної придатності абітурієнтів, що вступають, та студентів, що опановують спеціальність "Психологія".

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Козяр М.М. **Теоретичні та методичні засади професійної підготовки особового складу підрозділів з надзвичайних ситуацій : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Михайло Миколайович Козяр ; наук. консультант – Гуревич Роман Семенович. – Київ, 2005. – 525 с.**

У дисертації представлено наукові підходи до підготовки особового складу підрозділів з НС МНС України, а також теоретико-методологічні основи його діяльності в екстремальних умовах природних, екологічних, техногенних і технічних аварій та катастроф. Розкрито професійно-екстремальну підготовку фахівців з НС. Обґрунтовано та розроблено методичну систему професійно-екстремальної підготовки особового складу підрозділів МНС України.

Мещанінов О.П. **Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні : теорія і методика : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олександр Павлович Мещанінов ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2005. – 494 с.**

У дисертації розв’язано наукову проблему – становлення теоретичних основ сталого розвитку інноваційної університетської системи неперервної випереджаючої професійної освіти в умовах зростання конкуренції на регіональному, національному та міжнародному ринках праці, освітніх та наукових послуг; досліджено теоретико-методологічні засади моделювання педагогічних процесів та систем; розроблено, теоретично обґрунтовано концепцію та моделі розвитку університетської освіти; розроблено комплекс методик оцінки розвитку; здійснено експериментальну перевірку теоретичних положень та запропонованих методик.

Федорченко В.К. **Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму : теорія і методика : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Володимир Кирилович Федорченко ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2005. – 494 с.**

У дисертації досліджено теоретико-методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму. Розроблено, теоретично обґрунтовано концепцію та модель ступеневої туристської освіти та модель компетентності фахівця; проаналізовано підходи до розробки стандартів туристської освіти та навчальних планів і програм напряму "Туризм". Здійснено дидактичне обґрунтування стандартів туристської освіти. Виявлено та обґрунтовано організаційно-педагогічні умови підготовки фахівців для сфери туризму. Розроблено науково-методичний комплекс підготовки фахівців напряму "Туризм". Обґрунтовано напрями розвитку соціального партнерства у туристській освіті та здійснено прогнозування розвитку туристської освіти та підготовки кадрів для сфери туризму.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Авшенюк Н.М. **Стандартизація професійної підготовки вчителів у Англії та Уельсі (кінець XX – початок XXI ст.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Миколаївна Авшенюк ; наук. керівник – Пуховська Людмила Прокопівна. – Київ, 2005. – 235 с.**

У дисертації досліджується процес стандартизації професійної підготовки вчителів у Англії й Уельсі в кінці XX – на початку XXI століття. Проаналізовано теоретичні ідеї і наукові поняття явища стандартизації освіти, покладені в основу реформування освітньо-професійної сфери у цій країні; охарактеризовано провідні стратегії та механізми стандартизації педагогічної освіти в Англії й Уельсі; визначено цілі, принципи та розкрито зміст стандартів професійної підготовки вчителів, а також здійснено їх порівняльний аналіз з відповідними українськими документами; розроблено рекомендації щодо можливого використання в Україні прогресивного англійського досвіду стандартизації педагогічної освіти.

Атрощенко Т.О. **Розвиток культури міжнаціонального спілкування майбутнього вчителя початкових класів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Олександрівна Атрощенко. – Мукачеве, 2005. – 266 с.**

Дисертацію присвячено проблемі розвитку культури міжнаціонального спілкування майбутнього вчителя початкових класів. Проаналізовано стан проблеми в плані порівняння постановки цієї педагогічної проблеми в радянський період і на етапі розбудови української державності. Розроблено та впроваджено в практику роботи вищих педагогічних навчальних закладів "Модель розвитку культури міжнаціонального спілкування"; спецкурс "Культура міжнаціонального спілкування". Розроблено технологію розвитку культури міжнаціонального спілкування підготовки майбутнього вчителя початкових класів та експериментально перевірено її ефективність.

Афанасьєв А.О. **Педагогічні основи військово-патріотичного виховання військовослужбовців строкової служби збройних сил України : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Андрій Олександрович Афанасьєв ; наук. керівник – Ягупов Василь Васильович. – Київ, 2005. – 255 с.**

У дослідженні обґрунтовуються теоретико-методичні основи військово-патріотичного виховання військовослужбовців строкової служби Збройних Сил України, з'ясовуються його історичні витоки і сучасний стан, основні проблеми й тенденції. Обґрунтовано систему військово-патріотичного виховання та її основні компоненти. Визначено педагогічні умови її ефективного функціонування. Удосконалено концептуальні засади, закони, закономірності, принципи, методи й форми військово-патріотичного виховання військовослужбовців строкової служби, здійснено експериментальну перевірку обґрунтованих теоретичних положень.

Бойко О.В. **Формування готовності до управлінської діяльності у майбутніх магістрів військово-соціального управління : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олег Володимирович Бойко ; наук. керівник – Ягупов Василь Васильович. – Київ, 2005. – 252 с.**

У дослідженні проаналізовано теоретичні і методичні засади формування готовності до управління процесом виховання військовослужбовців у офіцерів із гуманітарних питань, виявлено специфіку їх управлінської діяльності. Теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено дидактичну технологію формування готовності у майбутніх магістрів військово-соціального управління в процесі їх професійної підготовки у Національній академії оборони України.

Волик Л.В. **Підготовка майбутніх учителів початкової школи до полікультурного виховання учнів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Віталіївна Волик ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2005. – 229 с.**

У дисертації розглянуто теорію і практику становлення полікультурної освіти. Обґрунтовано та розроблено авторську технологію підготовки майбутніх учителів початкової школи до полікультурного виховання учнів. Експериментально доведено результативність розробленої педагогічної технології, впроваджено авторський спецкурс "Теорія і практика полікультурного виховання майбутніх педагогів початкової ланки освіти". Розроблено тезаурус змісту підготовки майбутніх учителів початкової школи до полікультурного виховання учнів.

Гайдук Н.М. **Професійна підготовка соціальних працівників до здійснення посередництва (на матеріалах США і Канади) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ніна Михайлівна Гайдук ; наук. керівник – Курляк Ірина Євгенівна. – Київ, 2005. – 260 с.**

У дисертації досліджено теоретико-методологічні засади розвитку посередництва як сфери професійної діяльності та дидактичних аспектів підготовки соціальних працівників до застосування цього альтернативного підходу до вирішення конфліктів. Виявлено особливості підготовки посередників у галузі соціальної роботи в США і Канаді. З урахуванням потреби адаптації зарубіжного досвіду до національних умов розроблено програму професійної підготовки соціальних працівників до посередництва. Сформульовано науково-методичні пропозиції щодо підготовки соціальних працівників до посередництва в Україні.

Головченко Г.О. **Організаційно-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх бакалаврів з інформаційної діяльності у коледжах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Гліб Олександрович Головченко ; наук. керівник – Стариков Ілля Мойсейович. – Київ, 2005. – 259 с.**

У дисертації досліджено проблему професійної підготовки бакалаврів з інформаційної діяльності у коледжах. Виявлено світові тенденції бакалаврської підготовки у вищих навчальних закладах, особливості організації професійного навчання бакалаврів з інформаційної діяльності та науково обґрунтовано їх підготовку в коледжах. Розроблено науково-методичне забезпечення змісту, форм та методів професійного навчання фахівців-бакалаврів під час самостійної роботи у вищих навчальних закладах другого рівня акредитації.

Йовенко Л.І. **Підготовка студентів-філологів вищого педагогічного навчального закладу до родинного виховання : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Іванівна Йовенко ; наук. керівник – Сивачук Наталя Петрівна. – Умань, 2005. – 268 с.**

У дисертації розглянуто родинне виховання у контексті професійної підготовки студентів-філологів, зокрема його суть та функції, стан та особливості виховного процесу у сучасній вищій школі та українській родині; закцентовано увагу на організаційно-педагогічних засадах підготовки студентів-філологів до родинного виховання; розроблено та експериментально перевірено модель підготовки студентів-філологів до родинного виховання.

Казакова Н.В. **Організаційно-методичні засади педагогічної практики майбутніх учителів початкової школи в умовах ступеневої підготовки : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Вікторівна Казакова ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2005. – 234 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми організаційно-методичних засад педагогічної практики майбутніх учителів початкової школи в умовах ступеневої підготовки. Розроблено та теоретично обґрунтовано зміст, форми, методи та принципи добору змісту педагогічної практики майбутніх учителів початкової школи в умовах ступеневої підготовки. Доведено, що підвищенню ефективності педагогічної практики сприяють розроблені та експериментально перевірені організаційно-методичні засади педагогічної практики майбутніх учителів початкової школи в умовах ступеневої підготовки.

Ковальчук В.І. **Формування культури праці учнів ПТНЗ художнього профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Василь Іванович Ковальчук ; наук. керівник – Орлов Валерій Федорович. – Київ, 2005. – 279 с.**

Дисертація є комплексним дослідженням проблеми формування культури праці у навчально-виробничій діяльності учнів професійних училищ художнього профілю. Методика формування культури праці та умови її впровадження у навчально-виховний процес науково обґрунтовані та експериментально перевірені. У результаті дослідження встановлено прямий зв'язок між самостійною роботою та індивідуальним підходом до учня при опосередкованому педагогічному керівництві, визначено оптимальне

співвідношення зовнішнього педагогічного впливу і саморегуляції у діалоговому спілкуванні суб'єктів навчально-виховного процесу, виявлено його основні умови, критерії та рівні поетапного розвитку культури праці.

Лісова Н.І. **Розвиток психолого-педагогічної компетентності молодих учителів у системі післядипломної освіти : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Іванівна Лісова ; наук. керівник – Десятов Тимофій Михайлович. – Черкаси, 2005. – 210 с.**

У дисертації проаналізовано проблему розвитку психолого-педагогічної компетентності молодих учителів у педагогічній теорії. Здійснено системний аналіз діяльності методичних служб на шкільному та міському/районному рівні. Обґрунтовано необхідність створення методики розвитку психолого-педагогічної компетентності. Представлено експериментально перевірену методику розвитку психолого-педагогічної компетентності молодих учителів, показано її позитивний вплив на розвиток їхньої психолого-педагогічної компетентності та успішну адаптацію і становлення. Розроблено рекомендації для молодих учителів.

Москальова Л.Ю. **Моральне виховання особистості майбутнього вчителя художньої культури засобами українського сакрального хорового мистецтва : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Юріївна Москальова ; наук. керівники – Рудницька Оксана Петрівна, Отич Олена Миколаївна. – Київ, 2005. – 229 с.**

У дисертації проаналізовано стан розробленості проблеми в науково-педагогічній, психологічній та мистецтвознавчій літературі, визначено структурні компоненти моральності особистості майбутнього вчителя музики і художньої культури. Обґрунтовано сутність, зміст і завдання морального виховання особистості майбутнього вчителя музики і художньої культури в сучасних умовах професійної підготовки студентів вищих навчальних закладів. Здійснено аналіз змісту морального виховання майбутнього вчителя і художньої культури. Розроблено і експериментально перевірено педагогічні умови використання українського сакрального хорового мистецтва як засобу морального виховання особистості майбутнього вчителя музики і художньої культури.

Наказний М.О. **Організація діяльності ліцею технічного профілю в системі неперервної професійної освіти : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Микола Олексійович Наказний ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2005. – 299 с.**

У дисертації виявлено та обґрунтовано організаційно-методичні умови діяльності ліцею технічного профілю в неперервній освітній системі: навчальному науково-виробничому комплексі. Розроблено та обґрунтовано науково-методичний та психолого-педагогічний комплекс забезпечення

профільної підготовки учнів, критерії ефективності діяльності ліцею як закладу профільного навчання старшокласників.

Пальчук М.І. **Педагогічні умови організації виробничої практики учнів вищого професійного училища кулінарного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Марина Іванівна Пальчук ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2005. – 245 с.**

У дисертації визначено педагогічні умови організації виробничої практики в умовах реального виробництва з урахуванням галузевих і регіональних особливостей і на основі динаміки змін на ринку праці. Запропонована авторська методика організації виробничої практики учнів і студентів ВПУ кулінарного профілю обумовила необхідність розробки навчально-методичних комплексів дисциплін "Технологічна практика", "Переддипломна практика", науково-методичних рекомендацій щодо організації проведення практики для учнів, студентів, керівників практики від ВПУ і від виробництва.

Приходько В.М. **Підготовка майбутніх педагогів до превентивного виховання дітей із неблагополучних сімей : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Валентин Миколайович Приходько ; наук. керівник – Павленко Анатолій Іванович. – Запоріжжя, 2005. – 270 с.**

У дисертації проаналізовано основні підходи до сутності поняття "превентивне виховання" у педагогічній, соціально-психологічній літературі, у практичній діяльності; визначено місце і роль особистісно-орієнтованої підготовки майбутніх педагогів до превентивного виховання дітей із неблагополучних сімей. Доведено, що формуванню професійної готовності майбутніх педагогів до превентивного виховання сприяє методичне забезпечення підготовки та творче використання найбільш дієвих і корисних прийомів, наближених до професійної діяльності.

Резніченко З.В. **Мистецький декоративно-ужитковий компонент у змісті професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів у вищих навчальних закладах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Зоя Володимирівна Резніченко ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Полтава, 2005. – 290 с.**

У дисертації розкривається питання формування педагогічної компетентності майбутнього вчителя початкових класів у використанні декоративно-ужиткового мистецтва. Складено тлумачний словник декодування символів декоративно-ужиткового мистецтва, представлено педагогічні умови використання мистецького декоративно-ужиткового компонента в змісті професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено модель використання мистецького декоративно-ужиткового компонента в змісті професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Сирота З.М. **Підготовка майбутніх учителів до музично-творчого розвитку учнів початкових класів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Зоя Михайлівна Сирота ; наук. керівник – Рудницька Оксана Петрівна. – Київ, 2005. – 264 с.**

У дослідженні розроблено концепцію підготовки майбутніх учителів до музично-творчого розвитку учнів, розглянуто педагогічні умови, проаналізовано ефективність їх впровадження в практику вищих навчальних закладів на основі інтегративного підходу до різних видів творчої діяльності з домінантою музичного мистецтва. На захист винесено сутність поняття "музично-творчий розвиток" як складової професійної підготовки майбутніх учителів, педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до музично-творчого розвитку, критерії (когнітивний, сенситивний, креативний) та рівні готовності майбутніх учителів до музично-творчого розвитку учнів початкових класів.

Скульська В.Є. **Організаційно-педагогічні умови професійного навчання безробітних у професійно-технічних навчальних закладах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Віолета Євгенівна Скульська ; наук. керівник – Радкевич Валентина Олександрівна. – Київ, 2005. – 227 с.**

У дисертації розкрито особливості професійного навчання безробітних як соціально-педагогічної проблеми, виявлено світові тенденції щодо професійного навчання дорослого населення для потреб ринку праці. З освітніх позицій здійснено аналіз чинної нормативно-правової бази професійного навчання безробітних та виявлено напрями щодо її удосконалення. Визначено та теоретично обґрунтовано організаційно-педагогічні умови, виявлено їх особливості в системі професійного навчання безробітних, зумовлені цілями та специфікою безробітних як суб'єктів навчання. Розроблено, теоретично обґрунтовано та перевірено модель організації професійного навчання безробітних у професійно-технічних навчальних закладах.

Титаренко І.О. **Післядипломна освіта вчителя початкових класів в системі методичної роботи загальноосвітньої школи : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Інна Олегівна Титаренко ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2005. – 309 с.**

Дисертацію присвячено проблемі післядипломної освіти вчителя початкових класів в системі внутрішньошкільної методичної роботи. Розроблено та обґрунтовано двокомпонентну модель післядипломної педагогічної освіти вчителів в системі внутрішньошкільної методичної роботи. Розкрито зміст варіативного компонента щодо врахування утруднень учителів у проведенні соціально-педагогічної роботи з батьками; підвищення рівня ділових стосунків; формування компетентності вчителя у розвитку культури поведінки молодших школярів; використання сучасних інформаційних технологій.

Фурса О.О. **Організаційно-педагогічні засади навчально-виховного процесу у мистецькому коледжі : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Олександрівна Фурса ; наук. керівник – Радкевич Валентина Олександрівна. – Київ, 2005. – 236 с.**

У дисертації розкрито роль мистецтва в художньому розвитку особистості, проаналізовано світові і вітчизняні концепції розвитку дизайну, здійснено історико-педагогічний аналіз становлення і розвитку дизайн-освіти; теоретично обґрунтовано й розроблено модель нового навчального закладу – мистецький коледж, модель професійної підготовки майбутніх дизайнерів в системі: "учень дизайн-студії – студент коледжу – слухач професійних курсів – фахівець з дизайну"; розроблено комплект навчально-методичного забезпечення професійного навчання майбутніх дизайнерів.

Цюприк А.Я. **Організація самостійної роботи студентів технічного коледжу у процесі навчання суспільних дисциплін : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Андрій Ярославович Цюприк ; наук. керівник – Якимович Тетяна Дмитрівна. – Київ, 2005. – 236 с.**

Дисертацію присвячено проблемі самостійної роботи студентів у технічному коледжі, аналізу та виявленню її особливостей у навчанні суспільних дисциплін. Розроблено модель, визначено принципи самостійної роботи студентів технічного коледжу в процесі навчання суспільних дисциплін. Педагогічний експеримент підтвердив ефективність запропонованої моделі. Основні результати знайшли впровадження у навчально-виховному процесі технічних коледжів.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Бастун М.В. **Особистісний підхід у допрофесійній підготовці учнів гімназій з вивченням східних мов : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Микола Володимирович Бастун ; наук. керівник – Балл Георгій Олексійович. – Київ, 2005. – 212 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню особистісного підходу в освітньому процесі і можливостей застосування цього підходу в специфічних умовах допрофесійної підготовки майбутніх сходознавців у загальноосвітніх навчальних закладах. Проаналізовано особливості допрофесійної підготовки майбутніх сходознавців; розглянуто теоретичні засади особистісного підходу і можливості його застосування в цій підготовці; запропоновано ідеальну модель професійно важливих якостей особистості фахівця-сходознавця.

Богдан С.М. **Формування комунікативних якостей особистості майбутнього фахівця податкової міліції у вищому навчальному закладі : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Світлана Михайлівна Богдан ; наук. керівник – Рибалка Валентин Васильович. – Київ, 2005. – 228 с.**

У дисертації обґрунтовано особистісно-процесуальний підхід до вивчення і формування комунікативних якостей особистості майбутніх фахівців податкової міліції; розроблено концептуальну модель комунікативних якостей особистості працівників податкової міліції. Визначено й охарактеризовано структуру професійно важливих комунікативних якостей особистості слідчого податкової міліції та психодіагностичний інструментарій для їх вивчення. Розроблено й експериментально перевірено програму і методику формування професійно важливих комунікативних якостей майбутніх працівників податкової міліції.

Бойко Д.М. **Психологічні умови формування правової культури старшокласників : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Дмитро Миколайович Бойко ; наук. керівник – Кульчицька Олена Іполитівна. – Київ, 2005. – 208 с.**

У дисертації розроблено та експериментально перевірено концептуальну модель формування правової культури учнівської молоді в умовах навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи. Сормульовано визначення правової культури особистості, особливості прояву та психологічні умови формування правової культури учнівської молоді, визначено їх компоненти; виявлено психологічні позитивні чинники впливу на процес формування правової культури. Розроблено систему роботи з орієнтації учнів на юридичну професію та методичні рекомендації щодо формування правової культури учнівської молоді.

Василенко І.Ю. **Формування психологічної готовності педагогів до роботи з ліворукими дітьми і дітьми-лівшами у початковій школі : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Ірина Юріївна Василенко ; наук. керівник – Семиченко Валентина Анатоліївна. – Київ, 2005. – 294 с.**

У дисертації проаналізовано стан проблеми в сучасній психолого-педагогічній науці; подано аналіз базових понять дослідження; конкретизовані основні проблеми і труднощі, з якими зустрічаються педагоги, визначені умови, необхідні для успішної адаптації і навчання цієї категорії дітей у початковій школі, проведено аналіз змісту процесу і методів формування психологічної готовності педагогів до роботи з ліворукими дітьми і дітьми-лівшами. Розроблено та обґрунтовано теоретичну модель психологічної готовності вчителів початкових класів до роботи з ліворукими дітьми і дітьми-лівшами.

Легун О.М. **Розвиток у педагогів орієнтації на суб'єкт-суб'єктну взаємодію у процесі післядипломної освіти : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Олена Миколаївна Легун ; наук. керівник – Боришевський Мирослав Йосипович. – Київ, 2005. – 200 с.**

Дисертацію присвячено вивченню феномену орієнтації на суб'єкт-суб'єктну взаємодію у педагогічному процесі; досліджено психологічні умови розвитку у педагогів орієнтації на суб'єкт-суб'єктну взаємодію у навчально-виховному процесі; проведено порівняльний аналіз в цьому плані традиційних лекційно-практичних методів навчання з інтерактивними, зокрема, соціально-психологічним тренінгом. Доведено, що діалогічні особистісні якості педагога, його орієнтацію на суб'єкт-суб'єктну взаємодію можна успішно розвивати засобами активного соціально-психологічного навчання, зокрема, за допомогою соціально-психологічного тренінгу партнерського спілкування.

Порсева Х.О. **Психологічні особливості ціннісних орієнтацій осіб похилого віку : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Христина Олегівна Порсева ; наук. керівник – Бех Іван Дмитрович. – Тернопіль, 2005. – 237 с.**

Дисертацію присвячено теоретико-експериментальному вивченню психологічних особливостей ціннісних орієнтацій осіб похилого віку. Проаналізовано структуру та фактори формування ціннісних орієнтацій та ціннісно-смислової сфери пенсіонерів. Розроблено програму соціально-психологічної допомоги особам похилого віку, яка передбачає тренінг гармонізації ціннісної сфери особистості, що проводиться у групах взаємодопомоги і сприяє формуванню метаособистісного утворення, що виявляється в усвідомленні стратегій життєвого увічнення і персоналізації, як передачі смисло-ціннісних надбань в індивідуальний досвід наступних поколінь, сприяє подальшому особистісному становленню осіб похилого віку.

Становських З.Л. **Рефлексивні компоненти професійного самовизначення старшокласників : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Зінаїда Ліландівна Становських ; наук. керівник – Рибалка Валентин Васильович. – Київ, 2005. – 271 с.**

У дисертації обґрунтовано положення про рефлексивну ситуацію як сукупність психологічних умов для входження самосвідомості у "рефлексивний режим"; розроблено модель функціонування рефлексивних компонентів професійного самовизначення старшокласників; визначено психологічні критерії прояву рефлексії в його структурі; розроблено та апробовано психодіагностичний інструментарій; виявлено індивідуальні профілі рефлексивних компонентів професійного самовизначення та його види. Розроблено та експериментально доведено ефективність навчально-розвивальної програми розвитку здатності старшокласників до рефлексивної регуляції професійного самовизначення.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бобрицька В.І. **Теоретичні і методичні основи формування здорового способу життя у майбутніх учителів у процесі вивчення природничих наук : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Валентина Іванівна Бобрицька ; наук. консультант – Ярмаченко Микола Дмитрович. – Київ, 2006. – 462 с.**

У дисертації досліджено теоретичні і методичні основи формування здорового способу життя у майбутніх учителів у процесі вивчення наук природничого циклу. Розроблено й обґрунтовано модель формування здорового способу життя у студентів педагогічних ВНЗ у процесі вивчення природничих наук. Виокремлено й обґрунтовано комплекс організаційно-педагогічних прийомів раціональної життєдіяльності майбутніх учителів на етапі професійної підготовки. Визначено педагогічні умови, засоби та критерії оцінювання ефективності формування готовності майбутніх учителів до вдосконалення життєдіяльності своєї та інших на засадах здорового способу життя на етапі професійної підготовки.

Лук'янова Л.Б. **Теорія і практика екологічної освіти у професійно-технічних навчальних закладах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Лариса Борисівна Лук'янова ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2006. – 465 с.**

У дисертації здійснено ретроспективний аналіз проблем екології на загальнотеоретичному й концептуальному рівні, визначено статус сучасної екології; проаналізовано розвиток змістового поля екології та його вплив на трансформаційні процеси в екологічній освіті. Досліджено сучасні моделі екологічної освіти, поширені за рубежем, та визначено їх елементи, найбільш прийняті для освітнього поля України. У праці представлено наукові підходи до створення системи екологічної освіти у професійно-технічних навчальних закладах, а також шляхи її упровадження у навчально-виховний процес відповідних закладів освіти. Розроблено навчально-методичний комплекс, до якого увійшли навчальні програми з екології для ПТНЗ різних профільних напрямів, навчальні, навчально-методичні посібники, хрестоматія.

Семеног О.М. **Система професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олена Миколаївна Семеног ; наук. консультант – Мацько Любов Іванівна. – Київ, 2006. – 476 с.**

У дисертації вперше на основі врахування результатів ретроспективного та зіставного аналізів національного і зарубіжного освітнього досвіду розроблено навчально-методичну систему професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури, побудовану з урахуванням компетентнісно-орієнтованого підходу. Визначено основні напрями розвитку

цієї системи у структурі вищої педагогічної освіти. Практична цінність одержаних результатів дослідження полягає в розробці змісту, форм, методів організації навчально-пізнавальної, науково-дослідної діяльності, навчально-пошукових і педагогічних практик на філологічному факультеті педагогічного університету.

Яворська Г.Х. **Теоретичні та методичні засади формування соціально-професійної зрілості курсантів вищих навчальних закладів МВС України : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Галина Харлампівна Яворська ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2006. – 479 с.**

У дисертації досліджено теоретико-методичні засади та методичну систему формування соціально-професійної зрілості курсантів у навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів МВС України. Обґрунтовано сутність, зміст, структуру і критерії соціально-професійної зрілості курсанта – майбутнього офіцера міліції; педагогічну модель формування соціально-професійної зрілості особистості майбутнього офіцера міліції. Розроблено та експериментально перевірено методику поетапного формування соціально-професійної зрілості особистості майбутнього офіцера міліції.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Баловсяк Н.В. **Формування інформаційної компетентності майбутнього економіста в процесі професійної підготовки : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Надія Василівна Баловсяк ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2006. – 330 с.**

Дисертацію присвячено проблемі формування інформаційної компетентності майбутнього економіста в процесі професійної підготовки. Проаналізовано історичні коріння становлення та розвитку змісту поняття "інформаційна компетентність" в Україні та за рубежем; розроблено та обґрунтовано: структуру компетентності майбутнього економіста, технологічну модель її формування. Визначено та теоретично обґрунтовано етапи формування та критерії сформованості інформаційної компетентності майбутнього економіста.

Васіна Л.С. **Дидактичні умови інтеграції знань з математики та спеціальних дисциплін у підготовці майбутніх радіотехніків : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Степанівна Васіна ; наук. керівник – Мамрич Степан Миколайович. – Київ, 2006. – 270 с.**

Дисертацію присвячено проблемі інтеграції знань з математики та спеціальних дисциплін у підготовці майбутніх радіотехніків. Обґрунтовано необхідні та достатні дидактичні умови інтеграції математичних і спеціальних дисциплін, конкретизовано дидактичні принципи для інтеграції знань із математики та спеціальних дисциплін у підготовці фахівців радіотехнічного

профілю. Розроблено систему прикладного математичного забезпечення для підготовки майбутніх радіотехніків і сформовано методику використання пакетів прикладних програм для її реалізації в умовах технічного коледжу.

Гушлевська І.В. **Трансформація професійних функцій вчителя в умовах інформаційного суспільства (на матеріалах США і Канади) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Вікторівна Гушлевська ; наук. керівник – Пуховська Людмила Прокопівна. – Київ, 2006. – 215 с.**

У дисертації досліджуються чинники і зміст трансформації професійних функцій вчителя в США і Канаді в умовах розвитку інформаційного суспільства. Обґрунтовано історичні етапи та сучасні особливості розвитку професійної діяльності вчителя в США і Канаді; охарактеризовано ІКТ як чинник змін у діяльності вчителів; простежено трансформацію навчальних функцій вчителя в інформаційному суспільстві; розкрито шляхи соціальної підтримки діяльності вчителів в умовах інформаційного суспільства та обґрунтовано рекомендації щодо забезпечення державної політики, спрямованої на підвищення статусу професії вчителя в Україні з урахуванням досвіду США і Канади.

Козак Л.В. **Особистісно орієнтоване навчання природознавства майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у педагогічному коледжі : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Василівна Козак ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2006. – 245 с.**

Дисертацію присвячено проблемі особистісно орієнтованого навчання природознавства майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у педагогічному коледжі. Розроблено та обґрунтовано модель особистісно орієнтованого навчання природознавства, спрямовану на оволодіння професійними знаннями й уміннями, формування позитивного ціннісного ставлення до природи та педагогічної діяльності, розвиток професійно значущих якостей, і критерії ефективності особистісно орієнтованого навчання природознавства майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у педагогічному коледжі.

Лещенко А.А. **Домашнє навчання в системі професійної освіти США : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Антоніна Анатоліївна Лещенко ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2006. – 203 с.**

У дисертації досліджується домашнє навчання як компонент неформальної професійної освіти США. Встановлено, що домашнє навчання є проявом демократичності і плюралізму системи професійної освіти США. Про педагогічну компетентність батьків-учителів свідчить якість допрофесійної підготовки домашніх учнів, що підтверджується різноманітним стандартизованим тестуванням й успішним навчанням у престижних коледжах і університетах США. Визначальна особливість, що об'єднує професійні долі переважної більшості домашніх учнів, полягає у їх здатності проводити

належну самостійну діяльність, що характеризується високим рівнем креативності і громадської активності.

Макаренко О.А. **Формування готовності майбутніх інженерів-педагогів до виховної діяльності в професійно-технічних навчальних закладах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Анатоліївна Макаренко ; наук. керівник – Васильєв Іван Борисович. – Харків, 2006. – 306 с.**

Дисертація містить дослідження теоретико-методологічних і психолого-педагогічних основ формування готовності майбутніх інженерів-педагогів до виховної діяльності у ПТНЗ. Визначено критерії та показники готовності до виховної діяльності. Теоретично обґрунтовано концептуальні засади підготовки майбутніх інженерів-педагогів до виховної діяльності, систему підготовки та сукупність педагогічних умов підготовки майбутніх інженерів-педагогів до виховної діяльності у ПТНЗ. Розроблено і експериментально апробовано методику формування готовності до виховної діяльності.

Мачинська Н.І. **Модульна організація загальнопедагогічної підготовки майбутніх учителів в умовах коледжу : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Ігорівна Мачинська ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2006. – 330 с.**

Дисертацію присвячено проблемі модульної організації загальнопедагогічної підготовки майбутніх учителів в умовах коледжу. Розроблено та обґрунтовано технологію модульної організації загальнопедагогічної підготовки майбутніх учителів у педагогічному коледжі. Визначено і теоретично обґрунтовано критерії ефективності модульної загальнопедагогічної підготовки учителів у педагогічному коледжі, що відображають мотивацію студентів до педагогічної діяльності, ступінь професійної підготовки студентів до інноваційного стилю діяльності та готовності до самовдосконалення впродовж життя.

Михнюк М.І. **Організація модульного курсового професійно-технічного навчання і підвищення кваліфікації робітників будівельного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Марія Іванівна Михнюк ; наук. керівник – Радкевич Валентина Олександрівна. – Київ, 2006. – 309 с.**

У дисертації розкрито сутність курсового професійно-технічного навчання і підвищення кваліфікації робітників будівельного профілю на модульній основі; теоретично обґрунтовано підготовку кваліфікованих робітників будівельного профілю у ПТНЗ і на виробництві; визначено кваліфікаційні вимоги до робітників будівельного профілю; здійснено розроблення інтегрованих програм курсового професійно-технічного навчання і підвищення кваліфікації робітників; підготовлено методичні рекомендації щодо їх запровадження у навчальний процес ПТНЗ, на виробництві.

Мукан Н.В. **Система професійної підготовки майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл в університетах Канади : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Василівна Мукан ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2006. – 322 с.**

У дисертації досліджується система професійної підготовки майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл в університетах Канади. Охарактеризовано основні тенденції становлення і розвитку системи освіти та учительської професії на теренах Канади; визначено основні принципи професійної освіти Канади; з'ясовано зміст професійної освіти майбутніх вчителів в Канаді; розроблено методичні рекомендації стосовно використання основних результатів дослідження у системі педагогічної освіти України.

Паржницький В.В. **Організаційно-педагогічні умови підготовки кваліфікованих робітників машинобудівного профілю у професійному ліцеї : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Віктор Валентинович Паржницький ; наук. керівник – Радкевич Валентина Олександрівна. – Київ, 2006. – 264 с.**

У дисертації проаналізовано історико-педагогічні та сучасні аспекти підготовки кваліфікованих робітників машинобудівного профілю; обґрунтовано концептуальні засади створення навчального закладу нового типу – професійного ліцею; визначено організаційно-педагогічні умови підготовки кваліфікованих робітників машинобудівного профілю у професійному ліцеї. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено модель дворівневої підготовки кваліфікованих робітників машинобудівного профілю у професійному ліцеї; створено навчально-методичний комплекс професійного навчання кваліфікованих робітників машинобудівного профілю у професійному ліцеї.

Русанова О.О. **Алгоритмічний підхід у навчанні майбутніх інженерів-гірників вищих технічних навчальних закладів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Олександрівна Русанова ; наук. керівник – Стефаненко Павло Вікторович. – Київ, 2006. – 218 с.**

Дисертацію присвячено теоретико-методичним питанням організації алгоритмічного навчання студентів, яке виступає важливою формою підвищення якості професійної підготовки майбутніх спеціалістів. У роботі розкривається сутність понять “комплексний алгоритмічний підхід” та “комплексна алгоритмізація” навчального процесу з використанням сучасних комп’ютерних засобів щодо навчальної діяльності викладачів та студентів. Теоретично обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено технологію комплексного алгоритмічного навчання студентів гірничого профілю.

Сироткіна Ж.Є. **Формування професійних умінь майбутніх учителів початкових класів засобами взаємодії різних видів мистецтва : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Жанна Єрофіївна Сироткіна ; наук. керівник – Швець Наталія Олександрівна. – Ізмаїл, 2006. – 282 с.**

Дослідження присвячено проблемі формування професійних умінь майбутніх учителів початкових класів засобами взаємодії різних видів мистецтва. Уточнено педагогічну сутність поняття "професійні вміння". Визначено структурні компоненти професійних умінь, критерії та рівні їх сформованості. Теоретично обґрунтовано педагогічні умови реалізації розробленої організаційно-методичної системи формування професійних умінь майбутніх учителів початкових класів засобами взаємодії різних видів мистецтва та експериментально перевірено її ефективність.

Сліпчишин Л.В. **Інтегративний підхід до вивчення матеріалознавства та гуманітарних дисциплін у вищих професійних училищах машинобудівного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лідія Василівна Сліпчишин ; наук. керівник – Козловська Ірина Михайлівна. – Львів, 2006. – 275 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми вивчення машинобудівного матеріалознавства та гуманітарних дисциплін у вищих професійних училищах на основі інтегративного підходу. Теоретично обґрунтовано і розроблено модель інтегративного підходу до вивчення матеріалознавства та гуманітарних дисциплін. Розроблено методику вивчення матеріалознавства. Доведено вплив нової методики вивчення машинобудівного матеріалознавства і відповідно моделі інтегративного підходу до вивчення матеріалознавства та гуманітарних дисциплін на успішність і творчий розвиток учнів.

Сяська В.Н. **Методика вивчення інженерної графіки у вищих технічних навчальних закладах водогосподарчого профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Валентина Никифорівна Сяська ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2006. – 362 с.**

У дисертації розглянуто проблему формування творчої особистості за допомогою створеної автором методики інтеграційно-спеціалізованого навчання зі зворотним зв'язком з постановкою завдань з наукової творчості студентам з навчальних тем курсу „Інженерна графіка”. Обґрунтовано необхідність добору навчальних завдань професійної спрямованості. Методику інтеграційно-спеціалізованого навчання зі зворотним зв'язком з постановкою завдань з наукової творчості запропоновано як основу нової моделі освіти.

Щедролосева В.О. **Формування професійної майстерності майбутніх учителів музики і художньої культури : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Катерина Олександрівна Щедролосєва ; наук. керівник – Барбіна Єлізавета Сергіївна. – Херсон, 2006. – 322 с.**

У дисертації досліджується проблема формування професійної майстерності майбутніх учителів музики і художньої культури у культурно-освітньому середовищі вищих навчальних закладів. Уточнено психолого-педагогічну сутність понять "професіоналізм", "майстерність", "професійна майстерність майбутніх учителів музики і художньої культури" в контексті культурологічної підготовки. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено модель, авторську педагогічну технологію, а також навчально-методичний комплекс, спрямовані на підвищення готовності майбутніх учителів музики і художньої культури до формування професійної майстерності.

Якубовська С.С. **Педагогічні умови застосування модульно-рейтингової технології навчання в технікумі аграрного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Святославівна Якубовська ; наук. керівник – Алексюк Анатолій Миколайович. – Київ, 2006. – 351 с.**

У роботі представлено технологію модульно-рейтингового навчання як інноваційний варіант для вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації. Визначено педагогічні умови застосування модульно-рейтингової технології організації навчального процесу в технікумі, проаналізовано результати наукових досліджень ефективності застосування модульно-рейтингової технології, її вплив на ефективність засвоєння знань, ефективність використання навчального часу та міру змістової самостійності студентів.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Бессонова Т.І. **Система психолого-педагогічного захисту соціально занедбаних дітей і підлітків : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Тетяна Іванівна Бессонова ; наук. керівник – Кульчицька Олена Іполитівна. – Київ, 2006. – 330 с.**

Дисертацію присвячено обґрунтуванню та розробленню системи психолого-педагогічного захисту соціально занедбаних дітей і підлітків. Проаналізовано теоретичні підходи та сформульовані принципи побудови концептуальної моделі психолого-педагогічного захисту. Розроблено та експериментально доведено ефективність комплексної програми поетапного психолого-педагогічного захисту соціально занедбаних дітей і підлітків. Розроблено та впроваджено навчальні, дидактичні та методичні програми, методичні рекомендації для практичних психологів.

Видра О.Г. **Розвиток психологічної культури майбутніх вчителів трудового навчання : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Олександр Григорович Видра ; наук. керівник – Рибалка Валентин Васильович. – Київ, 2006. – 241 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню особливостей розвитку психологічної культури майбутніх вчителів трудового навчання. Розроблено і експериментально перевірено концептуальну модель та уточнено вихідний особистісний, рефлексивно-ціннісно-креативний підхід до вивчення і розвитку психологічної культури майбутніх вчителів трудового навчання в умовах професійної підготовки. Розроблено і експериментально перевірено програму та методику розвитку психологічної культури майбутніх вчителів трудового навчання, складено методичні рекомендації щодо цілеспрямованого розвитку психологічної культури студентів педагогічно-індустріальних факультетів.

Городнова Н.М. **Соціально-психологічні чинники становлення статеворольової ідентифікації підлітків : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Надія Михайлівна Городнова ; наук. керівник – Сіверс Зінаїда Феодосіївна. – Київ, 2006. – 247 с.**

Дисертаційне дослідження присвячено вивченню соціально-психологічних чинників становлення статеворольової ідентифікації підлітків. Подано аналіз базових понять дослідження; розроблено особистісно-гендерний підхід у дослідженні чинників статеворольової ідентифікації; виокремлено чинники становлення статеворольової ідентифікації підлітків. Обґрунтовано психолого-педагогічні програми взаємодії сім'ї та школи, представлено методичні рекомендації вчителям, батькам щодо гармонійного розвитку статеворольової ідентифікації підлітків.

Гусєва Т.П. **Психологічні засоби розвитку креативності майбутніх учителів філологічного профілю : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Тетяна Павлівна Гусєва ; наук. керівник – Шандрук Сергій Костянтинович. – Київ, 2006. – 261 с.**

Дисертацію присвячено обґрунтуванню та розробленню комплексу психологічних засобів розвитку креативності майбутніх учителів-філологів у руслі особистісного, комунікативно-креативного підходу. Розроблено комплекс психологічних засобів розвитку креативності при підготовці студентів до майбутньої професійної педагогічної діяльності. Обґрунтовано психолого-педагогічну модель комплексу психологічних засобів розвитку креативності особистості студентів-філологів в умовах професійної підготовки у вищих педагогічних навчальних закладах. Запропоновано шляхи ефективного використання комплексу психологічних засобів розвитку креативності особистості майбутніх учителів-філологів.

Добренко І.А. **Психологічні основи розвитку здатності до підприємництва у випускників професійно-технічних навчальних закладів : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Інна Анатоліївна Добренко ; наук. керівник – Побірченко Неоніла Антонівна. – Київ, 2006. – 324 с.**

У дисертації узагальнено теоретичні підходи та обґрунтовано концептуальну модель вивчення і розвитку здатності до підприємництва у випускників ПТНЗ. Виявлено психологічні особливості становлення здатності випускників до планування самозайнятості, індивідуальних якостей особистості підприємця, професійно-орієнтованої інформативності. Здійснено психологічне моделювання цілеспрямованого розвитку здатності до підприємництва; визначено зміст психологічної профілактики незайнятості. Розроблено психолого-методичний комплекс самодіагностичного інструментарію.

Корчевна О.В. **Психологічні чинники формування активності безробітних на ринку праці : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Ольга Володимирівна Корчевна ; наук. керівник – Киричук Олександр Васильович. – Київ, 2006. – 227 с.**

Дисертацію присвячено теоретико-експериментальному вивченню психологічних чинників активності безробітних. Проаналізовано складники суб'єктного потенціалу активності як визначальні психологічні чинники активності людини. Визначений пропріум суб'єктного потенціалу активності складається з таких компонентів: афективного, ціннісно-рефлексивного, інструментального та саморегуляційного. З урахуванням рівня сформованості компонентів суб'єктного потенціалу активності виявлено три рівні активності безробітних: конструктивно-перетворювальний, субліматівно-адаптивний та пасивний.

Лящ О.П. **Психологічна профілактика агресивних проявів в учнів професійно-технічних навчальних закладів : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Оксана Павлівна Лящ ; наук. керівник – Рибалка Валентин Васильович. – Київ, 2006. – 245 с.**

Дисертацію присвячено вивченню проблеми психологічної профілактики агресивних проявів в учнів професійно-технічних навчальних закладів. Здійснено теоретичний аналіз існуючих у вітчизняній та зарубіжній психології наукових даних щодо особливостей агресивних проявів підлітків. Запропоновано концептуальну модель психопрофілактичного впливу самоактуалізації особистості на прояв агресивності у підлітків. Розроблено дієву програму і методику психопрофілактичних агресивних проявів в учнів ПТНЗ.

Мартинюк О.Б. **Формування професійних ціннісних орієнтацій майбутніх учителів у процесі вивчення психологічних дисциплін : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Ольга Борисівна Мартинюк ; наук. керівник – Семиченко Валентина Анатоліївна. – Ялта, 2006. – 321 с.**

У дисертації обґрунтовано можливості психології як навчальної дисципліни у формуванні професійних ціннісних орієнтацій (ПЦО) майбутніх учителів. Запропоновано модель ПЦО як інтегрованої смислової установки

вчителя. Представлено рівні сформованості ПЦО майбутніх учителів. Надано кількісний та якісний аналіз ПЦО майбутніх учителів. Доведено ефективність експериментальної програми формування ПЦО майбутніх учителів у процесі вивчення психології.

Павлов Ю.О. **Психологічна допомога безробітним у кризовому стані в умовах професійної перепідготовки : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Юрій Олексійович Павлов ; наук. керівник – Балл Георгій Олексійович. – Київ, 2006. – 220 с.**

Дисертацію присвячено теоретико-експериментальному вивченню проблеми психологічної допомоги безробітним із кризовими станами у процесі їх професійної перепідготовки. Проаналізовано основні причини, зміст і наслідки кризових станів особистості, пов'язаних з втратою роботи. Окреслено психологічний портрет особистості безробітних із кризовими станами і розроблено концептуальну модель організації психологічної допомоги їм в умовах професійної перепідготовки. Розроблено й апробовано авторську програму психологічної допомоги безробітним з кризовими станами щодо їх професійної адаптації в сучасних соціально-економічних умовах.

Павлик Н.В. **Ціннісна детермінація морального становлення особистості в юнацькому віці : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Наталія Василівна Павлик ; наук. керівник – Онищенко Галина Іванівна. – Київ, 2006. – 241 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню закономірностей ціннісної детермінації морального становлення особистості в юнацькому віці. Визначено ціннісні детермінанти, показники розвитку моральної сфери та критерії норми морального становлення в юнацькому віці. Розроблено та апробовано психодіагностичний інструментарій. Запропоновано програму та методику ціннісно-морального консультування, корекції та тренінгу як форм психологічної допомоги молоді з метою профілактики девіацій у моральному становленні особистості. Обґрунтовано методичні рекомендації для практичних психологів і соціальних працівників навчальних закладів освіти.

Чаплак Я.В. **Формування готовності майбутніх практичних психологів до консультативної роботи із старшокласниками : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Ян Васильович Чаплак ; наук. керівник – Шандрук Сергій Костянтинович. – Київ, 2006. – 302 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми формування готовності майбутніх психологів до консультативної роботи з учнівською молоддю. Розроблено особистісно-акмеологічний підхід та описано шляхи його застосування у фаховій підготовці психологів-практиків з метою формування готовності до консультування учнівської молоді. Обґрунтовано концептуальну модель особистісно-акмеологічної готовності особистості майбутнього психолога-практика до консультативної взаємодії зі старшокласниками.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Усатенко Т.П. **Українознавчі проблеми педагогічної думки в XIX – XX столітті : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Тамара Пилипівна Усатенко ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2007. – 487 с.**

У дисертації проаналізовано взаємозв'язок розвитку українознавчої педагогічної думки і становлення українознавства в парадигмах класичного, некласичного, постнекласичного типів науки. Особливу увагу приділено вивченню комплексно-інтегративного цілісного українознавства як самостійного навчального курсу, наповненню українознавчим змістом навчально-виховного процесу, побудові української національної школи на українознавчих засадах.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Конох А.П. **Теоретичні та методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців із спортивно-оздоровчого туризму у вищих навчальних закладах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Анатолій Петрович Конох ; наук. консультант – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2007. – 551 с.**

У дисертації розроблено теоретичні та методичні основи професійної підготовки студентів факультету фізичного виховання університету в процесі вивчення спеціальних навчальних дисциплін із спортивно-оздоровчого туризму. Теоретично обґрунтовано та розроблено концепцію професійної підготовки студентів факультету фізичного виховання університету зі спеціалізації "спортивно-оздоровчий туризм". Розглянуто теоретико-методичні засади, здійснений комплексний аналіз змісту професійної підготовки у вищих педагогічних навчальних закладах України.

Свістун В.І. **Теорія і практика підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі до управлінської діяльності : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Валентина Іванівна Свістун ; наук. консультант – Маслов Валерій Сергійович. – Київ, 2007. – 490 с.**

У дослідженні обґрунтовано загальні теоретико-методологічні та методичні основи підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі до управлінської діяльності, визначено її концептуальну основу – комплексний підхід, з'ясовано сучасний стан підготовленості студентів аграрних ВНЗ до управлінської діяльності, виокремлено основні проблеми. Дано авторське визначення змісту базових понять, категорій і термінів щодо управлінської діяльності фахівців аграрної галузі.

Солдатенко М.М. **Теоретико-методологічні основи розвитку самостійної пізнавальної діяльності майбутнього вчителя : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Микола Миколайович Солдатенко ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2007. – 412 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано концептуальні засади та основні принципи самостійної пізнавальної діяльності суб'єктів пізнання, уточнено понятійно-термінологічний апарат теорії пізнавальної діяльності. Виявлено психологічні особливості пізнавальної діяльності, розглянуто наукове і навчальне пізнання, місце самостійної пізнавальної діяльності у процесі професійної підготовки, розвитку творчості та педагогічної майстерності вчителя. Проаналізовано розвиток самостійної пізнавальної діяльності майбутнього вчителя в умовах забезпечення неперервної освіти, інформатизації та комп'ютеризації суспільства.

Стрельніков В.Ю. **Теоретичні засади проектування професійно орієнтованої дидактичної системи підготовки бакалаврів економіки : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Віктор Юрійович Стрельніков ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2007. – 461 с.**

У дисертації розглядається професійно орієнтована дидактична система як система психологічних і дидактичних процедур взаємодії викладачів і студентів. Обґрунтовано загальні принципи, запропоновано технологію проектування професійно орієнтованої дидактичної системи підготовки бакалаврів економіки. Доведено, що досягненню показників якості дидактичної системи підготовки бакалаврів економіки сприяє застосування вимог міжнародних стандартів ISO 9000 і 9001, модифікованих до проектування даної системи. Теоретично обґрунтовано умови підготовки викладача вищої школи до діяльності в галузі проектування як складової професійної діяльності педагога з урахуванням вимог інформаційного суспільства.

Чобітько М.Г. **Теоретико-методологічні засади особистісно орієнтованої професійної підготовки майбутніх учителів : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Микола Григорович Чобітько ; наук. консультант – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2007. – 608 с.**

Дисертацію присвячено теоретико-методологічному обґрунтуванню та експериментальній перевірці особистісно орієнтованого навчання у професійній підготовці майбутніх учителів. Узагальнено, систематизовано та розкрито зміст сучасних моделей особистісно орієнтованої педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу; обґрунтовано положення про індивідуальний та диференційований підходи до професійної підготовки майбутніх учителів; розроблено та обґрунтовано концепцію та модель особистісно орієнтованої професійної підготовки майбутніх учителів у вищих педагогічних навчальних закладах; обґрунтовано професійні характеристики вчителя та структуру його професіоналізму в контексті здатності до особистісно орієнтованої професійної діяльності.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Киричок І.І. **Професійно-педагогічна підготовка вчителів у Ніжинському історико-філологічному інституті (1875-1917 рр.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Інна Іванівна Киричок ; наук. керівник – Яковець Наталія Іванівна. – Київ, 2007. – 360 с.**

У дисертації проаналізовано зміст загальнопедагогічної підготовки педагогічних кадрів в Україні, зокрема на Чернігівщині, в другій половині XIX – на початку XX ст.; розкрито соціально-економічні передумови створення Ніжинського інституту як закладу, що здійснював професійну підготовку вчителів упродовж 1875–1917 рр.; відтворено зміст професійно-педагогічної підготовки вчителів у Ніжинському історико-філологічному інституті (1875-1917 рр.); виокремлено провідні тенденції, закономірності, виявлено особливості змісту та форми організації навчання у Ніжинській вищій школі впродовж досліджуваного періоду.

Піщалковська М.К. **Система роботи загальноосвітнього навчального закладу з профільного навчання старшокласників : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Марина Костянтинівна Піщалковська ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2007. – 238 с.**

Дисертацію присвячено проблемі профільного навчання старшокласників у системі роботи загальноосвітнього навчального закладу. Розроблено та обґрунтовано системну модель роботи загальноосвітнього навчального закладу з профільного навчання старшокласників. Визначено та обґрунтовано зміст профільного навчання учнів для профілів: лінгвістичного, філологічного, природничого, точних наук та форми роботи загальноосвітнього навчального закладу із забезпечення системного підходу до організації профільного навчання старшокласників.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бондарєва Л.І. **Навчальний тренінг як засіб професійної підготовки менеджерів організацій в економічних університетах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Любов Іванівна Бондарєва ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2007. – 250 с.**

Дисертацію присвячено вирішенню проблеми використання навчального тренінгу у професійній підготовці майбутніх менеджерів організацій в економічних університетах. Розроблено та обґрунтовано організаційно-педагогічні засади використання навчального тренінгу у професійній підготовці майбутніх менеджерів організацій в економічному університеті. Подальшого розвитку набули положення щодо змісту професійних знань,

умінь та навичок майбутніх менеджерів організацій відповідно до сучасних вимог ринку праці; удосконалено форми та методи професійної підготовки студентів в економічному університеті.

Величко Н.О. **Систематизація екологічних знань учнів професійно-технічних училищ автотранспортного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Неля Олександрівна Величко ; наук. керівник – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2007. – 235 с.**

У дисертації представлено модель систематизації екологічних знань учнів професійно-технічних навчальних закладів автотранспортного профілю, що зумовлюється визначенням сукупності прийомів систематизації, їхнього взаємозв'язку, взаємозалежності, послідовності, наступності і значення кожного. Її основу складає розроблений механізм систематизації екологічних знань, проте не виключається додаткова творчість та інтерпретація підходів викладачів.

Гриценок І.А. **Педагогічні умови організації виробничого навчання учнів ПТНЗ швейного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Інна Антонівна Гриценок ; наук. керівник – Радкевич Валентина Олександрівна. – Київ, 2007. – 305 с.**

У дисертації розкрито сутність професійної діяльності кваліфікованого робітника з професії "Кравець" в умовах динамічного розвитку сучасних підприємств швейної галузі; теоретично обґрунтовано концептуальні засади організації виробничого навчання у ПТНЗ швейного профілю; здійснено відбір і структурування змісту виробничого навчання учнів з професії "Кравець"; обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність інтерактивних форм і методів виробничого навчання, його комплексне навчально-методичне забезпечення. Розроблено та впроваджено в практику діяльності ПТНЗ швейного профілю методику рейтингового оцінювання досягнень учнів з виробничого навчання.

Джантіміров А.Ю. **Багаторівнева підготовка інженерно-педагогічних кадрів для професійно-технічних навчальних закладів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Анатолій Юрійович Джантіміров ; наук. керівник – Щербак Ольга Іванівна. – Київ, 2007. – 271 с.**

У дисертації досліджено історико-соціальні аспекти становлення і розвитку інженерно-педагогічної освіти в Україні; здійснено аналіз досвіду підготовки педагогічних кадрів для професійно-технічної школи у країнах Європи; систематизовано основні концептуальні та методологічні засади і принципи, за якими можливе реформування інженерно-педагогічної освіти України. Запропоновано модель неперервної багаторівневої інженерно-педагогічної освіти в Україні і реалізацію її шляхом впровадження мережі регіональних багаторівневих інженерно-педагогічних навчальних комплексів.

Джеджера К.В. **Формування культури спілкування майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей у вищих навчальних закладах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Клавдія Віталіївна Джеджера ; наук. керівник – Коновець Світлана Володимирівна. – Київ, 2007. – 317 с.**

У дисертації розглянуто проблему формування культури спілкування майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей у ході їх професійної підготовки у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації. Визначено сутність феномена культури спілкування майбутнього фахівця мистецької спеціальності, охарактеризовано його структуру, критерії та рівні сформованості. Здійснено теоретичне обґрунтування методичної системи формування культури спілкування майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей у вищих навчальних закладах.

Дудник Н.В. **Формування сміхової культури українців у студентів-філологів у процесі підготовки до народознавчої роботи в школі : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Василівна Дудник ; наук. керівник – Сивачук Наталія Петрівна. – Київ, 2007. – 254 с.**

У дисертації досліджено проблему формування сміхової культури в контексті професійної підготовки студентів-філологів; акцентовано увагу на організаційно-педагогічних засадах підготовки студентів-філологів до народознавчої роботи; прослідковано динаміку формування сміхової культури у студентів-філологів у процесі аудиторної та позааудиторної народознавчої роботи; розроблено й експериментально перевірено модель формування сміхової культури українців у студентів-філологів у процесі підготовки до народознавчої роботи в школі.

Ковальова С.В. **Розвиток творчої активності вчителів музики в системі підвищення кваліфікації : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Василівна Ковальова ; наук. керівник – Соломаха Світлана Олександрівна. – Київ, 2007. – 294 с.**

Дисертацію присвячено вивченню проблеми розвитку творчої активності вчителів музики в системі підвищення кваліфікації. Уточнено сутність поняття "творча активність" учителів музики, визначено її структуру та специфіку. Розроблено модель розвитку творчої активності вчителів музики у процесі підвищення кваліфікації. Запропоновано творчо спрямований зміст теоретичного та практичного навчання педагогів-музикантів. У процес підвищення кваліфікації вчителів музики впроваджено методику розвитку їхньої творчої активності.

Ковалевська Н.В. **Професійна підготовка студентів факультетів дошкільної педагогіки до роботи у сім'ях : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Володимирівна Ковалевська ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2007. – 250 с.**

У дисертації обґрунтовується необхідність спеціальної підготовки студентів факультетів дошкільної педагогіки до роботи в сім'ї. Визначено критерії готовності майбутніх вихователів до роботи у сім'ї, розроблено та експериментально перевірено модель підготовки студентів факультетів дошкільної педагогіки до роботи в умовах сім'ї, що ґрунтується на педагогіко-герменевтичному підході. У моделі здійснено модифікацію змістового та операційно-діяльнісного компонентів професійно-педагогічної підготовки на основі розробленого авторського курсу.

Мохірєва Ю.А. **Художній розпис у змісті професійної підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Юлія Анатоліївна Мохірєва ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2007. – 272 с.**

У дисертації досліджується актуальна проблема професійної підготовки вчителя образотворчого мистецтва до викладання художнього розпису. Розроблено та експериментально перевірено критерії готовності студентів до використання художнього розпису у навчально-виховному процесі. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено модель використання компонента художнього розпису у змісті професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва, розроблено технологію навчання мистецтва полтавського художнього розпису дерев'яних виробів.

Пелипчук С.М. **Педагогічні умови формування суб'єктності майбутніх юристів у процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Михайлівна Пелипчук ; наук. керівник – Олексюк Ольга Миколаївна. – Київ, 2007. – 233 с.**

У дослідженні обґрунтовуються теоретичні та методичні основи формування і розвитку суб'єктності у майбутніх юристів у процесі вивчення ними психолого-педагогічних дисциплін; визначається його концептуальна основа – гуманістична філософія освіти, основною ідеєю якої є суб'єктність студента у навчально-виховному процесі. Виявляється сучасний зміст понять "суб'єкт" і "суб'єктність" щодо особистості майбутнього юриста в руслі вимог сучасних гуманістичних концепцій навчання. У результаті проведення формувального експерименту уточнюються педагогічні умови формування та розвитку суб'єктності у майбутніх юристів у ВНЗ.

Петренко С.А. **Підготовка майбутніх вихователів до формування у дітей дошкільного віку основних рухових умінь і навичок : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Анатоліївна Петренко ; наук. керівник – Артемова Любов Вікторівна. – Київ, 2007. – 293 с.**

У дисертації досліджено психолого-педагогічні аспекти професійної підготовки студентів до формування у дошкільників основних рухових умінь і навичок, Визначено критерії діагностування професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільного виховання до формування у дошкільників основних

рухових умінь і навичок, визначено зміст педагогічних умінь фахівця дошкільного виховання з урахуванням специфіки професійної діяльності. Підтверджено ефективність запропонованої моделі поетапної підготовки студентів дошкільного виховання із застосування адекватних меті та завданням навчання форм та методів.

Султанова Л.Ю. **Формування готовності студентів психолого-педагогічних факультетів до науково-дослідної діяльності : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лейла Юріївна Султанова ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2007. – 217 с.**

Дисертацію присвячено обґрунтуванню педагогічних умов формування готовності студентів психолого-педагогічних факультетів до науково-дослідної діяльності. Визначено теоретичні засади професійної підготовки студентів вищих закладів освіти до науково-дослідної діяльності. Розроблено та експериментально перевірено психолого-педагогічну модель та методичні рекомендації щодо формування готовності студентів до науково-дослідної діяльності.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Вишньовський В.В. **Формування особистісної готовності майбутніх психологів до діагностико-корекційної роботи з підлітками : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Василь Володимирович Вишньовський ; наук. керівник – Шандрук Сергій Костянтинович. – Київ, 2007. – 247 с.**

У дисертації розроблено й обґрунтовано комплексну програму і методику формування особистісної готовності майбутніх психологів до діагностико-корекційної роботи з проблемними підлітками в умовах професійної підготовки. Підготовлено методичні рекомендації щодо формування особистісної готовності майбутніх психологів до вирішення психологічних проблем підлітків засобами діагностико-корекційної роботи.

Гончарова Н.О. **Психологічні особливості старших підлітків з низьким рівнем навчальних досягнень в умовах профорієнтації : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Наталія Олексіївна Гончарова ; наук. керівник – Моргун Володимир Федорович. – Київ, 2007. – 221 с.**

У дисертації розроблено та експериментально перевірено структурно-функціональну схему взаємозв'язку умов профорієнтації, розвитку психологічних особливостей та навчальних досягнень старших підлітків. Експериментально доведено, що проведення профорієнтаційної роботи впливає на розвиток психологічних особливостей учнів основної школи та рівень їх навчальних досягнень.

Лукаш Е.Я. **Формування психологічної готовності майбутніх аудиторів до професійної діяльності : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Едуард Ярославович Лукаш ; наук. керівник – Шандрук Сергій Костянтинович. – Київ, 2007. – 246 с.**

Дисертацію присвячено теоретико-експериментальному дослідженню проблеми формування психологічної готовності майбутніх економістів до аудиторської діяльності. Проаналізовано структуру психологічної готовності студентів-економістів до проведення аудиту, здійснено психологічний аналіз професійної діяльності аудитора. Розроблено вихідні принципи особистісного, нормативно-оціночного підходу, професійну і навчально-професійну психограму як основу формування психологічної готовності студентів економічного профілю до аудиторської діяльності. Обґрунтовано методичні рекомендації щодо підвищення ефективності підготовки студентів-економістів до діяльності аудитора.

Періг І.М. **Психологічні умови розвитку творчої обдарованості студентів вищого технічного навчального закладу : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Ірина Мирославівна Періг ; наук. керівник – Рибалка Валентин Васильович. – Тернопіль, 2007. – 294 с.**

Дисертацію присвячено вивченню психологічних умов розвитку творчої обдарованості студентів вищого технічного навчального закладу. Проаналізовано сутність і специфіку розвитку творчої обдарованості студентів технічного профілю; обґрунтовано особистісний, визначально-актуалізуючий підхід до виявлення та розвитку творчої обдарованості студентства; визначено структурно-функціональну модель творчої обдарованості студентів технічного ВНЗ. Розроблено і апробовано психолого-педагогічну програму визначення, розвитку і актуалізації потенціалу творчої обдарованості майбутніх спеціалістів у галузі науки і техніки у навчально-виховному процесі.

Поліщук С.П. **Психологічні умови розвитку соціальної зрілості учнів вищого професійного училища : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Світлана Петрівна Поліщук ; наук. керівник – Побірченко Неоніла Антонівна. – Київ, 2007. – 232 с.**

У дисертації охарактеризовано психологічні умови розвитку соціальної зрілості учнів вищого професійного училища. Визначено структурні компоненти соціальної зрілості, що властиві учням вищого професійного училища. Виявлено, що компоненти соціальної зрілості учнів вищого професійного училища базуються на становленні ціннісних орієнтацій, "Я-образу", розвитку в майбутніх фахівців самооцінки особистості та відрегульованого локусу контролю поведінки. Розроблено методичні рекомендації з розвитку соціальної зрілості учнів в умовах навчально-виховного процесу професійно-технічних навчальних закладів.

Русова В.В. **Самоактуалізація особистості як умова профільного навчання старшокласників : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Вікторія Валеріївна Русова ; наук. керівник – Рибалка Валентин Васильович. – Київ, 2007. – 212 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню особливостей розвитку здатності до самоактуалізації старшокласників як умови профільного навчання. Розкрито специфіку поняття "самоактуалізація особистості". Запропоновано психологічну карту потенціалів самоактуалізованої особистості та структурно-функціональну модель формування в учнів здатності до самоактуалізації як умови профільного навчання. Розроблено і перевірено консультативно-розвивальну програму психологічного супроводу процесу самоактуалізації старшокласників.

Татаурова Г.П. **Психологічні особливості формування відповідального ставлення до вивчення іноземної мови у студентів вищих навчальних закладів : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Галина Петрівна Татаурова ; наук. керівник – Зубалій Ніна Петрівна. – Київ, 2007. – 273 с.**

У дисертації розроблено теоретичні та прикладні основи процесу формування відповідального ставлення студентів до вивчення іноземної мови як нефахового навчального предмету. Доведено, що опора на єдність ставлення до діяльності та ставлення до оточуючих людей у процесі організації занять з іноземної мови на неспеціалізованих факультетах дозволяє покращити відповідальне ставлення до вивчення цього предмету, підвищити його динамічні та змістові показники. Адекватними методичними засобами при цьому виступають методи інтерактивного навчання за умови реалізації особистісного та комунікативного підходів під час занять з іноземної мови.

Тітяєв В.М. **Психологічні засади особистісно орієнтованого навчання курсантів у вищому військово-морському навчальному закладі : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Володимир Миколайович Тітяєв ; наук. керівник – Ягупов Василь Васильович. – Київ, 2007. – 301 с.**

У дисертації проаналізовано сучасний стан професійної підготовки курсантів військово-морського ВНЗ, виявлено психологічні передумови впровадження у вищому військово-морському навчальному закладі особистісно орієнтованого навчання із військово-морською специфікою. Розроблено концептуальну модель особистісно орієнтованого навчання із військово-морською специфікою, визначено методи її впровадження у навчальний процес та експериментально перевірено ефективність її функціонування у військово-морському ВНЗ. Обґрунтовано методичні рекомендації щодо впровадження особистісно орієнтованого навчання у навчальний процес військово-морського ВНЗ на основі врахування та використання його психологічних засад.

Томаржевська І.В. **Психологічні засади гуманізації професійної підготовки студентів-інвалідів за соціономічним профілем : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Інна Володимирівна Томаржевська ; наук. керівник – Рибалка Валентин Васильович. – Київ, 2007. – 246 с.**

Дисертацію присвячено теоретико-експериментальному вивченню психологічних засад гуманізації професійної підготовки студентів-інвалідів за соціономічним профілем. Запропоновано особистісно орієнтований підхід із соціономічною специфікою; обгрунтовано напрями гуманізації професійної підготовки студентів-інвалідів. Розроблено, апробовано та доведено ефективність застосування особистісно, гуманістично орієнтованої програми психологічного супроводу професійної підготовки студентів з особливими потребами. Обґрунтовано методичні рекомендації щодо покращення професійної підготовки студентів з особливими потребами.

Федух І.С. **Психологічні особливості проявів агресивності в ранньому юнацькому віці : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Ірина Сергіївна Федух ; наук. керівник – Помиткін Едуард Олександрович. – Київ, 2007. – 260 с.**

Дисертацію присвячено визначенню шляхів та засобів профілактики і корекції агресивності старшокласників на основі особистісно-духовного підходу до вивчення психологічних, статевих, вікових та індивідуальних особливостей її проявів. Розроблено та стандартизовано авторську методику експертного тестування конструктивної та деструктивної агресивності, застосування якої дало змогу дослідити конструктивні та деструктивні прояви агресивності старшокласників. Досліджено психологічні особливості проявів агресивності старшокласників в контексті духовності. Обґрунтовано шляхи підвищення рівня особистісно-духовної професійної компетентності вчителів у роботі з агресивними старшокласниками.

Хімчук Л.І. **Психологічні умови формування технічного мислення в учнів 1-4 класів у позаурочній роботі : дис. … канд. психол. наук : 19.00.07 / Ліліана Іванівна Хімчук ; наук. керівник – Кульчицька Олена Іполитівна. – Київ, 2007. – 231 с.**

У дисертації експериментально досліджено психологічні особливості прояву компонентів мисленнєвої діяльності учнів 1-4 класів у процесі розв'язування технічних задач; розроблено та експериментально перевірено концептуальну модель формування технічного мислення учнів 1-4 класів, в якій представлено соціально-психологічні та індивідуально-психологічні умови його формування на основі актуалізації ролі освітнього і родинного середовища та передбачено застосування мотиваційного та творчого тренінгів, які враховують вікові можливості школярів. Обґрунтовано методичні рекомендації щодо впровадження мотиваційного та творчого тренінгу для формування технічного мислення учнів молодшого шкільного віку.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Антонова О.Є. **Теоретико-методологічні засади навчання обдарованих студентів у педагогічних університетах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Олена Євгеніївна Антонова ; наук. консультант – Дубасенюк Олександра Антонівна. – Житомир, 2008. – 540 с.**

У дисертації визначено теоретико-методологічні засади вивчення природи обдарованості; проаналізовано особливості розбудови системи навчання обдарованої молоді в Україні та досвід навчання обдарованих студентів у педагогічних університетах України; обґрунтовано робочу модель педагогічної обдарованості; розроблено концепцію роботи вищого навчального закладу з обдарованими студентами, програму спецкурсу щодо підготовки викладачів педагогічного університету до роботи з обдарованими студентами; визначено перспективні напрями розвитку проблеми навчання, виховання і самоактуалізації обдарованої молоді в Україні.

Ніколаї Г.Ю. **Розвиток музично-педагогічної освіти в Польщі (XX століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Галина Юріївна Ніколаї ; наук. консультант – Падалка Галина Микитівна. – Київ, 2008. – 571 с.**

У дисертації досліджено теоретико-методологічний та історичний аспекти підготовки вчителів музики в контексті музично-педагогічної компаративістики; визначено тенденції розвитку музично-педагогічної освіти в Польщі у минулому столітті та виявлено новітні тенденції розвитку музично-педагогічної освіти в контексті євроінтеграції, мистецької освіти та освіти дорослих, полікультурної музичної педагогіки, інтернаціоналізації наукового простору та впровадження мультимедійних технологій у підготовку вчителів музики.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Берека В.Є. **Теоретичні і методичні основи фахової підготовки магістрів з менеджменту освіти : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Віктор Євгенович Берека ; наук. консультант – Сиротенко Анатолій Йосипович. – Київ, 2008. – 605 с.**

У дисертації розкрито тенденції розвитку фахової підготовки магістрів з менеджменту освіти у вищій школі й сутність професійної діяльності управлінців в освіті; розроблено й обґрунтовано концепцію і модель фахової підготовки магістрів з менеджменту освіти, визначено критерії та показники ефективності такої підготовки. Виявлено та обґрунтовано організаційно-методичні умови фахової підготовки магістрів з менеджменту освіти; охарактеризовано структуру та зміст навчально-методичного комплексу дисциплін управлінського циклу.

Коваль Т.І. **Теоретичні та методичні основи професійної підготовки з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Тамара Іванівна Коваль ; наук. консультант – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2008. – 572 с.**

У дисертації досліджено теоретичні та методичні основи професійної підготовки з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів у вищих навчальних закладах. Розкрито тенденції розвитку професійної підготовки з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів у вищій школі і сутність професійної інформаційно-комп'ютерної діяльності менеджерів-економістів; викладено й обґрунтовано концепцію і модель професійної підготовки з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів у вищих навчальних закладах.

Коломієць А.М. **Теоретичні та методичні основи формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкових класів : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Алла Миколаївна Коломієць ; наук. консультант – Гуревич Роман Семенович. – Вінниця, 2008. – 525 с.**

У дисертації науково обґрунтовано основні концептуальні положення підготовки педагогічних кадрів на нинішньому етапі розвитку інформаційного суспільства, що стосуються готовності вчителя до самостійної інформаційної діяльності, неперервної комп'ютеризації навчального процесу та впровадження інноваційних педагогічних технологій. Досліджено особливості формування професійної культури майбутнього вчителя початкових класів у навчальному процесі вищого педагогічного навчального закладу. Розроблено теоретичну модель формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкових класів. Запропоновано технологію та етапи формування ІК студентів.

Рейзенкінд Т.Й. **Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутнього вчителя музики у вищих навчальних закладах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Йосипівна Рейзенкінд ; наук. консультант – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2008. – 704 с.**

У дисертації досліджено теоретичні й методичні засади професійної поліхудожньої підготовки майбутнього вчителя музики у вищих навчальних закладах. Викладено й обґрунтовано концепцію та авторську модель професійної поліхудожньої підготовки майбутнього вчителя музики у вищих навчальних закладах. Виявлено й обґрунтовано організаційно-методичні умови професійної поліхудожньої підготовки майбутнього вчителя музики; обґрунтовано зміст навчально-методичного комплексу; запропоновано систему контролю й оцінювання результатів професійної поліхудожньої підготовки.

Соколова І.В. **Теоретичні та методичні основи професійної підготовки майбутнього вчителя за двома спеціальностями на філологічних факультетах вищих навчальних закладів : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ірина Володимирівна Соколова ; наук. консультант – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2008. – 603 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано концепцію, компетентнісну модель вчителя-філолога, модель його професійної підготовки за двома спеціальностями; визначено критерії та показники управління якістю на філологічних факультетах. Виявлено й обґрунтовано організаційно-методичні умови професійної підготовки майбутнього учителя за двома спеціальностями; запропоновано навчально-методичний комплекс для керівників структурних підрозділів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

Тархан Л.З. **Теоретические и методические основы формирования дидактической компетентности будущих инженеров-педагогов : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Лепуза Запаївна Тархан ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2008. – 512 с.**

У дисертації розроблено теоретичні та методичні основи компетентнісного підходу до професійної підготовки студентів інженерно-педагогічних вузів. Викладено концептуальні підходи до формування компетентного фахівця, теоретичні аспекти професійної компетентності педагога. Визначено та виділено ключові та базові компетентності, шляхом розвитку яких відбуватиметься формування компонентів професійної компетентності майбутнього інженера-педагога, в тому числі його дидактичної компетентності.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Добош О.М. **Педагогічна просвіта батьків у полікультурному середовищі Закарпаття (остання чверть XX століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Олена Михайлівна Добош ; наук. керівник – Лисенко Неллі Василівна. – Івано-Франківськ, 2008. – 260 с.**

У дисертації обґрунтовано дидактико-методологічні основи педагогічної просвіти батьків в умовах сучасного поліетнічного регіону, з'ясовано шляхи її реалізації. Проаналізовано теорію і практику підготовки батьків до виховання дітей в українській народній педагогіці, у російській педагогічній думці, охарактеризовано вплив здобутків західноєвропейської педагогічної думки на батьківську просвіту в регіоні і в Україні, виявлено соціокультурні чинники визначення мети, змісту, форм і методів батьківської просвіти та обґрунтовано педагогічний контекст батьківської просвіти в поліетнічному Закарпатті в сучасних умовах.

Захаренко С.О. **Проблеми родинного виховання у творчій спадщині О. А. Захаренка : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Сергій Олександрович Захаренко ; наук. керівник – Распопова Світлана Олександрівна. – Черкаси, 2008. – 212 с.**

У дисертації проаналізовано погляди О. А. Захаренка на роль сім'ї, родини у вихованні підростаючого покоління, виокремлено засади, на яких будувалася система родинного виховання в Сахнівській середній школі, показано умови її

ефективного функціонування, складові та їх взаємозв'язок, проаналізовано досвід використання ідей О. А. Захаренка щодо родинного виховання в практиці загальноосвітніх шкіл. Розроблено спецкурс "Ідеї родинного виховання в творчій спадщині О. А. Захаренка", методичні рекомендації з впровадження ідей О. А. Захаренка в практику роботи сучасних шкіл.

Лещенко І.Т. **Розвиток дистанційної освіти в Російській Федерації : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Ірина Тимофіївна Лещенко ; наук. керівник – Кузьмінський Анатолій Іванович. – Черкаси, 2008. – 232 с.**

У дисертації узагальнено етапи становлення і розвитку дистанційної освіти в Російській Федерації; виявлено стратегічні напрями розвитку та організаційно-педагогічні умови її функціонування; вивчено й узагальнено прогресивні ідеї російського досвіду в цій галузі. Проаналізовано особливості організації дистанційної освіти в Україні; виявлено подібне й відмінне в розвитку дистанційної освіти в Російській Федерації та в Україні; запропоновано можливі шляхи використання прогресивних ідей російського досвіду в розвитку системи дистанційної освіти в Україні.

Орлова Н.В. **Формування духовних цінностей у дітей і молоді в творчій спадщині О.А. Захаренка : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Наталія Володимирівна Орлова ; наук. керівник – Біда Олена Анатоліївна. – Черкаси, 2008. – 212 с.**

Дисертація містить результати дослідження історико-теоретичних і методичних аспектів формування духовних цінностей у дітей і молоді в творчій спадщині О. А. Захаренка. Визначено тенденції, шляхи, форми, методи становлення й розвитку системи духовних цінностей дітей і молоді. Обґрунтовано концептуальну модель формування духовних цінностей в учнів Сахнівської школи, в основу якої покладено систему методичної роботи директора школи, основні напрями та методичні засади формування духовних цінностей у дітей і молоді.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Андрощук І.В. **Формування естетичної культури майбутніх викладачів спеціальних дисциплін професійних навчальних закладів швейного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Василівна Андрощук ; наук. керівник – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2008. – 269 с.**

У дисертації розкрито сутність естетичної культури майбутніх викладачів спеціальних дисциплін навчальних закладів швейного профілю в умовах зростання вимог до підготовки інженерно-педагогічних працівників; визначено місце естетичної культури у структурі професійної підготовки інженерів-педагогів швейного профілю; теоретично обґрунтовано концептуальні засади формування естетичної культури майбутніх викладачів спеціальних дисциплін

швейного профілю; обґрунтовано та експериментально перевірено модель, педагогічні умови і засоби формування естетичної культури; здійснено відбір і структурування змісту авторського навчального курсу.

Бондаренко О.М. **Формування валеологічної компетентності студентів педагогічних університетів у процесі професійної підготовки : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Миколаївна Бондаренко ; наук. керівник – Король Валентина Миколаївна. – Черкаси, 2008. – 251 с.**

У дослідженні розкрито зміст поняття "валеологічна компетентність студентів педагогічних університетів" та визначено шляхи і способи її формування у майбутніх учителів. З'ясовано компоненти, критерії та показники, виявлено рівні сформованості означеної компетентності у студентів педагогічних університетів, розроблено методику формування валеологічної компетентності майбутніх учителів.

Буянов П.Г. **Формування графічної культури у майбутніх учителів трудового навчання України та Російської Федерації (порівняльний аналіз): дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Павло Георгійович Буянов ; наук. керівник – Абашкіна Неллі Володимирівна. – Бердянськ, 2008. – 309 с.**

У дисертації досліджено проблему формування графічної культури у майбутніх учителів трудового навчання України та Російської Федерації. Виявлено провідні ідеї модернізації освіти в Україні та Російській Федерації в галузі професійної підготовки вчителів трудового навчання в пострадянський період; конкретизовано зміст і сутність поняття "графічна культура", визначено етапи її формування; сформульовано рекомендації щодо формування графічної культури вчителя трудового навчання на основі вивчення та узагальнення інноваційного досвіду Росії та України.

Василенко О.В. **Організація самостійної роботи студентів заочної форми навчання вищих навчальних закладів юридичного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Вікторівна Василенко ; наук. керівник – Болтівець Сергій Іванович. – Київ, 2008. – 260 с.**

Дисертацію присвячено вивченню проблеми організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання вищих навчальних закладів юридичного профілю. Розроблено та обґрунтовано модель організації самостійної роботи студентів-юристів заочної форми навчання, визначено й обґрунтовано педагогічні умови, що сприяють підвищенню ефективності самостійного навчання студентів-юристів заочної форми навчання: урахування індивідуальних особливостей студентів, підготовчий етап організації самостійної роботи, якісне навчально-методичне забезпечення з урахуванням специфіки навчання на відстані; забезпечення ефективного контролю самостійної роботи студентів.

Жижко О.А. **Професійна підготовка учителів іноземних мов у вищих навчальних закладах Мексики : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена**

Анатоліївна Жижко ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2008. – 244 с.

У дисертації здійснено історико-педагогічний аналіз становлення мексиканської системи освіти; розкрито вплив провідних університетів на розвиток мексиканської системи педагогічної освіти; виявлено особливості професійної підготовки вчителів іноземних мов у Мексиці; досліджено теоретичні засади формування курікулуму професійної підготовки вчителів іноземних мов у мексиканських ВНЗ; охарактеризовано методики професійної підготовки вчителів іноземних мов у ВНЗ Мексики і розроблено науково-методичні рекомендації для викладачів і дослідників порівняльно-педагогічної проблематики.

Кисла О.Ф. **Особливості розвитку професійного самовизначення майбутніх учителів початкових класів в умовах ступеневої підготовки : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Федосіївна Кисла ; наук. керівник – Шпак Вікторія Іванівна. – Київ, 2008. – 259 с.**

Дисертацію присвячено вивченню наукової проблеми професійного самовизначення майбутніх учителів початкових класів у ситуації вибору освітньої траєкторії. Доведено, що підвищення рівня професійного самовизначення майбутніх учителів початкових класів залежить від наявності спеціальної технології розвитку професійного самовизначення майбутніх учителів початкових класів, розробленої з урахуванням відповідних умов. Розглянуто сутність і зміст професійного самовизначення майбутніх учителів початкових класів. Створено відповідні практичні рекомендації.

Павленко Н.О. **Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до використання інтерактивних педагогічних технологій : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Олександрівна Павленко ; наук. керівник –Лещенко Марія Петрівна. – Полтава, 2008. – 332 с.**

У дисертації з'ясовано особливості використання інтерактивних педагогічних технологій у початковій школі; схарактеризовано теоретичні основи підготовки майбутніх учителів початкових класів до використання інтерактивних педагогічних технологій; визначено критерії готовності майбутніх учителів початкових класів до використання інтерактивних педагогічних технологій. Виявлено й експериментально перевірено педагогічні умови підготовки майбутніх учителів початкових класів до використання інтерактивних педагогічних технологій. Розроблено методичні рекомендації щодо вищезазначеного виду педагогічної діяльності.

Пазюра Н.В. **Особливості розвитку професійно-технічної освіти в Китаї (остання чверть XX століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Валентинівна Пазюра ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2008. – 333 с.**

У дисертації досліджено особливості розвитку професійно-технічної освіти КНР в останній чверті XX століття в умовах зародження ринкової економіки.

Розкрито особливості розвитку системи підготовки кваліфікованих робітників КНР на різних історичних етапах; виявлено подібне і відмінне у розвитку систем підготовки кваліфікованих робітників у КНР й Україні та обґрунтовано науково-методичні рекомендації щодо можливостей творчого використання прогресивних ідей китайського досвіду в умовах модернізації системи професійно-технічної освіти.

Сотська Г.І. **Підготовка майбутнього вчителя образотворчого мистецтва до навчання учнів основної школи художнього конструювання : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Галина Іванівна Сотська ; наук. керівник – Отич Олена Миколаївна. – Полтава, 2008. – 250 с.**

У дисертації розкрито зміст та структуру підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва до навчання учнів основної школи художнього конструювання. Обґрунтовано структурні компоненти готовності майбутніх вчителів образотворчого мистецтва до навчання учнів художнього конструювання та визначено їх критеріальні характеристики. Розроблено методику підготовки майбутніх вчителів образотворчого мистецтва до навчання учнів основної школи художнього конструювання.

Удовіченко Н.К. **Підготовка професійних консультантів служби зайнятості у вищих навчальних закладах Німеччини : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Надія Костянтинівна Удовиченко ; наук. керівник – Абашкіна Неллі Володимирівна. – Ніжин, 2008. – 306 с.**

Дослідження присвячено вивченню німецького досвіду з підготовки професійних консультантів служби зайнятості. З'ясовано міжнародні стандарти підготовки професійних консультантів; проаналізовано зміст і форми кваліфікаційної підготовки професійних консультантів служби зайнятості у ВНЗ Німеччини; змодельовано структуру професійної компетентності професійного консультанта служби зайнятості та охарактеризовано його діяльнісні та особистісні компетентності. Розроблено рекомендації щодо застосування інноваційних ідей в Україні.

Фастовець О.О. **Екологічна підготовка майбутніх менеджерів з туризму у вищих навчальних закладах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Олексіївна Фастовець ; наук. керівник – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ , 2008. – 294 с.**

У дисертації досліджено основні тенденції розвитку екологічної освіти в теорії та практиці навчання. Обґрунтовано зміст екологічної складової підготовки майбутніх менеджерів туризму. Визначено доцільність та алгоритм екологізації професійно-орієнтованих дисциплін, обґрунтовано критерії відбору змісту екологічної складової професійно-орієнтованого курсу "Організація транспортних подорожей та перевезень туристів", запропоновано інноваційні форми та методи екологічної підготовки майбутніх менеджерів туризму.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Аніщенко О.В. **Проблема наукової організації праці учнів загальноосвітньої і професійної школи в історії розвитку педагогічної науки і практики в Україні (кінець XIX-XX століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Олена Валеріївна Аніщенко ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2009. – 518 с.**

У дисертації висвітлено історію розвитку наукової організації праці (НОП) учнів загальноосвітньої і професійної школи в Україні наприкінці XIX – упродовж XX століття; теоретично обґрунтовано періодизацію, виявлено тенденції розвитку наукової організації праці школярів, а також учнів у системах підготовки кваліфікованих робітників; висвітлено особливості професійно-педагогічної компетентності вчителів з наукової організації праці учнів в умовах інформаційно-технологічного розвитку суспільства; здійснено прогностичне обґрунтування реалізації міждисциплінарного підходу у галузі організації праці учнів загальноосвітньої і професійної школи на наукових засадах.

Лавріненко О.А. **Тенденції розвитку ідей педагогічної майстерності вчителя : теорія і практика (середина XVI – кінець XX ст.) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Олександр Андрійович Лавріненко ; наук. консультант – Вовк Людмила Петрівна. – Київ, 2009. – 534 с.**

У дисертації досліджено тенденції розвитку ідей педагогічної майстерності вчителя середини XVI – кінця XX ст. Вперше представлено, систематизовано і проаналізовано ідеї та практичний досвід становлення педагогічної майстерності в історичному поступі українського суспільства. Розкрито сутність та зміст педагогічної майстерності як системи професійних компетентностей учителя-вихователя, як атрибутивної складової педагогічної дії, проаналізовано творчі пошуки провідних освітян та науковців із упровадження педагогічної майстерності в практику підготовки вчителя. Зроблено спробу прогностичного обґрунтування історичного досвіду та його можливої рецепції сучасною освітньо-виховною системою України.

Огієнко О.І. **Тенденції розвитку освіти дорослих у скандинавських країнах (друга половина XX століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Олена Іванівна Огієнко ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2009. – 500 с.**

У дисертації розглянуто методологічні засади, національні, загальноєвропейські та світові чинники, що зумовили розвиток освіти дорослих у скандинавських країнах у другій половині XX століття. Обґрунтовано структурні та функціональні трансформації освіти дорослих у скандинавських країнах у другій половині XX століття; досліджено основні складові функціонування систем освіти дорослих; проаналізовано підходи до розвитку педагогіки для дорослих у скандинавському освітньому просторі; визначено перспективні

напрями, суперечності, закономірності та провідні тенденції, що характеризують розвиток скандинавської освіти дорослих у другій половині XX століття, сформульовано рекомендації щодо особливостей використання скандинавського досвіду в Україні.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бендера І.М. **Теорія і методика організації самостійної роботи майбутніх фахівців з механізації сільського господарства у вищих навчальних закладах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Іван Миколайович Бендера ; наук. консультант – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2009. – 579 с.**

Дисертацію присвячено теоретико-методологічному обґрунтуванню та експериментальній перевірці механізму наскрізної організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів на прикладі агроінженерних спеціальностей. Здійснено аналіз сучасного досвіду організації самостійної роботи, систематизовано способи її активізації, розроблено загальну методику програмування робочого часу студента і викладача, місце в ньому самостійної роботи, особливості проектної діяльності студента як концентрованої форми самостійної роботи, організації самостійної роботи на кафедрі, під час лабораторного практикуму та вивчення навчальних дисциплін.

Отич О.М. **Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олена Миколаївна Отич ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2009. – 456 с.**

У дисертації досліджено методологічні, теоретичні й методичні засади використання мистецтва у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійної школи. Обґрунтовано значення науково-мистецької парадигми освіти та визначено методологічні підходи й концептуальні засади впровадження мистецтва до змісту професійної підготовки майбутніх педагогів ПТНЗ. Розроблено концептуальну модель творчої індивідуальності педагога ПТНЗ. Викладено теоретичні засади педагогіки мистецтва як основи розвитку творчої індивідуальності суб'єктів педагогічного процесу. Представлено організаційно-методичну систему та технологію розвитку творчої індивідуальності студентів професійно-педагогічних навчальних закладів на основі використання мистецтва.

Спірін О.М. **Теоретичні та методичні основи кредитно-модульної системи навчання майбутніх учителів інформатики : дис. … д-ра пед. наук: 13.00.04 / Олег Михайлович Спірін ; наук. консультант – Жалдак Мирослав Іванович. – Київ, 2009. – 495 с.**

У дисертації досліджено теоретичні основи кредитно-модульної системи навчання та розглянуто: методологічні засади розвитку систем вищої освіти;

основні характеристики кредитних систем навчання; психолого-педагогічні передумови організації навчального процесу за кредитними технологіями. Спроектовано кредитно-модульну систему навчання вчителів інформатики та виконано: моделювання; дослідження особливостей її проектування на рівні ВНЗ; проектування механізмів заліку і накопичення кредитів; моделювання ступеневої підготовки. Розроблено основні компоненти методичної системи базової підготовки вчителів інформатики за кредитно-модульною технологією.

Якса Н.В. **Професійна підготовка майбутніх учителів до взаємодії суб'єктів освітнього процесу в умовах полікультурності Кримського регіону : дис. … д-ра пед. наук: 13.00.04 / Наталія Володимирівна Якса ; наук. консультант – Дубасенюк Олександра Антонівна. – Київ, 2009. – 574 с.**

Дисертація містить методологічні, теоретичні, методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів до взаємодії суб'єктів освітнього процесу в умовах полікультурності Кримського регіону. Виявлено і проаналізовано умови полікультурності Кримського регіону. Теоретично обґрунтовано концептуальну модель професійної підготовки майбутніх учителів до міжкультурної взаємодії суб'єктів освітнього процесу. Розроблено науково-методичне забезпечення процесу підготовки професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів полікультурного спрямування. Створено педагогічну технологію організації продуктивної міжкультурної взаємодії суб'єктів освітнього процесу на основі проектної діяльності.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Лащихіна В.П. **Розвиток системи підготовки педагогічних кадрів у Франції (друга половина XX – початок XXI століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Віталіна Петрівна Лащихіна ; наук. керівник – Матвієнко Ольга Василівна. – Київ, 2009. – 274 с.**

Дисертацію присвячено вивченню французького досвіду розвитку системи підготовки педагогічних кадрів з метою можливого використання у системі педагогічної освіти в Україні. Розроблено й теоретично обґрунтовано періодизацію розвитку педагогічної освіти Франції; виявлено провідні тенденції розвитку системи підготовки педагогічних кадрів на сучасному етапі; розкрито шляхи інтеграції педагогічної освіти Франції до загальноєвропейського освітнього простору. Виявлено подібне й відмінне в розвитку систем підготовки педагогічних кадрів у Франції й Україні та обґрунтовано і розроблено науково-методичні рекомендації щодо можливостей творчого використання прогресивних ідей французького досвіду в системі педагогічної підготовки в Україні.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Гордієнко М.Г. **Формування умінь і навичок самостійної роботи з іноземною фаховою літературою у майбутніх менеджерів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Майя Григорівна Гордієнко ; наук. керівник – Сігаєва Лариса Євгенівна. – Київ, 2009. – 273 с.**

У дисертації визначено особливості формування умінь і навичок самостійної роботи з іноземною фаховою літературою у майбутніх інженерів за напрямом підготовки "Електромеханіка" у вищих технічних навчальних закладах III-IV рівнів акредитації; педагогічні умови ефективності самостійної роботи майбутніх інженерів з іноземною фаховою літературою; теоретично обґрунтовано принципи відбору та структурування змісту навчального матеріалу для самостійної роботи студентів з іноземною фаховою літературою; розроблено та експериментально перевірено авторську технологію формування умінь і навичок самостійної роботи з іноземною фаховою літературою у майбутніх інженерів-електромеханіків.

Зінченко С.В. **Підготовка майбутніх дизайнерів у вищих навчальних закладах до викладацької діяльності : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Володимирівна Зінченко ; наук. керівник – Соломаха Світлана Олександрівна. – Київ, 2009. – 337 с.**

У дисертації досліджено історичні, професійні, мистецькі, психолого-педагогічні основи підготовки майбутніх дизайнерів у вищих навчальних закладах до викладацької діяльності. Розроблено модель підготовки майбутніх дизайнерів до викладацької діяльності у системі вищої професійної освіти, авторські програми дисциплін психолого-педагогічного циклу і методичні рекомендації з організації та проведення педагогічної практики для студентів-дизайнерів вищих навчальних закладів; висвітлено аналіз стану готовності майбутніх дизайнерів до викладацької діяльності.

Ібрагімов Т.Ш. **Дидактичні основи модульно-рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Таїр Шукрійович Ібрагімов ; наук. керівник – Гончаренко Семен Устимович. – Київ, 2009. – 247 с.**

Дисертацію присвячено теоретичному обґрунтуванню дидактичних основ модульно-рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання, сприятливому розвитку теорії модульного навчання шляхом впровадження в практику роботи вищих навчальних закладів авторської технології оптимізації модульного навчання студентів-заочників, удосконалення організаційно-педагогічних умов організації та проведення самостійної роботи студентів заочної форми навчання. Запропоновано рекомендації щодо вдосконалення та створення дидактичних матеріалів для проведення

стандартизованого контролю знань-умінь-навичок; встановленню об'єктивного рейтингу і визначенню засвоєння дисципліни кожним студентом.

Кальнік О.П. **Педагогічні умови організації контролю навчальних досягнень з гуманітарних дисциплін у фаховій підготовці курсантів вищих військових навчальних закладів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олександр Петрович Кальнік ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2009. – 249 с.**

У дисертації визначено педагогічні умови організації контролю навчальних досягнень з гуманітарних дисциплін, що забезпечують ефективність фахової підготовки курсантів ВВНЗ; розкрито особливості організації контролю навчальних досягнень з гуманітарних дисциплін у ВВНЗ; розроблено критерії визначення ступеня готовності викладачів до здійснення контролю навчальних досягнень, технологію організації контролю навчальних досягнень курсантів з гуманітарних дисциплін і програму підвищення готовності викладачів до організації контролю навчальних досягнень.

Керекеша О.В. **Формування оцінно-рефлексивної самостійності майбутніх економістів у процесі фахової підготовки : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Владиславівна Керекеша ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2009. – 269 с.**

У дисертації розкрито сутність і зміст оцінно-рефлексивної самостійності майбутніх економістів. Визначено компоненти та здійснено діагностику рівнів сформованості оцінно-рефлексивної самостійності майбутніх економістів. Обґрунтовано педагогічні умови, що сприяють формуванню оцінно-рефлексивної самостійності економістів у процесі фахової підготовки. Розроблено й експериментально перевірено методику формування оцінно-рефлексивної самостійності майбутніх економістів.

Коневщинська О.Е. **Формування медіа-культури майбутніх учителів музики : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Еммануїлівна Коневщинська ; наук. керівник – Шпак Вікторія Іванівна. – Київ, 2009. – 226 с.**

Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми формування медіа-культури майбутніх учителів музики в процесі професійної підготовки. Схарактеризовано теоретичні засади формування медіа-культури майбутніх учителів музики в процесі професійної підготовки у навчальних закладах; розроблено авторську теоретичну модель формування медіа-культури майбутніх учителів музики в процесі професійної підготовки. Підготовлено спецкурс "Медіа-культура вчителя музики в процесі професійної підготовки".

Лавриш Ю.Е. **Професійна підготовка медичних сестер в університетах Канади : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Юліана Едуардівна Лавриш ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2009. – 270 с.**

У дисертації досліджено систему професійної підготовки медичних сестер в університетах Канади; висвітлено сутність цього освітнього явища; визначено основні педагогічні засади професійної підготовки медичних сестер; проаналізовано наукові ступені системи професійної підготовки медичних сестер; розкрито зміст, форми та методи підготовки викладачів сестринської справи; розроблено методичні рекомендації стосовно використання основних результатів дослідження в українському освітньому просторі.

Маркович О.В. **Формування професійних умінь майбутніх медичних сестер хірургічного профілю засобами алгоритмізації : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олексій Володимирович Маркович ; наук. керівник – Цехмістер Ярослав Володимирович. – Київ, 2009. – 284 с.**

Дисертацію присвячено вивченню проблеми формування професійних умінь майбутніх медичних сестер засобами алгоритмізації в умовах вищих медичних закладів України І-ІІ рівнів акредитації. Розглянуто структуру професійних умінь медичної сестри хірургічного профілю, обґрунтовано доцільність застосування алгоритмічних технологій при її підготовці. Розроблено технологію алгоритмізації формування професійних умінь, розкрито організаційно-методичні засади алгоритмічного підходу до формування професійних умінь майбутніх медичних сестер.

Ніколаєнко Ю.О. **Підготовка студентів аграрних спеціальностей до професійного спілкування в іншомовному середовищі : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Юлія Олександрівна Ніколаєнко ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Полтава, 2009. – 260 с.**

Дисертацію присвячено вивченню проблеми підготовки студентів аграрних спеціальностей до професійного спілкування в іншомовному середовищі. Обгрунтовано його сутність і структуру, визначено зміст, критерії та рівні готовності майбутніх фахівців до професійного спілкування в іншомовному середовищі, обгрунтовано педагогічні умови її формування. Розроблено модель підготовки студентів аграрних спеціальностей до професійного спілкування в іншомовному середовищі, експериментально доведено її ефективність.

Проценко О.Б. **Система післядипломної педагогічної освіти в Греції : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Борисівна Проценко ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2009. – 270 с.**

У дисертації обґрунтовано етапи реформування педагогічної освіти та періоди розвитку системи післядипломної педагогічної освіти в Греції; визначено тенденції розвитку системи післядипломної педагогічної освіти Греції в контексті процесів глобалізації та європейської інтеграції; проаналізовано основні моделі у системі післядипломної педагогічної освіти в Греції; виявлено спільні та відмінні тенденції у національних системах післядипломної педагогічної освіти у Греції й Україні; обґрунтовано доцільні напрями використання прогресивних ідей і позитивного досвіду Греції у модернізації післядипломної педагогічної освіти в Україні.

Свєтлорусова А.В. **Професійна підготовка магістрів управління навчальним закладом на засадах рефлексивного підходу : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Анна Володимирівна Свєтлорусова ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2009. – 261 с.**

У дослідженні охарактеризовано теоретичні основи професійної підготовки управлінців навчальних закладів на засадах рефлексивного підходу; обґрунтовано педагогічні умови професійної підготовки управлінців навчальних закладів на засадах рефлексивного підходу; розроблено модель педагогічних умов професійної підготовки магістрів управління навчальним закладом на засадах рефлексивного підходу та експериментально перевірено її ефективність; розроблено методичні рекомендації щодо професійної підготовки магістрів управління навчальними закладами на засадах рефлексивного підходу.

Смірнова В.О. **Інтегрований підхід до структурування змісту правових знань у професійно-педагогічному коледжі : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Валентина Олександрівна Смірнова ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2009. – 295 с.**

У дисертації обґрунтовано структуру змісту правових знань для студентів професійно-педагогічного коледжу як основу для їх інтеграції; організаційно-методичні умови реалізації інтегрованого підходу до структурування змісту правових знань в процесі професійної підготовки у професійно-педагогічному коледжі; визначено критерії ефективності реалізації інтегрованого підходу до структурування змісту правових знань в умовах професійно-педагогічного коледжу; розроблено відповідні рекомендації.

Сорока М.Я. **Особливості розвитку початкової професійної освіти в умовах децентралізації в Російській Федерації : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Мирослав Ярославович Сорока ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2009. – 287 с.**

Дисертацію присвячено цілісному аналізу педагогічних, соціальних, правових та економічних процесів, що зумовили потребу в регіоналізації підготовки кваліфікованих робітників в умовах децентралізації у Російській Федерації. Розроблено методику забезпечення розвитку системи підготовки трудових ресурсів в умовах її децентралізації, реструктуризації та регіоналізації. Пропонуються результати порівняльної характеристики систем освіти для підготовки кваліфікованих робітників в Україні та Російській Федерації, визначено концептуальні засади професійної підготовки кваліфікованих робітників в умовах ринкової економіки, розкривається сутність основних показників, що визначають її ефективність.

Тищенко С.І. **Інтегрування змісту математичних і спеціальних дисциплін у професійній підготовці молодших спеціалістів з програмування : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Іванівна Тищенко ; наук. керівник – Воловик Павло Микитович. – Київ, 2009. – 280 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми інтегративного підходу до вивчення математики і спеціальних дисциплін молодшими спеціалістами з програмування. Визначено педагогічні умови інтегрування змісту математичних і спеціальних дисциплін у професійній підготовці молодших спеціалістів з програмування. Теоретично обґрунтовано і розроблено методику інтегрування змісту математичних і спеціальних дисциплін у професійній підготовці майбутніх техніків-програмістів. Доведено позитивний вплив нової методики інтегрування змісту математичних і спеціальних дисциплін у професійній підготовці молодших спеціалістів з програмування на успішність і творчий розвиток майбутніх техніків-програмістів.

Федорчук О.С. **Формування у майбутніх правознавців навичок професійного застосування інформаційно-комунікаційних технологій : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Степанівна Федорчук ; наук. керівник – Дорошенко Юрій Олександрович. – Київ, 2009. – 256 с.**

У дисертації розкрито нове практичне вирішення актуальної проблеми формування навичок застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання та у майбутній професійній діяльності правознавців. Визначено, обґрунтовано та реалізовано у навчальному процесі педагогічні умови формування навичок застосування інформаційно-комунікаційних технологій майбутніх правознавців. Ефективність педагогічних умов формування фахово-інформатичної компетентності майбутніх правознавців експериментально доведено.

Філіпчук Н.О. **Підготовка майбутніх фахівців з музичного мистецтва у навчальних закладах Західної України (перша половина XX століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Олександрівна Філіпчук ; наук. керівник – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2009. – 225 с.**

Дисертацію присвячено вивченню історичного досвіду професійної підготовки майбутніх фахівців з музичного мистецтва у навчальних закладах Західної України у першій половині XX століття. Обґрунтовано вплив народного мистецтва на відбір і структурування змісту професійної підготовки майбутніх музикантів у навчальних закладах різних типів і рівнів; висвітлено значення музичних товариств у розбудові національної системи професійної підготовки майбутніх фахівців з музичного мистецтва; проаналізовано діяльність та зміст навчання учнів і студентів музичних спеціальностей у провідних музичних навчальних закладах Західної України у першій половині XX століття.

Розроблено методичні рекомендації щодо використання прогресивних ідей історичного досвіду у навчально-виховному процесі сучасних музичних і педагогічних навчальних закладів.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Сігаєва Л.Є. **Тенденції розвитку освіти дорослих в Україні (друга половина XX – початок XXI століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Лариса Євгеніївна Сігаєва ; наук. консультант – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2010. – 558 с.**

У дисертації проаналізовано становлення та розвиток освіти дорослих в Україні упродовж другої половини XX ст. – на початку XXI століття. Розглянуто методологічні засади, національні, загальноєвропейські й світові чинники, що зумовили розвиток освіти дорослих в Україні у досліджуваний період; проаналізовано розвиток освіти дорослих в зарубіжних країнах; подано характеристику, визначено тенденції структури освіти дорослих в Україні, обґрунтовано її перспективні напрями.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бідюк Н.М. **Теорія і практика професійного навчання безробітних у США : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Наталя Михайлівна Бідюк ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2010. – 544 с.**

У дисертації здійснено цілісний системний аналіз проблеми професійного навчання безробітних у педагогічній теорії і практиці США; розкрито теоретико-методологічні засади розвитку освіти дорослих в американському досвіді; схарактеризовано напрями забезпечення соціального захисту і зайнятості безробітних в країні; обґрунтовано принципи, що зумовлюють функціонування і розвиток системи професійного навчання безробітних у США; досліджено психолого-педагогічні умови професійної діяльності педагогічного персоналу для навчання безробітних; обґрунтовано можливості використання прогресивних ідей досвіду США для удосконалення системи професійного навчання безробітних в Україні.

Дутка Г.Я. **Принцип фундаменталізації та його реалізація у математичній підготовці майбутніх економістів : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ганна Яківна Дутка ; наук. консультант – Бурда Михайло Іванович. – Київ, 2010. – 649 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано і перевірено на практиці дію принципу фундаменталізації у математичній підготовці майбутніх економістів. Сформульовано методологічні і концептуальні основи фундаменталізації математичної підготовки майбутніх економістів, визначено відповідні педагогічні умови. Розроблено методику реалізації принципу фундаменталізації в професійній підготовці майбутніх економістів. Підготовлено навчально-методичні комплекти для викладачів і студентів.

Каверіна О.Г. **Інтегративний підхід до формування готовності студентів вищих технічних навчальних закладів до професійної комунікації : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ольга Геннадіївна Каверіна ; наук. консультант – Стефаненко Павло Вікторович. – Київ, 2010. – 650 с.**

Дисертацію присвячено проблемі формування готовності майбутніх інженерів до професійної комунікації на основі інтегративного підходу. Виявлено методологічні засади формування готовності студентів вищих технічних навчальних закладів до професійної комунікації; викладено й обґрунтовано концепцію і модель формування готовності студентів технічних спеціальностей до професійної комунікації; визначено її критерії, показники та рівні. Ефективність дослідження визначалася в процесі педагогічного експерименту.

Поясок Т.Б. **Система застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх економістів у вищих навчальних закладах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Тамара Борисівна Поясок ; наук. консультант – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2010. – 559 с.**

Дисертація містить розроблену систему застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх економістів у вищих навчальних закладах. Розглянуто сучасний стан, тенденції та особливості застосування інформаційних технологій навчання у професійній підготовці майбутніх економістів в Україні та за кордоном; теоретично обґрунтовано концепцію системного застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх економістів; обґрунтовано систему застосування інформаційних технологій навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців економічного профілю у вищих навчальних закладах та визначено критерії її ефективності.

Радкевич В.О. **Теоретичні і методичні засади професійного навчання у закладах профтехосвіти художнього профілю : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Валентина Олександрівна Радкевич ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2010. – 456 с.**

У дисертації досліджено методологічні, теоретичні і методичні засади професійного навчання в закладах профтехосвіти художнього профілю. Обґрунтовано концепцію розвитку професійно-художньої освіти в Україні, розкрито значення принципів гуманізації й фундаменталізації, відбору і структурування змісту навчального матеріалу. Запропоновано авторську модель професійного навчання майбутніх фахівців художніх промислів і ремесел у системі "Педагогічна майстерня майстра художнього ремесла". Опрацьовано методичні засади діяльності педагогів ПТНЗ художнього профілю, розвитку їх методологічної, технологічної й дослідницької культури.

Федій О.А. **Теорія і практика підготовки педагогів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ольга Андріївна Федій ; наук. консультант – Хомич Лідія Олексіївна. – Полтава, 2010. – 500 с.**

У дисертації досліджено теоретико-методологічні та методичні засади підготовки педагогів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності. Обґрунтовано загальні принципи та етапи проектування засобів естетотерапії у професійну діяльність педагога. З'ясовано процесуально-функціональні основи естетотерапевтичної підготовки педагогів, її змістовий складник та створено теоретичну модель цієї підготовки. Розроблено та експериментально перевірено організаційно-методичну систему підготовки педагогів до естетотерапевтичної діяльності.

Чулкова Л.О. **Теорія і практика підготовки вчителя до педагогічного спілкування у вищих навчальних закладах Німеччини : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Людмила Опанасівна Чулкова ; наук. консультант – Абашкіна Неллі Володимирівна. – Київ, 2010. – 435 с.**

У дисертації вперше на основі результатів історико-педагогічного аналізу розглядаються становлення і розвиток феномену спілкування у контексті компетентісно-орієнтованого і структурно-функціонального підходів. Визначено основні напрями розвитку комунікативної компетенції вчителя. Розроблено модель професійного спілкування вчителя, як чинника нормативної комунікативної діяльності, що має власну структуру, цілі, засоби, мотиви, зміст, функції, принципи, спрямовані на успішну соціалізацію учнів. Підготовлено та впроваджено інтегрований психолого-педагогічний спецкурс „Педагогічне спілкування вчителя".

Шерман М.І. **Теоретичні та методичні основи професійної комп'ютерно-інформаційної підготовки майбутніх слідчих у вищих навчальних закладах МВС України : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Михайло Ісаакович Шерман ; наук. консультант – Верлань Анатолій Федорович. – Київ, 2010. – 540 с.**

У роботі досліджено теоретико-методичні засади формування комп'ютерно-інформаційної компетентності, сучасну практику професійної підготовки майбутніх слідчих та стан навчання інформатики та спорідненим дисциплінам у вищих навчальних закладах МВС України. Обґрунтовано й експериментально перевірено теоретико-методичні засади та модель професійної комп'ютерно-інформаційної підготовки майбутніх слідчих. Визначено компонентний склад, роль і місце професійної комп'ютерно-інформаційної підготовки у загальній системі професійної підготовки майбутніх слідчих.

Шестопалюк О.В. **Теоретичні і практичні засади розвитку громадянської компетентності майбутніх учителів : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олександр Васильович Шестопалюк ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Вінниця, 2010. – 557 с.**

У дисертації представлено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової проблеми формування громадянської компетентності майбутніх учителів, що полягає у визначенні методологічних засад і концептуальних основ формування у педагогічному вищому навчальному закладі освітнього

середовища, яке моделює принципи демократичного суспільства і забезпечує можливості для громадянського самовизначення та самореалізації у різних видах соціально спрямованої діяльності. Обґрунтовано модель педагогічної системи формування громадянської компетентності.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Кучай Т.П. **Професійна орієнтація учнівської молоді в Німеччині й Україні в умовах ринку праці (порівняльний аналіз) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Тетяна Петрівна Кучай ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Черкаси, 2010. – 237 с.**

У дисертації проаналізовано британську модель підготовки майбутніх учителів до екологічного виховання учнів, розкрито сутність, структуру, особливості методичної системи підготовки майбутнього вчителя в університетах Великої Британії до екологічного виховання учнів. Визначено й теоретично обґрунтовано зміст навчального спецкурсу "Підготовка майбутнього вчителя до екологічного виховання учнів на уроках англійської мови", для реалізації якого створено навчально-методичний комплекс, адресований викладачам і студентам вищих навчальних закладів.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Алєксєєва С.В. **Організація дослідницької діяльності учнів з дизайну у професійних навчальних закладах художнього профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Володимирівна Алєксєєва ; наук. керівник – Радкевич Валентина Олександрівна. – Київ, 2010. – 259 с.**

У дисертації розкрито сутність дослідницької діяльності учнів з дизайну; визначено її вплив на розвиток творчої особистості майбутнього фахівця і формування професійно важливих якостей; теоретично обґрунтовано концептуальні засади дослідницької діяльності учнів з дизайну; визначено педагогічні умови її організації; обґрунтовано принципи відбору і структурування змісту навчального матеріалу для дослідницької роботи учнів; розроблено та експериментально перевірено авторську технологію організації дослідницької діяльності майбутніх дизайнерів, методику діагностування візуально-творчих здібностей учнів і програму самопідготовки керівників дослідницькою роботою учнів.

Артеменко І.Е. **Психолого-педагогічна підготовка майбутніх податкових інспекторів засобами інформаційно-комунікаційних технологій : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Інна Едуардівна Артеменко ; наук. керівник – Сисоєва Світлана Олександрівна. – Київ, 2010. – 225 с.**

У дисертації обґрунтовано зміст, форми та методи психолого-педагогічної підготовки майбутніх податкових інспекторів засобами інформаційно-комунікаційних технологій; розкрито структуру психолого-педагогічної компетентності податкового інспектора; вдосконалено технології створення електронного підручника для психолого-педагогічної підготовки майбутнього податкового інспектора; розроблено професіограму підготовки податкового інспектора.

Гуренкова О.В. **Формування екологічної компетентності майбутніх фахівців водного транспорту в умовах кредитно-модульної системи навчання : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Володимирівна Гуренкова ; наук. керівник – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2010. – 273 с.**

У дисертації представлено організаційно-методичну модель формування екологічної компетентності майбутніх фахівців водного транспорту в умовах кредитно-модульної системи навчання. Розкрито наступність змісту екологічної підготовки, що зумовлюється різними кваліфікаційними рівнями та системою модулів; обґрунтовано принципи відбору змісту модулів навчальних програм екологічно спрямованих дисциплін. За результатами досліджень розроблено й видано навчально-методичний комплекс.

Корницька Л.А. **Педагогічні засади використання етнодизайну у професійній підготовці інженерів-педагогів швейного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Анатоліївна Корницька ; наук. керівник – Радкевич Валентина Олександрівна. – Київ, 2010. – 285 с.**

Дисертацію присвячено проблемі використання етнодизайну у професійній підготовці майбутніх інженерів-педагогів швейного профілю в умовах зростання вимог до особистості педагога професійної школи. Теоретично обґрунтовано педагогічні засади професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів швейного профілю з використанням етнодизайну. Запропоновано авторський навчально-методичний комплекс, інноваційні форми і методи навчання, розроблено методику дослідницької етнографічної діяльності.

Котляревська Н.В. **Формування художньо-творчих умінь майбутніх фахівців сфери послуг у позанавчальній діяльності вищого професійного училища : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Володимирівна Котляревська ; наук. керівник – Отич Олена Миколаївна. – Київ, 2010. – 284 с.**

У дисертації розроблено й теоретично обґрунтовано педагогічну модель системи формування художньо-творчих умінь майбутніх фахівців сфери послуг у позанавчальній діяльності вищого професійного училища, що становить собою структурну єдність компонентів й адекватно відображає зміст та особливості функціонування системи формування означених умінь в учнів вищих професійних училищ сфери послуг і сприяє усвідомленню суб'єктами позанавчальної діяльності сутності й значення цього процесу.

Кравчук Г.Т. **Педагогічні засади застосування інформаційних технологій у підготовці фахівців банківської справи : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Галина Теодорівна Кравчук ; наук. керівник – Литвин Андрій Володимирович. – Київ, 2010. – 298 с.**

У дисертації досліджено педагогічні засади застосування інформаційних технологій у підготовці фахівців банківської справи. Обґрунтовано сукупність педагогічних засад застосування інформаційних технологій у ВНЗ банківського профілю: визначено напрями впровадження інформаційних технологій у навчальний процес ВНЗ; розроблено й експериментально перевірено модель формування готовності фахівців банківської справи до використання інформаційних технологій у навчальній і професійній діяльності; розроблено й апробовано методику використання інформаційних технологій у ВНЗ банківського профілю.

Медведь Г.М. **Формування професійної комунікативної культури майбутніх інженерів зв'язку : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Галина Михайлівна Медведь ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2010. – 251 с.**

Дисертацію присвячено проблемі формування професійної комунікативної культури майбутніх інженерів зв'язку. Визначено сутність поняття "професійна комунікативна культура майбутнього інженера зв'язку". Створено модель формування професійної комунікативної культури майбутніх інженерів зв'язку у професійній підготовці. Визначено педагогічні умови, дотримання яких забезпечить його ефективність.

Мозговий В.Л. **Формування готовності до педагогічної діяльності майбутніх інженерів-педагогів аграрного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Віктор Леонідович Мозговий ; наук. керівник – Макаренко Ольга Анатоліївна. – Київ, 2010. – 313 с.**

У дисертації розкрито сутність професійної підготовки майбутнього інженера-педагога аграрного профілю; розроблено модель професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів аграрного профілю; визначено критерії, рівні та педагогічні умови формування готовності до педагогічної діяльності майбутніх інженерів-педагогів аграрного профілю; обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність модульної технології формування готовності до педагогічної діяльності майбутніх інженерів-педагогів аграрного профілю.

Отрощенко Л.С. **Розвиток професійної компетентності майбутніх фахівців зовнішньоекономічного профілю у Німеччині : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Степанівна Отрощенко ; наук. керівник – Абашкіна Неллі Володимирівна. – Київ, 2010. – 256 с.**

Дослідження присвячено вивченню прогресивних ідей передового німецького досвіду з формування і розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців зовнішньоекономічного профілю у спеціальних вищих

школах та університетах. Охарактеризовано теоретико-методологічні основи організації професійної підготовки майбутніх фахівців зовнішньоекономічного профілю Німеччини, проаналізовано зміст їх професійної підготовки у спеціальних вищих школах та університетах країни. Розроблено навчально-методичний комплекс щодо розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців зовнішньоекономічного профілю у вищих навчальних закладах України.

Тимчук Л.І. **Методична підготовка вчителів початкових класів до формування професійних інтересів учня : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Іванівна Тимчук ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2010. – 297 с.**

У дисертації здійснено аналіз концептуально-категоріального дискурсу проблеми; визначено критерії готовності вчителів початкових класів до формування професійних інтересів учнів; розроблено та експериментально перевірено авторську методику. Підготовлено методичні рекомендації, які спрямовані на формування умінь учителів реалізовувати "м'яку" модель професійної орієнтації та діагностувати рівень сформованості професійних інтересів учнів.

Флегонтова О.М. **Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до організації культурного дозвілля школярів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Миколаївна Флегонтова ; наук. керівник – Олексюк Ольга Миколаївна. – Київ, 2010. – 245 с.**

У дисертації визначено зміст, структуру, критерії та рівні готовності майбутніх учителів до організації культурного дозвілля школярів на основі маркетингового підходу; обґрунтовано педагогічні умови ефективності підготовки майбутніх учителів до організації культурного дозвілля школярів; розроблено методику підготовки майбутніх учителів до організації культурного дозвілля школярів на основі маркетингового підходу з використанням спецкурсу "Основи маркетингу організації культурного дозвілля школярів".

Царенко І.Л. **Інноваційно-педагогічні технології у системі підготовки майбутніх учителів з безпеки життєдіяльності : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Леонтіївна Царенко ; наук. керівник – Величко Степан Петрович. – Кіровоград, 2010. – 255 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано модель методичної системи професійної підготовки студентів з безпеки життєдіяльності на засадах технологічного підходу. Розроблено інноваційну технологію лабораторного практикуму, що є ефективним засобом формування компонентів готовності майбутніх учителів до викладання ОБЖ в середній школі. Навчальний процес з безпеки життєдіяльності забезпечується використанням дидактичного комплексу і дотриманням педагогічних умов. Експериментально доведено ефективність технології лабораторного практикуму та якість створеного дидактичного комплексу.

**ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

Каплун А.В. **Розвиток системи підготовки кваліфікованих робітників у Болгарії та Польщі (кінець XIX – XX ст.) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Андрій Володимирович Каплун ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2011. – 467 с.**

У дисертації здійснено цілісний порівняльно-педагогічний аналіз проблем розвитку систем підготовки кваліфікованих робітників у Болгарії і Польщі (кінець XIX – XX ст.). Розкрито тенденції й особливості розвитку систем професійної освіти цих країн, управління ними на різних історичних етапах, удосконалення змісту, принципів, функцій та науково-методичного забезпечення діяльності професійних шкіл різних типів. Виявлено подібне і відмінне у розвитку систем підготовки кваліфікованих робітників Болгарії, Польщі та України; обґрунтовано можливості використання прогресивних ідей досвіду підготовки кваліфікованих робітників Болгарії і Польщі в умовах модернізації системи професійної освіти в Україні.

Мукан Н.В. **Професійний розвиток учителів загальноосвітніх шкіл у системах неперервної педагогічної освіти Великої Британії, Канади, США : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Наталія Василівна Мукан ; наук. консультант – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2011. – 488 с.**

У дисертації проаналізовано концептуальні засади професійного розвитку вчителів загальноосвітніх шкіл; представлено моделі професійного розвитку вчителів у досліджуваних країнах; найбільш доцільні шляхи використання зарубіжного досвіду щодо забезпечення професійного розвитку вітчизняних педагогів. Набули подальшого розвитку положення щодо впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у практику професійного розвитку. У науковий обіг введено нові факти, персоналії, теоретичні ідеї й підходи до професійного розвитку вчителів загальноосвітніх шкіл, обґрунтовані теоретиками і практиками Великої Британії, Канади, США.

**ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ**

Кузів М.З. **Професійна орієнтація учнівської молоді в Німеччині й Україні в умовах ринку праці (порівняльний аналіз) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Марія Зіновіївна Кузів ; наук. керівник – Лозинська Ніна Болеславівна. – Львів, 2011. – 286 с.**

У дисертації проаналізовано педагогічні, психологічні, соціальні, економічні підходи до дослідження проблеми професійної орієнтації; соціально-економічні і історико-педагогічні умови розвитку професійної орієнтації в Україні та Німеччині; виявлено особливості професійної орієнтації учнівської молоді в Україні в умовах сучасного ринку праці; розкрито характерні ознаки професійної

орієнтації учнівської молоді в Німеччині. Визначено можливості впровадження прогресивних ідей досвіду професійної орієнтації Німеччини в Україні.

Сагун І.Г. **Розвиток освіти людей третього віку в Німеччині (друга половина XX – початок XXI століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Ірина Григорівна Сагун ; наук. керівник – Лук'янова Лариса Борисівна. – Черкаси, 2011. – 315 с.**

У дисертації досліджується система освіти людей третього віку в Німеччині як педагогічна і соціально-економічна проблема, як самостійна галузь системи освіти дорослих. Схарактеризовано концептуальні моделі освіти старших дорослих в Німеччині; окреслено тенденції розвитку освіти старших дорослих в інституціях третього віку в Німеччині на початку XXI ст.; проаналізовано значення ролі університетів як обов'язкового завдання вищої школи в структурі забезпечення освіти людей третього віку. З'ясовано можливість упровадження позитивного німецького досвіду в умовах вищої педагогічної освіти України та сформульовано теоретико-практичні рекомендації.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Білозерська Г.О. **Формування розвивального середовища професійної підготовки майбутнього вчителя музики : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ганна Олегівна Білозерська ; наук. керівник – Отич Олена Миколаївна. – Київ, 2011. – 246 с.**

Дисертацію присвячено проблемі формування розвивального середовища професійної підготовки майбутнього вчителя музики. Науково обгрунтовано сутність і структуру розвивального середовища професійної підготовки майбутнього вчителя музики; визначено педагогічні умови формування розвивального середовища на музично-педагогічних факультетах вищих педагогічних навчальних закладів. Розроблено й експериментально перевірено модель формування розвивального середовища професійної підготовки майбутнього учителя музики. Експериментально апробовано спецкурс "Методика формування розвивального освітнього середовища".

Грищенко Ю.В. **Розвиток професійної вокальної освіти в Україні (кінець XIX – початок XX ст.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Юлія Валеріївна Грищенко ; наук. керівник – Отич Олена Миколаївна. – Київ, 2011. – 225 с.**

Дисертацію присвячено історико-педагогічному аналізу становлення і розвитку професійної вокальної освіти в Україні в кінці XIX – на початку XX століття. Розкрито зміст, форми і методи вокальної освіти у навчальних закладах різних рівнів і типів; визначено та науково узагальнено прогресивний історичний педагогічний досвід; окреслено перспективи його використання на сучасному етапі розвитку національної освіти.

Дорошенко Н.І. **Формування системи графічних понять у майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Надія Іванівна Дорошенко ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2011. – 225 с.**

У дисертації проаналізовано проблему формування понять у психолого-педагогічній літературі, відповідність методичної літератури, навчальних програм, підручників і посібників сучасним вимогам високотехнологічного виробництва. Розроблено, теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено авторську методику формування системи графічних понять у контексті готовності до професійної діяльності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі. Створено навчально-методичний комплекс для забезпечення ефективності процесу графічної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників.

Криницька Л.Я. **Організація професійної підготовки безробітних до підприємницької діяльності у сфері послуг : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Любомира Ярославівна Криницька ; наук. керівник – Копельчак Михайло Павлович. – Київ, 2011. – 296 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми підготовки фахівців для підприємницької діяльності з числа безробітних у навчальних і навчально-практичних центрах, створених при вищих та професійно-технічних навчальних закладах, приватних підприємствах. Теоретично обгрунтовано і розроблено андрагогічну модель професійної підготовки безробітних до підприємницької діяльності у сфері послуг. Обгрунтовано нові підходи до розроблення змісту і форм підготовки підприємців сфери послуг. Розроблено методику неперервної професійної підготовки підприємців з числа безробітних в умовах центру підприємництва.

Малишевська І.А. **Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до використання природотерапії у роботі з учнями початкової школи : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Анатоліївна Малишевська; наук. керівник – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2011. – 254 с.**

Дисертацію присвячено проблемам підготовки бакалаврів спеціальності "Початкова освіта" до використання природотерапії у роботі з учнями початкової школи. Визначено доцільні форми і методи використання природотерапії у навчальному процесі початкової школи; розроблено і впроваджено авторську технологію підготовки майбутніх учителів до використання природотерапії у роботі з учнями початкової школи. Доведено, що розроблена і впроваджена у навчальний процес підготовки бакалаврів технологія може бути основою підготовки студентів до використання природотерапії у роботі з учнями.

Орловська О.В. **Підготовка майбутнього вчителя до виховання толерантності в учнів старшої школи США : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Володимирівна Орловська ; наук. керівник – Бідюк Наталя Михайлівна. – Київ, 2011. – 293 с.**

У дисертації досліджено різні підходи вчених до вивчення проблеми толерантності; конкретизовано її сутнісні характеристики; розглянуто толерантність як особистісну цінність у контексті гуманізації освіти. Розкрито зміст, етапи, форми та технології підготовки майбутнього вчителя до виховання толерантності в учнів старшої школи; розроблено рекомендації щодо творчого використання у вітчизняній освітній практиці прогресивних ідей досвіду США з підготовки майбутнього вчителя до виховання толерантності у старшокласників.

Пинзеник О.М. **Розвиток професійної майстерності викладача вищого педагогічного навчального закладу І-ІІ рівнів акредитації : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Мафтеївна Пинзеник ; наук. керівник – Андрієвський Борис Макійович. – Херсон, 2011. – 268 с.**

Дослідження присвячено проблемі розвитку професійної майстерності викладачів вищих педагогічних навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації. Вперше обґрунтовано комплекс організаційно-педагогічних умов формування означеного феномена. Визначено критерії та рівні діагностики професійної майстерності викладача. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено модель розвитку професійної майстерності викладача в освітньому просторі вищих педагогічних навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації.

Поночовна-Рисак Т.М. **Формування професійних якостей майбутніх податкових інспекторів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Таїса Михайлівна Поночовна-Рисак ; наук. керівник – Васянович Григорій Петрович. – Київ, 2011. – 273 с.**

Дисертацію присвячено теоретичному обґрунтуванню й експериментальній перевірці сучасного стану формування професійних якостей майбутніх податкових інспекторів у вищих навчальних закладах України. Проаналізовано сутність і зміст структури професійно важливих якостей майбутніх фахівців-податківців, визначено педагогічні засади їх формування. Теоретично обґрунтовано модель формування професійних якостей майбутніх податкових інспекторів. Розкрито сутність і зміст особистісно орієнтованих технологій формування професійних якостей, визначено критерії та рівні їх сформованості.

Роляк А.О. **Професійна підготовка вчителів у вищих навчальних закладах Данії : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ангеліна Олексіївна Роляк ; наук. керівник – Огієнко Олена Іванівна. – Київ, 2011. – 290 с.**

У дисертації здійснено історико-педагогічний аналіз еволюційного функціонування системи підготовки вчителя в Данії; обґрунтовано авторську періодизацію розвитку демократичної системи професійної підготовки вчителів у вищих навчальних закладах Данії; проаналізовано нормативно-правову базу та висвітлено теоретичні засади і специфіку функціонування сучасної данської системи педагогічної освіти. Досліджено структурні особливості, проаналізовано стратегічні та специфічні цілі і завдання, зміст освітніх програм та сучасні технології інноваційного навчання майбутніх вчителів у вищих навчальних

закладах Данії. Розроблено рекомендації щодо втілення прогресивних ідей данського досвіду у вищу педагогічну освіту України.

Семенюк-Іванюк Л.Ю. **Педагогічні умови формування синтетичного мислення студентів педагогічного коледжу у процесі психолого-педагогічної підготовки : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / ЛюдмилаЮріївна Семенюк-Іванюк ; наук. керівник – Карпенчук Світлана Григорівна. – Рівне, 2011. – 281 с.**

У дисертації обґрунтовано поняття "синтетичність", "синтез", "синтетична педагогіка", "синтетичне мислення" тощо на філософському, психолого-педагогічному рівні їх осмислення. Запропоновано технологію реалізації проблеми формування синтетичного типу мислення в контексті професійної психолого-педагогічної підготовки сучасного вчителя в умовах педагогічного коледжу: зорієнтованість на особистість учителя, який мислить синтетично; інтегрування психолого-педагогічних дисциплін; аудиторної та позааудиторної видів професійної підготовки, їх зв'язок із педагогічною практикою; освітньо-виховних цілей на всіх етапах професійної підготовки та засобів їх реалізації.

Стрілець О.В. **Формування у майбутніх учителів образотворчого мистецтва естетичного сприймання художніх творів засобами українського килимарства : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Володимирівна Стрілець ; наук. керівник – Нікітчина Світлана Олександрівна. – Переяслав-Хмельницький, 2011. – 340 с.**

У дисертації обгрунтовано авторську концепцію формування у майбутніх учителів образотворчого мистецтва естетичного сприймання художніх творів засобами українського килимарства з використанням моделі та навчально-методичного курсу "Килимарство України у професійній підготовці майбутнього учителя образотворчого мистецтва". Теоретично обгрунтовано педагогічні умови формування у майбутніх учителів образотворчого мистецтва естетичного сприймання художніх творів з використанням засобів українського килимарства. Запропоновано авторський навчально-методичний комплекс.

Тарасюк С.В. **Організаційно-методичні умови удосконалення професійної діяльності педагога позашкільного навчального закладу художньо-естетичного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Василівна Тарасюк ; наук. керівник – Помиткін Едуард Олександрович. – Київ, 2011. – 247 с.**

У дисертації вивчено особливості професійної діяльності педагога в умовах позашкільного навчального закладу художньо-естетичного профілю; розроблено та експериментально перевірено модель удосконалення професійної діяльності педагога позашкільного навчального закладу художньо-естетичного профілю. Підготовлені методичні рекомендації щодо удосконалення професійної діяльності педагога в умовах позашкільної освіти для директорів позашкільного навчального закладу художньо-естетичного профілю, їх заступників з науково-методичної та навчально-виховної роботи, а також методистів.

Удич З.І. **Психолого-педагогічна підготовка майбутніх учителів до організації самовиховання старшокласників : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Зоряна Ігорівна Удич ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2011. – 332 с.**

Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів до організації самовиховання старшокласників. Здійснено аналіз змісту понять "психолого-педагогічна підготовка вчителя до організації самовиховання учнів" та "наставник старшокласників у самовихованні". Обґрунтовано та розроблено модель підготовки майбутніх учителів до організації самовиховання старшокласників. З метою забезпечення ефективної реалізації пропонованої моделі підготовки майбутніх учителів створено навчальний спецкурс, навчально-методичний посібник та розроблено навчально-методичний комплекс.

Шевченко О.М. **Культурологічний підхід у професійній підготовці студентів музичних училищ : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Миколаївна Шевченко ; наук. керівник – Отич Олена Миколаївна. – Київ, 2011. – 273 с.**

У дисертації визначено зміст і структуру професійної підготовки майбутніх музикантів-педагогів на основі культурологічного підходу. Визначено сутність, структуру, критерії та показники готовності майбутнього музиканта-педагога до музично-педагогічної діяльності на культурологічних засадах, на основі чого здійснено педагогічну діагностику рівнів сформованості означеної готовності. Розроблено та експериментально перевірено модель професійної підготовки майбутнього музиканта-педагога на основі культурологічного підходу. Експериментально апробовано спецкурси "Основні аспекти іншомовного спілкування в міжкультурному просторі" та "Українські свята і традиції".

Юртаєва О.О. **Розвиток професійно-педагогічної компетентності майстрів виробничого навчання будівельного профілю в системі післядипломної педагогічної освіти : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Олексіївна Юртаєва ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2011. – 366 с.**

У дослідженні проаналізовано проблему професійної компетентності педагогів та її розвиток у вітчизняній і зарубіжній педагогічній теорії та практиці; обґрунтовано зміст професійної компетентності майстрів виробничого навчання будівельного профілю на основі врахування цілей, змісту та особливостей їхньої педагогічної діяльності. Розроблено і впроваджено у практику модель розвитку професійної компетентності майстрів виробничого навчання будівельного профілю; експериментально перевірено авторську методику розвитку професійно-педагогічної компетентності майстрів виробничого навчання будівельного профілю.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Коновець С. В. **Теоретичні та методичні основи творчого розвитку майбутніх учителів образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Світлана Володимирівна Коновець ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2012. – 472 с.**

У дисертації досліджено теоретичні і методичні основи творчого розвитку майбутніх учителів образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах; обґрунтовано методологічні засади та способи оптимізації досліджуваного процесу; здійснено історико-педагогічний аналіз стану професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Розроблено та впроваджено систему методичної підготовки до професійно-педагогічної діяльності та модель творчого розвитку майбутніх учителів образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах.

Сушенцева Л.Л. **Теоретико-методичні засади формування професійної мобільності майбутніх кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Лілія Леонідівна Сушенцева ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2012. – 469 с.**

У дисертації досліджено методологічні, теоретичні і методичні засади формування професійної мобільності майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійно-технічної освіти різного профілю. Обґрунтовано концепцію формування майбутнього професійно мобільного кваліфікованого робітника, запропоновано авторську систему роботи професійно-технічного навчального закладу з формування майбутнього професійно мобільного кваліфікованого робітника в умовах соціального партнерства та авторський спеціальний курс «Основи професійної мобільності». Здійснено прогностичне обґрунтування формування професійної мобільності в умовах інформаційного суспільства.

Шкваріна Т.М. **Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів іноземної мови до навчання дошкільників: дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Михайлівна Шкваріна ; наук. консультант – Плахотник Василь Макарович. – Київ, 2012. – 500 с.**

У дисертації обґрунтовано навчально-методичну систему підготовки у педагогічних ВНЗ III−IV рівнів акредитації майбутніх учителів ІМ до навчання дошкільників. За результатами експериментальної перевірки укладеної моделі освітнього процесу та її впровадження визначаються структура, мета, завдання, зміст і засоби навчання, організаційні форми, технології й умови оптимального функціонування цієї системи. Обґрунтовуються науково-педагогічні засади навчально-методичного комплексу для підготовки вчителів ІМ до навчання дошкільників.

Щербак О.І. **Теоретичні і методичні засади професійно-педагогічної освіти : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ольга Іванівна Щербак ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2012. – 471 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано авторську модель підготовки педагога професійного навчання у системі багаторівневої професійно-педагогічної освіти та модель професійної компетентності педагога професійного навчання. Розроблено кваліфікаційну характеристику нової професії "Педагог професійного навчання", яку відповідно до рішення Міністерства праці і соціальної політики України введено до Державного класифікатора професій. Обґрунтовано дидактичні вимоги до психолого-педагогічної складової стандарту за спеціальністю "Професійне навчання (за профілем підготовки)" у підготовці та підвищенні кваліфікації педагогів професійної школи та методичну систему підготовки педагогів ПТНЗ до інноваційної діяльності у різних підсистемах професійно-педагогічної освіти в Україні.

Яцула Т.В. **Теоретичні і методичні основи підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів до організації дозвілля школярів: дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Володимирівна Яцула ; наук. консультант – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2012. – 479 с.**

У дисертації здійснено дослідження проблеми підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів до організації дозвілля школярів. Обґрунтовано теоретичні і методичні засади розвитку готовності до взаємодії зі школярами у сфері дозвілля; обґрунтовано та експериментально перевірено методику підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів до організації дозвілля школярів; визначено критерії відбору змісту підготовки. Розроблено модель підготовки студентів педагогічних ВНЗ до організації дозвілля школярів.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Волощук А.В. **Система художньої освіти школярів в спадщині Золтана Баконія (1946-1989 рр.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Аліна Володимирівна Волощук ; наук. керівник – Завгородня Тетяна Костянтинівна. – Івано-Франківськ, 2012. – 325 с.**

У дисертації досліджено художньо-педагогічну діяльність та творчу спадщину Золтана Баконія в контексті історичного розвитку вітчизняної педагогічної думки в умовах позашкільного художнього закладу; висвітлено концептуальні ідеї, покладені в основу побудови авторської художньо-педагогічної системи Золтана Баконія та дидактичні принципи, які використовував Золтан Баконій; з'ясовано умови ефективності функціонування системи художньої освіти школярів Золтана Баконія; актуалізовано досвід науково-педагогічної діяльності та творчий доробок Золтана Баконія в сучасній художньо-педагогічній практиці; розроблено методичні рекомендації щодо

організації навчальної діяльності в художніх студіях позашкільних навчально-виховних закладів.

Литовченко І.М. **Розвиток теорії та практики освіти дорослих у педагогічній спадщині Малколма Ноулза (1913–1997 рр.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Ірина Миколаївна Литовченко ; наук. керівник – Огієнко Олена Іванівна. – Київ, 2012. – 269 с.**

У дисертації здійснено аналіз розвитку теорії та практики освіти дорослих у педагогічній спадщині М. Ноулза. Проаналізовано андрагогічні засади навчання дорослих у наукових працях М. Ноулза, визначено критеріальні риси дорослого учня, андрагогічні принципи навчання дорослих, сутність андрагогічної моделі навчання, внесок М. Ноулза в розробку проблем самоспрямованого навчання, вплив його андрагогічних ідей на розвиток теорії та практики освіти дорослих; обґрунтовано рекомендації щодо можливостей творчого використання прогресивних ідей М. Ноулза в реформуванні системи освіти дорослих в Україні.

Радченко Ю.Л. **Професійна підготовка вчителя в педагогічних закладах освіти Катеринославщини (перша половина XIX – початок XX століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Юлія Леонідівна Радченко ; наук. керівник – Лавріненко Олександр Андрійович. – Київ, 2012. – 293 с.**

Дисертацію присвячено історико-педагогічному аналізу становлення і розвитку професійної підготовки вчителя в педагогічних закладах освіти Катеринославщини першої половини XIX – початку XX ст. Вперше обґрунтовано положення щодо впливу західноєвропейської та вітчизняної педагогічної думки на формування концептуальних засад підготовки вчительських кадрів на Катеринославщині; визначено основні періоди та тенденції становлення професійної підготовки вчителів; обґрунтовано положення щодо педагогічної майстерності як атрибутивної концептуальної основи якісної професійної підготовки вчителів у різних типах навчальних закладів.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Авраменко О.О. **Підготовка кваліфікованих робітників ювелірного профілю на підприємствах і в професійно-технічних навчальних закладах України : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Олексіївна Авраменко ; наук. керівник – Усатенко Тамара Пилипівна. – Київ, 2012. – 256 с.**

У дисертації проаналізовано становлення й розвиток професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників на підприємствах і у професійно-технічних навчальних закладах для ювелірної галузі в Україні. Охарактеризовано дескриптори кваліфікації з ювелірних професій; визначено компетенції, яких повинен набути учень у процесі професійної підготовки; розроблено фреймову модель концептосфери середовища формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників ювелірного профілю та досліджено

взаємозв'язки між її складовими. Розроблено рекомендації для педагогічних працівників з метою реалізації фреймової моделі концептосфери середовища у професійно-технічних навчальних закладах.

Беседа Н.А. **Підготовка вчителя до застосування здоров'язбережувальних технологій у системі методичної роботи загальноосвітнього навчального закладу : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Анатоліївна Беседа ; наук. керівник – Бобрицька Валентина Іванівна. – Київ, 2012. – 276 с.**

У дисертації розкрито змістову сутність поняття «здоров'язбережувальні технології». Науково обґрунтовано взаємозумовленість процесу підготовки і готовності вчителя до застосування здоров'язбережувальних технологій. Визначено критерії названої готовності та рівні її сформованості. Висвітлено комплекс організаційно-методичних умов підготовки вчителя до застосування здоров'язбережувальних технологій у системі методичної роботи загальноосвітнього навчального закладу. Розроблено структурно-функціональну модель підготовки вчителя до застосування здоров'язбережувальних технологій у системі методичної роботи загальноосвітнього навчального закладу та експериментально перевірено її ефективність.

Висоцька Л.Є. **Формування професійної культури майбутніх фахівців кулінарного профілю у вищих професійних училищах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Євгенівна Висоцька ; наук. керівник – Радкевич Валентина Олександрівна. – Київ, 2012. – 278 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано концептуальні засади формування професійної культури майбутніх фахівців кулінарного профілю. Запропоновано авторську модель, що забезпечує створення освітньо-культурного середовища для творчого розвитку особистості майбутніх кондитерів, формування їхніх професійно важливих якостей під час теоретичного і виробничого навчання та професійно спрямованих позаурочних заходів. Впроваджено авторський навчальний курс "Творчість в професії кондитер" та навчально-методичний комплекс.

Кутова О.М. **Підготовка вчителя до використання технологій естетичного виховання учнів у системі методичної роботи школи : дис. … канд. пед. наук: 13.00.04 / Ольга Миколаївна Кутова ; наук. керівник – Отич Олена Миколаївна. – Київ, 2012. – 238 с.**

Дисертацію присвячено проблемі підготовки вчителя до використання технологій естетичного виховання учнів у системі методичної роботи школи. Обґрунтовано зміст, структуру та головні напрями цієї підготовки; сутність, структуру, критерії та показники готовності вчителя до використання технологій естетичного виховання учнів, на основі чого здійснено педагогічну діагностику рівнів сформованості означеної готовності. Розроблено та експериментально перевірено модель підготовки вчителя до використання технологій естетичного виховання учнів у системі методичної роботи школи.

Несін Ю. М. **Система підвищення кваліфікації вчителів у Франції : дис. … канд. пед. наук:13.00.04 / Юрій Миколайович Несін ; наук. керівник – Голобородько Євдокія Петрівна. – Херсон, 2012. – 261 с.**

У дисертації досліджується актуальна тема – система підвищення кваліфікації вчителів у Франції. Визначено теоретичні засади підвищення кваліфікації педагогів у системі післядипломної освіти, досліджено організацію післядипломної педагогічної освіти Франції, висвітлено структуру і зміст підвищення кваліфікації педагогів цієї європейської країни. Порівняно процес підвищення кваліфікації вчителів у Франції та Україні, з'ясовано можливість створення міжнародного проекту спільної діяльності закладів післядипломної освіти, виявлено розвиток післядипломної освіти педагогічних кадрів зазначених країн в умовах європейської інтеграції.

Русанов Г.Г. **Формування готовності педагогів професійно-технічних навчальних закладів до роботи в умовах децентралізації управління професійним навчанням: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Геннадій Геннадійович Русанов ; наук. керівник – Сергеєва Лариса Миколаївна. – Київ, 2012. – 272 с.**

Дисертацію присвячено вивченню проблеми формування готовності педагогів ПТНЗ до роботи в умовах децентралізації управління професійним навчанням. Здійснено аналіз процесів децентралізації професійної освіти за кордоном й у вітчизняній теорії і практиці; визначено організаційно-педагогічні засади, компоненти, критерії, показники та рівні сформованості готовності педагогів ПТНЗ до роботи в цих нових умовах; розроблено та впроваджено новий зміст підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів відповідно до вимог процесу децентралізації управління професійним навчанням.

Сідельник Н.В. **Формування етнокультурної компетентності майбутніх учителів історії у процесі фахової підготовки: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Надія Валеріївна Сідельник ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2012. – 262 с.**

У дисертації на підставі аналізу філософської і психолого-педагогічної літератури з'ясовано сутність компетентності, професійної компетентності вчителя й обґрунтовано структуру етнокультурної компетентності вчителя історії; визначено і теоретично обґрунтовано педагогічні умови формування етнокультурної компетентності вчителя історії; розроблено та експериментально перевірено технологію формування етнокультурної компетентності вчителя історії у процесі фахової підготовки, яка включає три етапи (підготовчий, основний, заключний). Підготовлено методичні рекомендації щодо підвищення рівня сформованості етнокультурної компетентності вчителя історії.

Сокол Т.Г. **Педагогічні умови навчально-методичного забезпечення професійної підготовки менеджерів туристичної індустрії : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Георгіївна Сокол ; наук. керівник – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2012. – 315 с.**

Дисертацію присвячено питанням дослідження педагогічних умов створення та використання навчально-методичного забезпечення професійної підготовки менеджерів туристичної індустрії. Здійснено аналіз сучасного стану досліджуваної проблеми в Україні та за кордоном; розроблено модель професійної підготовки, формування й розвитку особистості фахівця туристичної сфери та модель змісту освіти менеджера туристичної індустрії; обґрунтовано педагогічні умови створення навчально-методичного забезпечення професійної підготовки менеджерів туристичної індустрії та принципи добору й структурування його змісту.

Худякова І.М. **Науково-методичні засади професійної підготовки майбутніх інженерів з геоінформатики: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Марківна Худякова ; наук. керівник – Скороходов Вадим Анатолійович. – Київ, 2012. – 253 с.**

У дисертації розроблено та обґрунтовано науково-методичні засади професійної підготовки майбутніх інженерів з геоінформатики. Визначено критерії ефективності професійної підготовки майбутніх інженерів з геоінформатики щодо формування професійної компетентності. Розроблено та експериментально перевірено модель формування професійної компетентності майбутніх інженерів з геоінформатики, яка базується на ІКТ навчання. Розроблено навчально-методичні рекомендації щодо професійної підготовки майбутніх інженерів з геоінформатики.

Чугуй Л.В. **Аксіологічні основи формування змісту безпеки життєдіяльності у підготовці майбутніх спеціалістів аграрного профілю: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Василівна Чугуй ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2012. – 253 с.**

У дисертації проаналізовано теоретичні засади ціннісного сприйняття дійсності особистістю та система професійних цінностей спеціалістів аграрного профілю. Обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування аксіологічних основ змісту навчання з безпеки життєдіяльності майбутніх фахівців аграрного профілю: організаційно-педагогічні, морально-екологічні, психолого-педагогічні та пошуково-дослідницькі. Визначено критерії та показники сформованості змісту навчання з безпеки життєдіяльності майбутніх аграріїв на аксіологічній основі. Розроблено модель формування аксіологічних компонентів змісту навчання з безпеки життєдіяльності та методичні рекомендації до її застосування.

**ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ**

Пономаревський С.Б. **Тенденції розвитку українського шкільництва у Росії (1917 – 2010 рр) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Станіслав Борисович Пономаревський ; наук. консультант – Лавріненко Олександр Андрійович. – Київ, 2013. – 491 с.**

У дисертації вперше здійснено системний аналіз процесів становлення українського шкільництва у Росії, визначено та науково обґрунтовано періоди та тенденції розвитку за конкретних історичних умов. Розглянуто проблему українського шкільництва діаспори у контексті наукових досліджень представників вітчизняної та закордонної педагогічної думки, охарактеризовано ретрансляцію центрами розвитку педагогічної теорії та практики в Україні навчально-методичних пропозицій та освітнього досвіду українським учителям Росії. Розглянуто шляхи забезпечення педагогічної співпраці між українськими осередками шкільництва у Росії та освітніми центрами в Україні.

**ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

Воскобойнікова Г.Л. **Теоретичні і методичні основи формування медико-валеологічної компетентності у майбутніх учителів початкової школи : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Галина Леонідівна Воскобойнікова ; наук. консультант – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2013. – 546 с.**

У дисертації науково обґрунтовано теоретичні і методичні основи формування медико-валеологічної компетентності у майбутніх учителів початкової школи в системі професійної підготовки у вищому педагогічному навчальному закладі; розкрито сутність і зміст медико-валеологічної компетентності майбутнього учителя початкової школи; розроблено і впроваджено модель формування медико-валеологічної компетентності майбутнього учителя початкової школи та експериментально перевірено ефективність її впровадження.

Демешкант Н.А. **Теоретичні і методичні засади екологічної освіти майбутніх фахівців аграрної галузі в університетах Польщі : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Наталія Андріївна Демешкант ; наук. консультант – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2013. – 544 с.**

У дисертації здійснено цілісний системний аналіз проблеми екологічної освіти майбутніх фахівців аграрної галузі в університетах Польщі; обґрунтовано її методичні та дидактичні засади; визначено особливості екологічної підготовки науково-педагогічних працівників у польських університетах аграрного профілю; обґрунтовано можливості використання прогресивних ідей досвіду Польщі для удосконалення системи екологічної освіти майбутніх фахівців аграрної галузі в

університетах України на загальнодержавному рівні, рівні міністерств і відомств України та аграрних вищих навчальних закладів.

Сидоренко В.В. **Теоретичні і методичні засади розвитку педагогічної майстерності вчителя української мови і літератури в системі післядипломної освіти : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Вікторія Вікторівна Сидоренко ; наук. консультант – Семеног Олена Миколаївна. – Київ, 2013. – 486 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено багаторівневу циклічну науково-методичну систему розвитку педагогічної майстерності вчителя української мови і літератури в системі післядипломної освіти. Розроблено технологію науково-методичного супроводу розвитку педагогічної майстерності вчителя української мови і літератури, виявлено організаційно-педагогічні і науково-методичні умови, суб'єктивні та об'єктивні акмеологічні фактори професійно-особистісного зростання вчителя української мови і літератури в умовах післядипломної освіти. Розроблено і впроваджено у навчальний процес закладів післядипломної освіти акметехнологічний комплекс розвитку педагогічної майстерності вчителя-словесника.

Чернишова Є.Р. **Теорія і практика формування кадрового потенціалу навчальних закладів післядипломної педагогічної освіти : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Євгенія Родіонівна Чернишова ; наук. консультант – Олійник Віктор Васильович. – Київ, 2013. – 479 с.**

У дисертації обґрунтовано концептуальні засади формування кадрового потенціалу вищої освіти та навчальних закладів системи ППО в умовах відкритості освітніх систем. Науково обґрунтовано й розроблено модель формування кадрового потенціалу, спроектовано методику оцінювання соціально-педагогічної результативності формування кадрового потенціалу навчальних закладів ППО як соціально-педагогічної системи в її динамічному розвитку. Визначено перспективи розвитку формування кадрового потенціалу ВНЗ з урахуванням реалізації ідей філософії людиноцентризму.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Альперн О.І. **Тенденції розвитку освітньої політики Польщі на регіональному рівні (1989-2009 рр.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Оксана Іванівна Альперн ; наук. керівник – Герцюк Дмитро Дмитрович. – Київ, 2013. – 258 с.**

У дисертації вперше досліджено процес розвитку освітньої політики Польщі на регіональному рівні в період адміністративної реформи та інтеграції до Євросоюзу (1989-2009 рр.). Здійснено періодизацію, виявлено основні напрями розвитку системи освіти Польщі в кінці XX – на початку XXI ст.; виявлено й обґрунтовано провідні тенденції розвитку освітньої політики Польщі на

регіональному рівні. Обґрунтовано можливості творчого використання польського досвіду впровадження регіональної освітньої політики в Україні.

Мартіросян О.І. **Організаційно-педагогічні засади розвитку освіти дорослих в Україні (20–50-ті рр. XX ст.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Олена Іванівна Мартіросян ; наук. керівник – Сігаєва Лариса Євгеніївна. – Київ, 2013. – 254 с.**

У дисертації здійснено теоретичний аналіз проблеми освіти дорослих у педагогічній теорії і практиці; розглянуто зміст базових понять дослідження; обґрунтовано періодизацію; проаналізовано зміст і форми організації освіти дорослих у досліджуваний період; розроблено та впроваджено в практичну діяльність ВНЗ методичні рекомендації «Розвиток освіти дорослих в Україні у 20–50-ті рр. XX ст.», адресовані студентам, магістрам, викладачам ВНЗ, аспірантам, докторантам з метою використання цього позитивного досвіду у нових соціально-економічних умовах реформування освіти в Україні.

Тринус О.В. **Ідеї розвитку педагогічної майстерності вчителя у творчій спадщині О. Музиченка (1875–1937 рр.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Олена Володимирівна Тринус ; наук. керівник – Лавріненко Олександр Андрійович. – Київ, 2013. – 266 с.**

У дисертації вперше здійснено цілісний аналіз науково-педагогічної спадщини видатного українського педагога О. Музиченка (1875–1937 рр.) в контексті розвитку національної освіти. Визначено основні етапи життєвого і творчого шляху, провідні чинники формування педагогічного світогляду вченого, охарактеризовано основні напрями діяльності, з'ясовано його внесок у розвиток педагогічної майстерності. До наукового обігу введено нові документи, що розширюють уявлення про життя і науково-педагогічну діяльність О. Музиченка як ученого, педагога, громадського діяча.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Базелюк Н.В. **Науково-дослідницька робота майбутніх учителів у системі магістерських програм університетів Фінляндії : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Валеріївна Базелюк ; наук. керівник – Пуховська Людмила Прокопівна. – Київ, 2013. – 285 с.**

У дисертації представлено науково-організаційні підходи до магістерської підготовки у європейському освітньо-науковому просторі та розкрито особливості запровадження магістерських програм у фінській вищій школі. Проаналізовано зміст і форми науково-дослідницької роботи в структурі курикулуму магістерської підготовки вчителя в університетах Фінляндії, розкрито особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій в науково-дослідницькій роботі майбутніх учителів. Обґрунтовано науково-методичні рекомендації щодо

використання фінського досвіду науково-дослідницької роботи майбутніх учителів у підготовці українських студентів-педагогів.

Баніт О.В. **Розвиток професійної майстерності викладачів графічного дизайну у вищих навчальних закладах мистецького профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Василівна Баніт ; наук. керівник – Орлов Валерій Федорович. – Київ, 2013. – 250 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано зміст і структуру професійної майстерності; виявлено психолого-педагогічні особливості та організаційно-педагогічні умови розвитку професійної майстерності викладачів графічного дизайну у вищих навчальних закладах мистецького профілю; розроблено професіограму та модель розвитку професійної майстерності викладачів графічного дизайну. Розроблено та впроваджено в практику навчально-методичний комплекс.

Голуб Т.П. **Організація науково-дослідницької роботи студентів технічних університетів Німеччини : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Петрівна Голуб ; наук. керівник – Бобрицька Валентина Іванівна. – Київ, 2013. – 250 с.**

У дисертації досліджено особливості організації науково-дослідницької роботи студентів у технічних університетах Німеччини. Виявлено теоретичні засади, охарактеризовано педагогічні умови, проаналізовано зміст і форми організації науково-дослідницької роботи студентів у технічних університетах Німеччини, виявлено їхні особливості. Здійснено порівняльний аналіз організації науково-дослідницької роботи студентів у технічних університетах Німеччини та України, з‘ясовано можливості застосування німецького досвіду у вітчизняних вищих технічних навчальних закладах.

Гордієнко В.П. **Професійно-мовленнєва підготовка майбутніх молодших спеціалістів біржової діяльності : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Валентина Павлівна Гордієнко ; наук. керівник – Семеног Олена Миколаївна. – Київ, 2013. – 268 с.**

У дисертації вперше на основі комплексного наукового аналізу розроблено і теоретично обґрунтовано структурно-змістову модель професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх молодших спеціалістів біржової діяльності. Обґрунтовано педагогічніі умови реалізації змісту, форм і методів професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх фахівців біржової діяльності. Розроблено і впроваджено в навчальний процес ВНЗ економічного профілю І-ІІ рівнів акредитації навчально-методичний комплекс, який сприяє формуванню професійно-мовленнєвих умінь, навичок професійного спілкування тощо.

Земка О.І. **Формування дослідницьких умінь майбутніх учителів української мови і літератури : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олександр Іванович Земка ; наук. керівник – Семеног Олена Миколаївна. – Київ, 2013. – 325 с.**

У дисертації вперше теоретично обґрунтовано модель формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів української мови і літератури. Обґрунтовано педагогічні умови формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів-словесників. Розроблено і впроваджено в навчальний процес ВПНЗ навчально-методичний комплекс, що сприяє формуванню і розвитку інформаційних, операційних, мовнокомунікативних, діагностично-прогностичних дослідницьких умінь, особистісному і професійному розвитку і саморозвитку майбутніх учителів української мови і літератури.

Коломієць Т.Д. **Формування готовності майбутніх учителів до інноваційної діяльності із застосуванням інформаційних технологій : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тарас Дмитрович Коломієць ; наук. керівник – Гуревич Роман Семенович. – Вінниця, 2013. – 254 с.**

У дисертації показано, що в умовах швидких темпів інформатизації освіти зростають вимоги до вчителя, а основним показником його професіоналізму стає готовність до інноваційної педагогічної діяльності з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Пропонується модель організації підготовки майбутніх учителів до інноваційної діяльності із використанням ІКТ. Обґрунтовано педагогічні умови, розроблено критерії та показники такої готовності.

Кравченко Д.М. **Розвиток професійної підготовки вчителя історії у педагогічних інститутах України (1934–1958 рр.): дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Дмитро Миколайович Кравченко ; наук. керівник – Год Борис Васильович. – Полтава, 2013. – 263 с.**

У дисертації науково узагальнено ідеї, світові та вітчизняні тенденції професійної підготовки вчителя історії в педагогічних інститутах України у 1934–1958 рр.; обґрунтовано етапи розвитку професійної підготовки вчителя історії в педагогічних інститутах України 1934-1958 рр.; розроблено рекомендації щодо використання прогресивних ідей та досвіду професійної підготовки вчителя історії у педагогічних інститутах України досліджуваного періоду на сучасному етапі розвитку педагогічної освіти.

Ларіна Т.В. **Професійний розвиток вчителів у американських асоціаціях освіти: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Валеріївна Ларіна Тетяна ; наук. керівник – Тезікова Світлана Володимирівна. – Ніжин, 2013. – 272 с.**

У дисертації здійснено цілісний аналіз професійного розвитку вчителів в американських асоціаціях освіти; розроблено авторську періодизацію становлення та розвитку американських асоціацій освіти; проаналізовано зміст, методи і форми діяльності фахових об'єднань американських вчителів щодо підвищення соціального статусу вчителів, введення стандартів підготовки та підвищення професійної кваліфікації. На основі порівняльного аналізу українського та американського досвіду державних та недержавних програм професійного

розвитку вчителів окреслено можливості використання новітніх зарубіжних ідей у вітчизняній педагогічній практиці.

Нос Л.С. **Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи в університетах Канади : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Любов Степанівна Нос ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2013. – 313 с.**

У дисертації здійснено аналіз професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в університетах Канади. Виявлено основні етапи становлення і розвитку системи підготовки майбутніх учителів початкової школи. Охарактеризовано підходи канадських науковців до стандартизації педагогічної освіти, укладання навчальних програм, організації педагогічної практики студентів, а також законодавче забезпечення підготовки вчителя початкової школи в різних провінціях Канади. Розроблено навчально-методичний комплекс для викладачів і студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

Овсієнко Я.М. **Професійна підготовка майбутніх фахівців з виготовлення художніх керамічних виробів у спеціалізованих загальноосвітніх навчальних закладах художньо-естетичного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Яніна Миколаївна Овсієнко ; наук. керівник – Отич Олена Миколаївна. – Київ, 2013. – 253 с.**

У дисертації з'ясовано сутність, зміст, структуру й педагогічні умови професійної підготовки учнів у спеціалізованих загальноосвітніх навчальних закладах художньо-естетичного профілю за робітничою професією «Виробник художніх виробів з кераміки». Розроблено й експериментально перевірено модель професійної підготовки, експериментально апробовано навчально-методичний комплекс для забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців означеного профілю.

Черчата Л. М. **Організація самостійної роботи студентів гуманітарних факультетів вищих педагогічних закладів в умовах застосування інформаційних технологій навчання : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лідія Михайлівна Черчата ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2013. – 230 с.**

У дисертації обґрунтовано підходи до розкриття змісту та структури самостійної роботи студентів, розкрито сутність ключових понять дослідження, здійснено психолого-педагогічне обґрунтування необхідності використання інформаційних технологій в процесі організації самостійної роботи студентів гуманітарних факультетів вищих педагогічних закладів. Розроблено та експериментально перевірено ефективність упровадження педагогічної моделі організації самостійної роботи студентів гуманітарних факультетів вищих педагогічних закладів в умовах застосування інформаційних технологій навчання. Визначено основні функції використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації самостійної роботи студентів.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Вовк М.П. **Теорія і практика вивчення фольклористики у класичних університетах України (друга половина XIX – початок XXI ст.) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Мирослава Петрівна Вовк ; наук. консультант – Семеног Олена Миколаївна. – Київ, 2014. – 549 с.**

У дисертації уперше у вітчизняній педагогічній науці здійснено комплексне дослідження наукових засад і традицій освітньої практики вивчення фольклористики у класичних університетах України другої половини XIX – початку XXI ст. Визначено специфіку фольклористичної підготовки майбутніх учителів-філологів, фольклористів у класичних університетах України, визначено тенденції вивчення фольклористики в українських та зарубіжних університетах. Здійснено прогностичне обґрунтування використання прогресивних надбань теорії і практики вивчення фольклористики у класичних університетах України. Розроблено навчально-методичний комплекс з використання ідей історико-педагогічного досвіду вивчення фольклористики у професійній підготовці майбутніх учителів-філологів, фольклористів.

Ткаченко А.В. **Професійний розвиток і саморозвиток особистості в творчій спадщині А. С. Макаренка : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Андрій Володимирович Ткаченко ; наук. консультант – Гриньова Марина Вікторівна. – Полтава, 2014. – 502 с.**

У дисертації цілісно розглянуто життєвий шлях і теоретико-педагогічний спадок А. С. Макаренка у контексті професіогенетичної методології, визначено теоретичні засади професіогенетичного підходу в педагогічній біографістиці як науково перспективного методу історико-педагогічних досліджень. Встановлено об’єктивні й суб’єктивні чинники саморозвитку А. С. Макаренка як педагога-професіонала, науково обґрунтовано етапи і головні тенденції цього процесу, здійснено системний фактологічний аналіз професіогенетичного контексту його інноваційної педагогічної практики. Сформульовано рекомендації щодо використання макаренківської професіогенетичної концепції в модернізації педагогічної освіти України.

Товканець Г. В. **Розвиток економічної освіти у вищій школі Чехії і Словаччини у XX столітті : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Ганна Василівна Товканець ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2014. – 515 с.**

У дисертації досліджено становлення і розвиток економічної освіти у вищій школі Чехії і Словаччини; розроблено періодизацію становлення і розвитку вищої школи в Чехії і Словаччині у XX столітті; виявлено провідні напрями розвитку і динаміку реформування вищої економічної школи в досліджуваний період. У роботі обгрунтовано зумовленість реформування університетів і факультетів економічного профілю структурними та змістовими перетвореннями в системі освіти країни й

міжнародними інтеграційними процесами, зокрема формуванням загальноєвропейського простору вищої освіти.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Жижко О.А. **Становлення та розвиток професійної освіти маргінальних груп населення Мексики і Венесуели : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олена Анатоліївна Жижко ; наук. консультант – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2014. – 471 с.**

Дисертацію присвячено системному аналізу проблеми становлення та розвитку професійної освіти маргінальних верств населення у педагогічній теорії і практиці Мексики і Венесуели. Розроблено авторську періодизацію ґенези професійної освіти маргіналів, обґрунтовано тенденції та визначено особливості її розвитку в різні історичні періоди; визначено структурно-змістові та процесуальні особливості професійної освіти маргінальних груп населення Мексики і Венесуели; обґрунтовано концептуальні засади розвитку професійної освіти маргінальних груп населення в Україні та розроблено науково-методичні рекомендації для її вдосконалення на основі творчого використання прогресивних ідей досвіду Мексики і Венесуели.

Коваль П.М. **Теоретичні і методичні засади професійної підготовки студентів вищих технічних навчальних закладів засобами мистецтва : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Петро Миколайович Коваль ; наук. консультант – Зязюн Іван Андрійович. – Київ, 2014. – 435 с.**

У дисертації представлено науково-теоретичне обґрунтування проблеми використання засобів мистецтва у професійній підготовці майбутніх фахівців інженерно-технічного профілю. Обґрунтовано значення мистецтва в особистісно-професійному розвитку фахівця. Розроблено модель і технологію професійної підготовки студентів вищих технічних навчальних закладів засобами мистецтва. Створено навчально-методичний комплекс для викладачів вищих технічних навчальних закладів щодо використання мистецтва у процесі проведення лекційних, семінарських і практичних занять зі студентами.

Сотська Г.І. **Теоретичні і методичні засади формування естетичної культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва в педагогічних університетах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Галина Іванівна Сотська ; наук. консультант – Отич Олена Миколаївна. – Київ, 2014. – 456 с.**

У дисертації досліджено методологічні, теоретичні й методичні засади формування естетичної культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва, теоретично обґрунтовано концептуальну модель формування естетичної культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва в педагогічних університетах, представлено методичну систему формування естетичної культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва в педагогічних

університетах та технологію її реалізації. Розроблено навчально-методичний комплекс з формування естетичної культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва в педагогічних університетах.

Сулаєва Н. В. **Неформальна мистецька освіта майбутніх учителів у художньо-творчих колективах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Наталія Вікторівна Сулаєва ; наук. консультант – Лещенко Марія Петрівна. – Полтава, 2014. – 484 с.**

У дисертації досліджено методологічні, теоретичні й методичні засади неформальної мистецької освіти майбутніх учителів у художньо-творчих колективах вищих педагогічних навчальних закладів. Охарактеризовано систему неформальної мистецької освіти, що поєднує мотиваційно-цільовий, організаційно-технологічний, операційно-діяльнісний та результативний компоненти. Представлено технологію реалізації неформальної мистецької освіти майбутніх учителів у художньо-творчих колективах. Досліджено ґенезу, охарактеризовано основні періоди й тенденції розвитку неформальної мистецької освіти в Україні. Сформульовано рекомендації щодо менеджменту неформальної мистецької освіти в художньо-творчих колективах вищих педагогічних навчальних закладів.

Пазюра Н.В. **Теорія і практика внутрішньофірмової підготовки виробничого персоналу в Японії та Південній Кореї : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Наталія Валентинівна Пазюра ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2014. – 598 с.**

У дисертації досліджено внутрішньофірмову підготовку виробничого персоналу в Японії і Південній Кореї; розкрито вплив філософських, культурологічних концепцій та соціальних чинників на розвиток внутрішньофірмової підготовки персоналу підприємств; виявлено особливості професійного розвитку працівників компаній у Японії і Південній Кореї в умовах внутрішнього ринку праці. Здійснено порівняльний аналіз форм організації програм професійної підготовки різних категорій працівників в Японії і Південній Кореї, досліджено організаційно-педагогічну діяльність соціальних партнерів у професійній підготовці виробничого персоналу.

Хоменко П.В. **Теоретичні і методичні основи природничонаукової підготовки майбутніх фахівців фізичної культури у вищому педагогічному навчальному закладі : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Павло Віталійович Хоменко ; наук. консультант – Кравченко Любов Миколаївна. – Полтава, 2014. – 587 с.**

У дисертації обґрунтовано наукові основи, теоретичну концепцію та інтеграційно-функціональну модель природничонаукової підготовки майбутніх фахівців фізичної культури у вищому педагогічному навчальному закладі, викладено хід та результати експериментальної перевірки. Проаналізовано нормативно-методичне забезпечення природничонаукової освіти майбутніх фахівців фізичної культури.

**ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ**

Височина Т. М. **Підготовка кваліфікованих робітників в Автономній Республіці Крим (20–40 роки XX століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Тетяна Михайлівна Височина ; наук. керівник – Макаренко Ольга Анатоліївна. – Київ, 2014. – 289 с.**

У дисертаційному дослідженні здійснено цілісний аналіз підготовки кваліфікованих робітників в Автономній Республіці Крим у 20–40 роки XX століття. Обґрунтовано авторську періодизацію підготовки кваліфікованих робітників в Автономній Республіці Крим на початку XX століття, виявлено основні тенденції розвитку системи підготовки кваліфікованих робітників. Підготовлено навчальний посібник і програму спецкурсу для використання у підготовці та підвищенні кваліфікації інженерно-педагогічних працівників.

**ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

Балахадзе Л. А. **Професійна підготовка фахівців сфери туризму в Мексиці : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лариса Анатоліївна Балахадзе ; наук. керівник – Лапаєнко Світлана Володимирівна. – Київ, 2014. – 257 с.**

Дисертацію присвячено системному аналізу проблеми професійної підготовки фахівців туризму у педагогічній теорії і практиці Мексики. Обґрунтовано теоретико-методологічні основи дослідження проблеми, схарактеризовано концептуальні засади професійної підготовки фахівців для туристичної галузі у Мексиці; досліджено періоди становлення та розвитку професійної підготовки фахівців туризму; розроблено науково-методичні рекомендації для вдосконалення професійно-туристичної освіти в Україні на основі творчого використання прогресивних ідей досвіду Мексики.

Гейко Ю.В. **Формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до здійснення дистанційного навчання : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Юлія Віталіївна Гейко ; наук. керівник – Левшин Микола Миколайович. – Київ, 2014. – 224 с.**

Дисертацію присвячено проблемі формування готовності магістрантів – майбутніх викладачів іноземних мов, здійснювати дистанційне навчання у професійній діяльності. Розроблено технологію формування готовності майбутніх викладачів іноземних мов до здійснення дистанційного навчання. Спроектовано модель, яка дає змогу інтерпретувати її на двох рівнях: теоретико-методичному і конкретно-методичному. Запропоновано тренінгову методику формування досліджуваної готовності, яка передбачає використання електронного навчального курсу «Дистанційна підтримка навчання» на базі платформ

електронного навчання MOODLE та ILIAS, а також методику формування психологічної готовності.

Гоменюк Д.В. **Педагогічні умови підготовки кваліфікованих робітників для автосервісу у професійно-технічних навчальних закладах: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Дмитро Васильович Гоменюк ; наук. керівник – Кудикіна Надія Василівна. – Київ, 2014. – 249 с.**

У дисертації досліджено теоретичні і методичні основи підготовки кваліфікованих робітників для автосервісу у професійно-технічних навчальних закладах. Розроблено та експериментально перевірено модель підготовки учнів ПТНЗ до професійної діяльності у сфері автосервісу. Створено і впроваджено у практику роботи професійно-технічних навчальних закладів навчально-методичний комплекс, що охоплює методичні посібники, рекомендації, каталог електронних презентацій, відеотеку, а також навчальні програми з дисциплін "Основи технологій та ремонту автомобілів" і "Виробниче навчання" для учнів інтегрованих і монопрофесій 7231 "Слюсар з ремонту автомобілів" та 8322 "Водій автотранспортних засобів категорії С".

Кравченко О.П. **Формування професійної етики майбутніх медичних сестер у навчально-виховному процесі медичного коледжу : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Павлівна Кравченко ; наук. керівник – Семеног Олена Миколаївна. – Київ, 2014. – 284 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано положення щодо етичних основ професійної діяльності майбутніх медичних сестер. Розроблено і теоретично обґрунтовано модель формування професійної етики майбутніх медичних сестер у навчально-виховному процесі медичного коледжу. За результатами дослідження розроблено і впроваджено в навчально-виховний процес медичних коледжів навчально-методичний комплекс, що сприяє формуванню професійної етики, професійно-етичному розвитку і саморозвитку майбутніх медичних сестер.

Кришталь А. О. **Педагогічні умови застосування технології проектного навчання у підготовці майбутніх фахівців з пожежної безпеки : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Аліна Олександрівна Кришталь ; наук. керівник – Осадченко Інна Іванівна. – Черкаси, 2014. – 287 с.**

У дисертації досліджено педагогічні умови застосування технології проектного навчання у підготовці майбутніх фахівців з пожежної безпеки, що спрямовано на формування у означених фахівців проектно-технологічних умінь і навичок. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови застосування технології проектного навчання у підготовці майбутніх фахівців з пожежної безпеки. Запропоновано та експериментально перевірено модель професійної підготовки майбутніх фахівців з пожежної безпеки із застосуванням технології проектного навчання.

Магдюк О. В. **Професійна підготовка шкільних консультантів в університетах США : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Вікторівна**

Магдюк ; наук. керівник – Бідюк Наталя Михайлівна. – Тернопіль, 2014. – 331 с.

У дисертації здійснено вивчення проблеми професійної підготовки шкільних консультантів у психолого-педагогічних дослідженнях американських учених; вивчено зміст та структуру програм професійної підготовки шкільних консультантів; розглянуто форми, методи і технології організації їхнього навчання; розроблено освітньо-кваліфікаційну характеристику та професіограму шкільного консультанта; обґрунтовано перспективні напрями використання інноваційних ідей досвіду США з професійної підготовки шкільних консультантів у вітчизняній системі вищої освіти на загальнодержавному, регіональному рівнях та рівні вищого навчального закладу.

Самойлова М.В. **Формування дослідницької компетентності майбутніх інженерів-педагогів у процесі професійної підготовки: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Марія Василівна Самойлова ; наук. керівник – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2014. – 289 с.**

У дисертації досліджено теоретичні і методичні основи формування дослідницької компетентності майбутніх інженерів-педагогів у процесі професійної підготовки. Виявлено змістові конструкти дослідницької компетентності, які були покладені в основу авторського курсу «Організація дослідницької діяльності». Обґрунтовано і експериментально перевірено модель і методику формування дослідницької компетентності майбутніх інженерів-педагогів. Розроблено методику діагностування рівня сформованості дослідницької компетентності.

Сулима Т. С. **Формування професійної компетентності майбутнього педагога професійного навчання будівельного профілю: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Сергіївна Сулима ; наук. керівник – Сушенцева Лілія Леонідівна. – Київ, 2014. – 235 с.**

У дисертації визначено та обґрунтовано педагогічні умови формування професійної компетентності майбутнього педагога професійного навчання будівельного профілю; обґрунтовано модель формування професійної компетентності майбутнього педагога професійного навчання будівельного профілю, яка складається з взаємопов'язаних блоків: цільового, змістовно-процесуального та результативного. Розроблено й апробовано методику формування професійної компетентності майбутнього педагога професійного навчання будівельного профілю.

Пілюгіна Т.В. **Професійна підготовка працівників податкової служби у вищих навчальних закладах США: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тамара Володимирівна Пілюгіна ; наук. керівник – Тезікова Світлана Володимирівна. – Київ, 2014. – 252 с.**

У дисертації здійснено цілісний аналіз професійної підготовки працівників податкової служби у вищих навчальних закладах США. Виявлено особливості еволюції податкової освіти у різні історичні періоди та розроблено авторську періодизацію її становлення і розвитку; запропоновано рекомендації щодо

можливостей творчого використання інноваційних ідей американського досвіду у процесі удосконалення професійної підготовки податкових інспекторів у вищих навчальних закладах України.

Ружицький В.А. **Розвиток професійних умінь учителів образотворчого мистецтва в системі післядипломної освіти: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Валерій Андрійович Ружицький ; наук. керівник – Отич Олена Миколаївна. – Київ, 2014. – 246 с.**

У дисертації обґрунтовано педагогічні засади розвитку професійних умінь учителів образотворчого мистецтва в системі післядипломної освіти. Виявлено педагогічні умови та запропоновано методику розвитку професійних умінь вчителя образотворчого мистецтва у системі післядипломної педагогічної освіти, розроблено та впроваджено навчально-методичний комплекс, що охоплює: навчально-методичні, науково-методичні та методичні посібники, методичні рекомендації тощо.

Чернишова М.О. **Формування готовності майбутніх менеджерів організації до дослідницької діяльності: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Марія Олександрівна Чернишова; наук. керівник – Олійник Віктор Васильович. – Київ, 2014. – 289 с.**

У дисертації пропонується нове розв'язання проблеми формування готовності майбутніх менеджерів до дослідницької діяльності на основі розгляду об'єкта дослідження на методологічному, загальнонауковому та функціонально-процесуальному рівнях. Науково обґрунтовано і розроблено модель і технологію формування готовності майбутніх менеджерів до дослідницької діяльності. Результати дослідження свідчать, що вихідна методологія є правильною, визначені завдання реалізовано, мету досягнуто, одержані висновки мають важливе значення для розвитку теорії і методики професійної освіти.

Шлянчак С. О. **Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій у вищих навчальних закладах: дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Олександрівна Шлянчак ; наук. керівник – Авраменко Ольга Валентинівна. – Кіровоград, 2014. – 293 с.**

На основі аналізу сучасного стану дослідженості проблеми формування професійної компетентності фахівців обґрунтовано сутність професійної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій, визначено її компонентну структуру, критерії, показники і рівні її сформованості. Розроблено модель формування професійної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій у вищих навчальних закладах. Модель складається з взаємопов’язаних компонентів: цільового, змістового, організаційно-технологічного і критеріального. Визначено й впроваджено в процес професійної підготовки студентів педагогічні умови формування їх професійної компетентності. Результатами експерименту підтверджено позитивні зміни в рівнях сформованості досліджуваного утворення.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Прийма С.М. **Теоретико-методологічні засади проектування і функціонування систем відкритої освіти дорослих в Україні : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Сергій Миколайович Прийма ; наук. консультант – Євдокимов Віктор Іванович. – Харків, 2015. – 456 с.**

Дисертація містить результати системного дослідження проблеми проектування і функціонування систем відкритої освіти дорослих в Україні. Обґрунтовано теоретичні та методологічні засади проектування і функціонування систем відкритої освіти дорослих як складника освіти впродовж життя; розроблено модель систем відкритої освіти дорослих; розроблено авторську концепцію проектування і функціонування систем відкритої освіти дорослих. Виявлено тенденції, здійснено прогностичне обґрунтування стратегії подальшого розвитку систем відкритої освіти дорослих в Україні.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бабушко С.Р. **Теоретичні та методичні засади професійного розвитку фахівців туристичної сфери США і Канади : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Світлана Ростиславівна Бабушко ; наук. консультант – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2015. – 496 с.**

У дисертації систематизовано нормативно-правові документи США і Канади, що регламентують професійний розвиток фахівців у сучасних умовах. Розкрито особливість професійного розвитку фахівців готельного бізнесу в контексті неперервної освіти. Обґрунтовано методичні засади професійного розвитку фахівців туристичної сфери. Здійснено прогностичне обґрунтування використання позитивних ідей досвіду США і Канади у вітчизняній практиці.

Волярська О.С. **Теоретичні і методичні засади професійної підготовки зареєстрованих безробітних та слухачів навчальних підрозділів підприємств, організацій, установ : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олена Станіславівна Волярська ; наук. консультант – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2015. – 424 с.**

Дисертацію присвячено системному аналізу проблеми організації професійної підготовки зареєстрованих безробітних та слухачів навчальних підрозділів підприємств, організацій, установ. Розроблено авторську концепцію, обґрунтовано складові моделі та технологічні етапи професійної підготовки зареєстрованих безробітних та слухачів навчальних підрозділів підприємств, організацій, установ; обґрунтовано прогностичні положення та розроблено науково-методичні рекомендації щодо удосконалення професійної підготовки основних категорій економічно активного населення.

Каньковський І.Є. **Система професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів автотранспортного профілю: дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ігор Євгенійович Каньковський ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2015. – 602 с.**

У дисертації досліджено методологічні засади розвитку інженерно-педагогічної освіти. Теоретично обґрунтовано модель інженера-педагога автотранспортного профілю та розроблено його професіограму. Обґрунтовано організаційно-методичні засади навчального процесу на основі авторської системи професійної підготовки майбутнього інженера-педагога автотранспортного профілю. Визначено критерії та узагальнено результати оцінювання ефективності цієї системи. Здійснено прогнозування розвитку професійної підготовки інженера-педагога.

Лаврентьєва О.О. **Теоретичні і методичні засади розвитку методологічної культури майбутніх учителів природничих дисциплін у процесі професійної підготовки : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олена Олександрівна Лаврентьєва ; наук. консультант – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2015. – 530 с.**

У дисертації розкрито сутність і зміст методологічної культури як складної багаторівневої структури, що може бути схарактеризована через функціонально-морфологічні та структурно-критеріальні компоненти. Запропоновано концепцію розвитку методологічної культури майбутніх учителів природничих дисциплін, створено модель, обґрунтовано педагогічні умови та відповідну їм методичну систему; дослідно-експериментальним шляхом доведено ефективність і результативність запропонованих засобів.

Мозговий В.Л. **Теорія і методика підготовки майбутніх учителів до режисури педагогічної дії : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Віктор Леонідович Мозговий ; наук. консультант – Лавріненко Олександр Андрійович. – Київ, 2015. – 539 с.**

У дисертації представлено теоретичне, методичне обґрунтування проблеми підготовки майбутніх учителів до режисури педагогічної дії. Досліджено й визначено сутність феномену «режисура педагогічної дії» в контексті діяльнісно орієнтованої педагогічної освіти. Розроблено концептуальні засади підготовки майбутніх учителів до режисури педагогічної дії та теоретико-методичну тріаду моделей (теоретична, аксіологічна, нормативна) досліджуваного процесу. Представлено методику підготовки майбутніх учителів до режисури педагогічної дії, деталізовано відповідні методи та прийоми навчання й учіння.

Стратан-Артишкова Т.Б. **Теоретичні і методичні основи творчо-виконавської підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва в системі вищої педагогічної освіти : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Борисівна Стратан-Артишкова ; наук. консультант – Растригіна Алла Миколаївна. – Кіровоград, 2015. – 513 с.**

У дисертації досліджено теоретичні, методологічні і методичні засади творчо-виконавської підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва в системі вищої педагогічної освіти. Обґрунтовано значення, розроблено концепцію і модель творчо-виконавської підготовки майбутніх фахівців, визначено її мету, завдання, наукові підходи, принципи, функції. Схарактеризовано методичну систему вдосконалення творчо-виконавської підготовки, представлено процес її реалізації, доведено її ефективність.

Цвєткова Г.Г. **Теоретико-методичні засади професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах: дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ганна Георгіївна Цвєткова ; наук. консультант – Бех Іван Дмитрович. – Слов'янськ, 2015. – 646 с.**

У дисертації схарактеризовано сутнісні ознаки, структуру, етапи, особливості професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах. Визначено педагогічні умови, розроблено, обґрунтовано й експериментально перевірено ефективність педагогічної моделі й технології професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних дисциплін. Створено й упроваджено навчально-методичний комплекс щодо професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Бордакова О.М. **Розвиток професійної орієнтації учнівської молоді в Республіці Польща в умовах європейської інтеграції : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Олена Михайлівна Бордакова ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2015. – 392 с.**

У дисертації здійснено аналіз професійної орієнтації учнівської молоді у Республіці Польща в контексті євроінтеграційних процесів кінця XX – початку XXI століття. Схарактеризовано основні напрями і форми організації профорієнтаційної роботи з учнівською молоддю, висвітлено засади підготовки шкільного профконсультанта на післядипломних студіях в університетах Польщі. Визначено основні напрями розвитку соціального партнерства у системі профорієнтації.

Томенко М.Г. **Ідеї української народної педагогіки у творчій спадщині Ф. К. Вовка (1847-1918 рр.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Марина Григорівна Томенко ; наук. керівник – Шпак Валентина Павлівна. – Черкаси, 2015. – 236 с.**

У дослідженні схарактеризовано творчу спадщину Ф. Вовка в контексті становлення і розвитку української народної педагогіки кінця XIX – початку XX ст. Теоретично обґрунтовано періодизацію життєвого шляху Ф. Вовка, ідейно-соціальні і культурницькі засади його науково-педагогічної і просвітницької

діяльності. Проведено аналіз особистого підходу Ф. Вовка до культурно-антропологічної історії української народної педагогіки. Визначено шляхи творчого використання прогресивних ідей Ф. Вовка в сучасних умовах відродження національної виховної традиції.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Гомеля Н.С. **Особистісний підхід у психолого-педагогічній підготовці майбутнього педагога професійного навчання : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ніна Семенівна Гомеля ; наук. керівник – Отич Олена Миколаївна. – Київ, 2015. – 321 с.**

У дисертації доведено значення особистісної готовності майбутніх педагогів професійного навчання як мети і результату цієї підготовки. Розроблено та експериментально перевірено ефективність авторської моделі психолого-педагогічної підготовки студентів професійно-педагогічних навчальних закладів. Створено і впроваджено у навчально-виховний процес професійно-педагогічних навчальних закладів навчально-методичний комплекс для забезпечення особистісно-орієнтованої підготовки студентів.

Кійко Т.Б. **Медико-біологічна підготовка студентів у вищих педагогічних навчальних закладах України другої половини XIX ст. – першої половини XX ст. : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Борисівна Кійко ; наук. керівник – Міненок Антоніна Олексіївна. – Київ, 2015. – 306 с.**

У дисертації висвітлено теоретичний аналіз наукових джерел, архівних документів та педагогічного досвіду медико-біологічної підготовки студентів в теорії та практиці вищих педагогічних навчальних закладів України досліджуваного періоду. Визначено творче використання ідей та досвіду медико-біологічної підготовки студентів, їх впровадження в практику викладання медико-біологічних навчальних дисциплін у сучасних вищих педагогічних навчальних закладах.

Котун К.В. **Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи у Фінляндії : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Кирил Васильович Котун ; наук. керівник – Солдатенко Микола Миколайович. – Київ, 2015. – 278 с.**

У дисертації охарактеризовано систему професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в університетах Фінляндії; окрему увагу приділено куррікулуму професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи та аналізу педагогічної практики у підготовці майбутнього вчителя початкової школи. Виокремлено прогресивні ідеї фінського досвіду у модернізації професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи в Україні; розроблено методичні рекомендації «Педагогічна освіта Фінляндії у контексті європейського виміру».

Мартинова Н.С. **Ігрові технології в професійній підготовці майбутніх менеджерів туризму : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталя Степанівна Мартинова ; наук. керівник – Носаченко Ірина Марківна. – Київ, 2015. – 216 с.**

У дисертації обґрунтовано теоретичні і практичні засади використання ігрових технологій у професійній підготовці майбутніх менеджерів туризму. Розроблено модель, методику професійної підготовки майбутніх менеджерів туризму з використанням комплексу ігрових професійно орієнтованих технологій навчання. Розроблено та впроваджено навчально-методичне забезпечення професійної підготовки майбутніх менеджерів туризму з використанням ігрових професійно орієнтованих технологій навчання у вищих начальних закладах.

Михайленко Л.А. **Розвиток професіоналізму сімейних лікарів в університетах США : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лорена Анатоліївна Михайленко ; наук. керівник – Сігаєва Лариса Євгеніївна. – Київ, 2015. – 259 с.**

У дисертації схарактеризовано структуру системи підготовки та післядипломної освіти, визначено особливості змісту, форм та методів розвитку професіоналізму сімейних лікарів в університетах США. Обґрунтовано можливості використання прогресивних ідей американського досвіду розвитку професіоналізму сімейних лікарів в університетах США з метою реформування вітчизняної медичної освіти в Україні. Підготовлено курс лекцій та навчально-методичні рекомендації для використання надбань зарубіжного досвіду у системі післядипломної медичної освіти в Україні.

Насілєнко Л.А. **Формування комунікативної компетентності майбутніх юристів у процесі вивчення спеціальних дисциплін : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Анатоліївна Насілєнко ; наук. керівник – Семеног Олена Миколаївна. – Київ, 2015. – 337 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано комунікативні засади професійної діяльності майбутніх юристів. Обґрунтовано педагогічні умови, розроблено та експериментально перевірено модель формування комунікативної компетентності майбутніх юристів у процесі вивчення спеціальних дисциплін; розроблено і впроваджено в навчально-виховний процес юридичних факультетів ВНЗ навчально-методичний комплекс, що сприяє формуванню комунікативної компетентності майбутніх юристів, їхньому особистісному і професійному розвитку та саморозвитку.

Проскуркіна Я.І. **Допрофесійна підготовка іноземних абітурієнтів до навчання в медичних університетах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Яна Іванівна Проскуркіна; наук. керівник – Семеног Олена Миколаївна. – Київ, 2015. – 316 с.**

У дисертації розроблено та експериментально перевірено структурно-змістову модель допрофесійної підготовки іноземних абітурієнтів до навчання в медичних університетах, визначено критерії, показники і рівні готовності

іноземних абітурієнтів до навчання в медичних університетах. Розроблено і впроваджено в систему допрофесійної підготовки іноземних абітурієнтів навчально-методичний комплекс.

Руденко Н.І. **Становлення і розвиток професійної підготовки податкових службовців у Російській Федерації : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Іванівна Руденко ; наук. керівник – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2015. – 245 с.**

У дисертації виявлено основні етапи та розкрито вплив соціально-економічних чинників на становлення і розвиток системи професійної підготовки майбутніх податкових службовців; обґрунтовано особливості системи професійної підготовки податкових службовців. Для реалізації можливостей творчого використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду у підготовці податкових службовців розроблено навчально-методичний комплекс, що охоплює програму спецкурсу «Професійна підготовка податкового службовця у Російській Федерації» та методичні вказівки до проведення спецкурсу.

Стойчик Т.І. **Організаційно-педагогічні засади підготовки робітників гірничого профілю в ПТНЗ : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Іванівна Стойчик; наук. керівник – Сергеєва Лариса Миколаївна. – Київ, 2015. – 385 с.**

У дисертації обґрунтовано організаційно-педагогічні засади підготовки робітників гірничого профілю; розроблено модель організації підготовки робітників гірничого профілю в ПТНЗ; розроблено й впроваджено в практику технологію організаціно-педагогічного забезпечення підготовки робітників гірничого профілю в ПТНЗ; розроблено навчально-методичний комплекс підготовки майбутніх робітників гірничого профілю.

Сулима О.В. **Професійна підготовка вихователів дошкільних закладів у системі вищої освіти Федеративної Республіки Німеччини : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Вікторівна Сулима ; наук. керівник – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2015. – 316 с.**

У дисертації виокремлено авторську періодизацію становлення та розвитку професійної підготовки вихователя дошкільних закладів Німеччини. Визначено тенденції розвитку системи професійної підготовки вихователів. Виявлено структуру та особливості ступеневої підготовки вихователів дошкільних закладів у ВНЗ Німеччини. Окрему увагу приділено аналізу модульних книг з професійної підготовки бакалаврів та магістрів дошкільної педагогіки. Обґрунтовано методичні рекомендації щодо можливостей творчого використання прогресивних ідей німецького досвіду у розбудові педагогічної освіти України.

Ткаченко Л. І. **Формування критичного мислення у майбутніх учителів початкової школи у процесі професійної підготовки : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Іванівна Ткаченко ; наук. керівник – Коваленко Євгенія Іванівна. – Ніжин, 2015. – 278 с.**

У дисертації здійснено теоретичний аналіз проблеми формування критичного мислення майбутнього вчителя початкової школи як інтегрованої професійної якості. Розроблено та впроваджено у процес професійної підготовки майбутніх фахівців педагогічну технологію «Формування критичного мислення майбутніх учителів початкової школи». Розроблено методичні рекомендації щодо впровадження розглянутої технології у навчально-виховний процес вищих педагогічних навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації.

Учитель І. Б. **Формування педагогічної майстерності майбутнього педагога професійного навчання металургійного профілю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Інна Борисівна Учитель; наук. керівник – Сушенцева Лілія Леонідівна. – Кривий Ріг, 2015. – 320 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування педагогічної майстерності майбутнього педагога професійного навчання металургійного профілю. Обґрунтовано модель формування педагогічної майстерності, визначено критерії, показники та рівні сформованості педагогічної майстерності майбутнього педагога професійного навчання металургійного профілю.

Харламова Л. С. **Формування соціокультурної компетентності майбутніх менеджерів міжнародних авіаційних перевезень у процесі вивчення гуманітарних дисциплін : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Лілія Степанівна Харламова ; наук. керівник – Омельяненко Світлана Віталіївна. – Кіровоград, 2015. – 378 с.**

Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми формування соціокультурної компетентності майбутніх менеджерів міжнародних авіаційних перевезень у процесі вивчення гуманітарних дисциплін. Розроблено модель формування соціокультурної компетентності майбутніх менеджерів міжнародних авіаційних перевезень; теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови її реалізації; підготовлено та апробовано спецпрактикум «Соціокультурна компетентність майбутніх менеджерів міжнародних авіаційних перевезень».

Цюняк О.П. **Формування професійної культури майбутніх магістрів початкової освіти у вищих навчальних закладах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Петрівна Цюняк ; наук. керівник – Султанова Лейла Юріївна. – Київ, 2015. – 220 с.**

У дисертації уточнено сутність поняття «професійна культура майбутніх магістрів початкової освіти»; розроблено модель її формування. Розроблено навчально-методичний комплекс для забезпечення процесу формування професійної культури майбутніх магістрів початкової освіти у вищих навчальних закладах, що включає: програму спеціального курсу; термінологічний словник для магістрантів; методичні рекомендації щодо формування професійної культури майбутніх магістрів початкової освіти у вищих навчальних закладах.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Авшенюк Н.М. **Тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у розвинених англомовних країнах (друга половина XX – початок XXI століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Наталія Миколаївна Авшенюк ; наук. консультант – Лещенко Марія Петрівна. – Київ, 2016. – 588 с.**

У дисертації здійснено міждисциплінарний аналіз проблеми розвитку транснаціональної вищої освіти в розвинених англомовних країнах у другій половині XX – на початку XXI століть. Розроблено авторську періодизацію розвитку транснаціональної вищої освіти у розвинених англомовних країнах у досліджуваний період. Охарактеризовано структуру транснаціональної вищої освіти та сучасні підходи до її реалізації. Виявлено і систематизовано тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у розвинених англомовних країнах у другій половині XX ст. – на початку XXI ст.. Розроблено рекомендації щодо можливостей творчого використання конструктивних ідей зарубіжного досвіду в умовах інтеграції вищої освіти України в світовий освітній простір.

Гіптерс З.В. **Розвиток економічної освіти дітей та дорослих на західноукраїнських землях (XIX – перша половина XX століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Зінаїда Василівна Гіптерс ; наук. консультант – Васянович Григорій Петрович. – Київ, 2016. – 499 с.**

У дисертації вперше розроблено періодизацію, виявлено основні тенденції, схарактеризовано еволюцію організаційних форм і змісту економічної освіти дітей та дорослих у досліджуваний період. Доведено, що на західноукраїнських землях функціонувала система економічної освіти дітей та дорослих, яка мала ступеневий характер і об'єднувала інституції формальної освіти, громадсько-державні та народні форми. Розкрито виховну роль економічної освіти та її вплив на формування національної свідомості українців, яка була започаткована і невідривно розвивалася у контексті української національної ідеї.

Першукова О.О. **Тенденції розвитку багатомовної освіти школярів у країнах Західної Європи (друга половина XX — початок XXI ст.) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Оксана Олексіївна Першукова ; наук. консультант – Матвієнко Ольга Василівна. – Київ, 2016. – 705 с.**

Досліджено історію розвитку феномена багатомовної освіти школярів у країнах Західної Європи і створено періодизацію розвитку цього педагогічного явища. Визначено основні педагогічні теорії опанування кількох мов, з'ясовано принципи багатомовної освіти та особливості нового дидактичного підходу, характерного для сучасного періоду існування багатомовної освіти. Визначено основні та рівневі тенденції розвитку багатомовної освіти школярів у країнах Західної Європи та обґрунтовано пропозиції щодо творчого використання західноєвропейського досвіду розвитку багатомовної освіти школярів в Україні.

Фольварочний І.В. **Просвітницька діяльність європейських громадських організацій у сфері освіти дорослих (друга половина XX – початок XXI ст.) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Ігор Васильович Фольварочний ; наук. консультант – Філіпчук Георгій Георгійович. – Київ, 2016. – 442 с.**

У дисертації досліджено теоретичні основи, методологічні підходи до формування концепції просвітницької діяльності громадських організацій. Здійснено історико-педагогічний аналіз еволюції європейських громадських організацій у сфері освіти дорослих, проаналізовано процес формування сучасної просвітницької стратегії неформальної освіти дорослих, розроблено періодизацію її розвитку. Всебічно проаналізовано проблему просвітницької діяльності європейських громадських організацій у галузі освіти дорослих у другій половині XX – початок XXI століття, що базується на ідеї «навчання людини впродовж життя» та реалізації концепції демократичного розвитку громадянського суспільства.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Васильєв І.Б. **Теоретичні і методичні засади підготовки педагогів професійного навчання : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Іван Борисович Васильєв ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2016. – 458 с.**

У дисертації досліджено теоретичні і методичні засади професійно-педагогічної підготовки педагогів професійного навчання. Теоретично обґрунтовано модель педагогічної системи. Визначено компонентний склад професійно-педагогічної компетентності педагога професійного навчання та створено його професіограму. На методологічному, теоретичному та методичному рівнях запропоновано концепцію професійно-педагогічної підготовки педагогів професійного навчання. Обґрунтовано методичні підходи до вивчення навчального курсу «Професійна педагогіка», здійснено прогностичне обґрунтування розвитку системи професійно-педагогічної освіти в Україні на загальнодержавному та регіональних рівнях, а також на рівні навчального закладу.

Герасимова І.Г. **Теоретико-методологічні засади формування професійної мобільності майбутніх фахівців аграрної сфери : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ірина Геннадіївна Герасимова; наук. консультант – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2016. – 390 с. (додатки – окремим томом)**

У дисертації представлено обґрунтування методологічних основ формування професійної мобільності майбутніх фахівців аграрної сфери на основі андрагогічного, контекстного та гендерного підходів, методологічних принципів та моделі формування професійної мобільності. Обґрунтовано

педагогічні умови формування професійної мобільності майбутніх фахівців-аграріїв. Охарактеризовано готовність до професійної мобільності як результат формування професійної мобільності, а також здатність до зміни способу життя як провідної ознаки готовності; представлено критеріально-рівневу структуру готовності до професійної мобільності. Наведено результати дослідно-експериментальної перевірки ефективності формування професійної мобільності майбутніх фахівців аграрної сфери.

Красильникова Г.В. **Теоретичні та методичні засади моніторингу якості професійної підготовки інженерів швейної галузі у вищому навчальному закладі : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ганна Володимирівна Красильникова ; наук. консультант – Лук'янова Лариса Борисівна. – Київ, 2016. – 670 с.**

У дисертації досліджено теоретичні та методичні засади становлення та розвитку моніторингу якості професійної підготовки інженерів швейної галузі на інституційному рівні. Розроблено структурну модель моніторингу якості професійної підготовки інженерів швейної галузі у ВНЗ, спроектовано систему моніторингу якості професійної підготовки фахівців швейної галузі у ВНЗ. Обґрунтовано організаційно-технологічне забезпечення моніторингу якості професійної підготовки інженерів швейної галузі у ВНЗ. Розроблено спеціальну кваліметричну шкалу та методику кількісного оцінювання окремих базових індикаторів і інтегрального індексу якості професійної підготовки фахівців на інституційному рівні, створено спеціальне програмне забезпечення «Розрахунок якості».

Креденець Н.Д. **Теоретичні та методичні засади формування професійної компетентності молодших спеціалістів легкої промисловості : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Неля Дмитрівна Креденець ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2016. – 455 с.**

У дисертації досліджено методологічні, теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності молодших спеціалістів легкої промисловості у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації. Обґрунтовано концепцію та запропоновано педагогічну систему формування професійної компетентності молодшого спеціаліста легкої промисловості. Здійснено експериментальну перевірку їх ефективності. Представлено прогностичне обґрунтування формування професійної компетентності молодших спеціалістів легкої промисловості в ринкових умовах.

Кучай О.В. **Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів початкових класів у вищих навчальних закладах Польщі засобами мультимедійних технологій : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олександр Володимирович Кучай ; наук. консультант – Кузьмінський Анатолій Іванович. – Черкаси, 2016. – 442 с.**

У дисертації розкрито теоретичні аспекти використання мультимедійних технологій в освіті; схарактеризовано сучасний стан і особливості використання мультимедійних технологій у підготовці вчителів початкових класів; висвітлено перспективи застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці вчителів початкових класів; виявлено особливості професійної підготовки вчителів початкових класів у Польщі; досліджено концепції підготовки вчителів початкових класів засобами мультимедійних технологій у Польщі й Україні; проаналізовано можливості творчого використання прогресивних ідей польського досвіду підготовки вчителів початкової школи засобами мультимедійних технологій в Україні.

Лимаренко Л.І. **Загальнопедагогічні засади діяльності студентського театру у системі професійної підготовки майбутніх педагогів : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Лідія Іванівна Лимаренко ; наук. консультанти – Зязюн Іван Андрійович, Лавріненко Олександр Андрійович. – Херсон, 2016. – 583 с.**

У дисертації представлено теоретичне та методичне обґрунтування діяльності студентського театру в системі професійної підготовки майбутніх педагогів. Досліджено й визначено сутність феномену «студентський театр» у контексті підготовки майбутніх педагогів, узагальнено використання театральної педагогіки в системі педагогічної освіти. Визначено організаційно-педагогічні умови діяльності студентського театру та розглянуто театральні тренінгові технології професійної підготовки майбутніх педагогів у студентському театрі. Експериментально перевірено ефективність поліфункціональної моделі діяльності студентського театру, розглянуто перспективи театрально-педагогічної підготовки майбутніх учителів у системі професійної освіти.

Матукова Г.І. **Теоретико-методологічні засади розвитку підприємницької компетентності майбутніх фахівців економічного профілю : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ганна Іллівна Матукова ; наук. консультант – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2016. – 670 с.**

У дисертації здійснено цілісний ретроспективний аналіз провідних концепцій професійної підготовки майбутніх фахівців вищої школи Скандинавських країн, Західної й Центральної Європи, України. Розкрито концептуальні основи підприємницької діяльності, систему педагогічних умов, як комплексних утворень, що забезпечують розвиток підприємницької компетентності. Презентовано методичну систему формування й розвитку підприємницької компетентності; обґрунтовано зміст методики, механізмів і чинників підвищення ефективності досліджуваного процесу в умовах професійної підготовки, сформовано прогностичні напрями розвитку підприємницької компетентності майбутніх фахівців.

Пальчук М.І. **Тенденції розвитку професійної підготовки виробничого персоналу сфери послуг в країнах Європейського Союзу : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Марина Іванівна Пальчук ; наук. консультант – Ничкало Нелля Григорівна. – Київ, 2016. – 505 с.**

У дисертації узагальнено результати комплексного дослідження теорії і практики розвитку систем професійної підготовки виробничого персоналу сфери послуг в країнах-членах ЄС на різних етапах європейської інтеграції з метою використання конструктивних ідей досвіду у системі вітчизняної професійної освіти і навчання. Виявлено соціально-економічні закономірності розвитку професійної освіти і навчання виробничого персоналу сфери послуг; розкрито сучасні підходи до підготовки педагогічного персоналу для систем ПОН. Схарактеризовано національні системи професійної освіти і навчання в країнах ЄС на прикладі Франції, Великої Британії, Фінляндії, Польщі, Румунії. Визначено перспективні напрями модернізації систем професійної підготовки виробничого персоналу сфери послуг в умовах європейської інтеграції на початку XXI століття.

Федірчик Т.Д. **Теоретико-методичні засади розвитку педагогічного професіоналізму молодого викладача вищої школи в процесі науково-педагогічної діяльності : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Дмитрівна Федірчик ; наук. консультант – Іванчук Марія Георгіївна. – Чернівці, 2016. – 452 с.**

У дисертації вперше здійснено ретроспективний міждисциплінарний аналіз проблеми розвитку педагогічного професіоналізму викладача в системі вищої освіти; обґрунтовано теоретико-методологічні засади розвитку педагогічного професіоналізму викладача; здійснено змістовий аналіз поняття «педагогічний професіоналізм викладача вищої школи» та сформульовано його дефініцію; на основі вивчення зарубіжного та вітчизняного досвіду закладів вищої освіти і власного досвіду науково-педагогічної та управлінської діяльності у вищому навчальному закладі розроблено авторську науково-методичну систему розвитку педагогічного професіоналізму молодого викладача вищої школи. Здійснено прогнозування щодо створення й функціонування у вищому навчальному закладі науково-методичної системи розвитку педагогічного професіоналізму молодого викладача.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Данькевич В.Г. **Професійний розвиток особистості у педагогічній системі А. С. Макаренка : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Віта Григорівна Данькевич; наук. керівник – Щербак Ольга Іванівна. – Київ, 2016. – 288 с.**

У дисертації здійснено цілісний теоретичний аналіз проблеми професійного розвитку особистості згідно з педагогічною системою А. С. Макаренка; виявлено особливості реалізації проблеми професійного розвитку особистості у 1920 – 1930 рр.; охарактеризовано провідні соціально-історичні умови педагогічної діяльності А. С. Макаренка, формування його педагогічної системи, ідей професійного розвитку особистості; обґрунтовано сутність педагогічної системи

А. С. Макаренка; окреслено перспективи творчого використання ідей професійного розвитку особистості у педагогічній системі А. С. Макаренка на управлінському, професійно-педагогічному, науково-дослідницькому та особистісному рівнях.

Квасецька Я.А. **Професійна підготовка вихователів дошкільних установ у педагогічних навчальних закладах на західноукраїнських землях (остання третина XIX – перша половина XX століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Ярина Андріївна Квасецька; наук. керівник – Отич Олена Миколаївна. – Київ, 2016. – 266 с.**

Дисертацію присвячено виявленню, аналізу й актуалізації історичного досвіду професійної підготовки вихователів дошкільних установ у педагогічних навчальних закладах на західноукраїнських землях (остання третина XIX – перша половина XX століття). Здійснено ретроспективний аналіз історичних культурно-освітніх умов зародження і розвитку дошкільного виховання та професійної підготовки вихователів дошкільних закладів на західноукраїнських землях (Галичина, Буковина і Закарпаття). Проаналізовано теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх вихователів, розкрито зміст теоретичного навчання і практики, їх взаємозв'язок та значення у фаховому становленні майбутніх вихователів дошкільних закладів. Визначено педагогічну доцільність та форми впровадження історичних здобутків у сучасну педагогічну практику.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Дяченко Л.М. **Психолого-педагогічна підготовка майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл в університетах Федеративної Республіки Німеччина : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Миколаївна Дяченко ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2016. – 300 с.**

У дисертації представлено стан професійної підготовки учителів загальноосвітніх шкіл у ФРН на початку XXI століття. Розглянуто теоретичні засади компетентнісного підходу як визначального напряму оновлення педагогічної освіти, розкрито структурні компоненти професійної компетентності учителів загальноосвітніх шкіл. Розглянуто стандарти психолого-педагогічної підготовки учителів. Проаналізовано зміст навчальних планів підготовки майбутніх учителів освітніх ступенів бакалавра і магістра, охарактеризовано форми і методи їхньої підготовки в університетах ФРН. Виокремлено прогресивні ідеї німецького досвіду психолого-педагогічної підготовки вчителів, які є актуальними і перспективними для модернізації підготовки вчителів в Україні.

Клочко О.О. **Підготовка майбутніх соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки дітей підліткового віку : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олексій Олександрович Клочко ; наук. керівник – Яресько Катерина Вікторівна. – Суми, 2016. – 244 с.**

У дисертації досліджено стан підготовки майбутніх соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки підлітків. Обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки підлітків. Розроблено й експериментально перевірено технологію підготовки майбутніх соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки підлітків. Розроблено і впроваджено в навчально-виховний процес вищих навчальних закладів науково-методичне забезпечення, що сприяє формуванню готовності майбутніх соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки підлітків.

Кузьменко Г.В. **Підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації художньо-творчої діяльності учнів основної школи : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Галина Василівна Кузьменко ; наук. керівник – Сотська Галина Іванівна. – Київ, 2016. – 280 с.**

У дисертації доведено педагогічну доцільність організованої художньо-творчої діяльності учнів на уроках образотворчого мистецтва та у позаурочний час. Розкрито зміст та структуру підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації художньо-творчої діяльності учнів основної школи. Обґрунтовано структурні компоненти готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації художньо-творчої діяльності учнів, визначено їх критеріальні характеристики. Розроблено, теоретично обґрунтовано модель підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації художньо-творчої діяльності учнів основної школи.

Мендрух Ю.М. **Формування комунікативної компетентності майбутніх бакалаврів з маркетингу : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Юлія Михайлівна Мендрух ; наук. керівник – Савенкова Людмила Олексіївна. – Київ, 2016. – 268 с.**

У дисертації на основі аналізу теорії та вивчення емпіричного досвіду уточнено сутність поняття “комунікативна компетентність бакалавра з маркетингу” і розроблено її структуру. Обґрунтовано модель, виявлено психолого-педагогічні умови формування вказаної компетентності (мотиваційне забезпечення процесу оволодіння комунікативною компетентністю; рефлексивний підхід у процесі аналізу професійного спілкування майбутніх маркетологів та діалогічне спілкування, що активізує суб’єкт-суб’єктні відносини у навчанні). Розроблено і впроваджено у навчальний процес ВНЗ методику формування комунікативної компетентності майбутніх бакалаврів з маркетингу.

Соколова С.В. **Формування правової культури майбутніх інженерів-педагогів у вищих технічних навчальних закладах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Світлана Вікторівна Соколова ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Київ, 2016. – 268 с.**

У дисертації уточнено сутність поняття «правова культура майбутніх інженерів-педагогів», визначено структурні компоненти правової культури майбутніх інженерів-педагогів, розроблено та експериментально перевірено технологію формування правової культури майбутніх інженерів-педагогів,

запропоновано інтерактивні форми і методи реалізації концептуального, проектного, організаційно-діяльнісного, оцінювального компонентів технології. Визначено критерії, показники та рівні сформованості правової культури майбутніх інженерів-педагогів у вищих технічних закладах.

Ступак Д.Є. **Формування професійної компетентності майбутніх викладачів безпеки життєдіяльності та охорони праці в процесі фахової підготовки : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Дмитро Євгенович Ступак ; наук. керівник – Воскобойнікова Галина Леонідівна. – Житомир, 2016. – 312 с.**

У дисертації обґрунтовано зміст і структуру професійної компетентності майбутніх викладачів безпеки життєдіяльності та охорони праці. Виявлено педагогічні умови, розроблено та експериментально перевірено модель її формування у процесі фахової підготовки означених фахівців у вищих навчальних закладах. Підготовлено навчально-методичне забезпечення формування професійної компетентності майбутніх викладачів безпеки життєдіяльності та охорони праці.

Чугай О.Ю. **Професійна підготовка педагогічного персоналу для системи освіти дорослих у США : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Юріївна Чугай; наук. керівник – Огієнко Олена Іванівна. – Київ, 2016. – 368 с.**

У дисертації здійснено педагогічне осмислення проблеми професійної підготовки педагогічного персоналу для системи освіти дорослих у США. Розроблено її періодизацію, схарактеризовано понятєво-термінологічний апарат дослідження. Розкрито структурно-змістові та процесуальні особливості професійної підготовки фахівців-андрагогів у США. Доведено їх взаємозумовленість. Визначено перспективні напрями розвитку й окреслено можливості використання прогресивних ідей американського досвіду при реформуванні вітчизняної системи освіти на національному й інституційному рівнях.

Щербей У.В. **Педагогічні умови реалізації міжпредметних зв'язків у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Уляна Володимирівна Щербей ; наук. керівник – Товканець Ганна Василівна. – Мукачеве, 2016. – 368 с.**

У дисертації на основі теоретичного аналізу наукових джерел визначено сутність поняття «міжпредметні зв'язки», розкрито роль МПЗ у процесі формування готовності майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови ефективного використання МПЗ у процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів. Розроблено модель реалізації МПЗ у професійній підготовці майбутнього учителя початкових класів.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Яніцка-Панек Т. **Теорія і практика підготовки вчителів до інтегрованого навчання у I–III класах початкової школи в Республіці Польща : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Тереса Яніцка-Панек ; наук. консультант – Франтішек Шльосек. – Варшава, 2017. – 423 с.**

У дисертації представлено соціальний, педагогічний і філософський контекст введення у Республіці Польща у 2004–2017 роках змін в галузі початкової освіти. Виконане дослідження є лонгітюдним, що зумовлено освітньою реформою, одним із напрямів якої є впровадження інтегрованого навчання. Розроблено авторські методики підготовки вчителів до роботи в системі інтегрованого навчання, навчальні програм у галузі дошкільної педагогіки і педагогіки початкової школи («педагогіка дитини»), впроваджено предмет «Методика інтегрованого навчання», авторську програму «Програма відкривачів».

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Муковіз О.П. **Теоретичні та методичні засади дистанційного навчання у системі неперервної освіти вчителів початкової школи : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олексій Павлович Муковіз ; без наук. консультанта. – Умань, 2017. – 576 с.**

У дисертації обґрунтовано теоретичні засади – закономірності, принципи, структурні компоненти – змісту дистанційного навчання як засобу професійного становлення і розвитку вчителя, організаційно-педагогічні умови, матрицю комунікативних зв'язків організатора дистанційного навчання з суб'єктами освітнього процесу та ін. Розроблено навчально-методичну систему підготовки вчителів початкової школи до дистанційного навчання та експериментально перевірено її вплив на ефективність професійно-педагогічного розвитку зазначеної категорії вчителів у неперервній освіті.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ: 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ; 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Паньок Т.В. **Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх художників-педагогів у контексті розвитку вищої художньої освіти в Україні (1917–1991 рр.) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01; 13.00.04 / Тетяна Володимирівна Паньок ; наук. консультант – Гриньова Валентина Миколаївна. – Харків, 2017. – 660 с.**

Розроблено авторську періодизацію становлення професійної підготовки майбутніх художників-педагогів у контексті розвитку вищої художньої освіти України (1917–1991 рр.). Конкретизовано зміст художньо-педагогічної освіти, ціннісних орієнтирів підготовки майбутніх фахівців у художніх ВНЗ України, форм і методів педагогічної та художньої діяльності викладачів досліджуваного періоду. Визначено перспективи творчого використання досвіду підготовки вчителів образотворчого мистецтва в умовах реформування вищої художньої освіти. Розроблено навчально-методичний комплекс щодо творчого використання досвіду підготовки майбутніх художників-педагогів у сучасних вищих навчальних закладах.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ: 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ; 13.00.08 – ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Ляпунова В.А. **Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх вихователів до формування толерантності дітей у дошкільних навчальних закладах : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04; 13.00.08 / Валентина Анатоліївна Ляпунова ; наук. консультант – Хомич Лідія Олексіївна. – Мелітополь, 2017. – 444 с.**

У дисертації здійснено цілісний системний аналіз проблеми професійної підготовки майбутніх вихователів до формування толерантності дітей у дошкільних навчальних закладах; розроблено систему професійної підготовки майбутніх вихователів до формування толерантності дітей дошкільного віку; визначено педагогічні умови її реалізації; розроблено навчально-методичне забезпечення професійної підготовки майбутніх вихователів до ФТДДВ; здійснено прогностичне обґрунтування можливостей впровадження результатів дослідження на міжнародному, загальнодержавному рівнях, рівні вищого навчального закладу та громадських організацій.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Гуріч З.В. **Розвиток художньої освіти в початкових та середніх навчальних закладах Херсонської губернії (друга половина XIX – початок XX ст.)» : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Зоя Владиславівна Гуріч ; наук. керівник – Вовк Мирослава Петрівна. – Київ, 2017. – 313 с.**

У дисертації вперше на основі ретроспективного аналізу змісту, форм і методів художньої освіти в початкових і середніх навчальних закладах Херсонської губернії другої половини XIX – початку XX ст. виявлено тенденції її розвитку. Обґрунтовано періодизацію розвитку художньої освіти в початкових і середніх навчальних закладах Херсонської губернії другої половини XIX – початку XX ст. Проаналізовано сучасні тенденції розвитку художньої освіти у шкільництві Херсонщини. Здійснено прогностичне

обґрунтування перспектив творчого використання прогресивних надбань, ідей художників, педагогів регіону в контексті реформування сучасної художньої освіти на державному та організаційно-педагогічному рівнях.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Волик О.Ю. **Післядипломна підготовка вчителів до розвитку творчого потенціалу молодших школярів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Юріївна Волик ; наук. керівник – Волярська Олена Станіславівна. – Київ, 2017. – 287 с.**

У дисертації здійснено теоретичний аналіз проблеми післядипломної підготовки вчителів до розвитку творчого потенціалу молодших школярів у педагогічній теорії і практиці. Визначено її зміст, педагогічні умови, виокремлено складові готовності вчителів до розвитку творчого потенціалу молодших школярів. Розроблено й упроваджено модель післядипломної підготовки вчителів до розвитку творчого потенціалу молодших школярів. Підготовлено рекомендації з удосконалення післядипломної підготовки вчителів до розвитку творчого потенціалу молодших школярів на різних рівнях.

Гавриленко К.М. **Професійна підготовка фахівців аграрної галузі в Україні (кінець XIX – початок XX століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Катерина Миколаївна Гавриленко ; наук. керівник – Волярська Олена Станіславівна. – Київ, 2017. – 296 с.**

У дисертації здійснено науково-педагогічне осмислення проблеми професійної підготовки фахівців аграрної галузі в Україні в кінці XIX – на початку XX століття. Розроблено її періодизацію та розкрито структурно-змістові та процесуальні особливості професійної підготовки фахівців аграрної галузі в Україні у досліджуваний період. Визначено перспективні напрями розвитку й окреслено можливості використання прогресивних ідей професійної аграрної підготовки кінця XIX – початку XX століття при реформуванні вітчизняної системи аграрної освіти на національному рівні.

Годлевська К.В. **Професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів у коледжах та університетах Угорщини : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Катерина Василівна Годлевська ; наук. керівник – Огієнко Олена Іванівна. – Київ, 2017. – 322 с.**

У дисертації простежено ґенезу та розкрито теоретичні засади професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів в Угорщині. З’ясовано особливості організації, змісту, форм та методів цієї підготовки в коледжах та університетах Угорщини та виявлено її перспективні напрями розвитку. Визначено спільні й відмінні риси у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів в Угорщині й Україні, окреслено

можливості творчого використання прогресивних ідей угорського досвіду в системі педагогічної освіти України на законодавчому, організаційно-педагогічному і змістовно-процесуальному рівнях.

Олійник О.В. **Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олеся Василівна Олійник ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Чернівці, 2017. – 285 с.**

У дисертації проаналізовано проблему професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів. Обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено модель підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів. Визначено зміст, розроблено форми та методи підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів. Підготовлено навчально-методичний комплекс з удосконалення підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів.

Степаненко А.І. **Формування інформаційної культури студентів політехнічних коледжів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Анастасія Ігорівна Степаненко ; наук. керівник – Лапаєнко Світлана Володимирівна. – Київ, 2017. – 248 с.**

Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми формування інформаційної культури студентів політехнічних коледжів. Сформульовано авторську дефініцію поняття «інформаційна культура студентів політехнічних коледжів». Визначені та охарактеризовані її структурні компоненти. Обґрунтувано та експериментально перевірено педагогічні умови формування інформаційної культури студентів політехнічних коледжів з метою підвищення якості їхньої професійної підготовки. Розроблено методичні матеріали з формування інформаційної культури студентів політехнічних коледжів.

Шульга А.В. **Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Альона Валеріївна Шульга ; наук. керівник – Хомич Лідія Олексіївна. – Чернівці, 2017. – 289 с.**

У дисертації здійснено аналіз стану підготовки майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей у педагогічній теорії та практиці. Визначено зміст підготовки майбутнього вчителя, виокремлено складові готовності майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей. Обґрунтовано педагогічні умови підготовки студентів до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей. Розроблено й упроваджено методику підготовки майбутнього вчителя до такої роботи.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Баніт О. В **Системи професійного розвитку менеджерів у транснаціональних корпораціях Німеччини і Польщі : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ольга Василівна Баніт; наук. консультант – Лариса Борисівна Лук'янова. – Київ, 2018. – 510 с.**

У дисертації здійснено цілісний аналіз проблеми професійного розвитку менеджерів у транснаціональних корпораціях Німеччини і Польщі; розкрито теоретико-методологічні засади професійного розвитку персоналу як міждисциплінарної наукової проблеми, окреслено можливості творчого використання конструктивного досвіду Німеччини і Польщі з метою врахування нових теорій і технологій неперервної освіти дорослих у формуванні вітчизняної системи професійного розвитку персоналу.

Клос Л.Є. **Теорія і практика професійної підготовки майбутніх соціальних працівників в університетах США до здоров'єзбережувальної діяльності : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Лілія Євгенівна Клос; наук. консультант – Галина Михайлівна Лактіонова. – Львів, 2018. – 512 с.**

У дисертації виявлено аксіологічні й теоретичні засади діяльності зі збереження здоров'я в соціальній роботі. Схарактеризовано складові системи професійної підготовки соціальних працівників в університетах США до здоров'єзбережувальної діяльності на основі її структурно-функціональної моделі. Визначено дидактичні засади і особливості організації цієї підготовки. Здійснено прогностичне обґрунтування концептуальних засад системи професійної підготовки соціальних працівників в університетах України з урахуванням прогресивного досвіду досліджуваної країни.

Литовченко І.М. **Теорія і практика корпоративної освіти у Сполучених Штатах Америки : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ірина Миколаївна Литовченко ; наук. консультант – Олена Іванівна Огієнко. – Київ, 2018. – 559 с.**

У дисертації подано результати цілісного аналізу розвитку теорії та практики корпоративної освіти у Сполучених Штатах Америки з урахуванням історичних, соціально-економічних, політичних, педагогічних детермінант. Розроблено авторську періодизацію її ґенези, виявлено тенденції та окреслено особливості розвитку корпоративної освіти у Сполучених Штатах Америки. Здійснено прогностичне обґрунтування розвитку корпоративної освіти в Україні з урахуванням конструктивних ідей американського досвіду.

Султанова Л.Ю. **Теоретичні і методичні засади полікультурної освіти майбутнього викладача вищого педагогічного навчального закладу : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Лейла Юріївна Султанова ; наук. консультант – Лідія Олексіївна Хомич. – Київ, 2018. – 485 с.**

У дисертації теоретично обґрунтовано методологічні засади та розроблено концепцію полікультурної освіти майбутнього викладача закладу

вищої освіти. Розроблено та експериментально перевірено структурно-функціональну модель полікультурної освіти майбутнього викладача закладу вищої педагогічної освіти. Створено навчально-методичний комплекс з формування полікультурної компетентності майбутнього викладача закладу вищої педагогічної освіти. Здійснено прогностичне обґрунтування розвитку полікультурної освіти майбутнього викладача в Україні.

Чумак Л.В. **Теоретичні і методичні засади розвитку професійної майстерності вчителів зарубіжної літератури в системі післядипломної освіти : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Лариса Володимирівна Чумак ; наук. консультант – Василь Васильович Кузьменко. – Київ, 2018. – 675 с.**

У дисертації представлено теоретико-методичне обґрунтування проблеми розвитку професійної майстерності вчителів зарубіжної літератури в системі післядипломної освіти. Визначено сутність та охарактеризовано структуру професійної майстерності вчителів зарубіжної літератури. Розроблено модель та авторську концепцію розвитку професійної майстерності вчителів зарубіжної літератури в системі післядипломної освіти. Створено навчально-методичне забезпечення з розвитку професійної майстерності вчителів зарубіжної літератури в системі післядипломної освіти.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Крапивний Я.М. **Розвиток педагогічної майстерності вчителя в духовних освітніх закладах Чернігівщини (XVIII–XIX століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Ярослав Миколайович Крапивний ; наук. керівник – Олександр Андрійович Лавріненко. – Київ, 2018. – 292 с.**

У дисертації вперше у вітчизняній педагогічній науці здійснено цілісне дослідження змісту, організаційних форм, методів розвитку педагогічної майстерності священика-вчителя в духовних освітніх закладах Чернігівщини XVIII–XIX ст.; обґрунтовано основні періоди й етапи розвитку педагогічної майстерності з урахуванням соціально-політичних, економічних і культурних чинників. Обґрунтовано перспективи творчого використання прогресивних ідей та історичного досвіду розвитку педагогічної майстерності в духовних освітніх закладах Чернігівщини XVIII–XIX ст. для реформування сучасної системи підготовки вчителів України.

Пастушок О.І. **Розвиток системи освіти дорослих у Польщі (друга половина XX – початок XXI століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Ольга Іванівна Пастушок ; наук. керівник – Олена Станіславівна Волярська. – Київ, 2018. – 290 с.**

Дисертація присвячена цілісному аналізу проблеми розвитку системи освіти дорослих у Польщі другої половини XX – початку XXI ст. Розроблено авторську періодизацію розвитку освіти дорослих Польщі у другій половині XX – на початку XXI ст. за нормативним, історичним, організаційним і змістовим критеріями. Виокремлено тенденції розвитку системи освіти

дорослих у Польщі у другій половині XX – на початку XXI ст. Окреслено можливості творчого використання прогресивних ідей досвіду Польщі для розвитку освіти дорослих в Україні на концептуальному, організаційно-педагогічному та адміністративно-управлінському рівнях.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бєлікова Ю.А. **Проектування професійного саморозвитку майбутніх майстрів виробничого навчання : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Юлія Бєлікова ; наук. керівник – Олександр Георгійович Кучерявий. – Вінниця, 2018. – 275 с.**

У дисертації здійснено теоретичний аналіз проблеми цілісності проектування професійного саморозвитку майбутніх майстрів виробничого навчання у педагогічній теорії та освітній практиці. Обґрунтовано структуру і зміст цього процесу, схарактеризовано критерії, показники та рівні його ефективності. Визначено принципи побудови системи проектування професійного саморозвитку майбутніх майстрів виробничого навчання. Розроблено і експериментально перевірено навчально-методичне забезпечення реалізації системи проектування професійного саморозвитку майбутніх майстрів виробничого навчання.

Бистрова Б.В. **Професійна підготовка бакалаврів з кібербезпеки у вищих навчальних закладах США : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Богдана Василівна Бистрова ; наук. керівник – Наталія Валентинівна Пазюра. – Київ, 2018. – 244 с.**

У дисертації представлено загальну характеристику організації професійної підготовки бакалаврів з кібербезпеки у системі вищої освіти США; виявлено диверсифіковані освітні траєкторії у неперервній освіті фахівців ІТ-галузі. Визначено особливості змісту, схарактеризовано форми, методи професійної підготовки бакалаврів з кібербезпеки; з'ясовано шляхи забезпечення якості професійної підготовки означених фахівців. На основі порівняльно-педагогічного аналізу особливостей професійної підготовки бакалаврів з кібербезпеки в США та Україні з'ясовано можливості творчої реалізації конструктивних ідей американського досвіду в системі освіти України.

Богоніс О.М. **Формування економічної компетентності майбутніх молодших спеціалістів готельного та ресторанного сервісу у професійному коледжі : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Миколаївна Богоніс ; наук. керівник – Лілія Леонідівна Сушенцева. – Київ, 2018. – 322 с.**

У дисертації здійснено аналіз проблеми формування економічної компетентності майбутніх молодших спеціалістів готельного та ресторанного сервісу. Обґрунтовано педагогічні умови формування економічної компетентності майбутніх молодших спеціалістів готельного та ресторанного сервісу у професійному коледжі та експериментально перевірено їх ефективність. Розроблено й впроваджено в освітній процес професійних

коледжів навчально-методичний комплекс щодо формування економічної компетентності майбутніх молодших спеціалістів готельного та ресторанного сервісу.

Броннікова В.Б. **Формування готовності майбутнього педагога професійної школи до організації самостійної роботи учнів : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Валентина Борисівна Броннікова ; наук. керівник – Ольга Іванівна Щербак. – Київ, 2018. – 313 с.**

У дисертації досліджено проблему формування готовності майбутнього педагога професійної школи до організації самостійної роботи учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Розроблено та експериментально перевірено модель та обґрунтовано педагогічні умови формування готовності майбутнього педагога професійної школи до організації самостійної роботи учнів ЗП(ПТ)О. Розроблено та впроваджено в освітній процес закладів вищої педагогічної освіти спецкурс «Організація самостійної роботи» для підготовки та підвищення кваліфікації педагогів професійної школи, методичні рекомендації «Організація самостійної роботи учнів професійно-технічних навчальних закладів» для забезпечення формування готовності майбутнього педагога професійної школи до організації самостійної роботи учнів ЗП(ПТ)О.

Васюкович О.М. **Формування професійної готовності майбутніх авіадиспетчерів до ведення радіообміну у нестандартних ситуаціях : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Миколаївна Васюкович ; наук. керівник – Олена Петрівна Петращук. – Київ, 2018. – 300 с.**

У дисертації розкрито сутність структури професійної готовності майбутніх авіадиспетчерів до ведення радіообміну у нестандартних ситуаціях. Визначено та теоретично обґрунтовано педагогічні умови формування професійної готовності майбутніх авіадиспетчерів до ведення радіообміну у нестандартних ситуаціях. Запропоновано модель формування професійної готовності майбутніх авіадиспетчерів до ведення радіообміну у нестандартних ситуаціях. Розроблено комунікативно-орієнтовану технологію формування професійної готовності майбутніх авіадиспетчерів до ведення радіообміну у нестандартних ситуаціях.

Костіна Л.С. **Організаційно-педагогічні умови професійного розвитку вчителів середніх шкіл Австралії : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Сергіївна Костіна ; наук. керівник – Наталія Миколаївна Авшенюк. – Київ, 2018. – 315 с.**

У дисертації здійснено цілісний аналіз професійного розвитку вчителів середніх шкіл Австралії. Систематизовано нормативно-правове забезпечення, досліджено особливості змісту програм професійного розвитку вчителів середніх шкіл в Австралії. Розкрито специфіку використання форм і методів навчання у процесі професійного розвитку вчителів середніх шкіл на основі австралійського досвіду. На основі порівняльно-педагогічного аналізу українського та австралійського досвіду професійного розвитку вчителів середніх шкіл виявлено спільні й відмінні

особливості; обґрунтовано можливості творчого використання конструктивних ідей австралійського досвіду професійного зростання вчителів в Україні

Кочурська І.В. **Педагогічні умови гуманізації професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів у мистецьких навчальних закладах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Інна Вікторівна Кочурська ; наук. керівник – Ірина Геннадіївна Герасимова. – Вінниця, 2018. – 301 с.**

У дисертації уточнено сутність поняття «гуманістична спрямованість особистості педагога-музиканта», визначено критерії, показники та рівні її сформованості. Теоретично обґрунтовано педагогічні умови, розроблено та апробовано модель гуманізації професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів у мистецьких навчальних закладах. Підготовлено та впроваджено в освітній процес мистецьких навчальних закладів навчально-методичне забезпечення, що сприяє підвищенню ефективності гуманізації професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів.

Креденець Н.Я. **Теорія і практика соціального партнерства у професійній підготовці фахівців сфери послуг в Австрії та Німеччині : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Надія Ярославівна Креденець ; наук. керівник – Наталія Миколаївна Авшенюк. – Київ, 2018. – 352 с.**

У дисертації вивчено розвиток соціального партнерства у професійній підготовці фахівців сфери послуг в Австрії і Німеччині та розкрито теоретичні й практичні засади цього явища. Проаналізовано законодавче забезпечення соціального партнерства у професійній освіті Австрії і Німеччини; виявлено спільні й відмінні риси у професійній підготовці фахівців сфери послуг в умовах соціального партнерства в Австрії, Німеччині й Україні. Окреслено можливості творчого використання конструктивних ідей австрійського і німецького досвіду в системі професійної освіти України на державному, регіональному, локальному рівнях та рівні навчального закладу.

Нікула Н.В. **Формування методичної культури майбутніх учителів початкових класів у процесі професійної підготовки : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталя Вікторівна Нікула ; наук. керівник – Тетяна Дмитрівна Федірчик. – Чернівці, 2018. – 365 с.**

У дисертації вперше здійснено цілісний аналіз проблеми формування методичної культури майбутніх учителів початкових класів у педагогічній теорії та освітній практиці. Розкрито зміст і структуру методичної культури майбутніх учителів початкових класів. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність моделі формування методичної культури майбутніх учителів початкових класів; розроблено навчально-методичне забезпечення формування методичної культури майбутніх учителів початкових класів у процесі професійної підготовки.

Попова А.С. **Професійна підготовка соціальних працівників до роботи з мігрантами у Швеції : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Анастасія**

Сергіївна Попова ; наук. керівник – Нелля Григорівна Ничкало. – Київ, 2018. – 466 с.

У дисертації здійснено цілісний аналіз професійної підготовки соціальних працівників до роботи з мігрантами у Швеції. Розроблено періодизації становлення і розвитку соціальної роботи і професійної підготовки соціальних працівників до роботи з мігрантами. Систематизовано законодавче та нормативно-правове забезпечення, з'ясовано особливості структурування змісту й форм організації професійної підготовки соціальних працівників до роботи з мігрантами у Швеції та в Україні. Обґрунтовано можливості творчого використання конструктивних ідей шведського досвіду в системі соціально-педагогічної освіти України на законодавчому, структурному, організаційному і змістовому рівнях.

Тітаренко І.І. **Педагогічні умови формування конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців з реклами і зв'язків з громадськістю : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ірина Ігорівна Тітаренко ; наук. керівник – Андрій Миколайович Гірник. – Київ, 2018. – 350 с.**

Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми формування конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців з реклами і зв'язків з громадськістю. Виявлено та науково обґрунтовано педагогічні умови формування означеної компетентності й експериментально перевірено модель їх реалізації; розроблено і впроваджено в освітній процес закладів вищої освіти навчально-методичне забезпечення, що сприятиме формуванню конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців з реклами і зв'язків з громадськістю, їхньому особистісному і професійному розвитку та саморозвитку.

Ткаченко О.В. **Професійно-педагогічна підготовка агрономів-дослідників в аграрних університетах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ольга Василівна Ткаченко ; наук. керівник – Галина Іванівна Сотська. – Київ, 2018. – 293 с.**

Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми професійно-педагогічної підготовки агрономів-дослідників в аграрних університетах. Виявлено педагогічні умови професійно-педагогічної підготовки агрономів-дослідників та теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено модель цієї підготовки. Здійснено прогностичне обґрунтування можливостей впровадження результатів дослідження на загальнодержавному рівні та рівні закладу вищої освіти.

Троцький Р.С. **Формування готовності до управлінської діяльності курсантів вищих навчальних закладів МВС України у фаховій підготовці : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Руслан Сергійович Троцький ; наук. керівник – Олексій Михайлович Тогочинський. – Київ, 2018. – 306 с.**

У дисертації здійснено теоретичний аналіз проблеми формування готовності до управлінської діяльності курсантів вищих навчальних закладів МВС України у фаховій підготовці в педагогічній теорії та на практиці.

Розкрито зміст і структуру означеної готовності, виявлено організаційно-педагогічні умови її формування. Теоретично обґрунтовано та упроваджено модель формування готовності до управлінської діяльності курсантів у процесі фахової підготовки. Розроблено навчально-методичний супровід формування готовності до управлінської діяльності курсантів у процесі фахової підготовки у вищих навчальних закладах МВС України.

Фурсенко Т.М. **Система підготовки актуаріїв у професійних об'єднаннях і в університетах Канади : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Фурсенко Тетяна Миколаївна ; наук. керівник – Наталія Валентинівна Пазюра. – Київ, 2018. – 400 с.**

У дисертації вперше у вітчизняній педагогічній науці здійснено цілісний порівняльно-педагогічний аналіз системи професійної підготовки фахівців з актуарної справи в Канаді. Визначено особливості організації освітнього процесу в університетах, організаційні, змістові, технологічні аспекти цієї підготовки. Виокремлено спільні й відмінні риси систем професійної підготовки за актуарним профілем у Канаді та Україні; з'ясовано можливості використання конструктивного досвіду Канади в теорії та практиці підготовки актуаріїв в Україні.

Шевченко К.В. **Підготовка бакалаврів освіти у педагогічних університетах КНР : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Катерина Валеріївна Шевченко ; наук. керівник – Наталія Валентинівна Пазюра. – Київ, 2018. – 343 с.**

У дисертації запропоновано порівняльно-педагогічне обґрунтування проблеми підготовки бакалаврів освіти в педагогічних університетах КНР. Визначено особливості змістового компоненту цієї підготовки; розкрито специфіку використання традиційних та інноваційних форм, методів і засобів навчання у процесі професійної підготовки бакалаврів освіти на основі китайського досвіду. Обґрунтовано науково-методичні рекомендації щодо використання конструктивних ідей китайського досвіду в Україні.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Іванова О.В. **Психологічні особливості розвитку смисложиттєвих орієнтацій в юнацькому віці : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Оксана Вікторівна Іванова ; наук. керівник – Едуард Олександрович Помиткін. – Київ, 2018. – 304 с.**

У дисертації виявлено особливості сформованості смисложиттєвих орієнтацій юнаків і дівчат, систематизовано структуру досліджуваного феномену. Визначено психолого-педагогічні умови, обґрунтовано механізми, критерії, показники та рівні розвитку смисложиттєвих орієнтацій в юнацькому віці, розроблено класифікацію і спроектовано модель розвитку смисложиттєвих орієнтацій. Розроблено та апробовано психолого-педагогічну програму розвитку смисложиттєвих орієнтацій особистості в юнацькому віці, а

також підготовлено методичні рекомендації для практичних психологів і соціальних педагогів.

Кіраль А.Й. **Формування здатності до протистояння криміналізації особистості підлітка : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Агнета Йосипівна Кіраль ; наук. керівник – Мар'яна Михайлівна Марусинець. – Київ, 2018. – 292 с.**

У дисертації здійснено теоретичний аналіз досліджуваної проблеми в зарубіжній та вітчизняній психології. Обґрунтовуються специфічні психологічні характеристики підлітків, здатних протистояти криміналізації. На основі особистісно орієнтованого та суб'єктно-вчинкового підходів розкрито сутність поняття "делінквентна поведінка особистості підлітка". Доведено, що для оптимізації формування особистості підлітка, здатного протистояти криміналізації, доцільно здійснювати цілеспрямований психологічний вплив на розвиток його особистісних поведінкових утворень.Запропоновано програму психологічного тренінгу, застосування якої дає змогу підвищувати здатність підлітків протистояти криміналізації.

Полухіна М. П. **Особливості психологічної корекції кризи професійного становлення правоохоронців у період ранньої дорослості : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Марина Петрівна Полухіна ; наук. керівник – Любов Віталіївна Помиткіна. – Київ, 2018. – 175 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню особливостей психологічної корекції кризи професійного становлення співробітників правоохоронних органів у віці ранньої дорослості. Розкрито психологічний зміст поняття «криза професійного становлення», описано вікові особливості та типи криз професійного становлення правоохоронців у період ранньої дорослості; визначено її структурні компоненти. Розроблено, обґрунтовано й апробовано модель та корекційно-розвивальну програму з подолання кризи професійного становлення правоохоронців у період ранньої дорослості, визначено її ефективність.

Хілько С.О. **Психологічні умови формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів: дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Світлана Олександрівна Хілько ; наук. керівник – Павло Володимирович Лушин. – Київ, 2018. – 279 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню психологічних умов формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів. Визначено психологічні умови формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів та розроблено модель її формування. Досліджено рівні, соціально-демографічні і навчально-професійні чинники та психологічні кореляти формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів. Обґрунтовано, розроблено й апробовано програму формування толерантності до невизначеності у майбутніх психологів та показано ефективність запропонованих психологічних умов її формування.

**ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ**

Мільто Л.О. **Розвиток ідей педагогічної майстерності в теорії і практиці освіти Росії (середина XVIII – кінець XX століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Людмила Олександрівна Мільто; наук. консультант – Олександр Андрійович Лавріненко. – Київ, 2019. – 560 с.**

У дисертації здійснено цілісне дослідження розвитку ідей педагогічної майстерності вчителя в теорії і практиці освіти Росії (середина XVIII – кінець XX століття). Обґрунтовано періодизацію та виявлено тенденції розвитку ідей педагогічної майстерності в Росії середини XVIII – кінця XX століття. Схарактеризовано зміст, організаційні форми й методи формування педагогічної майстерності у вищих навчальних закладах Росії середини XVIII – кінця XX століття. Здійснено прогностичне обґрунтування творчого використання конструктивний ідей історико-педагогічного досвіду в умовах модернізації педагогічної освіти України.

**ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

Вовчаста Н.Я. **Теоретичні і методичні засади професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців цивільного захисту : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Наталія Ярославівна Вовчаста; наук. консультант – Михайло Миколайович Козяр. – Львів, 2019. – 455 с.**

У дисертації розроблено й обґрунтовано теоретичні та методичні засади професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців цивільного захисту. Проаналізовано вітчизняний і зарубіжний досвід професійної іншомовної підготовки фахівців цивільного захисту, виокремлено конструктивні ідеї цього досвіду, впровадження яких є доцільним у вітчизняному освітньому просторі. Представлено концепцію, яка враховує соціально-педагогічні передумови професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців цивільного захисту. Розроблено модель професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців цивільного захисту, перевірено її ефективність.

**ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ**

Машкова І.М. **Розвиток українознавчої освіти в двомовних та «рідних» школах Канади (остання чверть XX – початок XXI ст.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Інна Миколаївна Машкова; наук. керівник – Мирослава Петрівна Вовк. – Київ, 2019. – 383 с.**

У дисертації здійснено дослідження специфіки організації українознавчої освіти в двомовних та «рідних» школах Канади. Обґрунтовано авторську періодизацію розвитку українознавчої освіти у двомовних і «рідних» школах

Канади упродовж останньої чверті XX – початку XXI ст. Узагальнено канадський досвід створення методичних ресурсів з українознавчих дисциплін в обраних хронологічних межах. Виявлено сучасні тенденції розвитку українознавчої освіти у двомовних і «рідних» школах Канади. Здійснено прогностичне обґрунтування можливостей конструктивного використання прогресивних надбань українознавчої освіти, сформованих у шкільництві Канади, в Україні на законодавчо-нормативному, організаційно-педагогічному, шкільному рівнях.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Гатеж Н.В. **Підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва до виховання естетичної культури учнів закладу загальної середньої освіти : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Василівна Гатеж; наук. керівник– Марія Георгіївна Іванчук. – Чернівці, 2019. – 353 с.**

У дисертації вперше здійснено цілісний аналіз проблеми підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва до виховання естетичної культури учнів у педагогічній теорії та практиці. Визначено структуру, теоретично обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва до виховання естетичної культури учнів, розроблено етапи їх реалізації. Розроблено навчально-методичне забезпечення підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва до виховання естетичної культури школярів у процесі практичної підготовки.

Гривкова О.Я. **Професійна підготовка учителів на засадах гендерної педагогіки в університетах Німеччини : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Яківна Гривкова; наук. керівник– Наталія Валентинівна Пазюра. – Київ, 2019. – 418 с.**

У дисертації здійснено цілісний порівняльно-педагогічний аналіз професійної підготовки вчителів на засадах гендерної педагогіки в університетах Німеччини. Схарактеризовано її форми і методи на основі гендерної педагогіки. Здійснено порівняльний аналіз професійної підготовки вчителів на засадах гендерної педагогіки в університетах Німеччини та у закладах вищої освіти України. Визначено перспективи використання конструктивних ідей німецького досвіду професійної підготовки учителів на основі гендерної педагогіки у системі педагогічної освіти України.

Дука О.А. **Розвиток професійної компетентності персоналу органу пробації у відомчих навчальних закладах Державної кримінально-виконавчої служби України : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олег Анатолійович Дука; наук. керівник– Лариса Борисівна Лук'янова. – Київ, 2019. – 296 с.**

Дисертація містить концептуальне осмислення проблеми розвитку професійної компетентності персоналу органу пробації у відомчих навчальних

закладах Державної кримінально-виконавчої служби України. Визначено комплекс організаційно-педагогічних умов розвитку професійної компетентності персоналу органу пробації у відомчих навчальних закладах ДКВС України. Розроблено навчально-методичне забезпечення розвитку професійної компетентності персоналу пробації у відомчих навчальних закладах Державної кримінально-виконавчої служби України.

Закомірний І.М. **Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів вечірніх шкіл в умовах неформальної освіти : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Ігор Миколайович Закомірний; наук. керівник– Галина Іванівна Сотська. – Київ, 2019. – 291 с.**

Дисертація містить концептуальне осмислення проблеми розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів вечірніх шкіл в умовах неформальної освіти. Висвітлено історію створення й діяльності вечірніх шкіл в Україні та зарубіжжі, специфіку діяльності на сучасному етапі. Теоретично обґрунтовано, розроблено, експериментально перевірено модель розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів вечірніх шкіл в умовах неформальної освіти. Розроблено авторські навчально-методичні матеріали з розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів вечірніх шкіл в умовах неформальної освіти.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Діденко М.С. **Психологічні особливості розвитку професійно значущих якостей майбутніх менеджерів організацій : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Марина Сергіївна Діденко ; наук. керівник – Олександра Вікторівна Брюховецька. – Київ, 2019. – 284 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню психологічних особливостей розвитку професійно значущих якостей майбутніх менеджерів організацій, виокремлено компоненти їх структури. Обґрунтовано та апробовано програму розвитку професійно значущих якостей менеджерів організацій, доведено ефективність її використання у процесі фахової підготовки майбутніх спеціалістів.

Парасєй-Гочер А.О. **Психологічні особливості духовного розвитку підлітків-сиріт у закладах інтернатного типу : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Аліна Олександрівна Парасєй-Гочер ; наук. керівник – Едуард Олександрович Помиткін. – Київ, 2019. – 248 с.**

Дисертаційне дослідження присвячене розв’язанню проблеми духовного рзвитку підлітків-сиріт у закладах інтернатного типу. Визначено та обґрунтовано психодіагностичні методи емпіричного дослідження для виявлення рівнів розвитку показників компонентів духовності.

Розроблено й апробовано психолого-педагогічну програму духовного розвитку підлітків-сиріт у закладах інтернатного типу. Доведено ефективність використання програми позитивною динамікою змін у показниках компонентів духовності досліджуваних підлітків-сиріт у закладах інтернатного типу.

Цимбал І.В. **Психологічні особливості навчання студентів технічних спеціальностей роботі з іншомовними науковими текстами : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Інна Валеріївна Цимбал ; наук. керівник – Олена Василівна Вінославська. – Київ, 2019. – 270 с.**

Дисертація присвячена дослідженню проблеми навчання читанню іншомовних наукових текстів та залежності його результативності від індивідуально-психологічних особливостей студентів. Обґрунтовано та апробовано програму підвищення ефективності навчання студентів технічних спеціальностей роботі з іншомовними науковими текстами, доведено ефективність її використання у навчальному процесі закладів вищої технічної освіти.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Теренко О.О. **Тенденції розвитку освіти дорослих у США і Канаді (друга половина XX – початок XXI століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Олена Олексіївна Теренко; наук. консультант – Олена Іванівна Огієнко. – Київ, 2020. – 571 с.**

У дисертації здійснено цілісний системний аналіз становлення та розвитку освіти дорослих у США і Канаді, в межах якого виявлено й схарактеризовано тенденції та сутнісні характеристики розвитку освіти дорослих у Сполучених Штатах Америки і Канаді в другій половині XX – на початку XXI століття задля з’ясування можливостей творчого використання конструктивних ідей північноамериканського досвіду в розбудові освіти дорослих в Україні. З’ясовано особливості децентралізації управління освітою дорослих у північноамериканських країнах. Розкрито змістово-процесуальні аспекти освіти дорослих у США і Канаді.

Філіпчук Н.О. **Становлення і розвиток педагогічно-просвітницької діяльності музеїв України (кінець XIX – початок XXI століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Наталія Олександрівна Філіпчук; наук. консультант – Нелля Григорівна Ничкало. – Київ, 2020. – 790 с.**

У дисертації вперше цілісно досліджено процес становлення і розвитку педагогічно-просвітницької діяльності музеїв України наприкінці XIX – на початку XXI ст. Простежено ґенезу музейної справи в Україні на різних історичних етапах. Обґрунтовано теоретичні засади розвитку музейної педагогіки як субдисципліни педагогічної науки.

Окреслено перспективи конструктивного використання надбань українських музейних інституцій і досягнень музейної педагогіки в сучасних соціокультурних умовах на концептуальному, законодавчо-регулятивному, організаційно-просвітницькому, особистісному рівнях.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Лазаренко Н.І. **Тенденції професійної підготовки вчителів у педагогічних університетах України в умовах євроінтеграції : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Наталія Іванівна Лазаренко; наук. консультант – Нелля Григорівна Ничкало. – Вінниця, 2020. – 535 с.**

У дисертації виявлено і теоретично обґрунтовано тенденції професійної підготовки вчителів у педагогічних університетах України в умовах євроінтеграції, розроблено стратегію розвитку педагогічного університету в умовах євроінтеграції до європейського освітнього та наукового простору, концептуальну модель розвитку педагогічного університету в умовах євроінтеграції. Теоретично обґрунтовано, розроблено і впроваджено систему вдосконалення професійної підготовки вчителя в педагогічних університетах України в умовах євроінтеграції. Розроблено діагностичний інструментарій розвитку педагогічного університету в умовах інтеграції до європейського освітнього простору.

Сікора Я. **Теоретичні і практичні основи підготовки тренерів праці до підтримуваної зайнятості в Польщі : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ян Сікора; наук. консультант – Франтішек Шльосек. – Варшава, 2020. – 491 с.**

У дисертації проаналізовано теоретичні і практичні основи підготовки тренерів праці до підтримуваної зайнятості в Польщі. Окреслено основні функції тренера праці, схарактеризовано його компетентності. Обґрунтовано й структуровано зміст професійно-педагогічної підготовки тренерів праці до потреб осіб з інтелектуальними порушеннями, що зумовлений специфікою реалізації 5-етапної моделі підтримуваної зайнятості. Здійснено фокус-дослідження проблеми працевлаштування осіб з легкими інтелектуальними порушеннями. Розроблено рекомендації щодо професійної підготовки і діяльності тренерів праці.

Тимків Н.М. **Теорія і практика підготовки фахівців нафтогазової галузі у технічних університетах України (кінець XX – початок XXI століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Надія Михайлівна Тимків; наук. консультант – Нелля Григорівна Ничкало. – Київ, 2020. – 545 с.**

У дисертації узагальнено результати філософсько-педагогічного аналізу розвитку вищої освіти нафтогазового профілю в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних процесів; проаналізовано досвід підготовки інженерів-нафтовиків в Австрії, Великій Британії, Німеччині, Франції і США; схарактеризовано розвиток професійної підготовки інженерів нафтогазової галузі

в технічних університетах України; проаналізовано зміст і форми організації професійної підготовки майбутніх інженерів-нафтовиків; здійснено прогностичне обґрунтування розвитку вищої освіти нафтогазового профілю в Україні.

Товканець О.С. **Системи підготовки фахівців з менеджменту освіти в центральноєвропейських країнах (друга половина XX – початок XXI століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Оксана Сергіївна Товканець; наук. консультант – Лариса Борисівна Лук'янова. – Київ, 2020. – 511 с.**

У дисертації здійснено цілісний аналіз систем підготовки фахівців з менеджменту освіти в центральноєвропейських країнах (Болгарія, Словаччина, Словенія, Чехія). Схарактеризовано основні етапи розвитку систем професійної підготовки фахівців з менеджменту освіти в центральноєвропейських країнах в другій половині XX – на початку XXI ст.; розроблено концептуальну модель професійної підготовки фахівців з менеджменту освіти в центральноєвропейських країнах. Розглянуто стратегію розвитку професійної підготовки в європейському освітньому просторі та перспективні напрями впровадження конструктивних ідей досвіду центральноєвропейських країн у вітчизняну практику професійної підготовки фахівців з менеджменту освіти.

Цюняк О.П. **Система професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Оксана Петрівна Цюняк; наук. консультант – Лідія Олексіївна Хомич. – Київ, 2020. – 425 с.**

У дисертації розроблено й обґрунтовано теоретичні і методичні засади системи професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності як наукової проблеми на філософському, загальнонауковому, конкретно-науковому рівнях. Змодельовано систему професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності. Створено навчально-методичний комплекс щодо формування професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності. Здійснено прогностичне обґрунтування професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти в Україні.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Бейліс Н.В. **Розвиток німецькомовної освіти в загальноосвітніх школах України в кінці XX – на початку XXI століття : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Наталія Василівна Бейліс; наук. керівник – Олександр Георгійович Кучерявий. – Вінниця, 2020. – 392 с.**

У дисертації здійснено розв'язання проблеми узагальнення і використання позитивного історичного досвіду з організації німецькомовної освіти в загальноосвітніх школах України в кінці XX – на початку XXI століття, визначено тенденції і перспективи її випереджувального розвитку. Обґрунтовано періодизацію розвитку національної німецькомовної освіти з 1991 по 2018 роки; охарактеризовано зміст, організаційні форми і методи

німецькомовної освіти в досліджуваний період; розроблено прогностичну модель розвитку німецькомовної освіти учнів у закладах загальної середньої освіти України; сформульовано рекомендації щодо використання результатів наукового пошуку на загальнодержавному, інституційному, особистісному рівнях.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бідюк Д. Є. **Професійна підготовка хореографів в університетах Великої Британії : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Дмитро Євгенович Бідюк; наук. керівник – Нелля Григорівна Ничкало. – Хмельницький, 2020. – 314 с.**

У роботі запропоновано компаративно-педагогічне обґрунтування проблеми професійної підготовки хореографів в університетах Великої Британії. Схарактеризовано систему хореографічної освіти Великої Британії; виявлено особливості використання інноваційних методів і технологій у професійній підготовці хореографів у британському досвіді; з'ясовано особливості професійної підготовки хореографів в університетах України. На підставі порівняльно-педагогічного аналізу професійної підготовки хореографів в університетах Великої Британії та України обґрунтовано можливості використання прогресивних ідей британського досвіду в Україні.

Вернигора О. Л. **Формування лінгвокраїнознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури у процесі вивчення фахових дисциплін : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Леонідівна Вернигора; наук. керівник – Мирослава Петрівна Вовк. – Київ, 2020. – 306 с.**

У дисертації здійснено теоретичне розроблення і експериментальну перевірку моделі формування лінгвокраїнознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури у процесі вивчення фахових дисциплін та обґрунтовано педагогічні умови її реалізації. З'ясовано, що ціннісний потенціал лінгвокраїнознавства в підготовці майбутніх учителів української мови і літератури полягає у використанні міждисциплінарних зв'язків із суміжними науками, структуруванні змісту фахової підготовки на основі інтеграції досягнень культурологічних, філологічних, українознавчих дисциплін, у вивченні відповідних реалій з урахуванням територіальної і соціальної диференціації, збагаченні форм і методів фахових практик.

Романюк О.І. **Розвиток педагогічної майстерності викладачів економічних дисциплін в умовах магістратури : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Іванівна Романюк ; наук. керівник – Лейла Юріївна Султанова. – Київ, 2020. – 314 с.**

У дисертації вперше здійснено цілісний аналіз проблеми розвитку педагогічної майстерності викладачів економічних дисциплін в умовах магістратури у педагогічній теорії і практиці. Теоретично обґрунтовано та

розроблено структурно-функціональну модель розвитку педагогічної майстерності викладачів економічних дисциплін в умовах магістратури. Визначено структуру, виокремлено критерії та виявлено рівні розвитку педагогічної майстерності майбутніх викладачів економічних дисциплін. Обґрунтовано методичні засади розвитку педагогічної майстерності викладачів економічних дисциплін в умовах магістратури.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Голованова Т. М. **Вплив Інтернет залежності на самоактуалізацію осіб юнацького віку : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Тетяно Миколаївно Голованова ; наук. керівник – Олена Іванівна Власова. – Київ, 2020. – 168 с.**

Дисертацію присвячено теоретичному та емпіричному визначенню впливу стану Інтернет-залежності на психологічні особливості самоактуалізації осіб юнацького віку. Розроблено програму психологічного супроводу самоактуалізації осіб юнацького віку шляхом розвитку її компетентності у використанні Інтернет ресурсів. Охарактеризовано зміст та структуру програми, проведено аналіз ефективності впровадження програми супроводу Інтернет-залежних осіб юнацького віку.

Казакова С. В. **Розвиток психологічної готовності керівників професійно-технічних навчальних закладів до маркетингу освітніх послуг : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Світлана Володимирівна Казакова ; наук. керівник – Олена Іванівна Бондарчук. – Київ, 2020. – 282 с.**

Дисертацію присвячено теоретичному обґрунтуванню та емпіричному дослідженню особливостей розвитку психологічної готовності керівників професійно-технічних навчальних закладів до маркетингу освітніх послуг в умовах післядипломної освіти. Показано доцільність спеціально організованого навчання в умовах післядипломної освіти для розвитку психологічної готовності керівників ПТНЗ до маркетингу освітніх послуг. Обґрунтовано та апробовано програму розвитку психологічної готовності керівників професійно-технічних навчальних закладів до маркетингу освітніх послуг, доведено ефективність її використання в умовах післядипломної освіти.

Кельнер С. С. **Психологічні особливості формування особистісної цілісності в юнацькому віці : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Світлана Семенівна Кельнер ; наук. керівник – Євгенія Вікторівна Гейко. – Кропивницький, 2020. – 460 с.**

Дисертаційне дослідження присвячене висвітленню специфіки проявів і визначенню структури та особливостей формування особистісної цілісності в юнацькому віці. Розроблено та апробовано модель формування особистісної цілісності в юнацькому віці. Експериментальна перевірка авторської програми психолого-педагогічного супроводу формування особистісної цілісності в

юнацькому віці підтвердила її ефективність: підвищення рівня духовності, самоактуалізаційного компоненту, ціннісного ставлення до себе тощо.

Чорна О. М. **Психологічні засади розвитку фантазії у молодших школярів : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Олена Миколаївна Чорна ; наук. керівник – Валентин Васильович Рибалка. – Київ, 2020. – 370 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню психологічних засад розвитку фантазії у молодших школярів. Створено психологічну модель, обґрунтовано, розроблено та апробовано психолого-педагогічну програму розвитку фантазії у молодших школярів в освітньому процесі початкової школи, доведено її доцільність та ефективність. Запропоновано методичні рекомендації вчителям, шкільним психологам, батькам щодо розвитку фантазії у молодших школярів.

Шевченко Р. М. **Психологічні умови розвитку стресостійкості жінок – державних службовців : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Римма Миколаївна Шевченко; наук. керівник – Мар'яна Михайлівна Марусинець. – Київ, 2020. – 272 с.**

Дисертацію присвячено вивченню психологічних умов розвитку стресостійкості жінок – державних службовців. Теоретично аргументовано зміст, компоненти, психологічні умови розвитку стресостійкості жінок – державних службовців. Схарактеризовано специфіку такого розвитку порівняно з представниками державної служби чоловічої статі в цілому, а також за віком, соціально-демографічними й організаційно-професійними рисами державних службовців. Підготовлено й апробовано програму розвитку стресостійкості державних службовців та доведено її ефективність.

Шевченко О.Т. **Психологічні особливості розвитку резільєнтності майбутніх медичних сестер у роботі з важкими соматичними хворими : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Олександра Теодорівна Шевченко наук. керівник – Мар'яна Михайлівна Марусинець. – Київ, 2020. – 167 с.**

Дослідження присвячено обґрунтуванню психологічних особливостей розвитку резільєнтності майбутніх медичних сестер у роботі з важкими соматичними хворими. Обгрунтовано компонентно-критеріальну модель розвитку резільєнтності майбутніх медичних сестер у роботі з важкими соматичними хворими. Емпірично досліджено рівні й чинники розвитку резільєнтності медичних сестер у процесі фахової підготовки. Розроблено та апробовано психологічну програму розвитку резільєнтності майбутніх медичних сестер у роботі з важкими соматичними хворими.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 011 – ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Бокша Н.І. **Тенденції розвитку вищої освіти з підготовки фахівців швейної галузі в Чехії і Словаччині : дис. … канд. пед. наук : 011 / Наталія**

Іванівна Бокша ; наук. керівник – Ганна Василівна Товканець. – Мукачево, 2020. – 332 с.

Дисертаційне дослідження присвячене вивченню тенденцій розвитку вищої освіти з підготовки фахівців швейної галузі в Чехії і Словаччині. Схарактеризовано діяльність університетів і вищих шкіл Чехії і Словаччини, які здійснюють підготовку фахівців швейної галузі. Виокремлено основні тенденції розвитку системи вищої освіти з підготовки фахівців швейної галузі в Чехії і Словаччині та розроблено рекомендації з удосконалення підготовки фахівців зазначеної галузі в Україні з врахуванням досвіду чеських і словацьких ЗВО.

Гунько Л.О. **Професійна підготовка магістрів іноземної мови і прикладної лінгвістики у вищих навчальних закладах КНР : дис. … канд. пед. наук : 011 / Любов Олександрівна Гунько ; наук. керівник – Наталія Валентинівна Пазюра. – Київ, 2020. – 289 с.**

У роботі вперше здійснено цілісне дослідження проблеми професійної підготовки магістрів іноземної мови та прикладної лінгвістики в КНР; простежено ґенезу й обґрунтовано авторську періодизацію становлення прикладної лінгвістики КНР. Розкрито змістові, організаційні та методологічні особливості професійної підготовки магістрів іноземної мови та прикладної лінгвістики у закладах вищої освіти Китаю; обґрунтовано можливості творчої реалізації конструктивних ідей китайського досвіду в системі вищої освіти України;

Лотфі Гаруді Г.С. **Розвиток білінгвальної шкільної освіти в Англії і Уельсі : дис. … канд. пед. наук : 011 / Галина Степанівна Лотфі Гаруді ; наук. керівник – Оксана Сергіївна Білик. – Львів, 2020. – 282 с.**

У дисертації вперше виявлено специфіку розвитку білінгвальної шкільної освіти в Англії та Уельсі та окреслено можливості творчого використання конструктивного англійського досвіду білінгвальної освіти в умовах сучасної української освіти. Виокремлено основні періоди розвитку білінгвальної шкільної освіти в обраних країнах, схарактеризовано загальні особливості білінгвальної шкільної освіти Англії та Уельсу, її змісту, форм організації. Здійснено прогностичне обґрунтування можливостей конструктивного використання надбань білінгвальної шкільної освіти Англії та Уельсу в українській освітній практиці на кількох рівнях

Фельцан І.М. **Розвиток культури іншомовного спілкування в освіті дорослих Швеції : дис. … канд. пед. наук : 011 / Інна Михайлівна Фельцан ; наук. керівник – Ганна Василівна Товканець. – Мукачево, 2020. – 320 с.**

У дисертації розкрито тенденції розвитку культури іншомовного спілкування в освіті дорослих Швеції; обґрунтовано періодизацію розвитку іншомовної освіти, окреслено можливості використання прогресивних ідей розвитку культури іншомовного спілкування Швеції у вітчизняній педагогіці; розроблено навчально-методичні рекомендації з іншомовної підготовки для слухачів курсів післядипломної освіти

**ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ**

Головченко Г.О. **Тенденції розвитку медіаосвіти у США і Канаді : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Гліб Олександрович Головченко; наук. консультант – Нелля Григорівна Ничкало. – Київ, 2021. – 558 с.**

У дисертації здійснено цілісний, системний аналіз становлення і розвитку медіаосвіти у США і Канаді в умовах глобалізації, в межах якого виявлено та охарактеризовано сучасні тенденції та сутнісні ознаки її історичних етапів розвитку задля виокремлення та обґрунтування можливостей творчого використання в Україні прогресивних і конструктивних ідей американо-канадського досвіду медіаосвіти. Обґрунтувано авторську періодизацію розвитку медіаосвіти у США і Канаді Описано і систематизовано структуру і зміст освітніх медіапрограм для різних категорій населення.

Міхно О.П. **Феномен педагогічної характеристики учня у вітчизняній освіті та педагогічній науці (середина XIX – друга половина XX ст.) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Олександр Петрович Міхно; наук. консультант – Ольга Василівна Сухомлинська. – Київ, 2021. – 586 с.**

У дисертації досліджено виникнення і розвиток феномену педагогічної характеристики учня у вітчизняній освіті та педагогічній науці в середині XIX – другій половині XX століття, що стало результатом аналізу значного комплексу архівних та опублікованих історико-педагогічних джерел. Доведено, що ядром досліджуваного феномену є два компоненти – теоретичний і практичний (процесуальний) – у їх концептуальній єдності й взаємозумовленості. На основі вивчення феномену педагогічної характеристики доведено, що це не лише ефективний засіб вивчення учня, але й продуктивний інструмент у реалізації індивідуальної взаємодії з учнем, знаряддя для формування навичок, необхідних людині XX століття.

Овчарук О.В. **Теорія і практика шкільної освіти для демократичного громадянства в країнах-членах Ради Європи : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.01 / Оксана Василівна Овчарук; наук. консультант – Марія Петрівна Лещенко. – Київ, 2021. – 400 с.**

У дисертації, підготовленої у вигляді монографії, здійснено комплексний аналіз проблеми впровадження та розвитку освіти для демократичного громадянства у країнах Ради Європи, проаналізовано концептуальні засади та виявлено стратегії Ради Європи у реалізації освіти для демократичного громадянства. Виявлено тенденції розбудови змісту освіти для демократичного громадянства у країнах-членах Ради Європи та надано характеристики її основних змістових складових, форм та методів навчання у системі шкільної освіти. Надано рекомендації та окреслено перспективи щодо впровадження та розвитку освіти для демократичного громадянства в Україні на основі досвіду країн-членів Ради Європи.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Благова Т. О. **Розвиток хореографічної освіти в Україні (XX – початок XXI століття) : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Тетяна Олександрівна Благова; наук. консультант – Лідія Олексіївна Хомич. – Київ, 2021. – 595 с.**

У дисертації вперше цілісно проаналізовано ґенезу й розвиток хореографічної освіти в Україні впродовж XX – початку XXI століття. Визначено особливості становлення теорії хореографічної освіти у вимірі історичних, соціокультурних і мистецьких детермінант. Розроблено періодизацію розвитку хореографічної освіти в Україні у XX – на початку XXI століття. Виявлено й систематизовано мистецько-педагогічний досвід відомих українських балетмейстерів, розкрито їхній внесок у формування теоретичних і практичних концептів національної хореографічної школи. Узагальнено провідні прогресивні тенденції розвитку хореографічної освіти в Україні та обґрунтовано перспективи їхнього творчого використання в сучасних соціокультурних умовах.

Дернова М.Г. **Андрагогічна модель професійної підготовки фахівців у закладах вищої освіти країн Європейського Союзу : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Майя Григорівна Дернова; наук. консультант – Лариса Борисівна Лук'янова. – Київ, 2021. – 614 с.**

У дослідженні здійснено цілісний аналіз андрагогічних засад професійної підготовки фахівців у закладах вищої освіти Великобританії, Італії, Нідерландів, ФРН і Франції. Виокремлено і розкрито сутність сучасних теорій і психологічних особливостей навчання дорослих. Окреслено і досліджено організаційні і процесуальні засади навчання дорослих у європейських закладах вищої освіти. Виокремлено прогресивні і конструктивні ідеї європейського досвіду, а також розроблено науково-методичні рекомендації щодо їх творчого використання у модернізації професійної підготовки фахівців у вітчизняній системі вищої освіти.

Євтушенко Н. В. **Системи підвищення кваліфікації учителів природничо-математичних предметів у післядипломній освіті України і Республіки Польща : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Наталія Василівна Євтушенко; наук. консультант – Світлана Олександрівна Сисоєва. – Чернігів, 2021. – 502 с.**

У дослідженні здійснено комплексний аналіз систем підвищення кваліфікації вчителів природничо-математичних предметів у післядипломній освіті України й Польщі. Побудовано прогностичну модель підвищення кваліфікації вчителів у післядипломній освіті України з урахуванням конструктивних ідей польського досвіду, охарактеризовано змістове наповнення її складових (компонент). Охарактеризовано тенденції розвитку

систем підвищення кваліфікації українських і польських фахівців, здійснено порівняльний аналіз перспективних напрямів реформування системи підвищення кваліфікації вчителів природничо-математичних предметів у післядипломній освіті України.

Іванова В.В. **Теоретичні і методичні засади підготовки фахівців дошкільної освіти в університетах Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Вікторія Вікторівна Іванова ; наук. консультант – Мар'яна Михайлівна Марусинець. – Київ, 2021. – 563 с.**

В дисертації обґрунтовано систему підготовки фахівців дошкільної освіти в Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії, окреслено принципи, форми й методи підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до професійної діяльності, проаналізовано навчальні плани й програми провідних університетів Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії. Виконано компаративно-педагогічний аналіз особливостей підготовки фахівців дошкільної освіти Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії й України, сформульовано рекомендації щодо вдосконалення підготовки фахівців дошкільної освіти в Україні. Запропоновані науково-методичні рекомендації, які сприятимуть модернізації професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників дошкільної освіти в Україні.

Малишевський О.В. **Система формування професійної мобільності майбутнього інженера-педагога комп'ютерного профілю : дис. … д-ра пед. наук : 13.00.04 / Олег Володимирович Малишевський ; наук. консультант – Лариса Борисівна Лук'янова. – Київ, 2021. – 392 с.**

У дисертації визначено та обґрунтовано інтегративну сутність фахової підготовки інженерів-педагогів комп'ютерного профілю, що створює передумови для розвитку у них готовності до професійної мобільності. Розроблено й теоретично обґрунтовано концепцію і систему формування професійної мобільності інженерів-педагогів комп'ютерного профілю. Розроблено методику удосконалення теоретичної і практичної підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю, в основу якої покладено проєктну технологію. Розроблено та апробовано навчально-методичний комплекс щодо формування професійної мобільності майбутніх інженерів-педагогів у закладах вищої педагогічної освіти

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.01 – ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Воробйова Л. В. **Розвиток ідей Дальтон-плану в шкільній освіті США, Нідерландів, Польщі : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Лоліта Валеріївна Воробйова ; наук. керівник – Наталія Миколаївна Авшенюк. – Київ, 2021. – 251 с.**

У дисертації здійснено комплексне дослідження змісту та особливостей розвитку ідей Дальтон-плану в шкільній освіті. Встановлено, що освіта за Дальтон-планом передбачає формування в учнів самостійності, розумової та моральної свободи, ініціативи, почуття відповідальності; пошук учнем раціональних методів роботи; розподіл навчального матеріалу; гнучкість темпу навчання; індивідуальний облік праці. Імплементація технології Дальтон-план в цілому або її елементів дасть змогу суттєво удосконалити шкільну освіту України.

Гулейкова І.О. **Становлення і розвиток художньо-промислової освіти в культурно-освітніх осередках Єлисаветграда (друга половина XIX – початок XX століття) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01 / Ірина Олександрівна Гулейкова ; наук. керівник – Володимир Петрович Тименко. – Київ, 2021. – 380 с.**

У дисертації вперше схарактеризовано зміст й організаційні засади становлення і розвитку художньо-промислової освіти в культурно-освітніх осередках Єлисаветграда (друга половина XIX – початок XX ст.); узагальнено прогресивні надбання педагогів, митців регіону та обґрунтовано можливості їх конструктивного використання в сучасному культурно-освітньому просторі України. Розроблено тренінг для вчителів, викладачів мистецьких дисциплін щодо можливостей творчого використання надбань культурно-освітніх осередків Єлисаветграда.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 13.00.04 – ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Бойчук О. Ю. **Формування професійної комунікативної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників сфери послуг : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Оксана Юхимівна Бойчук ; наук. керівник – Нелля Григорівна Ничкало. – Київ, 2021. – 317 с.**

Дисертаційну роботу присвячено проблемі формування професійної комунікативної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників сфери послуг. Визначено структурні компоненти ПКК, виявлено рівні сформованості ПКК. Розроблено модель формування ПКК майбутніх кваліфікованих робітників сфери послуг та доведено ефективність авторської методики поетапного формування ПКК майбутніх кваліфікованих робітників сфери послуг. Підготовлено навчально-методичний комплекс з формування ПКК майбутніх перукарів, фотографів та флористів.

Гуляєва М. М. **Професійна підготовка андрагогів в університетах Німеччини : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Марія Мірчівна Гуляєва ; наук. керівник – Людмила Іванівна Тимчук. – Чернівці, 2021. – 308 с.**

У роботі досліджено проблему професіоналізації освіти дорослих у Німеччині; обґрунтовано роль німецьких університетів у реалізації ідеї безперервної академічної освіти та подальшої академічної професіоналізації

освіти дорослих. Представлено результати компаративістського аналізу українського і німецького досвіду щодо конструювання профілю андрагога. Схарактеризовано стан і перспективи розвитку освіти дорослих та підготовки андрагогів в Україні. Представлено зміст освітньої програми «Освіта дорослих» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Мартиненко Л.В. **Формування професійної культури майбутніх фахівців сфери ресторанного сервісу у вищих професійних училищах і коледжах : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Людмила Василівна Мартиненко ; наук. керівник – Галина Іванівна Сотська. – Київ, 2021. – 322 с.**

Дисертаційна робота є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми формування професійної культури майбутніх фахівців сфери ресторанного сервісу у вищих професійних училищах і коледжах. Розроблено модель формування професійної культури майбутніх фахівців сфери ресторанного сервісу та доведено ефективність авторської методики формування означеної якості в освітньому процесі вищих професійних училищах і коледжах. Підготовлено та впроваджено в освітній процес вищих професійних училищ і коледжів навчально-методичний комплекс щодо формування професійної культури майбутніх фахівців сфери ресторанного сервісу.

Саєнко Ю.О. **Підготовка майбутніх учителів початкових класів до екологічного виховання учнів у процесі вивчення фахових дисциплін : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Юлія Олександрівна Саєнко ; наук. керівник – Лейла Юріївна Султанова. – Київ, 2021. – 305 с.**

У дисертації досліджено проблему підготовки майбутніх учителів початкової школи до екологічного виховання учнів у сучасному науковому дискурсі. Теоретично обґрунтовано і розроблено модель підготовки майбутніх учителів початкових класів до екологічного виховання учнів у процесі вивчення фахових дисциплін. Визначено, схарактеризовано та експериментально перевірено педагогічні умови, спрямовані на формування готовності майбутніх учителів початкової школи до екологічного виховання учнів у процесі вивчення фахових дисциплін.

Штепура А.П. **Професійна підготовка майбутніх учителів англійської мови засобами дистанційного навчання в університетах Республіки Польща : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04 / Алла павлівна Штепура ; наук. керівник – Ольга Василівна Баніт. – Київ, 2021. – 337 с.**

У дисертації схарактеризовано стан розвитку дистанційної освіти в Республіці Польща. Обгрунтовано модель організаційно-педагогічного забезпечення цього процесу. Порівняно освітні професійні програми підготовки майбутніх учителів англійської мови в університетах Республіки Польща і в закладах вищої освіти України, виявлено спільні й відмінні характеристики змісту, структури, обсягу дистанційних видів та форм

навчання. Розроблено науково-методичні рекомендації щодо вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів англійської мови у закладах вищої освіти України на трьох рівнях: державному, закладу вищої освіти, викладач – студент.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 19.00.07 – ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Бєлік Н.О. **Розвиток психологічної готовності фахівців-початківців до ріелторської діяльності : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Наталія Олексіївна Бєлік : наук. керівник – Олена Іванівна Власова. – Київ, 2021. – 244 с.**

Дисертаційна робота присвячена дослідженню розвитку психологічної готовності фахівців-початківців до виконання ріелторської діяльності. Розроблено типологію ріелторів, зокрема: еталонний, гуманний, практичний, розумно-альтруїстичний. Розроблено та апробовано програму з формування психологічної готовності особистості до ріелторської діяльності фахівців-початківців з урахуванням встановлених особливостей.

Гордієнко Н.В. **Розвиток психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів у післядипломній освіті : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Наталія Василівна Гордієнко : наук. керівник – Олена Іванівна Бондарчук. – Київ, 2021. – 167 с.**

У дисертації здійснено теоретичне обґрунтування та практичне розв'язання проблеми розвитку психологічної компетентності як складової професійної діяльності працівників районних методичних кабінетів у післядипломній освіті. Обґрунтовано та апробовано програму розвитку психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів у післядипломній освіті, доведено ефективність її використання в умовах післядипломної освіти (підвищення кваліфікації).

Гуд Г.О. **Психологічні особливості негативних переживань у молодших школярів : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Ганна Олександрівна Гуд : наук. керівник – Мар'яна Михайлівна Марусинець. – Київ, 2021. – 206 с.**

Роботу присвячено дослідженню психологічних особливостей розвитку негативних переживань у молодших школярів. Створено й аргументовано компонентно-критеріальну модель, схарактеризовано рівневу диференціацію. Диференційовано психологічні типи, що виявляють особливості категоріальних структур негативних переживань особистості молодшого шкільного віку. Підготовлено й апробовано програму корекції та профілактики негативних переживань у молодших школярів, що передбачає діагностичну, корекційну, профілактичну роботу з учнями та їхніми батьками, доведено її ефективність.

Заєць І.В. **Психологічні особливості мотивації професійного становлення майбутніх кваліфікованих робітників : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Іван Віталійович Заєць : наук. керівник – Олена Михайлівна Ігнатович. – Київ, 2021. – 168 с.**

Дисертацію присвячено вивченню проблеми мотивації професійного становлення майбутніх кваліфікованих робітників. Виокремлено види мотивів, які найбільше впливають на мотивацію професійного становлення майбутніх кваліфікованих робітників та складники мотивації професійного становлення майбутніх кваліфікованих робітників. Обґрунтовано, розроблено та апробовано програму розвитку мотивації професійного становлення майбутніх кваліфікованих робітників, доведено її доцільність та ефективність.

Іванцанич В.В. **Психологічні особливості розвитку стресостійкості учнівської молоді з релігійним світоглядом : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Володимир Володимирович Іванцанич : наук. керівник – Мар'яна Михайлівна Марусинець. – Київ, 2021. – 170 с.**

У роботі обґрунтовано розв'язання актуального наукового завдання, що полягає у формуванні важливої життєвої компетентності учнівської молоді – її особистісної готовності до подолання нестандартних ситуацій. Емпірично перевірене значення релігійного світогляду та належності особистості до релігійної громади в її здатності долати нестандартні ситуації. Розроблено й упроваджено програму розвитку стресостійкості шкільної молоді в контексті релігійного світогляду в умовах табору для школярів, комплекс форм і методів якої спрямований на морально-духовне виховання особистості.

Онопрієнко-Капустіна Н.В. **Психологічні особливості розвитку самоефективності майбутніх фахівців соціальних служб у процесі професійної підготовки : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Наталія Василівна Онопрієнко-Капустіна : наук. керівник – Валентина Візіторівна Балахтар. – Київ, 2021. – 230 с.**

Дисертацію присвячено вивченню проблеми розвитку самоефективності майбутніх фахівців соціальних служб. Проаналізовано проблеми розвитку самоефективності майбутніх фахівців соціальних служб на макро- (рівні суспільства), мезо- (рівні соціальних служб і підготовки їх фахівців), мікро- (рівні особистості) рівнях аналізу. Емпіричним шляхом досліджено динаміку розвитку самоефективності майбутніх фахівців соціальних служб. Створено модель, обґрунтовано, розроблено та апробовано програму розвитку самоефективності майбутніх фахівців соціальних служб, доведено її доцільність та ефективність.

Проскурка Н.М. **Психологічні умови формування автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Наталія Миколаївна Проскурка : наук. керівник – Олена Іванівна Бондарчук. – Київ, 2021. – 261 с.**

У роботі здійснено теоретичне обґрунтування та експериментальне дослідження особливостей формування автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців із інформаційних технологій в процесі професійної підготовки. Показано роль спеціально організованого навчання у формуванні автопсихологічної компетентності. Обґрунтовано та апробовано програму формування автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій, доведено ефективність її використання у процесі навчання у ЗВО.

Шевенко А. М. **Професійне самовизначення старшокласників як чинник особистісного зростання : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Алла Миколаївна Шевенко : наук. керівники – Неоніла Антонівна Побірченко, Наталія Василівна Павлик. – Київ, 2021. – 258 с.**

Дисертаційне дослідження присвячено теоретичному та емпіричному визначенню впливу рівнів сформованості професійного самовизначення старшокласників на їх особистісне зростання. Представлено модель цілеспрямованого професійного самовизначення старшокласників як чинника особистісного зростання. Розроблено та апробовано комплексну навчально-розвивальну програму цілеспрямованого професійного самовизначення старшокласників. Доведено ефективність її використання позитивною динамікою змін у показниках компонентів особистісного зростання старшокласників.

Шемчук О.М. **Формування професійного мислення у майбутніх молодших спеціалістів прикордонної служби (на прикладі жінок-військовослужбовців Державної прикордонної служби України) : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Оксана Миколаївна Шемчук : наук. керівник – Василь Васильович Ягупов. – Київ, 2021. – 318 с.**

Роботу присвячено дослідженню наукового завдання щодо формування професійного мислення у майбутніх молодших спеціалістів прикордонної служби (на прикладі жінок-військовослужбовців Державної прикордонної служби України), яке представляє складний багаторівневий психічний пізнавальний процес. З'ясовано психологічні особливості професійного мислення молодших спеціалістів – жінок-військовослужбовців, що зумовлені цілями, змістом, специфікою їх професійної діяльності, а також статтю.

Шикер Л.В. **Психологічні особливості активізації особистісного саморозвитку вчителів в умовах неформальної освіти : дис. … канд. пед. наук : 19.00.07 / Лариса Василівна Шикер : наук. керівник – Олена Іванівна Бондарчук. – Київ, 2021. – 298 с.**

Дисертацію присвячено дослідженню психологічних особливостей активізації особистісного саморозвитку вчителя в умовах неформальної освіти. Визначено особливості неформальної освіти вчителів, що сприяють активізації їх особистісного саморозвитку. Визначено типи вчителів за розвитком особистісних актуальних здібностей, що зумовлюють дисбаланс особистісної сфери та утруднюють особистісний саморозвиток. Розроблено та апробовано

модель й програму активізації особистісного саморозвитку вчителя в умовах неформальної освіти, доведено її доцільність та ефективність.

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 011 – ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Голос Г.А. **Виховання ціннісних ставлень у школярів в Японії (друга половина XX – початок XXI ст.) : дис. … канд. пед. наук : 011 / Ганна Анатоліївна Голос ; наук. керівник – Валерія Василівна Кудіна. – Київ, 2021. – 200 с.**

У роботі вперше комплексно досліджено теоретичні засади та практику реалізації змісту виховання ціннісних ставлень у школярів в Японії (друга половина XX ст. – початок XXI ст.). Проаналізовано динаміку освітніх перетворень у розрізі шкільної освіти і виховання від другої половини XX ст. (період переорієнтації японської системи освіти на демократичні цінності, здійснення освітніх перетворень Японією на самостійній основі, без контролю США) до 2019 р.; розкрито засади, на які спирається сучасна школа. Обґрунтовано перспективи використання японського досвіду виховання ціннісних ставлень у школярів в умовах Нової української школи.

Кобюк Ю.М. **Професійна підготовка майбутніх вчителів початкових класів в університетах Австралії : дис. … канд. пед. наук : 011 / Юлія Миколаївна Кобюк ; наук. керівник – Олена Іванівна Огієнко. – Київ, 2021. – 269 с.**

У дисертації визначено та науково обґрунтовано особливості організації, змісту, форм і методів професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів в університетах Австралії та окреслено можливості творчого використання конструктивних ідей австралійського досвіду в освітньому просторі України. Розроблено для впровадження в освітню практику методичних рекомендацій «Професійна підготовка майбутніх вчителів початкових класів: досвід Австралії для України».

Самко А.М. **Педагогічні ідеї і наукова діяльність Семена Устимовича Гончаренка (1928-2013 рр.) : дис. … канд. пед. наук : 011 / Алла Миколаївна Самко ; наук. керівник – Лариса Борисівна Лук'янова. – Київ, 2021. – 366 с.**

У роботі вперше досліджено науково-педагогічну спадщину відомого методолога педагогічної науки, лідера наукової школи Семена Устимовича Гончаренка. На основі вивчення архівних матеріалів, наукової та методичної літератури, спогадів сучасників, колег, учнів С. Гончаренка здійснено комплексний ретроспективний аналіз його життєпису. Обґрунтовано періодизацію життєвого й науково-педагогічного шляху ученого, розглянуто процес становлення та розвитку його особистості. Узагальнено провідні педагогічні ідеї С. Гончаренка. Визначено можливості екстраполяції педагогічних ідей С. Гончаренка в сучасну педагогічну теорію і освітню практику.

Іменний покажчик

А

Абашкіна Н.В. 47
Авраменко О.О. 151
Авраменко К.Б. 68
Авшенюк Н.М. 92, 175
Алексеєнко Т.А. 9
Алєксєєва С.В. 139
Альперн О.І. 156
Андрощук І.В. 124

Бабушко С.Р. 168
Базелюк Н.В. 157
Балахадзе Л. А. 164
Балашова С.П. 53
Балакін В.Г. 19
Баловсяк Н.В. 102
Барбіна Є.С. 37
Барский Т. 52
Бакатанова В.Б. 18
Баніт О.В. 158
Барановська Л.В. 19
Барна М.М. 19
Бастун М.В. 98
Бейліс Н.В. 200
Берека В.Є. 121
Бендера І.М. 129
Беседа Н.А. 152
Беркита К.Ф. 49
Березан В.І. 53
Бессонова Т.І. 107
Бєльський Я. 52
Бєлік Н.О. 210
Бєлікова Ю.О. 189
Бистрова Б.В. 189
Бичкова Л.В. 20

Василенко І.Ю. 99
Василенко О.В. 125
Василюк А.В. 40
Вакуленко Т.І. 10
Васильєв І.Б. 14, 176
Васіна Л.С. 102
Васюкович О.М. 190
Васянович Г.П. 26
Вдович С.М. 39
Величко Н.О. 114
Вернигора О.Л. 201
Видра О.Г. 107
Височина Т. М. 164
Висоцька Л.Є. 152
Вишньовський В.В. 117
Аніщенко О.В. 128
Антонова О.Є. 53, 121
Антонюк Р.І. 30
Артеменко І.Е. 139
Атрощенко Т.О. 92
Афанасьєв А.О. 92
Ахмедзянова Л.М. 16

Б

Біда О.А. 20, 74
Бідюк Н.М. 136
Бідюк Д.Є. 201
Білозерська Г.О. 144
Благова Т.О. 206
Бобрицька В.І. 101
Богдан С.М. 99
Богданова І.М. 37
Богоніс О.М. 189
Бокша Н.І. 203
Бондаренко О.М. 125
Бондарєва Л.І. 113
Бойко Д.М. 99
Бойко О.В. 93
Бойчук О.Ю. 208
Боднар В.В. 61
Бобко Л.О. 83
Бордакова О.М. 170
Бріскін Ю.А. 44
Броннікова В.Б. 190
Бугерко А.А. 49
Бутівщенко С.В. 40
Буянов П.Г. 125
Булах І. Є. 8

В

Вільш І. 26
Вітковська О.І. 73
Влодарська-Зола Л. 75
Внукова О.М. 83
Вовк М.П. 161
Вовчаста Н.Я. 195
Воскобойнікова Г.Л. 155
Волинець К.І. 31
Волощук А.В. 150
Волошенко О.В. 53
Волошинова Д.В. 84
Волик Л.В. 93
Волик О.Ю. 185
Волярська О.С. 168
Воробйова Л.В. 207

Гавриленко К.М. 185
Гайда Й. 83
Гасюк Л.М. 84
Гайдук Н.М. 93
Галуза Л.Ф. 40
Гатеж Н.В. 196
Гейко Ю.В. 164
Герасимова І.Г. 176
Герганов Л.Д. 20
Гіптерс З.В. 41, 175
Гладунський В.Н. 41
Гладюк Т.В. 41
Глузман О.В. 26
Годлевська К.В. 185
Голованова Т.М. 202
Головко Л.Л. 54
Головченко Г.О. 93, 205
Голос Г.А. 213
Голуб Т.П. 158
Гоменюк Д.В. 165
Гомеля Н.С. 171
Гончарова Н.О. 117
Гордієнко М.Г. 131

Данькевич В.Г. 179
Дарманська І.М. 85
Денисенко Л.І. 10
Денисенко В.А. 76
Демешкант Н.А. 155
Дернова М.Г. 206
Десятов Т.М. 41
Дещинський Ю.Л. 42
Дем'яненко Н.М. 47
Діденко М.С. 197
Джантіміров А.Ю. 114
Джеджера К.В. 115
Джулик О.І. 32

Євтушенко Н.В. 206
Єгоренков Ф.І. 32

Жебровський Б.М. 76
Жидецький Ю.Ц. 11

Заєць І.В. 211
Зажирко М.П. 45
Закомірний І.М. 197
Заскалєта С.Г. 54
Захаренко С.О. 123
Заячківська Н.М. 14
Зданевич Л.В. 76

Г

Гордієнко В.П. 158
Гордієнко Н.В. 210
Городнова Н.М. 108
Гребенюк Г.Г. 27
Гринчук І.П. 31
Грищенко Ю.В. 144
Грейліх О.О. 58
Гривкова О.Я. 196
Гриньова В.М. 59
Гриценок І.А. 114
Гридковець Л.М. 88
Гушлевська І.В. 103
Гук Н.С. 31
Гуд Г.О. 210
Губенко О.В. 45
Гулейкова І.О. 208
Гуляєва М.М. 208
Гуревич Р.С. 47
Гуренкова О.В. 140
Гуріч З.В. 184
Гуменюк О.М. 84
Гусєва Т.П. 108

Д

Добренко І.А. 108
Докучаєва В.В. 10
Домінський О.С. 49
Добош О.М. 123
Добровська Л.М. 76
Дорошенко Н.І. 145
Дубасенюк О.А. 16
Дудка В.В. 20
Дука О.А. 196
Дутка Г.Я. 136
Дубина Л.Г. 85
Дудник Н.В. 115
Дяченко Л.М. 180

Є

Єремеєва В.М. 68

Ж

Жижко О.А. 123, 160
Журавська Н.С. 14

З

Зеліско Л.І. 21
Земка О.І. 158
Зинкевичус В.О. 32
Зімакова Л.В. 85
Зінченко С.В. 131
Золотухіна С.Т. 8
Зубкова І.Ю. 66

Зелюк В. В. 7

Іванова В.В. 207
Іванцанич В.В. 211

Йовенко Л.І. 94

Каверіна О.Г. 137
Кадемія М.Ю. 86
Казакова Н.В. 94
Кальнік О.П. 132
Каньковський І.Є. 169
Камінський Б.Т. 54
Каплун А.В. 143
Квасецька Я.А. 180
Кельнер С.С. 202
Керекеша О.В. 132
Кедровіч Г 59
Кекух Л.В. 61
Киричок І.І. 113
Кисла О.Ф. 126
Кисільова В.П. 62
Кищенко Ю.В. 55
Кійко Т.Б. 171
Кіліченко О.І. 33
Кіраль А.Й. 189
Клокар Н.І. 33
Клос Л.Є. 69, 187
Клочко О.О. 180
Кміт Я.М. 11
Книш Т.В. 62
Кобюк Ю.М. 213
Ковальчук В.А. 55
Ковальчук В.І. 94
Козловська І.М. 59
Ковчина І.М. 33
Коваль М.С. 42
Коваль Т.І. 122
Коваль П.М. 162
Ковалевська Н.В. 115
Ковальова С.В. 115
Козак Л.В. 103
Козакова С.В. 202
Козленко О.Л. 42
Коломієць А.М. 122
Коломієць Т.Д. 159

Лаврентьєва О.О. 169
Лавриш Ю.Е. 132
Лавріненко О.А. 43, 128
Лазаренко Н.І. 199

І

Ібрагімов Т.Ш. 131
Ігнатович О.М. 89

Й

К

Коломієць Д.І. 62
Коневщинська О.Е. 132
Корницька Л.А. 140
Корчевна О.В. 109
Коваленко О.Е. 48
Коваленко О.Г. 89
Копельчак М.П. 50
Котляревська Н.В. 140
Котун К.В. 171
Козяр М.М. 42, 91
Коновалова О.А. 73
Коновальчук В.І. 45
Коновець С. В. 149
Конох А.П. 111
Кочурська І.В. 189
Кошманова Т.С. 67
Кравченко Д.М. 159
Кравченко Л.М. 21
Кравченко О.П. 165
Кравчук Г.Т. 141
Креденець Н.Д. 177
Креденець Н.Я. 189
Красильникова Г.В. 177
Крапивний Я.М. 187
Криницька Л.Я. 145
Кришталь А. О. 165
Куклін О.В. 62
Кучерявий О.Г. 67
Кубіцький С.О. 69
Кузів М.З. 143
Кузнецова О.О. 46
Кузьмінський А.І. 74
Кульчицька О.І. 18
Кушнір В.А. 74
Куркуленко-Лук'янець І.В. 80
Кучай Т.П. 139
Кучай О.В. 177
Кудрін О.В. 21
Кузьменко Г.В. 181
Кутова О.М. 152

Л

Литовченко І.М. 153, 189
Лігоцький А.О. 37
Лікарчук А.М. 79
Лікарчук І.Л. 48

Ларіна Т.В. 159
Лащихіна В.П. 130
Левочко М.Т. 86
Легун О.М. 100
Лещенко М.П. 27
Лещенко А.А. 103
Лещенко І.Т. 124
Лисенко Н.В. 16
Листопад О.А. 22
Литвин А.В. 69
Литвиновський Є.Ю. 77
Лимаренко Л.І. 86, 178

Магдюк О. В. 165
Магура Н.Л. 69
Мамешина О.С. 89
Макаренко О. Г. 7
Макаренко О.А. 104
Малишевська І.А. 145
Малишевський О.В. 207
Маркович О.В. 133
Мартинова Н.С. 172
Мартиненко Л.В. 209
Мартинюк О.Б. 109
Мартіросян О.І. 157
Маслов В.С. 37
Макарова Л.М. 39
Матвійчук Н.С. 33
Матукова Г.І. 178
Мачинська Н.І. 104
Машкова І.М. 195

Нагорна Г.О. 9
Набока Л.Я. 34
Насілєнко Л.А. 172
Ніколаєнко Ю.О. 133
Наказний М.О. 95
Негруца Н.А. 77
Несін Ю. М. 153

Овсієнко Я.М. 160
Овчарук О.В. 207
Огієнко О.І. 128
Олійник О.В. 186
Омельяненко В.Г. 34
Онищук Л.А. 43
Онопрієнко-Капустіна Н.В. 211

Павлов Ю.О. 110
Павленко Н.О. 126
Павлик Н.В. 110
Пазюра Н.В. 126, 163
Лісова Н.І. 95
Лозовецька В.Т. 67
Лукаш Е.Я. 118
Лук'янова Л.Б. 101
Луговий В.І. 8
Лузік Е.В. 27
Ляпунова В.А. 184
Ляска Є.І. 9
Лящ О.П. 109
Ляшко М.П. 11
Ляшенко О.І. 17

М

Медведь Г.М. 141
Мендрух Ю.М. 181
Мельніченко В.В. 63
Мещанінов О.П. 91
Мільто Л.О. 195
Михайловська Н.В. 34
Михнюк М.І. 104
Мирошниченко В.І. 63
Михайленко Л.А. 172
Мітрясова О.П. 55
Міхно О.П. 205
Мозговий В.Л. 141, 169
Мошенська Л.В. 46
Москальова Л.Ю. 95
Мохірєва Ю.А. 116
Мудрак М.А. 46
Мукан Н.В. 105, 143
Муковіз О.П. 183

Н

Нероба Е. 87
Нещадим М.І. 81
Нікула Н.В. 189
Ніколаї Г.Ю. 121
Нінова Т.С. 72
Новацка У. 72
Нос Л.С. 160

О

Онучак Л.В. 70
Операйло С.І. 43
Орлов В.Ф. 82
Орлова Н.В. 124
Орловська О.В. 145
Отич О.М. 34, 129
Отрощенко Л.С. 141

П

Поєнко О.М. 66
Поліщук Ю.Й. 12
Поночовна-Рисак Т.М. 146
Подберезський М.К. 28

Пазюченко Т.М. 66
Палка О.В. 78
Парасєй-Гочер А.О. 197
Парінов А.В. 12
Паржницький В.В. 105
Панчук В.В. 22
Паньок Т.В. 183
Пелипчук С.М. 116
Пальчук М.І. 96, 178
Періг І.М. 118
Першукова О.О. 175
Пехота О.М. 28
Петренко С.А. 116
Петрович В.С. 35
Пинзеник О.М. 146
Пілюгіна Т.В. 166
Піндера М. 28
Пінаєва О.Ю. 63
Пічкур М.О. 56
Піщалковська М.К. 113
Пліско В.І. 82

Радкевич В.О. 137
Радченко Ю.Л. 151
Резніченко З.В. 96

Рейзенкінд Т.Й. 122
Рибалка В.В. 38
Ринков А.Ю. 15
Роляк А.О. 146
Романова С.М. 22
Романова Л.Я. 56

Савчин М.В. 30
Сагун І.Г. 144
Саєнко Ю.О. 209
Сайко Н.О. 87
Сакун Л.В. 43
Самко А.М. 213
Самойлова М.В. 166
Свєтлорусова А.В. 134
Свіржевський М.П. 79
Свістун В.І. 111
Селіверстов С.І. 56
Семенюк-Іванюк Л.Ю. 147
Семеног О.М. 22, 101
Сечейко О.В. 58
Сидоренко В.В. 156
Сидорчук Н.Г. 64
Сирота З.М. 97
Сироткіна Ж.Є. 106
Сисоєва С.О. 28
Поліщук С.П. 118
Помиткін Е.О. 51
Помиткіна Л.В. 90
Порсева Х.О. 100
Побірченко Н.А. 52
Поташнюк І.В. 55
Полякова О.Л. 64
Пономаревський С.Б. 155
Попова А.С. 189
Попик О.В. 78
Поясок Т.Б. 87, 137
Прийма С.М. 168
Прокопенко І.Ф. 17
Прокопенко А.І. 50
Проскурка Н.М. 211
Проскуркіна Я.І. 172
Проценко О.Б. 133
Прокопова О.С. 78
Приходько В.М. 96
Пуховська Л.П. 38

Р

Романова Г.М. 78
Романишина Л.М. 38
Романовський О.Г. 60
Романюк О.І. 201
Руденко Н.І. 173
Ружицький В.А. 167
Русанова О.О. 105
Русанов Г.Г. 153
Русова В.В. 119

С

Собко Р.М. 23, 71
Сокол Т.Г. 153
Соколова С.В. 181
Соколова І.В. 50, 122
Солдатенко М.М. 112
Солодухова О.Г. 39
Соломаха С.О. 15
Сорока М.Я. 134
Сотська Г.І. 127, 162
Спірін О.М. 129
Старовойт Л.Я. 64
Становських З.Л. 100
Стойчик Т.І. 173
Стрілець О.В. 147
Ступак Д.Є. 182
Степаненко А.І. 186
Стефаненко П.В. 75
Стечкевич О.О. 79
Стиркіна Ю.С. 71

Сичевський А.С. 90
Сігаєва Л.Є. 136
Сідельник Н.В. 153
Сікора Я. 199
Сікорський П.І. 12, 60
Сідоров М.В. 23
Скрипник М.І. 23
Скорик Т.В. 44
Скульська В.Є. 97
Славтіч Г.О. 58
Сліпчишин Л.В. 106
Смікал В.О. 70
Смірнова В.О. 134
Смирнова Т.А. 81

Таранцева О.О. 71
Тарасенко Г.С. 17
Тарасюк С.В. 147
Тархан Л.З. 71, 123
Татаурова Г.П. 119
Теренко О.О. 198
Терешина О.Б. 38
Тимець О.В. 65
Тимків Н.М. 199
Тимчик О.А. 72
Тимчук Л.І. 142
Титаренко І.О. 97
Тищенко С.І. 134
Тітаренко І.І. 192

Удалова О.А. 72
Удич З.І. 148
Удовіченко Н.К. 127

Фастовець О.О. 127
Федірчик Т.Д. 179
Федоришин Б.О. 17
Федорчук О.С. 135
Федух І.С. 120
Федій О.А. 24, 137

Харламова Л. С. 174
Харченко П.В. 87
Хылько С.О. 194
Хімчук Л.І. 120
Хоменко О. Г. 7

Царенко І.Л. 142
Цвєткова Г.Г. 170
Цвігун О.А. 57
Цехмістер Я.В. 68

Ступарик Б.М. 9
Стефаненко П.В. 12
Стрельніков В.Ю. 13, 112
Стрельнікова Н.М. 24
Стратан-Артишкова Т.Б. 24, 169
Стрелковська О.Е. 35
Сулаєва Н.В. 57, 163
Сулима Т. С. 166
Сулима О.В. 173
Султанова Л.Ю. 117
Сургунд Н.А. 90
Сущенко Л.П. 81
Сушенцева Л.Л. 50, 149
Сяська В.Н. 106

Т

Тітяєв В.М. 119
Ткаченко М.В. 24
Ткаченко А.В. 161
Ткаченко В.А. 35
Ткаченко Л. І. 173
Ткаченко О.В. 192
Ткачова Н.А. 67
Товканець Г. В. 161
Товканець О.С. 200
Томенко М.Г. 170
Томаржевська І.В. 120
Тринус О.В. 157
Троцко Г.В. 29
Троцький Р.С. 192

У

Усатенко Т.П. 111
Учитель І. Б. 173

Ф

Федорченко В.К. 91
Філіпчук Г.Г. 18
Філіпчук Н.О. 135, 198
Флегонтова О.М. 142
Фольварочний І.В. 176
Фурса О.О. 98
Фурсенко Т.М. 192

Х

Хоменко П.В. 163
Хомич Л.О. 48
Хрипун В.М. 15
Худякова І.М. 154

Ц

Цебрій І.В. 72
Цимбал І.В. 198
Цюняк О.П. 174, 200
Цюприк А.Я. 98

Чайкіна Н.О. 36
Чаплак Я.В. 110
Черниш А.П. 25
Черчата Л. М. 160
Чернецкі К. 48
Чернишова Є.Р. 88, 156
Чернишова М.О. 167

Шамес Й.А. 80
Шанскова Т.І. 73
Шайдур І.А. 79
Швед М.С. 36
Швидка С.О. 25
Шевенко А.М. 212
Шевченко О.М. 148
Шевченко К.В. 189
Шевченко Р.М. 203
Шевченко О.Т. 203
Шевчук Л.І. 65
Шемелюк Г.О. 79
Шемпрух І. 60
Шемчук О.М. 212

Щедролосева В.О. 106
Щербак О.І. 13, 151

Юртаєва О.О. 148

Яворська Г.Х. 102
Ягупов В.В. 75
Яковенко Л.П. 25
Яковишин П.А. 61
Якимович Т.Д. 65
Якса Н.В. 130

Ч

Чобітько М.Г. 112
Чорна О.М. 203
Чувакова Т.Г. 88
Чугай О.Ю. 182
Чугуй Л.В. 154
Чулкова Л.О. 138
Чумак Л.В. 188

Ш

Шепеленко Т.Л. 44
Шерман М.І. 138
Шестопалюк О.В.51, 138
Шикер Л.В. 212
Шитова І.Ю. 57
Шиян Б.М. 29
Шкваріна Т.М. 149
Шльосек Ф. 29
Шлянчак С.О. 167
Штепура А.П. 209
Шумега С.С. 13
Шунда Н.М. 30
Шугайло Г.В. 80
Шульга А.В. 186

Щ

Щербей У.В. 182
Щербина В.Г. 57

Ю

Я

Яніцка-Панек Т. 183
Янкович О.І. 13
Якубовскі М.А. 82
Якубовська С.С. 107
Яцула Т.В. 151

ЗМІСТ

Від упорядників	**……..……**	**4**
Розділ I	**1994 рік ……..**	**7**
Розділ II	**1995 рік ……..**	**8**
Розділ III	**1996 рік ……..**	**16**
Розділ IV	**1997 рік ……..**	**26**
Розділ V	**1998 рік ……..**	**37**
Розділ VI	**1999 рік ……..**	**47**
Розділ VII	**2000 рік …….**	**52**
Розділ VIII	**2001 рік …….**	**59**
Розділ IX	**2002 рік …….**	**67**
Розділ X	**2003 рік …….**	**74**
Розділ XI	**2004 рік …….**	**81**
Розділ XII	**2005 рік …….**	**91**
Розділ XIII	**2006 рік …….**	**101**
Розділ XIV	**2007 рік …….**	**111**
Розділ XV	**2008 рік …….**	**121**
Розділ XVI	**2009 рік …….**	**128**
Розділ XVII	**2010 рік …….**	**136**
Розділ XVIII	**2011 рік …….**	**143**
Розділ XIX	**2012 рік …….**	**149**
Розділ XX	**2013 рік …….**	**155**
Розділ XXI	**2014 рік …….**	**161**
Розділ XXII	**2015 рік …….**	**168**
Розділ XXIII	**2016 рік …….**	**175**
Розділ XXIV	**2017 рік …….**	**183**
Розділ XXV	**2018 рік …….**	**187**
Розділ XXVI	**2019 рік ……...**	**195**
Розділ XXVII	**2020 рік ……**	**199**
Розділ XXVIII	**2021 рік ……**	**205**
Іменний покажчик ……		**214**